



# NİL GÜN

**SÜNNET!**

Sünnetle  
ilgili  
yalanlar  
ve  
gerçekler

*KuRAlDışı*

# SÜNNET!

## Nil Gün



K u r a l d ı ş ı

©PEGASUS AJANS

Nil Gün  
**SÜNNET**

Yayın Yönetmeni: Nil Gün

Editör: Yonca Hancıoğlu

Kapak ve Sayfa Düzeni: Mahmut Hakan Güngör

ISBN 978-975-275-221-4

E-kitap 1. Sürüm Nisan 2013, İstanbul

Mart 2012 tarihli 26. Basım esas alınarak hazırlanmıştır.

© Nil Gün, 2013

Yayıncının ve yazarın yazılı izni olmadan ticari amaçlı alıntı yapılamaz.

Dijital Kitap Yapım SistematiK Dijital Kitap Atölyesi

Kuraldışı Yayıncılık

Fener Kalamış Cad. No: 93/7 34726 Kadıköy-İstanbul

Tel: 0216 449 98 05 pbx Faks: 0216 348 00 69

yayin@kuraldisi.com www.kuraldisi.com

Sertifika No: 10540

# NİL GÜN HAKKINDA

1952 yılında doğdu. 1968-1972 yılları arasında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda okudu. 1972 yılında gittiği Amerika'nın California eyaletinde on dört yıl sürekli, on iki yıl da aralıklarla yaşadı.

Bu süre içinde California'da alternatif sağlık, alternatif eğitim, insan potansiyeli ve humanistik psikoloji alanlarında eğitim gördü. Hipnoterapi, Reiki, Rebirthing ve NLP eğitimleri aldı. California Jaycee's organizasyonunda uzun yıllar "Bireysel Gelişim" alanında hizmet verdi. Sorunlu çocukların gittiği okullarda gönüllü çalıştı. (Transpersonal Hypnotherapy Institute of California'dan sertifikalı hipnoterapist; NLP Learning Systems Corporation'dan Society of Neuro-Linguistic Programming onaylı NLP Practitioner, Advanced Practitioner, Master Practitioner, Trainer of NLP) International Council for Self-Esteem Türkiye temsilcisi.

Türkiye'de ilk kez -hipnoterapi yöntemiyle ağrısız ve ilaçsız, suda doğum yaptırdı. Basın dünyasında birçok dergide ve Güneş Gazetesi'nde araştırmacı gazeteci ve köşe yazarı olarak çalıştı. Dört yıl Bilar ve Bilsak'ta haftalık konferanslar verdi. Değişik radyolarda (Enerji FM, Show Radyo, Best FM ve Radyo TRT 1) Kuraldışı ve Ötesi adlı psikoloji ve bireysel gelişim eksenli programlar hazırladı ve sundu. TGRT'de hafta içi her gün Nil Gün ile Yeni Bir Gün adıyla talk-show yaptı. Radikal gazetesinde psikoloji ağırlıklı dizi yazıları yayımlandı.

Amerika'da 1981, Türkiye'de 1989 yılından beri, açık (bireylere) ve kapalı (kurumlara) "Kendinizle Yüzleşin (Kendin Olmak)", "Özgüven", "İletişim", "Kadın-Erkek İlişkileri", "Stresle Barışık Olmak", "EQ (Duygusal Zeka)", "Kızgınlık Enerjisini Yapıcı Kullanmak", "Olumlu Düşünce Farkındalığı", "Çocuğunuzun Özgüvenini Geliştirmek", "NLP Temel", "NLP ile Etkin Konuşmacı Olmak", "İş Yaşamında Self Esteem" başlıklı grup çalışmaları yaptırıyor.

Bireysel Gelişim kavramının Türkiye'ye girmesi ve birçok yayınevine yaptığı danışmanlıkla bu alandaki yayınların tanınmasında öncü oldu. Ayrıca uzun yıllardır ideali olan, okullara ÖZGÜVEN (self-esteem) derslerinin girmesi için ilk adımı attı ve özel bir okulda ÖZGÜVEN dersleri vermeye başladı.

1995 yılında kurduğu Kuraldışı Yayınları'nda psikoloji ve bireysel gelişim alanında kitaplar yayınlamayı sürdürüyor.

# SUNUŞ

*Gelenekler insanlara en acımasız şeyleri yaptırabilir.*

George Bernard Shaw

Ben ilki 1974'te, ikincisi 1976'da ABD'de doğdukları hastanede, ne benden ne babalarından izin alınmaya gerek duyulmadan, otomatikman sünnet edilmiş iki oğlu olan bir anneyim. O zamanlar ben de bu olaya tepki göstermemiştim. Hatta çocuklar doğar doğmaz sünnet oldukları için hem acı çekmeyeceklerini hem de ileride rahat edeceklerini düşünmüştüm. Çocuklarım için doktorların iyi bir şey yaptıklarını sanıyordum. Sünneti sorgulamak aklımın ucundan bile geçmemişti. Sadece gelenekler değil, sağlık da sünneti gerektirmiyor muydu? O halde bu prosedürü sorgulamaya ne gerek vardı?

Üzerinde pek durmamıştım ama yine de içimde beni rahatsız eden bir his, açıklayamadığım bir huzursuzluk kalmıştı. Yıllar sonra, beni asıl rahatsız edenin, sağlıklı bir insanın bedeninin bir parçasının kesilmesi fikri olduğunu fark ettim. Sezgilerim bana burada bir yanlışın olduğunu söylüyordu. İşte o zaman sünneti sorgulamaya başladım. Neden insanlar sağlıklı bir insanın bir parçasını kesiyordu? Ne adına? Sünnet, gerçekten de iddia edildiği gibi sağlık için gerekli bir operasyon muydu? İlk kez ne zaman, nerede başlamıştı? İslam'ın bir emriyse neden Yahudiler de çocuklarını sünnet ettiriyordu? İslam bunu emrediyorsa neden adına "sünnet" diyorduk; farz değil, sünnet! En şaşırtıcı gerçeklerden biriyle o sırada yüzleşmiştim: Dinleri ya da gelenekleri böyle bir uygulamayı hiç gerektirmediği halde ABD'de sünnet son derece yaygındı. Nasıl olmuştu da, Hristiyan Amerikalı doktorlar sorgusuz sualsiz bebeklerimi sünnet edebilmişti? Bir bildikleri mi vardı?

Verdiğimiz eğitimlerde (workshoplarda) bazı erkeklerin yaşadıkları deneyimler ilgimi çekiyor ve gösterdikleri bazı tepkilere bir anlam veremiyordum. Acaba bu tepkilerin geçmiş travmalarla bir ilgisi var mıydı? Varsa erkeklerin doğum travması dışında erken yaşa ait ortak travmaları ne olabilirdi?

Konuya ilğim giderek yoğunlaşıyordu. Önce tanıdığım doktorlara sorular sormaya başladım. Ama dehşetle şunu fark ettim ki doktorlar bu konuda en az benim kadar bilgisizdi. Dahası, ben sorguluyordum, onlarsa benim merakıma şaşıyorlardı. Ne de olsa konunun benimle yakından uzaktan ilgisi yoktu!

Nihayet vaktimin çoğunu bu konuya ayırmaya karar vermiştim. İnanamıyordum; okuduklarıma, öğrendiklerime, sünnetin ne büyük bir hata olduğunu apaçık ortaya koyan bilimsel araştırma sonuçlarına, çocukların sünnet yüzünden neleri kaybettiklerine, daha da ötesi sakat kaldıkları, öldükleri gerçeğine

İNANAMIYORDUM! Tam anlamıyla şoka uğramıştım. Bu bilgileri paylaşmayı bir insanlık borcu olarak görüyorum.

Birçok Müslüman ülkede kadınların da sünnet edildiğini duymuşsunuzdur. O ülkelere olduğu gibi Türkiye’de de kadınlar sünnet olsaydı, ben de bu kitabı sünnetli bir kadın olarak yazıyor olacaktım. Kadın sünneti de, yapıldığı ülkelere din ve sağlık gerekçeleriyle yapılıyor. Neyse ki sadece sünnetli iki oğlu ve eşi olan bir kadın olarak bu kitabı yazdım.

Eğer bugünkü bilincinizle, bir sebeple Mısır’da ya da Sudan’da yaşamak zorunda kalsaydınız toplum baskısı nedeniyle kız çocuklarınızı sünnet ettirir miydiniz? Erkek çocuk sünnetinin kız çocuk sünnetinden farklı ya da daha az vahşi bir gelenek olduğunu mu sanıyorsunuz?

Bu kitap, geleceğimiz olan çocuklarımızın daha sağlıklı yetişmeleri için anne babaları ve doktorları bilinçlendirmeyi amaçlıyor.

Bir araştırmacı yazar olarak, beni bir insan olarak rahatsız eden ve tıbbi gerekçeler adına yapılan birçok yanlış uygulamanın üzerine gitmeyi, halkı bilinçlendirici yazılar ve kitaplar yazmayı topluma karşı bir sorumluluk olarak görüyorum.

İnternet ve kitaplar aracılığıyla topladığım bilgiler binlerce saatlik emeğin ürünüdür. Türkiye’de en azından benim ulaşabildiğim doktor ve din bilginlerinden sünnetle ilgili bilgi alamadığım için, kitaptaki tüm bilimsel araştırmalara dayalı bilgiler yabancı kaynaklı.

Elbette doğru bilginin milliyeti yoktur. Ama farkındayım; Müslüman mahallesinde salyangoz satmaya benziyor biraz benim yaptığım. Toplumun kabul görmüş değerleriyle örtüşen bir yerden yazmak, böylece geniş kitlelerin beğenisini kazanmak varken neden zoru seçtim? Diğer kitaplarımı beğenerek okumuş birçok okurun bile bu kitabıma daha okumadan tepki göstermesini doğrusu yadırgamayacağım. Ama umudum, kitabı okuduktan sonra fikirlerinin değişmesi. Zaten böyle bir umut taşımasaydım yazmayı düşünmezdim.

Toplumsal değerlerin içinden konuşmak çok kolay; böyle olduğu için kitaba karşı tepkiler daha kitap çıkmadan sesini yükseltmeğe başladı. Zor ama onurlu olan, ezici çoğunluğa rağmen gerçekleri savunmaktır.

Kitabın hem araştırma hem yazılma aşamasında canla başla bana desteğini veren sevgili editörüm Yonca Hancıoğlu’na da ne kadar teşekkür etsem azdır. Onun araştırmacı, sorgulayıcı ve hümanist ruhu bu kitabı zenginleştirdi.

Bu arada, çok yararlandığım bir kaynak olan [www.geocities.com/tabibler](http://www.geocities.com/tabibler) sitesinin kurucularına teşekkürü bir borç bilirim; sünnetle ilgili yapılan tartışmaları ve yabancı bilimcilerin sünnetin zararlarını ortaya koyan bilimsel araştırma sonuçlarını uzun saatlerini harcayıp, büyük emek vererek Türkçe’ye çevirmiş olan bu insanların varlığı biraz olsun içime su serpiyor. Onlar, Türkiye’de de sünneti sorgulayan, konu hakkında insanlarımızı bilgilendirmeyi görev sayan aydın fikirli insanların olduğunun kanıtıdır.

Bu toplumda her şeye rağmen sünnete karşı çıkan insanlar bulunduğunu kendi çevremden de biliyorum. Daha geçen gün arkadaşlarımla gittiğim bir restoranda

konu dönüp dolaşıp yine sünnete gelmiş ve hararetli bir konuşma başlamıştı. Bize servis yaparken konuştuklarımıza kulak misafiri olan garsonumuz, nihayet dayanamayıp kendi düşüncesini dile getirdi. Oğlunu sünnet ettirmemişti ve ettirmeyi de düşünmüyordu. “Sünnet olmak istiyorsa” dedi “On sekiz yaşına geldiğinde kendi kararını kendisi versin. Benim ona böyle bir şeyi yapmaya hakkım yok.” Hepimiz ağzımız açık bu kez onun gerekçelerini dinlemeye başlamıştık. Ailesinin geçimini sağlamak için bir süredir garsonluk yapan bu kibar görümlü adam eski bir öğretmendi; sünnetin zararlarına dair bilimsel araştırma sonuçlarından haberdar olmamasına rağmen, sezgisel olarak sünnetin yanlış bir şey olduğunu biliyordu. Kim bilir onun gibi sünneti sorgulayan, bir şekilde bunun yanlış bir uygulama olduğunu yüreğinde hissedip de sesini duyuramamış kaç kişi var?

Elinizde tuttuğunuz bu kitabın tek amacı da bu işte: kitaptaki fikirlere katılan insanların sessiz çığlığını topluma duyurmak. Sesini yükseltmeyen gerçek, sessizlik denizinde boğulmaya mahkumdur.

Tarih boyunca öyle olmamış mıdır? Gerçekleri dile getiren her fikir eğer içinde bulunduğu toplumsal değerlerle (dinle, geleneklerle, örf ve âdetlerle) çatışıyorsa bastırılmaya, karalanmaya çalışılmamış mıdır?

Gerçek üç basamakta ortaya çıkar:

Önce yok varsayılır, sonra şiddetle karşı gelinir, nihayet kendini kabul ettirir.

Umarım gerçeğin kendini kabul ettirmesi çok uzun sürmez. Bu sürecin uzaması ya da kısılması size bağlı. Sessiz kaldığınız ve toplum baskısına boyun eğdiğiniz takdirde gerçeğin kabul görmesi de gecikecektir.

Ben üzerime düşeni yapıyorum. Gerisi sizin vicdanınıza ve bilimsel hiçbir karşılığı olmayan toplumsal kurallara, dayatmalara karşı tavır alabilme gücünüze kalmış.

Ama her birimizin seçimlerimizle hem kendi hayatımızda hem de çevremizde fark yaratacak güçte olduğumuzu biliyorum.

İnsanlık onuru, tarih boyunca bu güçle yanlışlara dur diyebildi.

# GİRİŞ

*Bir grup kendini adanmış insan dünyayı değiştirebilir.  
Zaten hep öyle olmadı mı?*

Margaret Mead

Ülkemizde neredeyse erkeklerin tümü sünnet oluyor. Kendilerini ateist olarak tanımlayan ebeveynler bile çocuklarını sorgulamadan sünnet ettiriyorlar. Çocuk sünneti dinsel inançtan öte, toplumsal bir âdet haline gelmiş.

Yüzlerce yıldır kabul görmüş geleneklere; hiç sorgulanmadan boyun eğilmiş âdetlere karşı çıkmak elbette cesaret ister. Böyle bir karşı çıkışın tek ve gerçek kaynağı, kişinin özbilinci ve özsevgisi olacaktır; böyle bir karşı çıkışın evrensel dayanak noktası da ancak bilim olabilir. Bir toplumda, neyin batıl inanç, neyin hurafe, neyin safsata olduğuna işaret edecek olan, bilimin ta kendisidir.

Ne var ki, bizatihi bilimin kendisi, yüzlerce, hatta binlerce yıllık hurafelerden çok daha tehlikeli olma potansiyelini içinde barındırmaktadır.

Paylaşmadığı, tekelinde tuttuğu; kâr ortaklıklarına, çıkar ilişkilerine peşkeş çektiği bilgisi ve otoritesi üzerinden biz “sıradan” insanlara hükmeden modern tıbbın, Demokles’in kılıcı gibi tepemizde sallanıyor olması günümüz dünyasının acıklı gerçeği, hepimiz, dünyanın bugün geldiği noktada, modern tıbbın aslında *Amerikan tıbbı* olduğunun farkına varmak zorundayız.

Amerikalı doktorların uygulamalarını sorgulamayı neredeyse aklından bile geçirmeyen tıp camiamızın, sonu kâbusla bitecek bu rüyadan uyanmasının vakti geldi de geçiyor. İlaç şirketleriyle doğrudan çıkar ilişkileri içinde oldukları kanıtlanmış birtakım Amerikan tıp kurumlarının “hiperaktivite” gibi uydurma hastalıklar tanımladıkları gün gibi açıkken, ülkemizde sorgusuz sualsiz kullanılmaya başlanan Ritalin adlı ilaç bu aymazlığın son örneklerinden biriydi.

Ama doktorlarımız uzun zamandır çok daha büyük bir aymazlık içindeler: Toplumumuzun neredeyse tamamını etkileyen sünnetin, sağlık açısından gerekli olduğuna ana babaları ikna etmekle kalmıyorlar; sinir uçlarının tam anlamıyla teşekkül etmediği gibi anlamsız ve geçersiz bir iddiaya dayanarak, gözümüzün içine baka baka, bebeklerimizin acı hissetmedikleri yalanını söyleyip oğullarımızı komplikasyon riskinin en yoğun olduğu dönemlerinde yani bebekliklerinde diri diri kesiyorlar.

Sadece bedenini değil, zihnini de G8’lerin artıklarıyla beslemeye mecbur bırakılan bu toplumun fertleri olan bizler, geleneklerimizin kurbanı olmaktan daha korkuncunu tecrübe ediyoruz aslında. *Amerikan tıbbının* uygulayıcısı



doktorlarımızın dayattığı aydın despotizminin kurbanıyız; kraldan çok kralcının cehaletinin kurbanıyız; kendi zihnine, yüreğine, sezgisine güvenemeyen, otoriteye biat etmiş “bilimsel” bilgi pazarlamacılarının kurbanıyız.

Ve aramızdan biri, merakının dürtüsüyle ayaklanıp, sağduyulu bilginin ışığıyla düzene karşı duracak olursa, argümanlarını destekleyecek en küçük istatistiki bilgi için bile kaynağı uzaklarda, yine Batı’da, yine Amerika’da aramak zorunda kalıyor; çünkü madalyonun diğer yüzünde, alternatif bilginin, mevcut hastalıklı düzene karşı çıkışın da eninde sonunda kaynağının yine uzaklardan geldiği kaçınılmaz gerçeği bulunuyor.

Evet, tahmin edeceğiniz gibi, bu kitapta okuyacağınız bilimsel araştırma sonuçları benim kendi bilgimin ürünü değil. Bunlar, benim kendi ülkemin bilgisinin ürünü de değil. Kendi ülkemin kaynaklarına başvurduğumda karşılaştığım şey, ne yazık ki modern ve Amerikan tıp sahtekârlığının papağanlığı oldu! Benim ülkemdeki çoğu doktor, değil sünnetin zararlarından haberdar olmak, sünnet derisinin işlevlerini bile bilmiyordu. Tıpkı örnek aldıkları Amerikan tıp fakültelerindeki doktorlar gibi; Amerikalı doktorlara sünnetle ilgili sadece bir saat eğitim verildiğini biliyor musunuz? O da sünnet derisinin işlevleriyle ilgili değil, sünnetin nasıl yapılacağı ile ilgili.

“Uzman” olduklarını düşünerek güvendiğimiz insanlar bile bu denli cahil olunca, sünnet de temel olarak iki nedenle savunulup duruyor: din ve sağlık.

Ben, bu iki alanda, etkili olabileceğini düşündüğüm iki ismin görüşlerini kitabıma almak istedim. Sağlık alanından workshoplarımıza katılmış birçok doktor arkadaşımız vardı. Özellikle uzmanlık alanı sünneti de kapsayan bir doktorun yazısı, bu alandaki pek çok kişiyi etkileyebilirdi. Kitabım hakkında kabaca bilgisi olan çocuk cerrahı bir arkadaşına bu düşüncemi ilettiğimde, seve seve yazabileceğini söyledi. Kitabın ilgili bölümünü yolladığımda ise, özür dileyerek böyle bir riski göze alamayacağını bildirdi. Fikirlerime katılmasına rağmen kitabı fazla radikal bulmuştu. Tıp “dinine” dönük ifadelerimi çok sert bulmuştu. Sünnetin doktorlardan çok, sünnetçiler tarafından yapıldığını söyledi. Nihayetinde kendisi de o camianın bir mensubuydu ve bilimsel kanıtlar ne derse desin ait olduğu camiadan aforoz edilmeyi göze alamayacaktı; doğal olarak kendisini meslektaşlarına ihanet etmiş gibi hissedecekti.

Toplumun uyumlu bir ferdi olma arzusu anlaşılır bir arzudur. Ama kitabın içinde de yer verdiğim, körler ülkesindeki adam hikâyesi gibi herkesin kör olduğu bir toplumda düzene uyum sağlamak için gözlerimizi kapatarak yaşamının topluma ya da bize ne yararı olabilir?

Yine din dünyası içinde aydın fikirleriyle tanınmış bir kişiden benzer bir talepte bulundum. Henüz İslam’ın sünnete bakışıyla ilgili bölümünü tamamlamamıştım. Bu nedenle kitabın sağlık bölümünü gönderdim. Ama zaten İslam açısından, adından da anlaşılacağı gibi sünnet farz değildi. “Hiç böyle düşünmemiştim” diye yanıtladı beni; laf arasında da, “Bu konuda yazmaya korkarım ben” diye ekledi. (Korktu da.)

Sünnet işte böyle bir konu; toplumun yanlış inançları öylesine hücrelerimize

işlemiş ki, aksini düşünmek bile bizi korkutuyor.

Korku her insanın hissettiği doğal bir duygudur; bizi birçok beladan koruduğu için yararlı da bir duygudur. Korku karşısında iki tepki veririz; ya hareketsiz kalırız, tabii bu durumda kurda kuşa yem olma ihtimali de vardır ya da harekete geçeriz. Sünnet karşısında sessiz kalmamız belki bizi kurda kuşa yem yapmadı ama oğullarımızın bedenlerinin ve ruhlarının önemli bir parçasını sonsuza dek alıp götürdü. Bir bedel ödedik ve ödemeye devam ediyoruz. Korku karşısında göstereceğimiz tepki farklı olursa, harekete geçerse bu bedeli ödemek zorunda kalmayacağız.

Cesurlar da korkar; ama onları diğerlerinden ayıran özellik, korkularına rağmen adım atabilme basiretini gösterebilmeleridir.

*Lorenzo'nun Yağı* filmini görmüş müydünüz? Altı yaşındayken amansız bir genetik hastalığın pençesine düşen Lorenzo Odone ile oğullarını ölümün elinden çekip almak için, tıbbın acımasız ataleti ve çelikten otoritesi karşısında ayakta kalma mücadelesi veren “sıradan” bir anne babanın gerçek hayat hikâyesiydi o film.

Aşamalı olarak, hareket etme, duyma, konuşma ve nihayet soluk alma yeteneklerini yok eden ALD (adrenolökodisrofi) hastalığına yakalanan çocuklarına iki yıl ömür biçen tanrılara (bazılarımız doktor diyoruz) direnen anne baba, duydukları o derin korkuya rağmen cesaretle yollarında ilerlemiş; binlerce sayfa tıp, biyoloji, kimya kitabı okumuş; her türlü engellemeye rağmen sonunda tıbbın çaresiz kaldığı bu hastalığın ilacını tek başlarına keşfetmişlerdi.

Augusto ve Micheala Odone'nin keşfettiği ilaç sayesinde (Lorenzo'nun yağı: zeytinyağı ve kolza tohumu yağından özü çıkarılan bir karışım) bugün artık ADL hastalığından çocuklar ölmüyor.

Altı yaşındayken iki yıl ömür biçilen Lorenzo, geçtiğimiz Mayıs ayında yirmi altıncı doğum gününü kutladı.

Filmde, Peter Ustinov'un oynadığı, tıbbın ataletinin temsilcisi doktor Hugo Moser'e gelince; 1989-1999 yılları arasında sürdürülen on yıllık çalışmanın sonuçlarını nihayet açıklayarak, Odone ailesinin yıllar önce elde etmiş olduğu başarıya “tıbben” onay verdi.

\* \* \*

Bir süredir okurlarımla, web sitesi haricinde, Kuraldışı Bülten adını verdiğimiz bir e-bülten aracılığıyla da buluşuyorum. Kuraldışı Bülten'in Nisan sayısında şu anda okuduğunuz *Sünnet* kitabından kısa bir bölüm yer almıştı. Bültenin gönderildiği gün okuyucularımızın tepkilerini de almaya başladık. Tahmin edeceğiniz gibi tepkilerin çoğu olumlu değildi. Üstelik kitaptan alınmış bir sayfalık bölümü okuyarak beni dar görüşlü olmakla suçlayabiliyorlardı. Burada dar görüşlü olan kim, tek sayfayı okuyarak yargıda bulunanlar mı, yoksa yıllarca süren ve yüzlerce kaynağa ulaşarak, bu alanda mevcut neredeyse bütün kaynakları tarayarak bu kitabı yazan ben mi?

Bu tepkilerin beni pek şaşırttığını söyleyemem. Gelebilecek tepkilerin neler olabileceğini kestirebildiğim için bunları bekliyordum. Kitapta cevabı verilmemiş yepyeni bir tepkiyle karşılaşacağıma da pek ihtimal vermiyorum. Bazı okurlar bu tavrımı ukalalık olarak algılayabilir. Ama böylesi bir iddiada bulunurken bunu kendi öngörüme dayandırmıyorum; sadece bugüne kadar sünnet karşıtı yayınlara gösterilmiş tepkilerden yola çıkıyorum: Dinimiz sünneti emrediyor... Çocuğum sünnet olmazsa toplum tarafından yargılanır... Sünnet sağlıklıdır; birçok hastalığı önler... Çocuk, babasına benzemeli... Sünnet temizlik demektir... Eşime bunu asla kabul ettiremem... Annemle babam torunlarının sünnetini görmek ister... Sünnet zararlı olsa doktorlar bilirdi... Sünnet zararlı olsa, dinleri emretmediği halde Hristiyan Amerikalılar sünnet olmazdı... Amerikalılar yapıyorsa sağlıklı olduğunu bildikleri için yapıyorlar... Sünnetli penisin görüntüsü daha güzel... Bebekken sünnet olunca çocuk psikolojik bir travma yaşamaz... Sünnet, penis kanserini önler... vb.

Bu kitapta, uzmanların, din adamlarının, büyükannelelerimiz, büyükbabalarımızın sünnet konusunda bize söyledikleri ve bizim de kendimize söylediğimiz yalanların, yanlış bilgilerin doğrularını bulacaksınız.

## İşte Gerçekler

Sanıldığıının aksine, sünnet, çocuklukta (özellikle de bebeklikte) yapıldığında çok daha zararlıdır. Sünnet derisi 3-17 yaş arasında biyolojik gelişimini tamamlar ve glanstan (penis başından) ayrılır. Dolayısıyla bu kararı rüştünü ispatlamış gence bırakmak hem ahlaken hem de sağlık açısından çok daha doğrudur.

Sünnet, penisi kısaltır, inceltir, eksiltir, duyarlılığını azaltır ve sakatlar.

Sünnet, sağlıklı ve gerekli bir beden parçasının kesilip çıkarılmasıdır.

Sünnet çocuk istismarıdır.

Sünnet çok acı vericidir; özellikle yeni dünyaya gelen bebeğinize korkunç bir “hoş geldin” travmasıdır.

Sünnet derisi çocuğun son derece normal ve doğal bir parçasıdır; temizlik gerekçesiyle bir çocuğun normal ve doğal bir parçasını söküp atmak akıldışı bir davranıştır. Çocuğun penisini temiz tutmayı öğrenmesi gayet kolay ve basittir.

Penis başı, yaratılışı itibarıyla bir iç organdır; penis başını koruyan üstderiyi kesip atmanın gözkapaklarını kesip atmaktan hiçbir farkı yoktur.

Sünnet YÜZDE YÜZ komplikasyon yaratan bir operasyondur.

Her yıl sünnet nedeniyle ABD de dahil olmak üzere dünyada pek çok çocuk ölmektedir.

Kadınları sünnet etmek ne kadar zalimlikse erkekleri sünnet etmek de aynı derecede zalimliklerdir.

Tam fonksiyonlu penis, doğanın yarattığı gibi olmalıdır. Üstderi cinsel hazzı artırır. Sünnetle birlikte erkeğin cinsel hazzı yüzde 51’le yüzde 80 arasında azalır.

Sünnet, özellikle ileri yaşlarda hem erkeklerde hem de partnerlerinde cinsel sorunlara sebep olur.

“Ben sünnetliyim ve hiçbir zararını da görmedim” açıklaması tam bir savunma mekanizmasıdır. Çocukken sünnet olmuş erkek, sünnetsiz olmakla sünnetli olmak arasındaki farkı asla bilemeyecektir.

Cerrahi bir müdahale olarak sünneti gerektiren vakalar son derece ender görülmektedir.

Doktorlar tıp fakültesinde sünnet derisinin işlevleri konusunda bilgilendirilmezler. Bu konuda ancak sıradan vatandaşlar kadar bilgi sahibidirler. Hemen hepsi de sünnet derisinin gereksiz bir parça olduğunu zanneder.

Sünneti savunan doktorların çoğu ya kendileri ya eşleri ya da oğulları sünnet olmuş doktorlardır.

Sünnetin hem din hem de sağlık açısından hiçbir gerekliliği yoktur!

Sünneti savunanlarsa tam da bu sonuncu gerçeğe taban tabana zıt düşmektedirler; çünkü sünnet temel olarak bu iki gerekçeyle -din ve sağlık gerekçeleriyle- savunulur. Oysa ne dini açıdan ne de tıbbi açıdan sünneti haklı çıkaracak bir gerekçe vardır.

## ***Kuran Sünnetten Hiç Bahsetmez***

İnsanın mükemmelliğinden bahseden tek kutsal kitap olan Kuran’da, hakkında tek kelime bile edilmemiş olan sünnetin geçerliliğine dair din alimleri arasında pek çok teolojik tartışma vardır. Sünnet, adı üstünde farz değildir.

Dahası, hadis kitaplarında, Peygamber döneminde Müslümanlığı kabul edenlerin sünnet olduklarına dair de hiçbir kayıt bulamazsınız.

Hepsini bir kenara bırakın, “Dinimiz sünneti emrediyor” demek, Allah hata yaptı demek değilse nedir?

Allah’ın yarattığını değiştirmenin şeytana kulluk olduğunu belirten apaçık ayetler varken Kuran’ın sünnet konusundaki sessizliği, nasıl olur da, sünnete karşı olduğu şeklinde değil de, sünneti emrettiği biçiminde yorumlanabilir?

Mısırlı düşünür İssam-al-Dine Hafni Nassif, “İnsanlık adına sünnet büyük bir Yahudi hatasıdır” der. Nassif, Müslüman toplumuna Yahudiler tarafından yerleştirilen barbarca bir davranış olan sünnete son verilmesini ister.

## ***Sünnet Sağlığa Zararlıdır***

Sünnet için yığınla sağlık mazereti bulabilirsiniz ama geçerli tek bir tıbbi kanıt bulamazsınız.

Sünnetin sağlık açısından yararlı olduğu iddiasının, 1870’li yıllarda ABD’deki seks fobili doktorlar tarafından, mastürbasyonu “tedavi etmek” amacıyla ortaya atıldığını biliyor muydunuz? Peki ya mastürbasyonun bir “hastalık” olmadığı anlaşıncı bu kez de sünnetsiz olmanın yaratacağı hastalıkların aranmaya başlandığını?

Cinselliği baskılamamanın bir yolu olarak görülen sünneti (sünnet derisi, cinsel hazzı artıran yirmi binden fazla sinir hücrelerine sahiptir; bu deri kesildiğinde bu

hücreler de yok edilmiş olur) popüler hale getirmek için bile isteyerek, kasıtlı olarak birtakım tıbbi gerekçeler öne sürülmektedir.

Bununla birlikte dünya yüzünde, sünneti öneren tek bir uluslararası sağlık örgütü yoktur.

## ***Sünnet Geri Dönüşü Olmayan Bir Sakatlamadır***

Toplumların kültürel ve dinsel duyarlılıklarını nalıncı keseri gibi kendine yontup sömürerek bilimsel gerçekleri ortaya koymamak etik dışıdır. Doktorlar kültürel değerleri korumak ya da bunların üzerinden prim yapmak için eğitim görmezler. Sağlıklı bir erkek olarak dünyaya gelmek ameliyatla düzeltilmeyi mi gerektirir? Gerçek duyarlılık, etik olanı, bilimsel olanı dile getirebilmektir.

Doktorunuzun sünnetle ilgili söylediklerini sorgulamadan kabul etmeyin. Pek çok doktorun sadece kendisine öğretileni uyguladığını; tıp fakültesinde edindiği bilgileri geliştirip güncelleştirmediğini; aksini gösteren apaçık bilimsel kanıtlara rağmen, alışlagelmiş olana karşı çıkmama eğiliminde olduğunu aklınızdan çıkarmayın. Gelenekler uğruna çocuğunuza geri dönüşü olmayan psikolojik ve fiziksel zararlar verildiğinin farkında olun. Sünnetin kârlı bir sektör olduğunu aklınızdan çıkarmayın. Çocuğunuzun ilerde “nasıl olsa” sünnete ihtiyacı olacağını sanmayın. Çocuğunuzun toplumsal baskılara maruz kalabileceği varsayımından yola çıkıp onun bedeni üzerinden sevap kazanmanın akıldışılığını fark edin.

Sünnete hayır deyin!

# SÜNNET TESTİ

Sünnete Karşı Doktorlar (DOC) organizasyonunun başkanı Dr. George Denniston tarafından hazırlanan bu testin amacı, doktorların nasıl yanlış yönlendirildiğini ve başkalarını da nasıl yanlış yönlendirmekte olduklarını ortaya koymaktır.

Oğlunuzu sünnet ettirmeyi düşünüyorsanız bu testi yapın ve çoğu doktorun inandığı efsanelere sizin de inanıp inanmadığınızı görün.

1. Acı açısından değerlendirildiğinde sünnet:
  - A. Bebeğe acı vermez.
  - B. Bebek acıyı tıpkı bir yetişkinin hissettiği gibi hisseder; hatta henüz yapışık olan üstderisi kelepçelerle sıkıştırılıp yırtılarak söküldüğü için yetişkinden daha fazla ıstırap çeker.
2. Sünnet derisi:
  - A. Gereksiz bir deri parçasıdır.
  - B. Üstderi (sünnet derisi) erkek cinsel organının vazgeçilemez bir parçasıdır. Cinsel haz için gerekli sinir uçlarının çoğu burada yer alır.
3. Sünnet sırasında bebek:
  - A. Uykuya dalar.
  - B. Yoğun acı nedeniyle nörojenik şok (koma) durumuna geçer.
4. İşlev bakımından sünnet derisi:
  - A. Sünnet derisinin hiçbir işlevi yoktur. Sadece bir “deri parçasıdır.”
  - B. Sünnet derisinin en az üç temel işlevi vardır:
    - i. Bir iç organ olan glansı (penis başını) korumak.
    - ii. Sertleşerek uzamış penisin gövdesini kaplamak.
    - iii. Cinsel uyarı için gereken sinir uçlarının büyük bölümünü barındırmak. (Üstderinin iç tabakasında büyük oranda kan damarı ve sinir ağı vardır.
5. Penis kanseri açısından sünnet:
  - A. Sünnet penis kanserini önler.
  - B. Sünnetin penis kanseri ile hiçbir bağlantısı yoktur. (Amerikan Kanser Derneği 1989)
6. Etik açıdan, sünnet yapan doktor:
  - A. Sağlık adına normal tıbbi bir müdahalede bulunmaktadır.

B. AMA Etik Kod İlkeleri'nin yedisini birden ihlal etmektedir; tıbbın, öncelikle sağlığı gözetmeyi şart koşan "altın kuralı"na ve *Primum Non Nocere* (Önce Zarar Verme) ilkesine karşı gelmektedir.

7. İnsan hakları açısından bakıldığında, sünnet yapan doktor:

A. İnsan haklarına saygılı davranmaktadır.

B. Temel insani haklardan biri olan, bedenin bütünlüğüne zarar vermeme ilkesini ihlal etmektedir. Çocuk, kendi izni olmadan normal beden parçalarının alınmasına itiraz hakkını kullanamamaktadır. Doktor, insanlar üzerinde deney yapmamayı hükme bağlamış olan Nuremberg Etik Kodu'nu (Nuremberg Code of Ethics) ihlal etmektedir.

8. Risk açısından değerlendirildiğinde sünnet:

A. Son derece güvenli bir operasyondur.

B. Sadece ABD'de her yıl sünnetten çok sayıda çocuk ölmektedir.

9. Komplikasyonlar açısından değerlendirildiğinde sünnet:

A. Çok az komplikasyon yaratır.

B. Yüzde yüz komplikasyon yaratan bir operasyondur. Gerekli ve yararlı bir organ yok edildiği için pek çok ağır komplikasyonun yanı sıra ölüme de sebebiyet verir.

10. Sünnet derisinin kaybedilmesi:

A. Yetişkinlikte hiçbir olumsuz etki yaratmaz.

B. Cinsel ilişkiden alınan hazzı -kesilen derinin miktarına bağlı olarak- yüzde seksen oranında azalttığı için, cinsel yaşantıda ve evliliklerde sorunlardan, şiddet eylemlerinde artışa, cinsel yolla geçen hastalıklarda ve özellikle kırk yaşından sonra iktidarsızlıkta artışa kadar pek çok probleme yol açar.

Soruların A şıklarını işaretlediyseniz, efsanelere ve yalanlara inanıyorsunuz; B şıklarını işaretlediyseniz, bu zararlı uygulamayla ilgili son bilimsel bilgilere sahipsiniz.

Dr. Denniston, başka konularda bilimsel kanıtları göz ardı etmekten çekinebilen doktorların, iş sünnete gelince efsaneleri kabullenmeye böylesine hevesli oluşlarının sebebini hemen her zaman kendilerinin de birer sünnet kurbanı olmalarıyla açıklıyor ve şunları söylüyor: "Kendilerinden önemli bir vücut parçası çalınmıştır ve bu kayıpla baş etmekte büyük güçlük çekerler. Kadın doktorlar söz konusu olduğunda da durum değişmez; ya oğullarının sünnet edilmesine ses çıkarmamışlardır ya da bir an bile sorgulama gereği duymadan yüzlerce kez birilerinin oğullarını sünnet etmişlerdir. Durum böyle olunca da, sapasağlam insanlara zarar vermiş olduklarını kabul etme cesaretini gösteremezler."

*Şu anda “Ben sünnetli bir erkek olarak cinsel yaşamımdan memnunum” diyorsanız, yüzde 20 hazzın keyfini sürüyorsunuz ve bunun çok iyi olduğunu düşünüyorsunuz. (Sünnetle birlikte erkeğin cinsel hazzı yüzde 51’le yüzde 80 arasında azalır.)*

Ayrıca ABD’de doktorların sünnet başına ortalama iki yüz dolar aldıklarını da hatırlamakta yarar var. Ülkemizde (özel hastanelerde) bu rakam, 1000 YTL civarında.

ABD’de sünnetten en çok faydalanan kurum tıp endüstrisidir. Doktorlar tahminen iki yüz milyon doların üzerinde parayı her yıl gerçekleştirilen bir buçuk milyona yakın sünnet operasyonundan alırlar; hastaneler de beş yüz milyon doların üzerinde parayı doğumdan hemen sonra gerçekleştirilen sünnet nedeniyle (anne ve çocuk için) uzayan hastane yatış sürelerinden elde ederler. Ayrıca sünnet derisi biyoteknik ve kozmetik firmaları tarafından talep edilen milyarlarca dolarlık bir pazar oluşturur. Amerikan hastaneleri sünnet derisini bu şirketlere satar.

Ülkemizde de sünnet endüstrisi çok büyüktür. Sünnet düğünlerinin(!) giysi, salon kirası, hediye, çiçek, yiyecek içecek, davetiye ve benzeri masrafları vardır. Doktorlar, sünnetçiler, din görevlileri de bu endüstriden paylarını alırlar. Zenginlerin, politikacı oğullarının şatafatlı sünnet düğünlerini günlük gazetelerin magazin sayfalarında az okumadık. Fakir kesim bile sünnet için asgari miktarda da olsa bir masrafa girmektedir. Belediyeler ve siyasi partiler toplu sünnetlerle oy potansiyellerini artırmaya çalışırlar.



# SÜNNETİN TARİHÇESİ



## ALTI BİN YILLIK GELENEK

Herodot’a göre sünnet altı bin yıllık geçmişi olan dünyanın bilinen en eski ameliyatıdır.

İştar ve Kibele gibi ana tanrıça figürlerine sahip eski anaerkil dinlerde, erkeklerin penisleri tanrıçalara kurban verilirdi. Halikarnas Balıkçısı, tanrıça için yapılan törenlerde kendilerinden geçen eskiçağ “hacıları”nın erkeklik organlarını kökünden sünnet ederek kesilmiş etlerini ana tanrıça heykelinin altındaki toprağa gömdüklerini belirtir. Böylece ana tanrıçanın simgelediği toprak, damlayan kanla döllenir ve ürün bereketli olurdu. Ama bu yöntem kısa zamanda klanı da ortadan kaldıracağı için, değişerek sünnete dönüştü. Artık erkeklerin penislerinin tümü değil, üremeye engel olmayacak şekilde bir kısmı tanrıçalara kurban olarak sunuluyordu. İbrahim, MÖ 1813 yılında tüm Yahudilere sünneti doğumdan sonra sekizinci günde zorunlu kıldığında Hititler sünnet ritüelini zaten uyguluyordu. Eski Hintliler de erkek cinsel organını hayatın merkezi olarak tanımlıyordu ve sünnet derisini tanrılara değerli bir armağan olarak sunuyordu. Ama günümüzde Müslüman olmayan Hint geleneğinde artık sünnet yok.

Tanrılara kendilerini gözetmesi ve yardım etmesi için kurban sunmak yani rüşvet vermek geleneği hemen her dinde var. Müslümanların günümüzde bile hâlâ devam eden hayvan kurban etme geleneği de sünnet geleneği de aynı ritüelin, gerekçeler değişse bile, süren bir uygulaması.

### Sakatlanan İnsanlık

Bettelheim, *Sembolik Yaralar: Ergenlik Törenleri ve Kıskanç Erkek* başlıklı çalışmasında erkek cinsel organ sertleşmesinin, erkek yetişkinliğinin ciddi bir göstergesi olarak kabul edildiği ataerkil toplumlarda sünnetin sembolik rolünü anlatır. Penis başının sünnet ile kalıcı olarak açığa çıkarılması, ona sürekli sertleşmiş görünümü verir. Henüz cinsel olarak olgunlaşmamış çocuk da, kadın dünyasından sünnetle ayrılarak sembolik olarak “olgunlaşır ve erkekleşir.” Bu değişimin meydana gelmesi için törenler çok önemlidir; çünkü sembolik olarak çocuğun ölümünü ve yeni bir erkek (güç) figürünün ortaya çıkışını simgeler. Bu yeniden doğuş anneden değil, babadan olur. Dolayısıyla erkek çocuğun sünneti erkek otoritesini sağlamlaştıran ikili bir işlev görür: Birincisi, çocuğa yetişkin bir

erkek görünümünü kazandırması, ikincisi, erkeğe, bir kadın ayrıcalığı olan genital kan akıtma imkanını vermesidir.

Antropolog Ashley Montagu, *Sakatlanan İnsanlık* başlıklı makalesinde (1991) her iki cinste de sünnetin ataerkil sistemle birlikte ortaya çıktığını belirtmiştir. Günümüzde sünnetin devam etmesini, eski ataerkil eğilimlerin halen güçlü olmasına bağlayan Montagu, insanın, kendi türünün bireylerini ahlak, din, gelenek, sağlık ve kanun gerekçesiyle sakatlayan tek tür olduğunu söylüyor. Bugün, sünnet için gösterilen sebepler de aslında din ve gelenek perdesinin arkasına gizlenmiştir. Zaman içinde eski gerekçeler değişiyor ama penisler sakatlanmaya devam ediyor.

Montagu, sünnetin cinsel eşitlik üzerine kurulu anaerkil toplumlarda görülmediğini ve sünnetin toplumlara göre değişen kültürel anlamları olduğunu gözlemlemiştir. Örneğin, Avustralya yerlilerinde, erkek organından kan akıtılması kadınla erkeğin sembolik bir şekilde “bir” olmasıdır.

Afrika kabilelerinde sünnet, yaratılışın cinsel düalitesi üzerine bir sembol olarak açıklanabilir. Bu inanca göre insan hem erkek hem de dişi karakterde doğar. Buna göre sünnet, erkeğin dişi özelliklerinden ayrılmasıdır. Kadın ruhu, erkeği rasyonel bir şekilde düşünmekten alıkoyan, dolayısıyla sünnetsiz erkeği toplumsal olarak uygunsuz yapan bir şey olarak düşünülür. Sünnetle birlikte erkek, dişi parçasından ayrılır; erkeğin diğer dişi yarısını arayıp bulması, yani evlenmesi ile yeniden tamamlanır. Terside sünnet edilen kadın için geçerlidir. Dolayısıyla sünnet, insanları, diğer yarılarını aramaya iten, evlilik ve çoğalma ile de bunu başaran toplumsal bir varlık yapar. Son olarak Montagu, kültürel temelleri ne olursa olsun, sünnetin, erkeklerin baskınlığı ile kadın ve çocuklar üzerindeki üstün konumlarının ifadesi olarak icat edildiğini düşünüyor. Sünnet, güçlü olanın üstün olduğu kuralını koyar ve bunu toplumsal gerçekliğin sorgulanamayan bir parçası haline getirir.

Ataerkil işbölümünde kadının en önemli ürünü çocuklardır. Ama buna rağmen çocuklar annenin değil babanın malıdır. Bu yüzden (belli bir süre annesinin bakımından geçtikten sonra) çocuklar annelerine değil, babalarına ve onun akrabalarına ait olurlar.

18 Mart 2005 tarihli *Atlas* dergisinde, *Kadın, Erkek ve Ustura* başlığıyla yayımlanan makalede özetle şöyle diyor:

“Sünnet de bekâret de üç büyük dinin binlerce yıl öncesinden bu yana, birbirinden çok farklı sayısız toplumun geleneği olmuş. İkisi de cinsel organlarla ve cinsel yaşamla ilgili; ikisi de kutsanmış, düğünlerle, şenliklerle kutlanmış, hem de fiziksel ve ruhsal acıları beraberinde getirmiş.

“Kızların oğlanlara göre daha erken ergenleşmesi, erkekle kadın arasında kendiliğinden bir evlenme yaşı farkını hazırlar. Erkeğin aile geçimini üstlenecek olgunluğa erişme süresinin uzaması ve çokeşlilik gibi çeşitli toplumsal ilişki biçimlerinin bunu desteklemesiyle bu yaş farkı, büyüme ve kalıcılığa eğilimi gösterir. Bildiğimiz bütün toplumlarda damatlar ortalama olarak gelinlerden daha yaşlıdır. Yaş farkının büyüklüğü ölçüsünde, toplumda evlenmeyi bekleyen bir genç erkek nüfus birikir. Özellikle çokeşliliğe izin verilen toplumlarda bu nüfus belirgin

bir şekilde büyüktür. İşte erkek sünneti, muhtemelen bu genç nüfusun cinsel arzularını disipline sokma gereği, gizil bekâret anlayışının bir yan türevi olarak meydana gelmiştir. Sünnet, bütün geleneksel biçimlerinde evlilik öncesinde yapılır.

“Oğlan veya kızın cinsel organının kesilmesi anlamında kullandığımız ‘sünnet’ sözcüğü, Arapça’da bir âdeti devam ettirmek anlamına geliyor.

“Sünnet çokeşlilikle yakından bağıntılıdır. Avustralya dışında avcı derleyici toplumlar tekeşlidir ve bu toplumlarda sünnet yoktur. Brahmacılık da tekeşlidir ve sünnet geleneğine yer vermez. Üç büyük din hem çokeşliliği hem sünneti onaylamıştır.

“Yüzlerce Avustralya obasında uygulanan oğlan sünneti bazı örneklerinde çok ağır bir işlemdir. Ama anlatılanlara göre, orta Avustralyalı Aranda halkında, penis, idrar kanalı boyunca aşağı doğru boylamasına yarılarak vulvaya benzetilmeye çalışılmakta ve periyodik olarak kanatılarak, kadının aybaşı taklit edilmektedir. Erkek kimliğinin oluşumu, kadını dışlamamaktadır. Kız sünneti ise, bir iki Avustralya obası dışında eşitlikçi toplumlarda görülüyor.

“Günümüzdeki biçimleriyle kız sünnetinin ortaya çıktığı yer ve tarih belirsiz; ama birkaç bin yıl öncesine uzandığını ve kadının özgür seçim hakkının kısıtlandığı veya elinden alındığı toplumların pratiği olduğunu biliyoruz. Çarşaf, peçe, görücü usulüyle evlenme hep, kadının özerkliğini yitirdiğinin, üzerinde bir iktidar kurulduğunun belirtileridir. Kadının duygularının, arzularının, kendi yaşamını, kendi iradesiyle belirleme, ifade etme, yaşama hakkının hiçe sayıldığı başlık malı olarak görülmesi ve başlık parası talep edilmesi, anne olarak kadını, mübadele aracına dönüştürür...

“Bugün en yaygın şekilde Somali’de uygulanan bir kız sünnetinde, klitoris, küçük ve büyük dudaklar kesilip alınıyor, idrar ve kanama açıklığı kalacak şekilde dikiliyor ve bacaklar aylarca bağlı tutularak yaranın iyileşmesi bekleniyor. Firavun sünneti denilen bu işlem, bekâretin en kesin garantisi olarak görülüyor. Dünya Sağlık Örgütü’ne göre bugün dünyada, bu en ağır biçimi dahil, 100 ila 140 milyon arasında kız sünnet edilmektedir ve bunların çoğu Sünni Müslüman’dır.”

## Gelenek Olarak Sünnet

Textor’un *Kültürler Arası Sünnet Araştırması* (1967) erkek cinsel organ yaralamaları (sünnet) yapan kültürlerin ortak özelliklerini irdeleyen etkileyici bir çalışmadır. Sünnet aşağıdaki özelliklere sahip toplumlarda başlamış ve gelenek olarak devam etmiştir.

- Yüksek narsisizm (kendine hayranlık) endeksi.
- Kölelik ve kast sistemi.
- Miras ve toprak hukukunun erkeği gözetmesi.
- Kadın çıplaklığına izin verilmemesi ve sert şekilde cezalandırılması.
- Kadın başlık parası.
- Aile otoritesinin erkekte olması.

- Çokeşlilik.
- Evlilikten sonra yerleşimin erkek tarafında olması.
- Acı ve utanç verici kadın inisiyasyon (kadının bir sosyal konumdan diğerine geçiş) törenleri. Bizde evlilik töreninde bir kızın evli kadın konumuna geçtiğinde kanlı çarşafın kapıda bekleyen aile bireylerine bekâretin kanıtı olarak gösterilmesi, âdet kanamasının kirlenme olarak adlandırılması, regl olan kadının ibadet yapmasına bile izin verilmemesi gibi.
- Ergenlerin cinsiyet ayrımcılığıyla birbirlerinden sıkı bir şekilde uzaklaştırılmaları.
- Yaşamdan tatmin ve beklenti düzeyinin düşüklüğü.
- Yüce bir Tanrı kavramının insanların ahlaki değerlerini emirlerle belirlemesi.

Sadece Avustralya yerlileri bu listeye uymayan bir kültüre sahip. Onların sünnete yaklaşımları antropolojik bir inceleme konusu. Sünnet, erkek çocuğun yetişkinliğe geçiş ve toplumun üyesi olmaya hak kazanma ritüelinin başlangıç noktası olarak uygulanıyor ama ritüel başka uygulamalarla devam ediyor. Aborijinlerde erkek olmak için sadece sünnet olmak yetmiyor.

Erkek sünnetini yaygınca yapan ABD'nin bir dönemi için ise bu listedeki maddelerin çoğu geçerlidir.

## Cinselliğin Kontrolü

Dünyada bilinen ilk sünnet çizimi, Mısır'ın Sakkara kentinde VI. Hanedanlık mezarının duvarında yer alıyor. Bu çizimin milattan 4400 yıl önce yapıldığı düşünülüyor. Eğer çizim o dönemde yapıldıysa bu, uygulamanın daha önce başlamış olduğu anlamına gelir. Bir kısım tarihçiler, sünnetin, tanrılara kurban vermenin değişik biçimi, bir kan dökme ritüeli olduğunu söylerken, bir kısmı da firavun mezarlarını inşa eden kölelerin daha fazla çalışmaları için cinsel arzularını azaltma operasyonu olarak başlatıldığını savunuyorlar. Bu teze göre akıllı karısında olan kölenin işgücünden yeterince istifade edilemeyeceğini düşünen hanedan, sünneti bir çeşit dinsel ritüele çevirerek, “yarı hadım etme” yöntemiyle kölelerin cinsel arzularını azaltmayı amaçlıyor. Ayrıca sünnetin esirlere işaret koyma, onları efendilerden ayırt etme yöntemi olarak yapıldığı da düşünülüyor. Nazilerin de Yahudileri sünnetli olup olmadıklarınak bakarak ayırt ettikleri gibi.

İnsanların cinselliğini kontrol edebilirsen, onları her boyutta kontrol edebilirsin.

Tarih boyunca egemen güçler halka kabul ettirmek istedikleri taleplerini tanrılara söyletmişler, böylelikle halkın bu talepleri daha kolay kabullenmesini sağlamışlardır. Mısır'da firavunlar zaten yarı tanrı olarak kabul görüyorlardı.

James DeMeo 1997 yılında yayımlanan *Erkek ve Kadın Cinsel Organ Yaralamalarının Coğrafyası* adlı makalesinde, Mısırlıların bu uygulamayı kendilerinin keşfetmediğini; MÖ 3100 yıllarında işgalci bedevi kabilelerinden edindiklerini yazıyor. Bunlar, yarı tanrı krallara sahip; askerlere ve din adamlarına yüksek statü tanıyan; aşırı derecede özen gösterilmiş büyük tapınak ve mezar taşları inşa eden kabilelerdi. Tarihlerle bakacak olursak o sıralar mezar ve tapınak

inşaatında çalışan kölelerin çoğu bedevi olduğu için, başlangıçta sünnet ritüeli, yarı tanrı firavunlarla din adamlarının işbirliğiyle ve “tanrıların emriyle” bu köleler üzerinde uygulanmış olabilir.

DeMeo’ya göre, günümüzde de sünneti kabullenmiş toplumlar benzer ataerkil eğilim ve özellikleri taşımaktadır. Bu, sünnetin olmadığı diğer ataerkil toplumların daha iyi olduğu anlamına gelmiyor; sünnetin uygulanmadığı ataerkil toplumlarda cinsellik çocukluktan itibaren farklı yaralama ve sakatlama biçimleriyle baskılanıyor.

DeMeo, acı verici ve zararlı olmasına rağmen bazı toplumların sünnet konusundaki ısrarlarının tarihi ve kültürel nedenlerini bulmaya çalışmıştır. Bunu yaparken, erkek sünneti denilen çeşitli cinsel yaralama-sakatlama türlerini tanımlamıştır. Erkek ve kadın cinsel sakatlama geleneği yıkılmadan ekonomik yapıyı değiştirmenin, toplum üyelerine daha insancıl yaşam şartları getirmediğine dair tarihsel bulgulara makalesinde yer vermektedir.

DeMeo, erkek ve kadın sünneti arasında, coğrafi dağılımları, kültürel arka planları ve psikolojik, toplumsal motivasyonları (erkeklerin kadınlara, yetişkinlerin çocuklara baskın olduğu toplum yapısı) açısından yadsınamaz bir bağ olduğu ve her ikisinin de aynı olay olarak ele alınması gerektiği sonucuna varmıştır.

## SÜNNETİN ORTAYA ÇIKIŞ TEORİLERİ

Sünnet, binlerce yıldır dinsel ve kültürel sebeplerle varlığını sürdürmektedir. Sıcak ve kuru iklimlerde sünnet için hijyen gerekçesinin sıkça öne sürüldüğü görülür. Kadın ve erkek cinsel organlarını sakatlayan bu dinsel/kültürel cerrahinin ortaya çıkış sebebine ait pek çok teori vardır.

Sünnet;

1. Tanrılara insan kurban etme geleneğinin yumuşatılmış bir şeklidir.
2. Kabileye ait olmanın işaretidir.
3. Çocukluktan yetişkinliğe geçişin sembolüdür.
4. Ergenlik yaşında sünnet olma geleneğinde, yetişkinlerin ve kabile otoritesinin ergen asiliğine karşı gücünü gösterme sembolüdür.
5. Kadınların aylık kan dökmelerine benzer şekilde erkeklere üreme gücünü kazandırdığına inanılan bereketlilik ritüelidir.
6. İki cinse de uygulandığında üstderiyi yok ederek kadın ve erkek cinsel organlarını açığa çıkarma girişimidir.
7. Esirleri üremekten alıkoymayan ama yarı hadım eden bir cezadır.
8. Savaşta yenilen düşmanları tanıma ve aşağılama yoludur.

Bu farklı teorileri ileri sürenler arasındaki tek ortak nokta, sünnet geleneğinin hijyenle hiçbir ilgisinin olmadığıdır. Müslümanlıkta ileri sürülen hijyen gerekçesine ise şu soru yöneltilebilir: Allah’ın yarattığı penisin hijyenik olmadığı mı söyleniyor?

Benzer dağılımları, benzer kültürler arası özellikleri ve benzer fizyolojik motifleri göz önüne alındığında, sünnet denilen erkek ve kadın genital yaralamalarının ortaya çıkış tarihleri ve yerleri kesişmektedir. Çocuklarla kadınların cinsel yaşamlarının baskın konumdaki erkekler tarafından çok yoğun bir baskı altında tutulduğu ve bu durumun yaygınlaştırıldığı gözlenmektedir.

Sünnet, ataerkil toplumların zayıfları ve güçsüz kitleleri kontrol etmek için kullandıkları bir yöntemdir. Sünneti destekleyen bütün dinsel açıklamalar, onu bir gelenek haline getirmek için kullanılan bahanelerden başka bir şey değildir.

Elizabeth Janeway, *Zayıfın Gücü* başlıklı çalışmasında şöyle yazar: "“Ataerkil sosyal sistemin iki temeli vardır: Birisi cinsiyet üzerine kuruludur, diğeri de yaş. Cinsiyet söz konusu olunca eziyet çeken kadındır, yaş söz konusu olunca da çocuklar. Dolayısıyla kadın ve çocuklar bir grup içine toplanmışlardır, yani zayıf ve düşük konumdadırlar. Kadınlar hangi yaş grubundan olurlarsa olsunlar erkeklerden daha aşağıdadırlar, çocuklar da hangi cinsten olurlarsa olsunlar yetişkinlerden daha aşağıdadırlar.” "

Sünnet, Avrupa, Güney Amerika ve Müslüman olmayan Asya’da neredeyse duyulmamış bir şeydir. Aslında dünya erkek nüfusunun yalnızca yüzde on ila on beş kadarı sünnetlidir. Bunların çoğunluğu da Müslüman’dır.

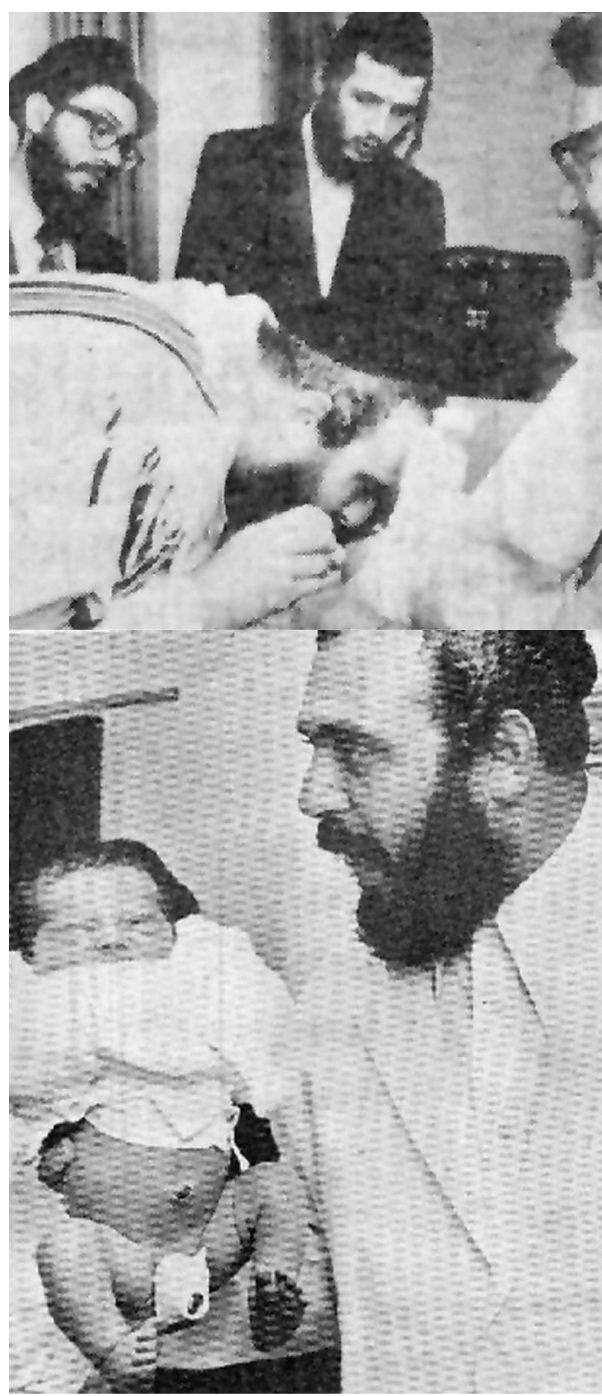
Sünnetin dinsel meşrulaştırma süreci Yahudilikle başlayıp İslam’la devam eder. Günümüzde sünnetin, dinsel gerekçelerle yapılmadığı tek ülke olan ABD’de 1870 yılında mastürbasyonu önlemek amacıyla nasıl başladığının ve kabul gördüğünün tarihsel sürecini okumak sizi çok şaşırtacaktır.

## SÜNNETİN DİNSELLİKLE MEŞRULAŞTIRILMASI

Dinsel boyutta sünnetin meşrulaştırılması Yahudiliğe dayandığı için önce buradan başlamak daha doğru olacaktır.

### **Yahudiler ve Tevrat**

“Mezizah, Yahudi sünnet ritüelinin üçüncü basamağıdır. Sünnetçi haham ağzıyla yeni sünnet olmuş bebeğin penisindeki kan damlalarını emer. Bu uygulama yüzünden, yaranın enfeksiyon kapması, cinsel hastalıklar ve tüberküloz gibi hastalıklar nedeniyle ölen bazı bebekler olduğu için çoğu Yahudi sünnetçi bu basamağı artık uygulamıyor. Karşıtlar bu ritüelin sadistik ve homoseksüel eğilimli bir uygulama olduğunu ileri sürüyorlar. Savunucular ise bunun eski zamanlarda kan durdurma olarak bilinen tek yol olduğunu söylüyorlar.” (*Sünnet: Acılı Çelişki*, Rosemary Romberg)



Mohel Haham Yosef David  
Weisburg  
5 Kasım 1976 tarihli *The  
Jerusalem Post Magazine*

Tevrat'taki en önemli bölüm, Tanrı'nın İbrahim'e sünnet etmeyi emrettiği bölümdür. İbrahim bu dönemde doksan dokuz yaşındadır.

*“Seninle bir anlaşma yapacağız; bu anlaşma senden sonra nesiller boyunca, senin soyun ve Tanrı arasında geçerli olacak. Sana ve soyuna şu anda yabancı olduğun Kenan ülkesinin topraklarını vereceğim ve onların Tanrı'sı olacağım.. Bu benimle senin ve soyun arasındaki anlaşmadır. Siz buna uyacaksınız. İçinizdeki her erkek sünnet olacaktır. Üstlerini sünnet edeceksin ki, bu seninle benim aramdaki anlaşmanın bir delili olacak. Nesiller boyunca sekiz günlük her erkek çocuk sünnet olacak. Bunlara evindeki köleler de dahildir. Böylece anlaşmanın delilini, etinde*

*taşıyacaksın. Sünnetli olmayan herhangi bir erkek, toplumundan uzaklaştırılacaktır.”*

Tanrı Musa’ya şöyle der: *“İsrail halkına söyle: Bir kadın, erkek çocuk doğurursa, yedi gün boyunca törensel olarak kirli sayılacaktır; tıpkı âdet döneminde kirli sayıldığı gibi. Ve sekizinci günde, eti sünnet edilecek. Onun kanının saflaşması otuz üç gün sürecek. Bu süre boyunca kutsal olan hiçbir şeye dokunmayacak, mabede gelmeyecek. Eğer kız doğurursa, iki hafta için kirli sayılacak, kan saflaşması altmış altı gün sürecek.”*

Birinci metinde sünnet, Tanrı ile İbrahim arasındaki anlaşmanın bir işaretidir. Bu yüzden, İbranice’de sünnet, *berit milah*, yani “kesme anlaşması” olarak adlandırılır. İkinci metin, sünnete çocuk ve annenin temizliği açısından değinir. Diğer pek çok metinde, Tevrat sünnetsizlerle sünnetlileri karşılaştırır. Sünnetsizler, “saf olmayanlardır” ve bu yüzden sünnetli olmayanların dini törenlere katılması, mabetlere girmesi, hatta Kudüs’e girmeleri yasaklanmıştır.

Tevrat (Eski Ahit) kadın sünneti için herhangi bir kural bulundurmuyor. Öte yandan Tevrat, Yahudiler, Müslümanlar ve Hristiyanların bir kısmı için erkek sünnetinin temelini oluşturuyor.

## **Adem’in İlk Eşi Lilith: İlk Feminist İdol**

Havva, sanıldığı gibi Adem’in ilk eşi değildir.

Yahudi mitolojisine göre Tanrı altıncı günde erkek ve kadını kendi imgesinden yarattı. Ama ilk yaratılan kadın Havva değil, Lilith idi. Lilith, ikisinin de topraktan yaratıldıklarını ve eşit olduklarını söyleyerek Adem’in altında yatmayı reddetti. Adem, Lilith’e boyun eğdirmeyi bir türlü başaramadı.

Lilith Adem’in onu itaatkâr kılma baskılarından bıktı ve öfkeyle Tanrı’nın adını söyleyerek havaya uçtu ve rüzgâr olarak Kızıldeniz’e kaçtı. Kızıldeniz şeytanların bol olduğu bir bölgeydi. Lilith, şeytanlarla ilişkiye girerek orada her gün yüzden fazla *lilim* denilen şeytan yavruları doğurdu.

Melekler Lilith’i bularak ona Adem’e dönmesini söylediler. Lilith, şeytanlarla birlikte olduğu için artık Adem’e dürüst bir eş olamayacağını söyledi. (Zaten güçlü bir kadın olarak, kadını kendisinden aşağı bir varlık olarak gören Adem’le birlikte olmak istemiyordu.) Melekler bunun cezasının ölüm olacağını söylediklerinde Lilith, “Ben nasıl ölebilirim ki? Tanrı bana sekizinci güne kadar tüm erkek bebeklerden, yirminci güne kadar tüm kız bebeklerden sorumlu olma görevi verdi” dedi. Lilith ölümsüzdü. Çünkü Adem cennetten kovulmadan önce oradan kaçtığı için Adem gibi ölümlü olmaktan kurtulmuştu.

Lilith, mastürbasyon yapan erkeklerin menilerini çalarak kendisini döllüyordu. Yalnız yatan erkeklerin de rüyalarına girerek onları baştan çıkarıyor, ıslak rüyalar gördürerek onların da menilerini çalıyor ve şeytanlar doğuruyordu.

Yeni doğmuş bebeklerin ruhunu emerek onların canını alıyordu ama sünnet, bebekleri Lilith’den koruyordu.

Lilith sünnetli bebeklere dokunamıyordu. Ayrıca yenidoğanı korumak için anne



babalar bebek odasının duvarına kömürle bir daire çiziyor ve içine “Adem ve Havva, Lilith’in buraya girmesini yasaklıyor” yazısını koyuyorlardı. Ayrıca kapıya üç meleğin resmini asıyorlardı. Çünkü Lilith meleklerle, onların koruduğu bebeklere dokunmayacağı sözünü vermişti.

Buna rağmen Lilith dayanamayıp bebeklere yaklaşırsa bu, uyuyan bebeğin yüzündeki tebessümden belli oluyordu. Bunu önlemek için anne babalar bebeğin dudaklarına parmaklarıyla dokunuyorlardı. O zaman Lilith yok oluyordu. (Bu ne derin bir haz korkusudur. Muhafazakâr toplumlarda cinselliğin, hazzın, neşenin, eğlenmenin, gülmenin ayıp ve günah olmasının, ciddiyetin ve asık suratlı olmanın övülmesinin, insanı hayattan ve kendi doğasından koparan tabuların kıskacında kendisine hayatı zehir etmesinin tarihi pek eskiye dayanıyor.)

Lilith, her gün ruhlarını çalacak yüz bebek bulmalıydı. Çünkü Tanrı ona Adem’e itaat etmediği için her gün kendi çocuklarından yüz tanesini öldürme cezası vermişti. Lilith kendi çocuklarını öldürmek yerine insan çocuklarının ruhunu çalarak ve kanlarını emerek onları öldürmek istiyordu. Ama sünnetle korunan bebekler Lilith’i kendi şeytan çocuklarını öldürmek zorunda bırakarak şeytanın yeryüzünde azalmasını sağlıyordu.

Tabii daha sonra Tanrı, Adem’in yalnız yatmasını istemediği için Havva’yı Adem’in kaburga kemiğinden yarattı. Böylece Havva, varlığının bir erkeğe bağlı olduğunu daima hatırlayacaktı. Havva, Adem’e boyun eğmeyi kabul etti. Bunu öğrenen Lilith, yılan şekline bürünerek Havva’yı kandırdı ve bilgi ağacından elmayı kopararak yemesini sağladı.

Efsanenin gerisini biliyorsunuz. İşte bu efsane iki bin küsur yıldır kadınları ve cinselliği baskılama aracı olarak kullanılıyor.

Güçlü kadının şeytanla ve kötülükle özdeşleştirilmesi, Adem’in (erkeğin) güçlü kadın korkusu, mastürbasyonun günah olması ve şeytanın işi olarak görülmesi, sünnetin mastürbasyonu önlediği savlarının gelişmesi arasındaki bağlantıyı görmek ilgi çekicidir. Cinsel hazzı kötülük ve günah olarak gören derin bir cinsel fobi örneği.

Yahudi doktor Ronald Goldman, Yahudilikte sünneti araştırırken, bunun Yahudi toplumlarında, Eski Ahit’in yazılmasından çok önceleri zaten yerleşmiş olduğunu fark eder. Dolayısıyla, sünnetin kutsal kitaba eklenmesinin amacının, anne babalara sünnet için bir mazeret bulunması ve suçluluk duygusunu hafifletmek olduğu düşünülebilir, sonucuna varır. Sünnet Kuran’da geçmez ama geçerliliği hakkında pek çok teolojik tartışma vardır. Sünnetin dinsel olarak meşruiyeti ile ilgili sorunlar yüzünden, hem Müslümanlar hem de Yahudiler inançlarını sosyal geleneklere bağlamaktadırlar. Bu tür inançlar, bir sessizlik duvarı arkasına gizlenmiştir, erkek sünnetinin bir sosyal gelenek olarak günümüze kadar devam etmesinin nedeni de budur.

Goldman, tıbbın gereksiz, zararlı ve sağlıksız sosyal geleneklerin devam etmesindeki rolünü eleştirir. Tıbbın hiç de tarafsız bir kurum olmadığını ve kültürel değerlerden etkilenip bunlara hizmet ettiğini belirtir ve “Sosyal sistemlerin eski değerlerini korumalarının bir yolu da, güvenilirliklerini doğru olmayan ‘bilimsel’

araştırmalarla tazelemeleridir. Bazı entelektüeller, gerçeklerin bu şekilde saklanması kritik rol oynuyor” der.

Modern tıp kurumu tarafından sünneti meşrulaştırmak için kullanılan iddiaların gelişimini inceleyen Karen Erickson Paige’e göre ise sünnet, çocuğun penisinin bir kısmını feda ederek baba otoritesine boyun eğmesini temsil eder; ya da babanın yüksek otoritesini bu operasyonla gerçekleştirme çabasını ifade eder. Paige, sünnetin yapıldığı yirmi üç yerel toplumu incelemiş ve benzer özellikler tespit etmiştir. Bu özelliklerin en önemlisi, halkın kırsal kesimde yaşıyor olmasıdır ve hısım akraba erkeklerden oluşan çıkar grupları vardır. Paige, bu tür kültürlerde erkeğin, kendi iyiliği için değil, ancak ailesi ve kabile liderleri için sünnet olduğunu belirtir ve şunları söyler: “Bu liderler babayı, çocuğunu sünnet ettirmesi için baskı altına alırlar. Kurallara itiraz edilmemelidir. Babanın liderlere itaati, ataerki topluma sadakati anlamını taşır. Sadakati temsil eden tören, örneğin kulakların değil, penisin bir kısmı kesilerek yapılır; çünkü üremeden sorumlu olan organ odur. Bu da grubun çıkarlarına uygundur. Çünkü bir erkeğin çocukları ile gruptan ayrılması grubu zayıflatır ve politik, ekonomik çalkantıya sokabilir. Kısaca sünnet İbrahim ile Tanrı arasında politik bir anlaşmadır.”

Aslında Yahudi din otoriteleri erkek sünnetini, erkeğin ve partnerinin cinsel zevkini azaltmak için bir yöntem olarak görmüşlerdir. Bu uygulamaya devam etmelerinin nedeni seks hakkındaki negatif düşünceleridir.

MÖ 20 - MS 54 yılları arasında yaşamış olan Yahudi ilahiyatçı Philo, sünnetin ilk hedefini şöyle açıklar:

“Zevkin kesilmesi zihni hayallere götürür. Bütün zevkler içinde başta geleni cinsellik olduğundan, cinsel birleşme organını yaralamak ve sakatlamak hem bu zevki hem de bunun simgelediği ve kaynağı olduğu diğer bütün zevkleri engeller.”

Bir haham, doktor ve filozof olan Maimonides (1135-1204) şöyle yazmıştır:

“Sünnetin amaçlarından birinin cinsel ilişkiyi azaltmak, organı zayıflatmak ve bu şekilde erkeği mutedil hale getirmek olduğunu düşünüyorum. Bazı insanlar sünnetin, erkeğin yapısındaki bir bozukluğu gidermek için yapıldığını sanır ama akli başında herkes buna kolaylıkla cevap verebilir: Nasıl olur da tabiatla yaratıklar dışarıdan düzeltmeyi gerektirecek kadar ‘eksik’ olabilirler, hele bu özellikle sünnet derisi gibi işlevi açık seçik belli olan bir yapı ise? Bu emir, eksik yaratılışlı bir yapıyı düzeltmek için değil ama insanın ahlaki yetersizliklerini tamamlamak içindir. Bu organda açılan yara tam da istendiği gibidir; ne gerekli işlevlere zarar verir, ne de çoğalma yeteneğine. Sünnet basitçe aşırı isteği dengeler; çünkü sünnetin cinsel heyecanı azalttığına dair şüphe yoktur. Organ daha başlangıçtan itibaren koruyucu tabakasını ve bir miktar da kan kaybederek güçsüz hale gelir. Destanlarımız (*Beresh Rabba*) açıkça söyler: ‘Sünnetsiz biri ile ilişkiye giren kadın için o erkekten ayrılmak zordur.’ Bu benim inancıma göre sünnetle ilgili emir için en iyi nedendir. Peki bu emri ilk uygulayan kimdi? İbrahim; günahattan nasıl korktuğu iyi bilinen babamız.”

Sünnette gereklilik gören Kıpti teolog İbn-el-Assal’ın (Ölümü 1265) konuya yaklaşımı oldukça ilginçtir:

“Bazı doktorlar ve önemli filozoflar sünnetin zevk aracını zayıflattığını söylemektedirler. Bu herkesçe arzu edilen bir durumdur.”

Burada Maimonides’e atıf yapılmıştır. Katolik Kilise’sinin resmi öğretisini kuran Thomas Aquinas da (1225-1274) Maimonides’e atıfta bulunur ama aynı zamanda sünnetin “ilgili organdaki şehveti azaltmak için bir yöntem” olduğuna değinir. Tanrı’nın bağlılık işaretini kafada değil peniste istemiş olmasının “bu organlarda bulunan şehveti azaltma amacı” taşıdığını da onaylar.

Yazar Muhammed Afifi, *Sünnetin Şaşırtıcı Rehberi* (1997) adlı makalesinde, haham sadiziminin bir temsili olarak gördüğü sünneti, ilkel insanın imgeleminde canlı olan, eski kana susamış tanrıların yeni bir Yahudi canlandırması olarak tanımlar.

Yahudiler kadınları da sünnet etmişlerdir. Etiyopyalı Yahudiler (Falacalar) buna devam etmektedirler. Ama pek çok sünnet karşıtı Yahudi, kadın sünneti ile mücadele ederken, erkek sünnetine karşı mücadeleyi reddetmektedir. Lozan’daki, İsviçre Karşılaştırmalı Hukuk Bölümü, Arap ve İslam hukuku danışmanı, hukuk doktoru Sami Aldeeb Ebu-Sahlieh, çocukların ekonomik ve cinsel amaçlarla suiistimaline ve şiddet görmesine karşı kurulan Terre des Hommes ve Sentinelles örgütlerinin kurucusu Edmond Kaiser’in sünnet karşısındaki derin sessizliğini, bu inkârın en açık örneği olarak göstermektedir. Afrikalılara ahlak vaazı verirken, Amerikalılara ve Yahudilere bir şey diyememenin ikiyüzlülükten, korkaklıktan ve kültürel emperyalizmden başka bir şey olmadığını söyler.

Modern zamanlarda, erkek sünneti karşısındaki tartışmanın, dinsel topluluklara bağlılık yerine ulusa bağlılığı getiren Fransız Devrimi (1789) sırasında ortaya çıktığını belirten Sami Aldeeb, sünnete karşı gösterilen ilk toplu tepkilerden örnekler verir.

1842’de Frankfurt’ta bir grup Yahudi, sünnetin kaldırılmasını ve bunun yerine hem kızlar hem de oğlanlar için, kan dökmeyi içermeyen, eşitlikçi bir dini törenin konmasını önerdi. 1866’da, Viyanalı altmış altı Yahudi doktor sünnet uygulamasına karşı bir dilekçe yazdılar. 1871’de, Augsburg’da hahamlar, Yahudi bir anneden doğan bir çocuğun, sünnet olmasa bile Yahudi sayılmasına karar verdiler. Dr. Aldeeb, Herzl’in (İsrail’in kurucusu) oğlunun da doğduktan sonra sünnet olmadığına ve ergenlik çağına kadar öyle kaldığına, ancak daha sonra Herzl’in havarilerinin yoğun ısrarı üzerine sünnet olduğuna dikkat çeker.

Bu tartışma ABD’ye Yahudi göçmenlerle taşınmıştır. Bu ülkede, reformist hahamlar, yeni Yahudi olanlara sünnet şartını getirmeme kararı aldılar. Fakat Amerikan hastanelerinde doğumların artması ve sünnetin yaygınlaşması ile yenidoğanların doğumun üçüncü gününde Yahudi inançlarına uygun olmayan bir şekilde sünnet edilmeleri durumu ortaya çıktı. Bu durumu hahamlar, bazı Yahudi doktorları eğiterek düzeltmeye çalıştılar. Kaybettikleri güçlerini dini evlilik törenlerinin kabul edilmesi ve sünnetli olmayanları evlendirmemekle yeniden kazanmaya çalıştılar. 1979’da, Amerikan Haham Kongresi, sünnetin mecburi ve dini kurallarla yapılmak zorunda olduğuna karar verdi.

Şu sıralar, liberal Amerikan Yahudi çevrelerinde, sünnet aleyhindeki tartışma, uygulamanın tıbbi yararları üzerinde yeniden alevlenmiştir. Tıbbi çevrelerde sünnete karşı artan düşmanlık ve azalan sünnet oranları nedeniyle, Yahudiler yeniden durumu gözden geçiriyorlar. Bu yeni yaklaşımda bazı Yahudi yazarlar, sünnet töreninin sünnetten önce gelmesi, kızların da benzer bir törene katılmaları, hatta sünnet olmaları gibi isteklerde bulunuyorlar. Ama bazıları sakatlama olayının toptan kaldırılması, kızlar ve oğlanlar için eşitlikçi bir törenle yetinilmesi gerektiğini savunuyorlar. Bir kısmı ise üstderiyi kesmek yerine, sembolik olarak bir havuç kesmeyi öneriyor. Son dönemde de bazı reformcular hem töreni hem sakatlamayı reddediyorlar.

Bazı insan hakları savunucuları 1997’de cinsel sakatlama ile savaşmak için bir dernek kurunca, bu tartışma İsrail’e de taşındı. Birçok ana baba, ailelerinin itirazına rağmen, çocukların istismarı ve kötü muameleyi yasaklayan İsrail kanunlarının bir ihlali olarak gördükleri sünneti, çocukları üzerinde uygulamayı reddetmiştir. Şarkıcı ve edebiyat eleştirmeni Menachem Ben, oğluna kalp sünneti yaptığını söyledi. Tıpkı İncil’de kalplerin ya da ruhun sünnetinden bahseden metinde olduğu gibi.

## **Yahudilikte Mastürbasyon Fobisi**

Yahudilikte mastürbasyon fobisi,Yaradılış’ta (38: 6 -10) yer alan Onan’ın hikâyesine dayanır. (Mastürbasyon tek başına yapılan bir eylem olduğu için Onanizm “tek başına” kelimesi buradan çıkmıştır.) Bu metin, bir Yahudi geleneği olarak kayınbiraderin, kardeşinin ölümü durumunda karısıyla (eğer çocuksuz ise) evlenme zorunluluğundan kaynaklanır. (Deuteronomy 25:5-10)

Bu kural bizim doğu geleneklerimizde de vardır. Kardeş öldüğünde eş, diğer kardeşe miras olarak kalır. Onan, bu kanunu kardeşinin karısıyla girdiği ilişkide geri çekilme yöntemini uygulayarak ve dolayısıyla karısının hamile kalmasını engelleyerek çiğnemiştir. Yahudi kanununda bunun cezası ölümdür. Hahamlar, kapsamlı bir yorumla şu sonuca varırlar: Mastürbasyonla semeni boşa harcamak ceza gerektirir.

Mishna (Yahudi dini yasaları) erkek mastürbasyonuna şu şekilde karşı çıkar: *“Sık sık muayene yapan her el, bu bir kadın eli ise övgüye değer ama bu bir erkek eli ise kesilmelidir.”*

Cinsel heyecan söz konusu olduğunda kadının erkekten daha az duyarlı olduğuna inanılır. Talmud, hahamların *mishna*’nın bu metni üzerine tartıştıklarını anlatır.

## **Uzun Başlıklı Bir Kitapçık**

*Onanya veya Kendini Kirletmenin İğrenç Günahı ve Her İki Cins İçin Korkunç Sonuçları Düşünüldüğünde Kendini Bu Uygulama ile Yaralayanlara Verilecek Fiziksel ve Ruhsal Tavsiyeler*

Bu uzun başlıklı kitapçık, Londra’da, 1715 yılında yayımlandığında mastürbasyon fobisi de başlamış oldu.

Kitapçığın en büyük etkisi İsviçreli doktor Samuel-Augustus Tissot (Ölümü 1797) üzerinde oldu. Doktor, mastürbasyon fobisini önce Avrupa’ya daha sonra da Amerika’ya yayarak bugün hâlâ muhafazakâr çevrelerde geçerli olan kötü şöhretini zihinlere kazıdı.

“Ölümcül mastürbasyon alışkanlığının yol açtığı korkutucu sonuçlar bütün zamanların ünlü doktorlarının çalışma konusudur. Cinsel organların sürekli uyarılması, fonksiyonlarımızı bozarak kronik ve tehlikeli hastalıklara neden olur.” (*Tıbbi Bilimler Sözlüğü*, 1819)

Ünlü Kellogg kahvaltı gevreklerinin sahibi John Harvey Kellogg, mastürbasyona karşı mücadelede önde gelen isimlerdendi. Mastürbasyonu 31 değişik hastalığın sebebi olarak gösterir.

Tahmin edileceği gibi, tehlikeli diye nitelenen bu “hastalığın” yok edilmesi için çareler bulmak gerekiyordu. Ruhsal çabaların yanı sıra, doktorlar bir takım “tedavi” yöntemleri önerdiler. Cinsel organları soğuk suyla yıkamak, bitkin düşene kadar spor yapmak, yatma pozisyonlarını düzenlemek, belli yiyecek diyetleri takip etmek, mekanik aygıtlar vs.

ABD Patent Ofisi, ilki 1861’de, sonuncusu 1932’de olmak üzere, mastürbasyonu önlemek için yirmi değişik tıbbi alet patenti verdi; ama bunlar da “hastalığı” iyileştirmeye yetmedi. Doktorlar bu kez kadınlar ve erkekler için cerrahi yöntemler önermeye başladılar: İnfibulasyon (klitoris ve iç dudakların kesilip vajinanın nerdeyse kapanacak kadar dikilmesi), koterizasyon (sıcak demir ile dağlama, kimyasal maddelerle yakma ya da dondurma yoluyla kanamayı durdurarak deriyi yok etme metodu), hadım etme, sivri uçlu yüzükler kullanma ve nihayet, sünnet!

Sünnetin iki öncü savunucusu Abraham Jacobi ve M. J. Moses idi. Her ikisi de Yahudilerin sırf sünnetli oldukları için mastürbasyona ve sünnet derisinin sebep olduğu korkunç hastalıklara karşı bağışık olduklarını iddia ediyorlardı. 1871’de Moses, *New York Medical Journal*’da daha sonra çok başvurulacak bir makale yayımladı: *Hijyenik ve Tedavi Edici Bir Yöntem Olarak Sünnetin Değeri*. 1914’te Abraham L. Wolbarst adlı diğer bir Yahudi doktor şöyle yazdı: ““Gençlerde sünneti teşvik etmek her doktorun ahlaki görevlerinden biridir.” Wolbarst, 1932’de, yetişkin mastürbasyoncuların izole edilip evlenmelerine izin verilmemesi gerektiğini bile yazmıştır. Mastürbasyon fobisi gerileyince, Amerikalı doktorlar artık eskisi gibi sünneti tavsiye etmez olmuşlardı. 1942’de, Dr. Benjamin Spock erkeklerde ve kadınlarda mastürbasyonun önlenmesi için yapılan sünnet konusunu tartışmaya açtı ve şu sonuca vardı: “Sünnet ve diğer cerrahi müdahaleler, mastürbasyonun önlenmesinde uzak durulması gereken yöntemlerdir.””

## Sünnetli İsa

Dört İncil’den yalnız Luka’nın İncil’i, İsa’nın sekiz günlükken sünnet

edildiğinden bahseder. Zaten İsa da Yahudi olarak doğduğuna göre buna şaşmamak gerekir.

Yahudiler Hristiyanlığa dönerken sünnet sorunu yoktu; çünkü Yahudiler zaten sünnetliydi. Ama paganlar Hristiyan olduğunda, sünnet de bir sorun olarak ortaya çıktı. Aziz Paul tarafından yönlendirilen havarilerin çoğu, sünnete karşı çıktılar. Hatta Peter'in rüyasında şöyle bir mesaj aldığı söylenir:

“Tanrı'nın temiz kıldığını siz kirli diye adlandıramazsınız.”

Tomas İncili'nde sünnetin yargılandığını görürüz. İnananlarından biri İsa'ya sorar: “Sünnet yararlı mıdır, değil midir?” İsa cevaplar: “Sünnet yararlı olsaydı o zaman Yaraticımız onları analarının karnından sünnetli çıkarırdı. Yararlı ve gerçek olan sünnet, ruhun sünnetidir.”

İncil'de yer alan “ruhun sünneti” ifadesi üzerine yapılan tartışmanın yersizliğine dikkat çeken İskenderiye Patriği Cyril (Ölümü 444) Yahudileri, İncil'i işlerine geldiği gibi yorumlamakla suçlar ve fiziksel sünnetin sadece anlamsız bir uygulama olmakla kalmadığını, insan tabiatının mükemmelliği fikriyle de bağdaşmadığını belirtir:

“Siz, ‘ten’in sünnetini önemli bir şey, hatta inancın en uygun maddesi olarak görüyorsunuz. Peki o zaman, sünnetin uygulanmasını inceleyelim. Gerçekten de, doğanın meydana getirdiği insan uzuvlarını sünnet etmek, çok geçerli bir nedeniniz olmadığı sürece yalnızca saçma bir şey değil, aynı zamanda sanki insan vücudunu gereksiz ağırlıklarla yüklemiş gibi, Yaraticı'nın sanatını suçlama anlamını da taşır. Tanrı'nın hatalı olduğunu nasıl söyleyebiliriz? Madem sünnet doğaya uyumun bir gereği, o halde insan neden baştan öyle yaratılmadı?

“Her şeyin üzerinde olan Tanrı, binlerce ırk ve canlı türünü sebepsiz yere mi yarattı? En mükemmel güzelliğe yönelik yaratılıştaki, hatalı ya da gereksiz olan hiçbir şey yoktur. Nasıl olur da, en mükemmel sanatçı olan Tanrı, en ufak şeylere özen gösteren Tanrı, yarattıklarının en önemlisinde böylesine büyük bir hataya düşer? Ve kendi imgesinde yarattığı insanı nasıl olur da, küçük ve önemsiz şeylerden daha az mükemmel yaratır?”

Maurice As'ad da, Tanrı'nın erkek ve kadını mükemmel bir şekilde yarattığını, kimsenin onun bir parçasını bıçakla kesmeye hakkı olmadığını söyler.

## **Kuran ve Sünnet**

Müslümanlar tarafından son peygamber olarak kabul edilen Hz. Muhammed aracılığıyla bütün insanlara yollanan İslam'ın kutsal kitabı Kuran-ı Kerim, İslam hukukunun da temelini oluşturur. Kuran-ı Kerim'in kendisi, dinin tek kaynağının Kuran olduğunu bildirir: “Sana bu Kitabı indirdik ki, her şey için ayrıntılı bir açıklayıcı, bir kılavuz, bir rahmet, Müslümanlara da bir müjde olsun.” (Nahl suresi 89)

O halde, “her şey için” ayrıntılı bir kılavuz olan Kuran'ın, Allah'ın, erkekleri sünnet etme emrini de muhakkak insanlığa iletmiş olması gerekir. Ne var ki, Kuran

ne erkeklerin ne de kadınların sünnet edilmesi konusuna hiç değinmez.

Sami Aldeeb, kesme anlamında “sünnet” kelimesinin Kuran’da yer almadığını; ancak Müslümanların genelde bu gerçeği göz ardı ettiklerin söyler. Ayrıca, Tevrat’ta yer alan Hz. İbrahim’in sünnetinden bile Kuran’da hiç söz edilmemiştir. Dolayısıyla klasik ve yeni dönem İslam alimleri sünnet konusunda hadislere dönmek durumunda kalmışlardır.

“Öyleyse, Kuran’ın Yahudi ve Hristiyan kutsal kitaplarından farklı olarak konu hakkında temelde sessiz kaldığını söyleyebiliriz” diyen İslam hukuku doktoru Aldeeb, bu sessizlik ortamında bazılarının, konuya kendi düşünceleri yönünde açıklama getirmek için ayetleri keyfi yorumladıklarına dikkat çeker.

Klasik yazarlar Peygamberin sünneti konusunda fikir birliği içinde değildirler. Bazıları onun peygamber sünnetiyle doğduğunu, bazıları ise bir melek veya dedesi tarafında sünnet edildiğini söyler. Muhammed’in hayatıyla ilgili bu çelişkili tartışmalar bizi onun sünnetli olmadığı sonucuna götürür.

Ayrıca, halk arasında peygamber sünneti olarak bilinen hipospedias, aslında doğuştan bir penis bozukluğudur. Normal bir peniste idrar kanalı (üretra) penis başının (glans) ucunda sonlanır ve idrar da penisin ucundan çıkar. Oysa hipospediaslı çocuklarda idrar kanalı penisin alt yüzünde ve daha geride sonlanır. Sonlandığı nokta ile penis ucu arasındaki mesafede idrar kanalı oluşmamıştır. İdrar kanalının açılma noktası testislerden daha geride bile olabilir ve ne kadar gerideyse sorun o kadar ciddidir. Ancak vakaların çoğunluğunu penis ucuna daha yakın olanlar oluşturmaktadır. Hipospedias yaklaşık olarak üç yüz erkekte bir rastlanan bir olgudur.

### *Hipospedias Belirtileri*

1. İdrar kanalının penisin alt yüzünde ve daha geride olması.
2. Penis başının yassılaşması.
3. Sünnet derisinin penis başının alt yüzünde oluşmaması. (Doğuştan yarım sünnetli.)
4. Ereksiyon halindeyken penisin aşağıya doğru kıvrılması.
5. Karşıya doğru işemek yerine ayaklara doğru işemek. (Bu durum, oturarak çiş yapma mecburiyeti doğurur.)
6. İdrar kanal açıklığı çok geride olanlarda (erişkin yaşa kadar ameliyat edilmezlerse) cinsel fonksiyon bozuklukları.

Muhammed’in iki önemli biyografi yazarı olan İbn-i İshak da İbn-i Hisham da onun sünnetinden bahsetmez. Ahmet İbn-i Hanbal (Ölümü 855) şöyle der: “Uthman İbn-ül-As bir sünnete davetliydi ama gelmeyi kabul etmedi. Sebebi sorulduğunda, Peygamber zamanında sünnetin de, böyle davetlerin de olmadığını söylemişti.”

*El-Tabari Tarihi*'nde, Halife Ömer İbn-i AbdülAziz, (Ölümü 720) Horasan'ın fethinden sonra, askeri kumandan El-Cerrah İbn-i Abdullah'a (Ölümü 730) şöyle der: "Eğer birisi arkanda namaz kılıyorsa onu cizye'den muaf kıl." Daha sonra pek çok insan cizyeyi (Müslüman olmayan kişilerden alınan vergi) ödemek istemediği için Müslüman oldu. Birisi kumandana tavsiyede bulundu: "İnsanlar sadece cizye ödememek için Müslüman oluyorlar. Kanıt olarak sünnetli olmalarını iste." El-Cerrah, halifeye fikrini sordu. Halife reddetti: "Tanrı Hz. Muhammed'i insanları İslam'a çağırması için gönderdi. Onu bir sünnetçi olarak göndermedi."

İbn-i Kayyim el Cevziyye (Ölümü 1351), Yahudilerde olduğu gibi, bebeklerin sekizinci günde sünnet edilip edilmemeleri gerektiği konusunu tartışır. İbn-i Munzir'e atıfta bulunarak, "Bu konuda bir dayanak yok. Bu konuda ne dayanak olabilecek bir bilgi, ne de Peygamberimizin sünneti vardır" der.

### **Kuran İnsanın Mükemmelliğinden Bahseden Tek Kutsal Kitaptır**

Suudi dini otoritelerine göre, Müslüman olan birisi sünnet olmak zorundadır; ama insanların operasyondan korkup İslam'a girmekten vazgeçmesini önlemek için de, operasyon, inanç kalbine yerleşinceye kadar ertelenebilir.

Allah'ın, kendisine isyan edip insanın üstünlüğünü kabul etmeyen şeytanı huzurundan kovduğunu belirten Kuran, insanın "mükemmel" yaratılışından defalarca bahseder ve Allah'ın yarattığını değiştirmenin şeytana kulluk olduğunu belirtir:

"Allah o şeytana lanet etmiştir. Demişti ki o: 'Senin kullarından belirli bir pay elbette alacağım. Yemin olsun, onları saptıracağım, onları boş kuruntulara mutlaka iteceğim. Onlara mutlaka emir vereceğim de davarların kulaklarını yaracaklar; onlara muhakkak emredeceğim de Allah'ın yarattıklarını değiştirecekler.' Kim Allah'ı bırakıp da şeytanı yandaş edinirse açık bir hüsrana kesinlikle yuvarlanmış olacaktır." *Nisa suresi 118/119*

Estetik cerrahi ile ilgili yapılan bir tartışma programında Zekeriya Beyaz da, bu ayete dayanarak estetik yaptırmanın günah olduğunu söylüyordu. Allah'ın yarattıklarını değiştirmek günah ise, o zaman sünnet de Allah'ın yarattığını değiştirmek değil mi?

Kuran'ın sünnet konusundaki sessizliği, sünnete karşı olunduğu şeklinde yorumlanmalıdır.

Edip Yüksel bu ayet ile ilgili yorumunda şöyle söylüyor:

"Sünnet denilen merasimle çocukların cinsel organlarını kesenler sağlık açısından gereksiz olan bu ameliyatla hem çocuklara acı çektirmekte, hem de insanın yaratılışında Tanrı'nın hata yaptığını ima etmektedirler. Kuşkusuz, çocukların penislerinin derisi Tanrı'nın yarattığı insanda bir anomali (bozukluk) değildir; normal bir durumdur. Sünnetçiler Tanrı'ya karşı meydan okuyor. 'Ey Tanrı, yüce yaratıcı, her şeye gücü yeten ve her şeyi bilen rabbimiz, sen en iyi biçim verensin, evrenin yaratansın. Ne var ki, ey Tanrı, sen bizim penislerimizi yamuk



yaratmışsın. Senin işlediğin hatayı usturalar ve makaslarla BİZ düzelterek. Penislerden kan akarken ve çocuklarımız çığlıklar atarken senin büyüklüğünü anacağız rabbimiz!’

“Erkek ve kız çocukları üzerinde sünneti uygulamak isteyenler sürekli olarak yeni sebepler uydurmaktadırlar. Mastürbasyonu veya cinsel yollarla bulaşan hastalıkları engellemek ilk önerilen sebeplerdi. Daha sonra bunlara birçok sebep daha eklendi: Yatağa işemek, kanseri engellemek, AİDS’e karşı korunmak gibi... Ne var ki, tıbbi araştırmalar sünnetin bir yararı olmadığını, hatta çocuklara dayatılan bu ameliyatın onların psikolojik gelişmelerinde olumsuz etkilere yol açabileceğini göstermektedir. Sünnet sonucu sakatlananların ise sayısı belli değildir. İşin ilginç, hadis kitapları Peygamber döneminde Müslüman olanların sünnet olduklarına dair hikâyeler nakletmeyi nedense unutmuşlardır. Ebu Bekir, Ömer yahut Hamza bugün Müslüman olsaydı bizim Müslümanların ilk yapacağı işlerden biri onları bir sünnetçiye teslim ederek cinsel organlarını kana bulamak olacaktı. Ünlü Taberi, Halife Abdul Aziz’in, cizye (vergi) vermekten kurtulmak için İslam’ı kabul eden Horasanlıların sünnet edilmesi önerisine karşı çıktığını rivayet eder. El-Nevevi, İbn-i Munzir’den alıntı yaparak sünnet etmenin bidat (din dışı) olup olmadığını tartışır. Kısacası, ehl-i Sünnet kaynakları, her şeyde olduğu gibi bu konuda da çelişkilerle dolu.”

## **Sünnet Farz Değildir**

Bu örneklerden görebileceğimiz gibi, Peygamber zamanında ve sonrasında sünnet mecburi değildi, insanlar bu konuda özgür seçim hakkına sahiptiler. Zaten adı üstünde sünnet; farz değil.

Mısırlı İslam alimi Cemal El Banna, bu konudaki görüşünü *Erkek ve Kadın Sünneti Konusunda Bir Görüş Açısı* (1999)adlı makalede belirtmiştir. Ona göre zorunlu olan, Allah’ın Peygambere yapılmasını emrettikleridir. Bu, erkek cinsel organının bir bölümünü kesme anlamındaki sünnet için geçerli değildir. Bundan başka, El Banna, sünnetin, Kuran’da belirtilen yaratılışın mükemmelliği ile çelişkili olduğunu belirtir. ““Sünnet insan vücuduna bir şey eklemeyi, tersine vücudun doğal ve gerekli bir parçasını eksiltir. Dolayısıyla, bunu çocuklara dayatmamalıyız ve onları Allah’ın kendilerine verdiği mahrum kılmamalıyız; bedenlerini bütün olarak muhafaza etmek onların hakkıdır.””

## **“Sünnet Büyük Bir Yahudi Hatasıdır”**

Mısırlı düşünür İssam-al-Dine Hafni Nassif, 1971’de Joseph Lewis’in çalışmasını tercüme eder ve metnin kendisinden uzun önsözünde, “İnsanlık adına, sünnet büyük bir Yahudi hatasıdır” der. Nassif, Müslüman toplumuna Yahudiler tarafından yerleştirilen barbarca bir davranış olan sünnete son verilmesini ister.

Şu anda dinden dönmekle suçlanan Libya’lı yargıç Mustafa Kemal Al-Mahdawi erkek sünnetini bir Yahudi geleneği olarak kabul eder. Yahudiler, Tanrı’nın kendilerini yalnızca ya sünnet olurlarsa ya da kapılarını kurban edilen hayvanın

kanıyla işaretlerlerse göreceğine inanırlar. Al-Mahdawi, Kuran'ın böyle bir mantığının olmadığını belirtir. "Tanrı bu tür yağcılıktan hoşlanmaz, ayrıca üstderiyi sadece kesilmesi için gereksiz bir obje olarak yaratmamıştır" der ve şu ayeti hatırlatır:

*"Ey Rabbimiz, sen bunu boşuna yaratmadın, seni bütün eksiklerden tenzih ederiz; o halde bizi o ateş azabından koru."*

Hız. Muhammed zamanında Araplar üç dine mensuptular: Hristiyan, Yahudi, Pagan. Yahudiler zaten sünnet oluyordu.

Cemal El-Banna, *"Evet, biz insanı en mükemmel şekilde yarattık"* ayetini hatırlatarak, erkek ve kadın sünnetinin İslam'da yeri olmadığını çünkü Kuran'da yer olmadığını söyler.

İbn-i Kayyim el Cevziyye, erkek ve kadında sünnetin cinsel isteği azalttığını yazar: "“Cinsel istek aşırı olduğunda insanı hayvana çevirir, yok edildiğinde ise onu cansız biri yapar. Böylece sünnet bu aşırılığı keser. Bu yüzden, sünnet olmamış erkek ve kadınların hiçbir zaman doyduklarını göremezsiniz.”"

El-Mannavi (Ölümü 1622) El-Razi'den aktarır:

"Penis başı çok hassastır. Eğer üstderinin içinde saklı olursa, çiftleşme sırasında zevki artırır. Eğer üstderi kesilirse, penis başı sertleşir ve zevk zayıflar. Bu bizim kanunlarımıza daha iyi uyar: zevki tamamen yok etmeden azaltmak, aşırılıkla dikkatsizlik arasında ara durum."

Yetenekli bir müzisyen, bütün virtüözlüğüne rağmen kötü akort edilmiş veya düşük kalitede bir enstrümanla, en iyi müziğini ortaya koyamaz.

## ABD'DE SÜNNET NASIL BAŞLADI?

Dünya nüfusunun bütününe bakıldığında sünnetin en yaygın olduğu bölgeler Müslümanların yoğun olarak bulunduğu ülkelerdir. Sünnetin zararlarını ortaya koyan bilimsel çalışmalardan öncelikli olarak haberdar edilmesi gereken kişiler de, çocuklarını sünnet ettiren toplumlar içinde en büyük kesimi oluşturan Müslümanlardır. Ne gariptir ki, Müslümanlar arasında bu uygulamanın kaldırılması ya da en azından çocuğun bilinçli seçimine bırakılması yönünde yapılan her türlü girişim, dönüp dolaşıp ABD'nin sünnet yanlısı bakış açısında tıkanabilmektedir.

Kendi ülkemizden pay biçelim; bu ülkede birine, çocuğunu sünnet ettirmesinin sakıncalarından söz edecek olursanız çoğunlukla yüz yüze geleceğiniz ilk karşı çıkış, "dinimiz emrediyor" gerekçesi olacaktır. Bunun ardından genellikle, sünnetsiz penisin daha çirkin görüldüğü ve cinsel açıdan daha etkisiz olduğu hurafesi gelir. Daha sonra da, sünnetin temizlik açısından gerekli olduğu; kanser ve AİDS gibi hastalıklara karşı bağışıklık kazandırdığı asılsız iddialarıyla karşılaşsınız. Gerçek anlamda hiçbir dayanak noktası olmayan bütün bu iddiaları her türlü karşı kanıt ortaya koyarak çürüttüğünüzde sizi bekleyen öyle bir argüman vardır ki, kendini çaresiz hissetmek ne demektir, birdenbire anlarsınız: "Dünyanın en gelişmiş ülkesi

ABD’de bile sünnet yapıyor; üstelik onlar Hristiyan!”

Bu noktada, sünnetin şu, *dünyanın en gelişmiş ülkesi* ABD’de nasıl başladığını, neden süregelen bir uygulamaya dönüştüğünü ele almak, “sünnet değil, farz” oluyor.

Klasik Yunan ve Roma döneminde sünnet geleneği görülmez. İmparatorluğun giderek genişlemesiyle, sünnet geleneğiyle karşılaşan Romalılar, sünnet derisinin, bedenin son derece gerekli ve değerli bir parçası olduğunu söyleyerek sünneti ciddi biçimde yasaklayan kanunlar çıkarmışlardır. Birinci yüzyılda Hristiyanlar da sünnete şiddetle karşı çıkmışlar ve MS 49’da, Pavlus önderliğinde toplanan Kudüs Konsülü’nde aldıkları kararlar sünneti kesin bir şekilde reddetmişlerdir.

Paul M. Fleiss, “Batı’nın sünnete geleneksel tepkisi, yüz çevirme ve küçümsemedir” der.

Ancak bunun bir istisnası vardır: Amerika Birleşik Devletleri.

Öyle ki, yirminci yüzyılın ortalarında, yenidoğan sünneti artık ABD’de en sık yapılan cerrahi operasyon haline gelmiştir. Bu uygulama nesiller boyunca öylesine yaygınlaşmıştı ki, David Gollaher, “Ne doktorlar, ne de anne babalar yapılan operasyonu ‘cerrahi işlem’ olarak değerlendirmişler; bunu âdeta bebeğin göbek bağının kesilmesi gibi rutin bir işlem olarak görmüşlerdir” der. “Sadece bu açıdan bakıldığında dahi, ABD, hem Batı Avrupa’dan hem de sünnetin ya dinsel gerekçelerle yapıldığı ya da yalnızca gerçekten cerrahi müdahaleyi gerektirecek bir sorun olduğunda uygulandığı dünyanın geri kalanından tamamen farklı bir tutum içindedir.”

Sünnetin ABD’de başlaması, 1870’li yıllarda birkaç Amerikalı doktorun mastürbasyon yapan çocukları cezalandırmak için sünnet etmesi ile, katı ahlakçı Viktorya döneminin mastürbasyon histerisi sırasında olur. “Viktorya döneminin doktorları sünnetin penisi hissizleştirdiğini çok iyi biliyorlardı” diyen Güney Kaliforniya Üniversitesi Tıp Merkezi’nde yardımcı klinik pediatri profesörü olan Dr. Paul M. Fleiss, bir süre sonra doktorların, sünnetin, sara hastalığını, felci, tutulmaları, elefantiasis hastalığını (dişi sivrisinekten kana geçen kurtçuk larvalarının yarattığı bir hastalık) veremi, egzamayı, yatak ıslatmayı, kalça çıkığını, kabızlığı, ishali, basuru, ıslak rüyaları, siğilleri, baş ağrısını, tedirginliği, histeriyi, göz bozukluğunu, aptallığı, geri zekalılığı ve deliliği tedavi ettiğini ileri sürecek kadar işi azıttıklarını belirtir.

Aslında tıp tarihinde, sünnetle kıyaslanacak olursa, hiçbir ameliyatın bu kadar çok hastalığı tedavi ettiği veya iyileştirdiği ileri sürülmemiştir. 1970’lere kadar Amerikan tıbbi ders kitapları, sünneti, mastürbasyonu önlemenin bir yöntemi olarak savunuyordu. Penisin bir parçasını kesmenin ardında, cinsellik karşıtı eğilimlerin olduğu açıkça görülüyor.

ABD’de bebeklerin rutin sünneti Soğuk Savaş dönemine kadar başlamamış, neredeyse zorunlu sünnete yol açan bu kurumlaşma adım adım gelişmişti. Şirketler tarafından yönetilen hastaneler ve özel sektör, rutin sünneti kendi halkına hiç danışmadan kurumlaştırdı. Herhangi bir tartışma ya da referandum olmadı. Ancak

1970’lerde çıkan birkaç mahkeme kararı, bu zararlı ama kârlı uygulamaya için hastanelerin ana baba onayı almasını zorunlu kıldı. Sünnet savunucuları bu karara, ana babaları korkutup çocuklarını sünnet ettirmelerini sağlamak için bazı “tıbbi” gerekçeler ileri sürerek cevap verdiler.

Sünnet için ileri sürülen gerekçeler her döneme uygun olarak yenilendi durdu. Ne zaman ki sünnetin, kanseri ve cinsel yolla bulaşan hastalıkları engellediği iddiası çürütüldü, o noktada sünnet savunucuları yeni gerekçeler aramaya koyuldular.

## **Mastürbasyon Korkusu**

Sünnetin on dokuzuncu yüzyılda uygulanmaya başlanması, o zaman çocuklar için “cinsel suç” olarak görülen mastürbasyonun önlenmesine yönelikti.

Pek çok Amerikalı aile cinsel hazzın, çocuklarının başına “şeytani kötülükler” getirebileceğine inanıyordu. J. Bigelow’un *Sünnetsiz Olmanın Hazzı* kitabından alınan aşağıdaki üç tarihsel olaya dikkat edin.

- “1880’lerde kişi, mastürbasyon yapan çocuğunu... bağlamak, zincirlemek ya da dövmek isteyebilirdi... cinsel organlarını alçı, deri, kauçuk gibi çeşitli maddeler içine hapsedebilir... hatta... hadım edebilirdi.
- “En iyi sonuçları elde etmek için yeterince mukoza tabakası ve deriyi, daha sonra ereksiyon olduğunda iyice gerilecek şekilde kesmek gerekir. Yara tamamen iyileştiğinde, deride herhangi bir hareket imkânı olmamalıdır. Deri penis gövdesinin üzerini sıkı bir şekilde sarmalıdır; çünkü bir boşluk olduğunda hasta, alışkanlığına hemen yeniden başlayacaktır. Mastürbasyon tehlikesini tam olarak önlediğimizi söyleyemeyiz; ama onu makul sınırlar içine hapsettiğimiz konusunda emin olabilirsiniz.” (“Seks fobik” Amerikalı doktor E. J. Spratling, 1903.)
- “Mastürbasyon, felç ve kalp hastalıklarının temelini oluşturur. Hafızayı zayıflatır, bir çocuğu dikkatsiz ve ihmalkâr yapar. Pek çok çocuğun aklını kaybetmesine bile yol açar, diğerleri ise büyüdülerinde intihar ederler... Çocuğunuza bugün bir şey olmadığı için mastürbasyonun zarar vermediğini düşünmeyin; çünkü bu belanın zararları o kadar yavaş gelir ki, kurban ölüm sınırına gelene kadar fark etmezsiniz bile! Bilin ki pek çok değerli doktor artık sünnet alışkanlığını savunuyor... “ (Dr. Mary R. Melendy)

“Bu mantık dışı söylemler günümüz anne babalarının çoğuna oldukça ‘garip’ hatta ‘uçuk’ gelecektir. Ama bu tür fikirler ‘çağdaş’ Amerikan toplumunda kaybolmamıştır, sadece biraz ehlileşerek şekil değiştirmiştir. Günümüzün seks fobik bir doktorunun söylediklerine bakalım: Sünnet, ana babayı, çocuğunun cinsel organını yıkamak için ona dokunmasından korur, böylece gereksiz uyarılmayı önler.” Felicity Goodyear-Smith de, *Önce Zarar Verme: Cinsel İstismar Endüstrisi* kitabında seks fobik insanları, “bir penise dokunmaktansa kesmeyi tercih eden kimseler” olarak tanımlar.

## Tıbbi Gereksinimlerin Kaynağı

İşte size son 150 küsur yıl içinde ABD’de tıbbi açıklamalardan bazı örnekler:

*1860: ABD erkek nüfusunun yüzde 0,001’i sünnetli.*

“Mastürbasyon konusunda yapmamız gereken bence şu: İlgili vücut organlarını öyle bir hale getirmeliyiz ki, alışkanlığa devam etmek ağrı verici olduğu için vazgeçirici olsun. Bu amaçla penis üstderisini, erkeği hem bugün hem gelecekte zevkten mahrum bırakacak şekilde sünnet etmeliyiz. Operasyon ayrıca kloroform altında yapılmamalı ki hissedilen acı çocuğun zihninde yok etmeye çalıştığımız alışkanlık ile hatırlansın.”

(Athol A. W. Johnson, *Çocuklarda Karşılaştığımız Hastalıklı Bir Alışkanlık Hakkında*, The Lancet, birinci cilt, 7 Nisan 1860)

*1887: ABD erkek nüfusunun yüzde 10’u sünnetli.*

“Mastürbasyonun yaralayıcı etkileri hakkında şüphe olamaz, gelişmemiş beyinleri olan çocukların da buna yatkın olduğu konusunda şüphe yoktur. Sünnet her zaman yapılmalıdır. Cinsel organları o kadar yaralamalıyız ki, onlara dokunmaktan dolayı acı hissedilsin.” (Angel Money, *Çocuklarda Hastalıkların Tedavisi*, 1887)

*1971: ABD nüfusunun yüzde 90’ı sünnetli.*

“Yenidoğan döneminde, sünnet yapılması için herhangi bir tıbbi neden yoktur.” (Cenin ve Yenidoğan Hakkında Komite -Standards and Recommendations for Hospital Care of Newborn Infants- beşinci basım. Evanston, IL: American Academy of Pediatrics, 1971)

*1994: ABD’de yeni doğanların yüzde 60’ı sünnetli.*

“Sünnet acı ve travmaya, ayrıca koruyucu ve erojen dokunun geri dönülemez bir biçimde kaybına yol açar... Normal, sağlıklı ve işlev gören bir dokunun çıkarılması, bazı ahlaki sonuçlar doğurur: Sünnet, Birleşmiş Milletler Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi’nin 5. maddesini ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Antlaşması’nın 13. maddesini ihlal eder.” (Leo Sorger, ACOG [American College of Obstetrics and Gynecology]: ‘Sünnete Son Verin’, *Kadın Doğum Doktorları Dergisi*, 1 Kasım 1994)

1 Mart 1999: ABD’de yenidoğanların yalnızca yüzde 57’si sünnetli (Kaliforniya’da yüzde 33)

İki yıllık bir araştırmadan sonra, Amerikan Pediatri Akademisi (AAP) sünnetin “potansiyel tıbbi faydalarının yeterince açık olmadığına” ve “rutin bir operasyon olarak tavsiye edilemeyeceğine” karar verdi.

## Zenginlik Belirtisi Olarak Sünnet

Erkek sünnetinin Amerika’ya girdiği ilk yıllarda, erkek yetişkinlerin sünneti istemeleri için bir sebep yoktu. Sünnet “tedavisi”ne maruz kalanların çoğu, on dokuzuncu yüzyıl teorilerine göre yukarıda sözü edilen türde hastalıkları olan, orta

ve yüksek sınıftan ailelerin çocuklarıydı. Dolayısıyla, bir çocukta üstderinin bulunması bir cehalet ve fakirlik işareti olarak algılanmaya başlandı. Bu tür algılamalar erkek sünnetinin arzu edilir olmasında büyük bir rol oynadı.

Zaman içinde doktorlar, erkek sünnetinin, acının hissedilmediği(!) erken yaşlarda yapılması konusunda insanları ikna ettiler. Doktorlar sünnet acısının bir iğne batmasından daha fazla olmadığını düşünüyorlardı. Bu nedenle de anestezinin kullanılması söz konusu bile değildi. Yirminci yüzyılın ilk yarısında, doktorlar, bebeğin acıya tepkisini, serebral korteksin yeterince gelişmediğini düşündükleri için bir refleks olarak tanımlıyorlardı.

Anestezi ABD’de ilk kullanılmaya başlandığında, doktorların anesteziyi Siyahlara, Asyalılara, Almanlara, İrlandalıları, gemicilere, askerlere, köylülere ve fakirlere, acıya dayanıklı oldukları gerekçesiyle vermediklerini biliyor musunuz?

*Kaliforniya Sağlık Enstitüsü* dergisinde yayımlanan “Ritüelden Bilime: ABD’de Sünnetin Medikalleştirilmesi” başlıklı makalesinde David Gollaher, doktorların sünnetin güvenli bir cerrahi yöntem olduğu konusundaki ikna çabalarına rağmen, 1909 gibi erken bir tarihte bile tıbbi araştırmaların prosedürün zararlarını tartışmaya başladığından bahsediyor. O tarihte bir Amerikan tıp dergisinde sünnetin enfeksiyon, doku ödemi, aşırı kanama, hematoma ve penis başının yanlışlıkla kesilmesi gibi etkilerini tartışan bir makale yayınlanmıştı. Dolayısıyla, cerrahi uygulamacıların fikirleri, tıbbi araştırmacıların verileri ile çelişiyordu.

Mastürbasyon, İncil’de bir günah olarak kabul ediliyordu. Ama modern sanayileşme dönüşümünden önce tıbbi bir problem olarak görülüyordu. Tıbbi varsayım orta sınıf ailelere çekici geldi; çünkü onlara ergenlikle ilgili sorunlar (kabalık, isyan, sinirlilik ve karşı cinse ilgi duyma) konusunda bir açıklama sunuyordu. Dolayısıyla, mastürbasyonun korkulacak bir tehlike olarak yerleşmesi, muhafazakâr aile kurumuna ve gençlerde cinsel disiplin anlayışına hizmet etmişti. İngiliz ve Amerikalı doktorlar bu problemin çözülmesi için çeşitli tedaviler önermişlerdir. İşte bazıları:

Cinsel içgüdüleri bastıracağı düşünülen çeşitli diyet şekilleri, çocukların cinsel organlarını ellemelerini engelleyecek bekâret kemerleri, suçlanan çocukların aşağılanması ve cezalandırılması konusunda tavsiyeler, penisi hapsedecek alçı kalıpları, çeşitli deri ve kauçuk kaplamalar, genitallerin yaralanması ve hatta bazı aşırı durumlarda “hasta” mastürbasyoncuların hadım edilmesi!

(Cinsellik fobisinin boyutlarına bakın. İnsan, kendi doğal cinsel arzularına karşı savaş açmış tek tür. Öldürmek, kesmek, biçmek ayıp değil, cinsellik ayıp ve kötü.)

Bunlar öylesine dehşet verici yöntemlerdi ki, sünnet yanlarında masum bir uygulama olarak görülmeye başlanmıştı.

Karen Erickson Paige *Sünnet Geleneği* başlıklı makalesinde, doktorların, sünnetin, sağlıklı olmanın garantisi olduğu, çalışma yeteneğini artırdığı, ömrü uzattığı, çocuğu hastalıklardan koruduğu fikrini yaymaya başladıklarını yazar.

“1890 yılında bazı Amerikalı cerrahlar bu konuda bir dernek kurdular. Derneğin

temel görevi erkek ve kadınlar için genital cerrahileri desteklemek ve yaymaktı. Bu tür ameliyatlara ana babalara çocuklarının cinselliğini kontrol etme imkânını, doktorlara da kadın ve çocuk vücutları üzerinde otoritelerini güçlendirme imkânını veriyordu.

“On dokuzuncu yüzyılın sonlarında ve yirminci yüzyılın başlarında, mastürbasyonun ve seksin, engellenmesi gereken bir şey olduğunu; zamanın doktorlarının da sünneti cinsel güdülerini kontrol edici bir araç olarak düşündüklerini söyler. Yirminci yüzyılın sonlarında, seks ve mastürbasyon normal görülmeye başladığında doktorlar bu kez sünnetin erkek ve kadınların cinsel duyarlılığını artırmak için yapıldığını söylemeye başladılar.”

# SÜNNET NEDİR?



Rutin sünnet, yetişkinlik döneminde cinsel duyarlılığın önemli bir kısmını yok ediyor.

Dean Edell -Tıp Doktoru

## ERKEK VE KADIN SÜNNETİ ÇEŞİTLERİ

### Temelde dört tip erkek sünneti vardır:

- 1. Tip:** Bu tip, üstderisinin tamamının kesilmesini içerir. Sünnet derisinin (üstderi ya da prepus) penisten tamamen ayrılmadan kesildiği bu sünnet türü en basitidir. Asya'nın bazı ülkelerinde, Afrika'nın bazı yerlerinde ve bazı Pasifik Okyanusu adalarında yaygındır.
- 2. Tip:** Genelde Yahudiler tarafından uygulanan sünnet tipidir. Sünnetçi, sol eliyle üstderiyi sıkıca kavrar. Çıkarılacak miktarı belirledikten sonra, penis başını (glansı) korumak için bir koruyucu yerleştirir. Daha sonra koruyucu hizasından üstderiyi bir defada keser. Operasyonun bu bölümüne *milah* adı verilir. Bu bölümde mukoz tabaka ortaya çıkarılır. Daha sonra bu mukoz tabaka kenardan tutulur ve merkezden koronaya kadar yırtılır. Operasyonun bu kısmına *periah* adı verilir. Hahamlar *periah* operasyonunun birinci yüzyıldan sonra, üstderisinin yeniden yapılanmasını engellemek için uygulamaya başlamıştır.
- 3. Tip:** Bu tip genelde penisin tüm derisini soymayı içerir. Hatta testisler de bunun içine alınabilir. Araplar tarafından *salh* denen bu uygulama Güney Arabistan'da ortaya çıkmıştır ve muhtemelen hâlâ uygulanmaktadır.
- 4. Tip:** Bu tip, idrar kanalının testislerden penis başına kadar yarılıp açılmasını içerir. Bu tür, Avustralya Yerlileri (Aborijinler) tarafından hâlâ uygulanmaktadır. Erkek cinsel organının yaralanması, ergenlerin ya da gençlerin dayanıklılığını sınamak amacını taşır.

### Kadın sünnetinin de dört türü vardır:

- 1. Tip:** Ya sadece üstderisinin alınmasını ya da klitorisle birlikte kesilmesini içerir.
- 2. Tip:** Klitorisin ve küçük dudakların (labia minora) kısmen veya tamamen kesilmesini içerir.
- 3. Tip:** Dış ve iç dudakların kesilmesini ve vajinanın dikilerek girişin kapatılmasını



içerir. (Sadece idrarını yapacak kadar bir aralık bırakılır.)

4. **Tip:** İlk üç tipin hepsinin yanı sıra vajinanın kesilmesi, yakılması, dağlanması gibi bir vahşeti içerir.

Genel anlamıyla erkek sünneti, penis başını kaplayan mukozal dokunun ve deri tabakasının cerrahi müdahaleyle alınmasıdır. Bu çifte tabaka daha çok sünnet derisi ya da üstderi (prepus) olarak bilinmektedir.

Uluslararası Cinsel Organ Bütünlüğünü Koruma Organizasyonu (International Coalition for Genital Integrity) sünneti “birinci dereceden cinsel açıdan sakatlayıcı ameliyat” sınıfına sokmuştur.

## ÜSTDERİ SADECE BİR DERİ PARÇASI DEĞİLDİR

Üstderi insan bedeninin gelişmiş, duyarlı, işlevsel bir duyu organıdır. Vücudun başka hiçbir parçası aynı amaca hizmet etmez. Üstderi, penis derisinin (kadınlarda klitoris üzerindeki derinin) değişmiş bir uzantısı olarak glans denilen penis başını kaplar ve aşar, daha sonra kendi üstüne kıvrılarak koronanın tam arkasında yapışma noktasında son bulur, bu yüzden iki katlı bir organdır.

*Üstderinin gerçek uzunluğu, dış tabakasının uzunluğunun iki katıdır ve kesilme oranına göre toplam penis derisinin % 51 ila % 80 kadarını oluşturur.*

Sünnette kesilen derinin iç yüzeyinin iki bölümü vardır: Mercan görünümünü andıran sırtlı mukoza bölümü ve kaygan yumuşak mukoza bölümü. Derinin ucundaki 10-15 mm genişliğindeki mukoza bandı, sünnet derisinin ucunun dış yüzeyine şekil verir. Meissner yuvarları (Meissner’s corpuscles) denilen dokunmaya duyarlı sinir uçları bu bölümde bulunur. Bu deri, temel duyu dokusudur ve esas cinsel uyarı görevini üstlenir. Sırtlı mukoza, üstderiye, uca doğru sivrilen görünümünü kazandırır. Yumuşak mukoza penis başını sarmalar, kayganlaştırıcı ve koruyucu bağışıklık hücrelerini salgılayan *ectopic sebaceous* bezlerini barındırır. Benzeri bezler gözkapaklarında, yanağın içinde ve ağızda da bulunur. Yani tüm nemli ve kaygan olması gereken yerlerde hassas bölgeleri mikroplardan koruyucu salgı bezlerinin varlığı doğanın bahsettiği bir korunma kalkanıdır. Tüm memeli hayvanların penislerinin üstderisinde de bu bezlerden vardır. Yoksa doğada hayvanlar üreme organlarının sağlığını her koşulda ve pislik içinde koruyamazlardı.

Üstderi aynı zamanda zengin bir kan damarı ve sinir uçları merkezidir. Bu yumuşak kas fiberleri sarmal şeklinde yapılanmıştır ve amacı idrar yolunun her türlü pislikle mikroptan en iyi şekilde korunmasını sağlamaktadır. Penis başının (glans) alt kısmında, üstderinin bağlanma noktası, idrar deliğine (meatus) doğru yaklaşır ve gışa kıvrımı (frenulum) denen, şeride benzeyen bir bağ oluşturur. Bu bağın görevi, dili ağzın tabanına bağlayan bağ ile aynıdır. Üstderinin gışa kıvrımı onu, glansın üzerinde olduğu yerde tutar ve hareket kabiliyeti verir. Ereksiyon

halinde yumuşak kas fiberleri ile birlikte geri çekilen üstderinin tekrar normal yeri olan penis başının üzerine gelmesini sağlar.

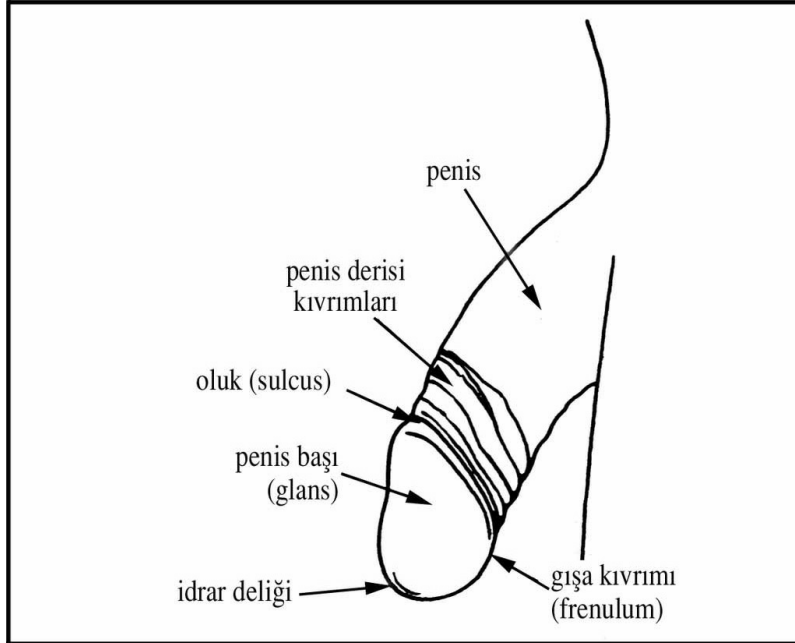
Sünnet, işte bu sağlıklı deri dokusunun takriben en az yüzde elli birini hatta yüzde seksene varan bölümünü yok eder. Oysa doğa, penisin üzerindeki deriyi penisin tümünü kaplaması için yaratmıştır.

## ÜSTDERİNİN İŞLEVLERİ

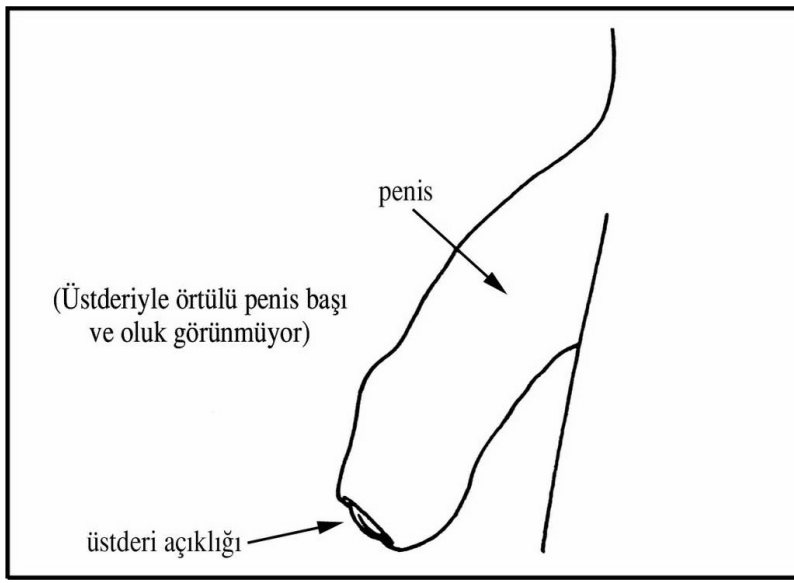
Üstderinin üç işlevi vardır: koruyucu işlevi, duyarlılık işlevi ve cinsel işlevi.

### Koruyucu İşlevi

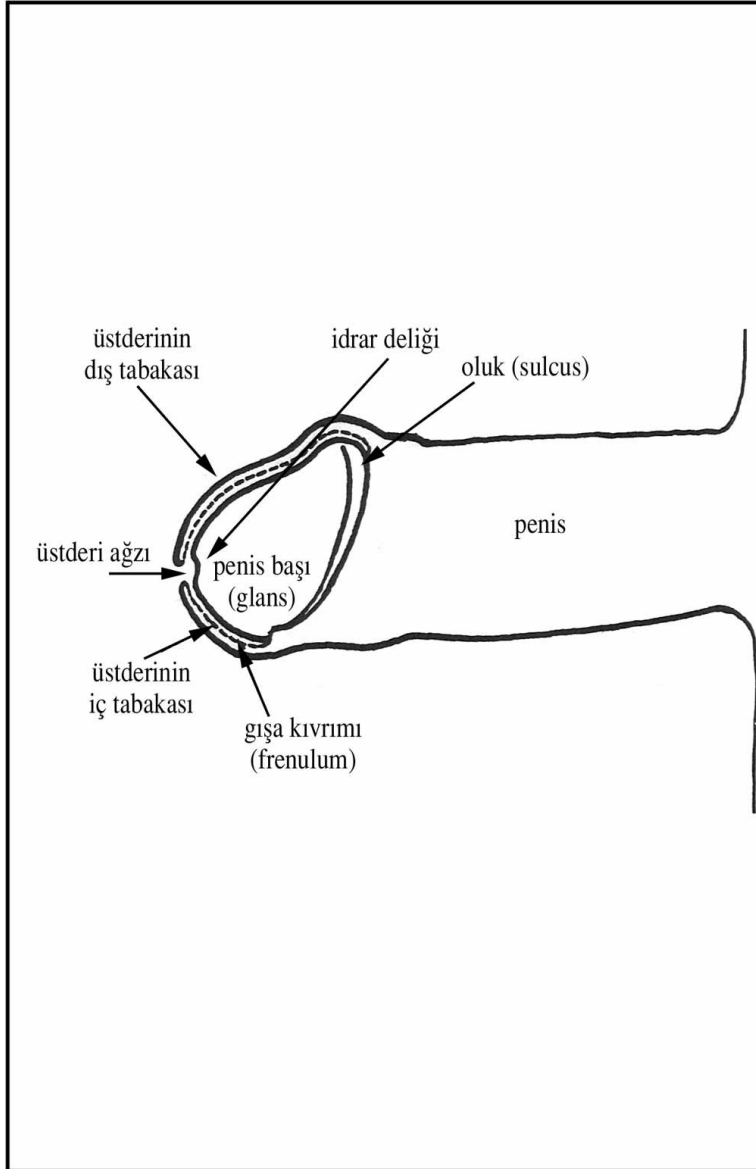
Üstderi, yeni doğan bebeklerin yüzde doksan altısında penis başına yapışıkır. Görevi, penis başını ve idrar yollarını (urethra) enfeksiyonlardan korumaktır. Deri asla zorla geri çekilmemelidir. Oysa birçok doktor, anne babaları bu doğal yapışıklığın ameliyat (sünnet) gerektiren bir kusur olduğu ve düzeltilmesi gerektiği konusunda “bilgilendirerek” hemen sünnet yapılması gerektiğini savunmaktadır. Bebekler için bu durumun zaten doğal olduğunu bilmeyen anne baba doktora inanmasın da ne yapsın?



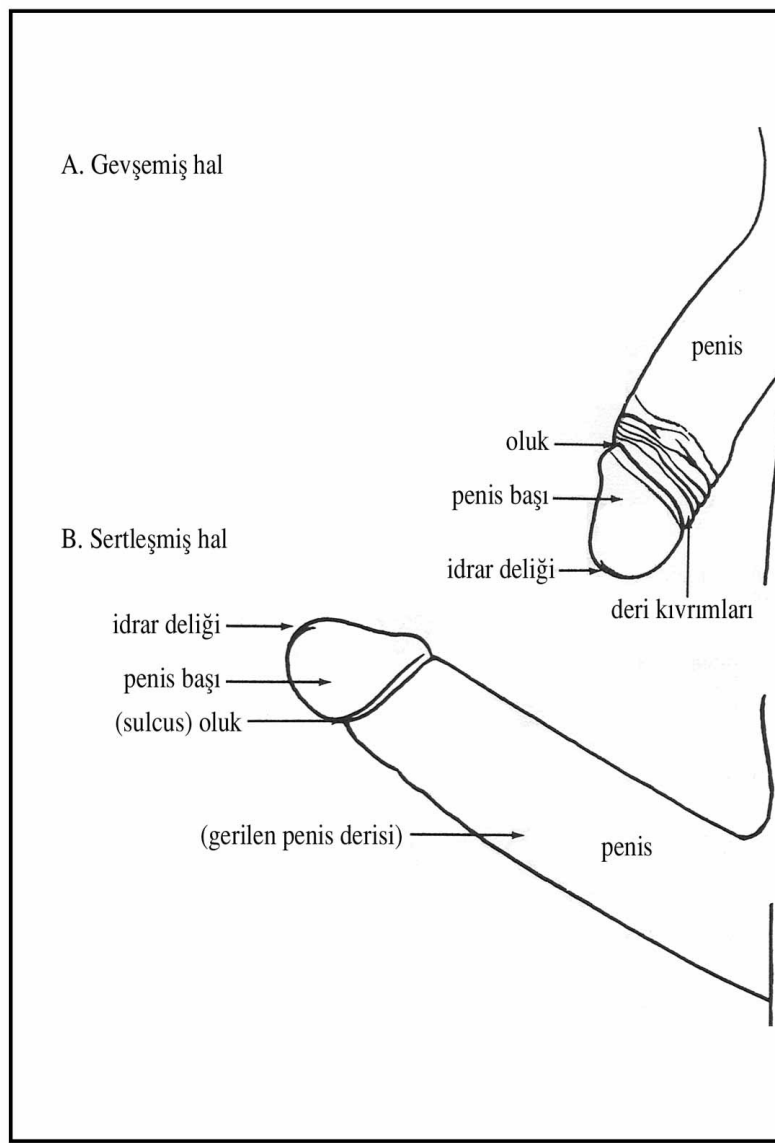
Ereksiyon Halinde Olmayan  
Sünnetli Penis



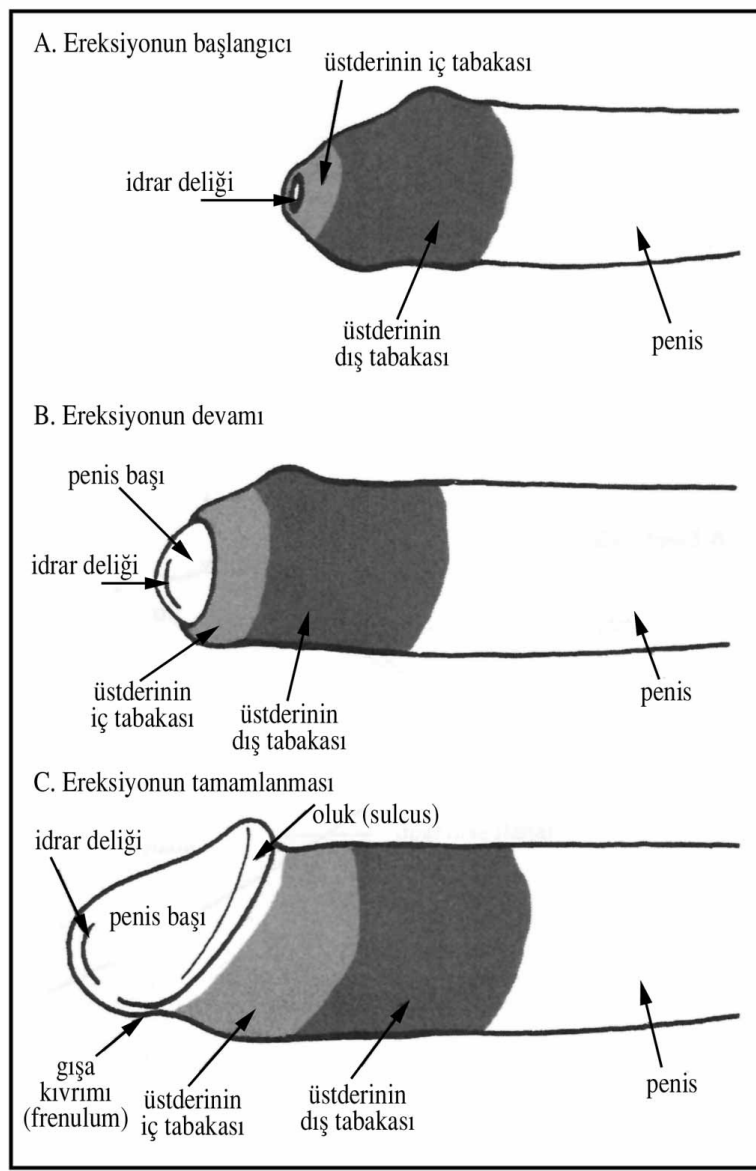
## Ereksiyon Halinde Olmayan Sünnetsiz Penis



## Üstderinin İç ve Dış Tabakaları



Sünnetli Peniste Ereksiyon Süreci



## Sünnetsiz Peniste Ereksiyon Süreci

Fimosis yetişkinlerde üstderiyi penis başının gerisine itme zorluğu olarak tanımlanan bir sorundur. Bebeklerin yüzde 65'i de fimosis gerekçesiyle sünnet edilmektedir ki, aslında bebeklerin hemen hepsinde penis başına yapışık olan üstderi, penisten 3 ila 17 yaşları arasında ayrılmaya başlar. 17 yaşından sonra hemen tüm erkeklerde üstderi tamamen geri çekilebilir hale gelir. Ama yine de görevi penis başını korumak, doğanın amaçladığı gibi onu yumuşak ve nemli tutmaktır. Üstderi aynı zamanda penis başını sıcak tutarak onu soğuktan da korur. (Bir zamanlar mağarada yaşayan atalarımız penislerini soğuktan nasıl koruyorlardı?)

Üstderinin bebeğe bez bağlandığı dönemdeki işlevi ise, penisi tahrişten ve yaralanmalardan korumaktır. Hayat boyunca da bu deri, penis başını yumuşak ve nemli tutarak travma ya da yaralanmalardan korur.

Sünnet derisi aynı zamanda ortalama ısıyı, pH dengesini ve temizliği de sağlar. Penis başının kendisinde, deriyi nemlendiren sebum veya yağ maddesini üreten sebaceous bezleri yoktur. Penis başının yüzeyini sağlıklı tutan sebumu üreten, hani şu, işe yaramaz diye sünnetle kesip attığımız üstderidir. Gözkapaklarınızı dinsel ya

da sađlık gerekçeleriyle aldırmayı dűşűnűr műydűnűz?

## ***Bağışıklık Sistemindeki Koruyucu İşlevi***

Bűtűn vűcudun deliklerini (ter, yađ ve salgı bezlerini) evreleyen mukoza vűcudun ilk savunma duvarıdır.  stderideki bezler, lizozim gibi anti bakteriyelleri ve anti viralleri üretir; virűslerle ve bakterilerle savařan savunmacı askerlerimizdir. Lizozim aynı zamanda gűzyařında ve anne sűtűnde de bulunur. (Bu nedenle ađladıđımızda hem rahatlar hem de stresin yarattıđı hastalıklara karřı gűleniriz. Anne sűtűnűn bađıřıklıđı gűlendirici etkisi zaten biliniyor.)

Sűnnet derisinde, yumurtalıklardakine benzer kas fiberleri vardır. Bunlar, idrarın geçmesine izin veren ama yabancı maddelerin içeri girmesini engelleyen, tek yűnlű geçiř veren valflar gibi iřlev gűrűr. Erkek, ergenliđe yaklařtıđında bu kas fiberleri sayıca azalıp yerlerini elastik fiberlere bırakırlar; ta ki iki fiber tűrű, cinsel iliřkide üstderinin (prepusun) hareketine izin verecek bir dengeye ulařıncaya kadar.

 stderi, ayrıca, mikropalara karřı bir ilk savunma engeli olduđu dűřűnűlen bađıřıklık hűcrelerine de sahiptir. Dolayısıyla sűnnet, erkeđi, dođanın kendisine bahřettiđi bűtűn bu avantajlardan mahrum kılar.

## ***Duyarlılık İşlevi***

Bir doktor, cinsel duyarlılıkta temel rol oynayan üstderiyi, yani kişinin normal cinsel aparatını, ne adına olursa olsun kişinin izni olmadan alma hakkını kendisinde nasıl bulur?

Bir doktor, ortada tedavi gerektiren ciddi bir sorun olmadıkça sağlıklı bir çocuğu anne baba istedi diye ameliyat edebilir mi? Bir doktor anne baba istedi diye sağlıklı bir çocuğun kulakmemesini kesebilir mi? Gűzkapadıđını alabilir mi? Sereparmağını kesebilir mi? Bařka hangi ameliyatı bir doktor tıp dışı kişilerin (anne babaların) ve yerleşik  detlerin keyfi taleplerine gűre, kendisini savunamayan bir başka insan üzerinde gerçekleştirebilir? Oysa sűnnette yapılan tam da budur.

 stderi, parmak uçları, gűzkapakları ve dudaklar kadar duyarlıdır. Penisin  stderisi  zelsinir uçlarını içinde barındırır. Bu  zel sinir uçları, hareketi, sıcaklıklardaki çok kűűk deđiřiklikleri ve yűzeydeki hassas deđiřiklikleri algılayabilir. Penisin sűnnet sonrası kalan kısmının hiçbir yerinde bu kadar çok sinir ucu yoktur.

Sűnnet derisindeki mukoza ve frenulum gibi belirli bűlgeler özellikle hassas dokulardan oluřmuřtur ve cinsel zevke katkıda bulunurlar. Buradaki özelleřmiř sinir uçları, cinsel zevki ve kontrolű artırır.

İ deri, doğrudan penis başı ile temas halinde olan mukoza tabakasından oluşur. Ağız içindeki yűzey gibi olan bu tabaka, yapısı, inceliği ve rengi bakımından sűnnet derisinin geri kalanından farklıdır.

Frenulum, penisten gelen ve üstderinin i yűzeyine eklenen özellikle hassas olan ince bir zardır.

Ayrıca, üstderinin iç tabakası ve genel penis derisinin kesiştiği özel bir bölge daha vardır. Bu bölgenin üstderinin hareketini sağlayan özel kasları vardır. Buradaki duyarlılık, dudaklar kadar hassas bir gelişkinliğe sahiptir.

## Cinsel İşlevi

Ereksiyon anında penis boyu yüzde elli oranında artar. Uzayan penisin ihtiyacı olan deri nereden gelir? Tabii ki üstderiden. Ereksiyon halinde bile penisin üzerinde hala rahatça hareket eden ekstra deri vardır. Bu “ekstra” deriye doğanın verdiği görev, cinsel ilişki esnasında kurumayı ve sürtünmeyi azaltarak erken boşalmayı önlemektir.

Sertleştiğinde penis gövdesi daha uzun ve kalın olur. İki katlı üstderi, büyüyen bu organı içine alacak gerekli yüzeyi sağlar. Böylece penis derisi yumuşak ve rahat bir şekilde gövde ile penis başı üzerinde kayabilir.

Üstderi, penis gövdesi üzerinde aşağı ve yukarı kayarak, penis başını bir örtüp bir açarak hem mastürbasyon hem cinsel ilişki esnasında cinsel hazzı artırır. Islak ve kaygan olduğu için friksiyon ve tahrişi azaltır.

Üstderinin görevlerinden biri de, iki cinsin ilişki sırasında mukozal yüzeylerinin birbiri üzerinde hareket etmesini sağlamaktır. Üstderi, penisin kendi hareketli, yağlı kılıfı içinde, vajina içine girip çıkmasını sağlar. Dolayısıyla dişi, erkeğin sünnet derisi eksik olduğu zamanki gibi sürtünme sonucu değil ama hareket eden basınç ile uyarılır.

*Üstderi, penis başını içine alıp onu bir iç organ haline getirerek, erkek ve kadın arasındaki özel paylaşımı artırır. Sadece vajina değil, arzu duymayan bir erkeğin sünnetsiz organı da saklıdır. Ancak arzu olduğunda penis kendisini bütün haşmetiyle kadına sunar.*

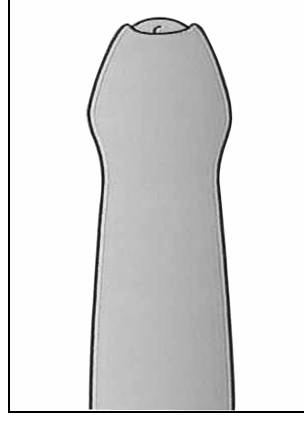
Üstderinin henüz bilinmeyen veya anlaşılamayan daha nice işlevi olabilir. Avrupalı bilimciler, bazal epidermal hücrelerinde östrojen alıcılarını henüz yeni keşfettiler. Manchester Üniversitesi’ndeki araştırmacılar, insan üstderisinin apokrin bezleri içerdiğinin yeni farkına vardılar. Bu özelleşmiş bezler feromonon denilen doğanın kimyasal koku habercilerini üretiyorlar. Üstderinin bu özelliklerini ve oynadığı rolü anlayabilmek için daha fazla araştırmaya ihtiyaç var ama doğada tüm canlılar eşleşmek için bir koku salgılamıyor mu? İnsanların da hayvanların da eşlerini feromonon denilen koku salgılarıyla bulduğu epey zamandır biliniyor. Bebek kokusu, anne kokusu, sevgilinin kokusu... sevdiğimiz kişinin kokusunu özlüyoruz. Sevdiğimizi de, bebeğimizi de gözümüz kapalı bile olsa kokularından tanıyabiliyoruz. Anne ile bebek arasında ilk bağ koku ile oluşuyor.

## “Bir parçacık” denilen, 104 santimetre kare yer kaplıyor.

Pek çok insan sünnetin sonuçlarını “ufak bir parça” diye küçümser. Oysa bir yenidoğandan, bir çocuktan ya da bir yetişkinden herhangi bir vücut parçasını kesip kopartmak, “bir parçacık” diye adlandırılmaz.

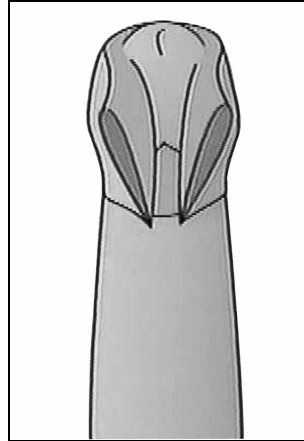
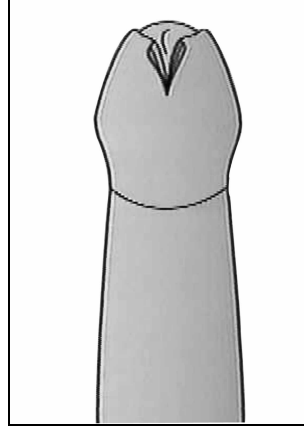
İnsanların anlamakta güçlük çektikleri şey, bir yetişkinde, sünnet derisinin,

büyük bir deri parçası haline geldiğidir. Dr. John Taylor tarafından 1996'da yayınlanan bir araştırmada, sünnet derisinin sinir uçlarıyla yüklü, oldukça erojen bir bölge olduğu gösterilmiştir.

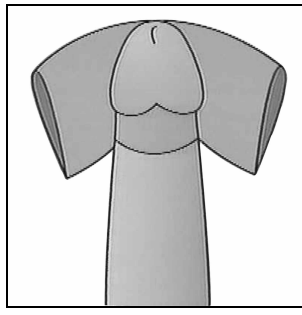


Üstteki çizim, sağlam (sünnet edilmemiş) bir yetişkin penisini göstermektedir. Penisin başı sünnet derisi açıklığından görülmektedir. Penis başının büyük kısmıysa koruyucu sünnet derisinin altındadır.

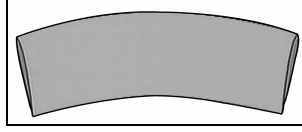
Çocuk sünnetinde kaybolan potansiyel erojen doku miktarını, yetişkin sünnetinde çıkarılan doku miktarını hesaplayarak tahmin edebiliriz.



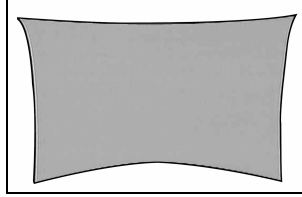




Üstte: Ortalama bir erkek yetişkinde, sünnet derisinin uzunluğu, dairesel çizgi ile gösterilen yerden tepeye kadar yaklaşık olarak **4 cm**, çevresi ise **13 cm**'dir.



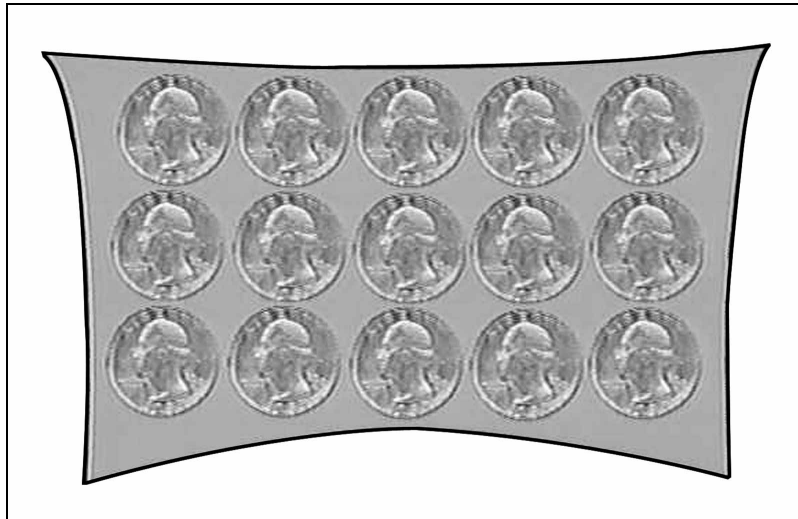
Üstte: Sünnet derisi iki tabakadan oluşur: Epidermal dokudan (vücudun geri kalanında olduğu gibi) oluşan dış tabaka ve mukozal dokudan (gözkapağının içi, ağız ve vajinadaki gibi) oluşan iç tabaka. Her bir tabaka yaklaşık **4 cm** uzunluğundadır.



Üstte: Düz olarak açılacak olsa ortalama erkek sünnet derisi yaklaşık **8 cm x 13 cm = 104 cm<sup>2</sup>** olurdu.

Dr. Taylor'un araştırması, sünnet edilen bir erkek çocuğunun gelecekteki penis yüzey derisinin yaklaşık olarak **% 51'ini** kaybettiğini kanıtlamaktadır.

Sünnet, cinsel ilişki sırasında zevk duyusunu beyne gönderecek olan sinir ve sinir uçlarını da tahrip eder.



Üstte: Yaklaşık bir erkek sünnet derisi 15 adet Amerikan 25 sentini rahatlıkla içine alabilecek büyüklüktedir.

©1995 Dillonwood Productions

## Üstderinin Geri Çekilmesi

Doğumda üstderi genellikle penis başına yapışık haldedir, tıpkı tırnağın parmağa yapışık olduğu gibi. Ayrılma genellikle erkek çocukların yüzde 95'inde 3 yaşında tamamlanır ama 17 yaşına kadar da ayrılmanın sürmesi normaldir demiştik. Ergenlikte penis genelde gelişimini tamamlamış olur ve üstderi de penis başından ayrılır. Bu ayrılma, kişiden kişiye değişir. Üstderi bir gül çiçeğinin tomurcuğuna benzetilebilir. Bir tomurcuk gibi, üstderi de yalnız zamanı geldiğinde açılır. Kimse onu zorla açmaya çalışmamalıdır. Bebeklikte yapılan sünnet ya da henüz ayrımını tamamlamamış üstderinin zorla ayrılması, çocuğun derisini diri diri yüzmektir, vahşettir. Anestezinin tehlikesinden dolayı birçok bebek ve çocuk bu acıyı sonuna kadar hissederek acıya katlanmakta ve bu acı çocuğun bilinçaltına kayda geçmektedir.

Penis başı ve üstderi doğumda doğal olarak açılırlar bile, üstderi dudakları yalnız idrar geçişine izin verecek kadar aralıktır. Bu doğuştan açık olan durum bebeklerin sadece yüzde dördünde görülür. Bu durumda bile üstderi, penis başını dış zararlara açık hale gelmekten korumaktadır.

Penis, çocukluk boyunca doğal olarak gelişir. Sonunda çocuk kendi kendine üstderisinin geri çekileceğini keşfeder. Ana babaların, doktorların ve diğer kişilerin bir çocuğun penisini maniple etmeleri gerekmez. Üstderisini geri çekecek tek kişi çocuğun kendisi olmalıdır.

Ana babalar! Çocuklarınızın üstderisini geri çekmeye ya da onu kesmeye çalışanlara karşı dikkatli olun; unvanları, diplomaları, konumları ne olursa olsun ve toplumsal âdetler ne derse desin! Ne yazık ki bazı tıp dünyası üyelerinin “saygınlıklarına” ve diplomalarına sığınarak organ ticareti bile yaptıkları bir dünyada yaşıyoruz.

## MODERN TIP VE SÜNNET



### SÜNNETİ SAVUNAN DOKTORLARIN SÖYLEDİĞİ YALANLAR YA DA CEHALET

Tıp fakültelerinden, üstderinin işlevleri hakkında hiçbir bilgi almadan mezun olan; kendilerine sünnet derisinin gereksiz bir deri parçası olduğu öğretilen (aslında “ih̄sas” ettirilen desek daha doğru olur çünkü hocalarımız bu konuda o denli sessizdir ki, sünnet derisi hakkında ne gerekliliğine ne gereksizliğine dair bir eğitim verirler); sünnetsiz penisi de, âdetâ soyu kurutulmuş, hastalık yapıcı eski bir mikroorganizmayı inceler gibi ancak anatomi kitaplarında görebilen doktorlarımız (sadece bizimkiler değil, Amerikan tıp fakültelerinden mezun olan doktorlar da) ya cehaletten ya da art niyetten, sünnetle ilgili sağlık yalanlarını “uzman görüşü” olarak halka aktarmaktadırlar. Çoğu anne baba da, dinsel gerekçeler kendilerini ilgilendirmiyor bile olsa, “Doktorlar sünnetin sağlıklı olduğunu söylüyor, öyleyse iyi bir şey olmalı” diye düşünmektedir.

İşte sünnetle ilgili en sık söylenen birkaç sağlık yalanı:

*Sünnetli erkek daha temizdir.*

*Bulaşıcı hastalıklar sünnet olmayan erkeklerde daha sıktır.*

*Penis kanseri sadece sünnet olmayan erkeklerde gözlenir.*

*Kadınlarda rahim kanseri riskini azaltır.*

*Çocuğunuzda fimosis var. Hemen sünnet edilmeli.*

*Çocuğunuzun olası idrar yolları enfeksiyonu yaşamasını engeller.*

*Sünnetli erkek çocuklarda idrar yolu iltihaplanması daha az gözlenir.*

*Sadece ufak bir deri parçası. Bebek acı hissetmiyor çünkü sinir sistemi henüz gelişmiş değil.*

*Sünnetli erkekler daha iyi seks yapar çünkü sünnetsiz erkeklerden daha fazla uyarılırlar.*

Ne çok insan sünnetin sağlık açısından yararlı olduğuna inanıyor. Oysa bu gerekçelerin hiçbirisi bilimsel bir temele dayanmamaktadır. Sami Aldeeb, hem kadın hem de erkek sünnetini meşrulaştırmak için aynı sahte sağlık yalanlarının kullanıldığına dikkat çeker. Şimdi bu yalanları tek tek ele alalım.

## A) Temizlik

Temizlik, geçmişte olduğu gibi bugün de sünnet taraftarlarının temel dayanağı olmuştur. Bu kişiler, sünnet derisinde temizlik eksikliğinin, kanser, prostat sorunları ve pek çok cinsel hastalığın *başlıca* sebebi olduğunu iddia etmektedir.

Amerikalı doktor Thomas J. Ritter'e göre, tırnaklarını kesmesini, dişlerini fırçalamasını ve tuvalet temizliği yapmasını bilen bir erkek çocuğun, basitçe üstderisini geri çekip yıkayamayacağını söylemek, o çocuğa hakarettir. (Dr. Ritter'in notu: Bu makale yazıldığı sırada üstderi için özel bir temizliğin gerekli olduğu sanılıyordu. Bugün bunun da gereksiz hatta yanlış olduğu anlaşılmıştır. Zira üstderinin salgıladığı sıvılar bölgeyi temiz tutacak anti bakteriyelleri ve anti viralleri içermektedir. Bu tıpkı gözkapığının içinde salgılanan sıvıların gözü temiz tutması gibidir. Gözü nasıl yıkamıyorsak, penis başının da özel olarak yıkanması gerekmez.)

“Eğer” diyor Dr. Ritter “Temizlik argümanını erkek sünneti için bir neden olarak kabul edersek, o zaman yıkamanın çok daha zor olduğu kadın organlarını da kesmemiz gerekir. Ama bugün ABD’de hiç kimse genital temizliği sağlamak için kadın organını kesmeyi önermiyor.”

*Doğal penis hiçbir bakım gerektirmez.* Bir çocuğun sünnet derisi, tıpkı göz kapakları gibi, kendi kendini temizleyici özelliktedir. Gözkapaklarını kaldırıp gözleri yıkamak nasıl önerilmezse, aynı nedenle, üstderiyi kaldırıp penis başını yıkamak da önerilmez. Sağlam bir penisi temiz tutmak için gerekli tek şey, genel vücut temizliği sırasında suyla iyi bir şekilde temasını sağlamaktır.

Bir çocuğun üstderisi altındaki beyaz peynirimsi salgı, smegma diye adlandırılır. Smegma belki de doğadaki en yanlış anlaşılan, en kötü değerlendirilen maddedir. Smegma kirli değildir, temizdir, faydalıdır ve gereklidir. Anti bakteriyel ve anti viral özellikleri penisi temiz, sağlıklı tutar. Bütün memeliler smegma üretir. Thomas J. Ritter, bunun önemini şu yorumu yaparak belirtmiştir: “Hayvanlar dünyası smegma olmadan herhalde varolamazdı.” Smegmanın Latince “deterjan” anlamına gelmesi ilginç değil mi?

Araştırmalar, sünnet derisinin iç kısmında sabun kullanmamanın en iyi yol olduğunu göstermiştir. Bir bebeğin üstderisini zorla çekip yıkamaya çalışmak, onu doğal olarak enfeksiyona karşı koruyan bakteri florasını yok edebilir. Ergenlikten sonra, erkekler penis başlarını ve üstderilerini ılık suyla nazik bir şekilde yıkayabilirler.

Temizlik savının, 1950’lerde kadın sünnetini savunanlarca ortaya çıkarıldığını biliyor muydunuz?

## B) Mastürbasyon

Mastürbasyonun önlenmesi ülkemizde değil ama ABD’de erkek ve kadın sünnetini haklılaştırmak için öne sürülen ilk sebep olmuştur. Aynı zamanda klasik Arap kaynaklarında hiç yer almamakla birlikte, çağdaş Arap kaynaklarında hem erkek hem de kadın sünnetiyle ilgili öne sürülen bir gerekçedir.

Batı Hristiyanları, özellikle seks fobik Viktorya döneminde, mastürbasyon fobisini Yahudi etkisiyle ön plana çıkarmışlardır.

Cinsellikten öcü gibi korkma, cinselliğe türlü yasaklar getirme, sınıksız kurallara bağlama tüm semavi dinlerin ortak özelliği. (Bu konuya *Sünnetin Tarihçesi* bölümünde değinmiştik.)

Sünneti meşrulaştırmak için mastürbasyonun zararlı olduğu gerekçesini öne sürmek bugün artık geçerliliğini yitirmiştir.

## C) Hastalıklar

Sami Aldeeb, sünnetin, sözde çeşitli hastalıkların kaynağı olan mastürbasyonu önlemek için uygulandığını ancak şu ya da bu zamanda, kellikten sırt ağrısına kadar neredeyse bütün hastalıkların tedavisi için önerilmiş olduğunu belirtir. “Doktorlar tarafından sözü edilmeyen tek hastalık belki de nezledir” der.

Günümüzde hâlâ sünnetin gerekçesi olarak gösterilen altı temel hastalık vardır:

1. Cinsel yolla bulaşan hastalıklar
2. Kanser
3. Fimosis (üstderiyi penis başının gerisine itme zorluğu) ve parafimosis (üstderiyi penis başının ilerisine itme zorluğu)
4. Penis başının iltihaplanması (balanitis)
5. İdrar yolları enfeksiyonu (Üriner enfeksiyon)
6. AIDS

### 1) Cinsel Hastalıkların Önlenmesi

Mikropların keşfinden önce, frengi (sifilis) gibi cinsel hastalıklar Batı’da terör estiriyordu, tıpkı şimdiki AIDS gibi. 1880’lerde ABD’de frengi fobisi gelişmişti. Frengi, kötü şeyler yapanlara Tanrı’nın verdiği bir cezaydı. Bazı doktorlar Tanrı’nın işine karışarak günaha girmemek için bu hastaları tedavi etmeyi reddediyorlardı.

Cinsel yolla bulaşan hastalık histerisinin doruk döneminde, Eugene A. Hand adında bir askeri doktor Amerikan Tıp Birliği’nin 12 Haziran 1947’deki toplantısında *Sünnet ve Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar* başlıklı bir makale sundu. Yahudiler, Hristiyan beyazlar ve zenciler arasındaki hastalık oranını karşılaştıran Dr. Hand, sünnetin cinsel yolla bulaşan hastalıkları engelleyebileceğine karar vermişti. Şöyle diyordu:

“Sünnet zenciler arasında yaygın değildir. Zenciler arasında aşırı cinsel ilişki vardır. Onlar hastalıklar hakkında bilgi sahibi olmadıkları için hastalıklardan pek korkmaz. Dolayısıyla zencilerde daha çok hastalık vardır. Yahudiler sünnetli oldukları için zaten hasta olmazlar. Bu iki uç grup arasında Hristiyan beyazlar yer alır. Onlardaki hastalıklar Yahudilerden daha çok, zencilerden daha azdır.”

1973’te, Dr. Abraham Ravich, *Cinsel Hastalıklar ve Kanseri Sünnetle Yenmek* adlı kitabını yazdı. Kitabı yayımlandığında, cinsel yolla bulaşan hastalıklar Amerika

Birleşik Devletleri'nde özellikle gençler arasında neredeyse salgın seviyesine ulaşmıştı. Dr. Ravich seminerlerinde çok sayıda başlığı tartıştı, kendi yaptığı İncil yorumlarını aktardı, İncil'de yazılanları yorumlayarak yeni baştan yazdı ve tarih öncesi salgınların nedeninin cinsel ahlaksızlık olduğunu söyledi. Daha sonraki salgınlara da, penis üstderisini sebep gösterdi. Sünnetin zorunlu olmasını önerdi.

Buna karşı Dr. Wallerstein, cinsel hastalıkların erkek sünneti ile ilişkilendirilmesinin, problemi erkeklerle sınırladığını söylemiştir. Oysa bazı cinsel hastalıklar kadınlarda daha ciddi problemlere yol açabiliyor. Erkeklerde cinsel hastalık genelde semptomatik oluyor. (Mesela, yaralar, acı vb. fiziksel semptomlar ortaya çıkıyor.) Ayrıca, erkek cinsel organı açıkta olduğu için daha kolay muayene edilebiliyor. Kadın cinsel organı hem daha saklı olduğu hem de enfeksiyonlar da genelde asemptomatik (fiziksel belirtilerin görülmemesi durumu) olduğu için, kadın, cinsel partnerine farkında bile olmadan hastalık bulaştırabilir. Bundan başka, bazı cinsel enfeksiyonlar, erkekler gibi kadınların da hem iç hem dış cinsel organlarını etkileyebilir.

Peki kadınların dış genitalleri de enfeksiyonlara maruz kalabilir diye alınmalı mı? Bu ne kadar mantıksız ise, cinsel hastalığı engellemek için erkeğin üstderisini çıkarmak da o kadar mantıksızdır.

1855'ten 1997'ye dek bu başlık altında yayımlanan bütün yazıları inceleyen Dr. Van Howe şu sonuca varır:

“Bugüne kadar cinsel yolla bulaşan hastalıklar üzerinde sünnetin yararlı etkisini gösteren bir araştırma olmamıştır. Tam aksine veriler, sünnetli bir erkeğin cinsel hastalıklara yakalanma açısından daha büyük risk altında olduğunu göstermektedir. Günümüzde, yenidoğan sünnetinin rutin hale geldiği ABD'de, cinsel hastalıkların oranı düşeceğine yükselmiştir. Gelişmiş ülkeler içinde ABD, en yüksek cinsel yolla bulaşan hastalıklar, HIV enfeksiyonu ve sünnet oranına sahiptir.”

## **2) Penis ve Rahim Kanseri**

1932'de Yahudi doktor Abraham Wolbarst, sünnetin kanseri önlediğine dair bir makale yazdı. Yahudilerin penis kanserine karşı bağışıklı olduklarına dair inancına dayanarak, kanseri “üstderi boşluğunda patojenik maddelerin birikmesi”ne bağladı.

1942'de Dr. Ravich, Wolbarst'ın smegmanın (üstderide biriken peynirimsi madde) “kanserojen” olduğu teorisini geliştirerek ve Yahudilerin hastalığa yakalanmadığı efsanesini tekrarlayarak, üstderi ile prostat kanseri arasında nedensel bir ilgi olduğunu ortaya attı. Ayrıca kadınlarda rahim kanserine de erkek smegmasının sebep olduğunu yazdı.

Popüler haber dergisi *Newsweek*, Ravich'in iddiasını yayımladı ve “erkek çocuklarda sünnetin yaygınlaşması gerektiğini” de ekledi. Ravich 1951'de, her yıl üstderiden kaynaklanan 25 bin kanser ölümü olduğu, 3 ila 8 milyon arası Amerikalının da üstderi nedeniyle prostat kanserine yakalandığı iddialarını bir başka makalede yayımladı. Ravich, “önemli bir kamusal sağlık önlemi” olarak,

toplulu sünnetlerin mecburi olması gerektiğini savundu.

Özetle, bu teori smegmanın kanserojen olduğu, Yahudilerin sekizinci günde sünnet oldukları için en düşük penis ve rahim kanseri oranına sahip olduğu varsayımına dayanıyor. İkinci sırada Müslümanlar ve son sırada da sünnetli olmayanlar geliyor. Bu teori pek çok makalede tekrar edildi, hepsi de 1932'deki Dr. Wolbarst'ın makalesine atıfta bulunuyordu.

Smegmanın kansere yol açtığı iddiasının gerçeğe dayanmadığı, 1975'ten beri Amerikan Pediatri Akademisi tarafından ve 1996'dan beri Amerikan Kanser Derneği tarafından kabul edilmektedir. "Tam aksine, sünnet, engel olduğu iddia edilen hastalıktan çok daha tehlikelidir" diyor Dr. Denniston:

"Olası bir penis kanseri vakasını engellemek için, 100.000 çocuğun sağlıklı dokusunu yok etmeyi teklif etmek, ahlak ve mantık dışıdır. Mukayese edilecek olursa, göğüs kanseri riski yaklaşık 100 kat daha büyüktür, ancak kimse bu başa çıkılamaz hastalık için bütün kadınların göğüslerini kesmemiz gerektiğini söylemiyor."

ABD'de her yıl 44.000 kadın göğüs kanserinden ölüyor. Ama çoğu 70 yaşın üzerinde sadece 200 erkek kötü hijyenden kaynaklanan nedenlerle penis kanserinden ölüyor. Evet, sağlıklı organları kanseri önlemek için keseceksek, ergen kızların göğüslerini almalı ve yeni doğan kızların da meme uçlarını kesmeliyiz. Oran olarak sünnetten daha mantıklı(!) değil mi?

Pediyatrik rolog Rowena Hitchcock, BBC'de yaptığı konuşmada, "Tek bir kanser vakasını önlemek için 25 yıl boyunca her hafta 140 sünnet yapılması gerekiyor" diyor. Bu kanser vakalarının da yüzde sekseninin tedavi edilebileceğini ve sadece üstderiyi geriye çekerek yıkamanın kanseri önlemede yeterli olacağını savunuyor.

Sünnetten kaynaklanan ölümlerin penis kanserinden kaynaklanarlardan daha fazla olduğu biliniyor. Ayrıca penis kanseri, oldukça nadir rastlanan bir kanser tipidir ve genellikle yaşlı erkeklerde olur.

Penis kanseri, hem sünnetli hem de sünnetsiz erkeklerde olabilir. Seattle'da Fred Hutchinson Kanser Araştırma Merkezi'nin araştırması, penis kanseri vakalarının %37'sinin sünnetli erkeklerde olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Sünnetli erkeklerin eşlerinin rahim kanseri olasılığının daha düşük olduğu iddiası ise artık üzerinde tartışmaya bile değmeyecek, çoktan rtlmş bir iddiadır.

şubat 1996'da, Amerikan Kanser Derneği'nin temsilcileri, Amerikan Pediatri Akademisi'ne gönderdikleri yazıda şunları belirtiyordu:

"Amerikan Kanser Derneği, rutin sünneti, bu tür genital kanserlerin önlenmesi için geçerli ya da etkili bir yöntem olarak düşünmemektedir. Rahim boynu (serviks) kanseri olan kadınların eşlerinde sünnetle ilgili yapılan araştırmalar metodolojik olarak hatalı, zamanı geçmiş ve tıp kurumu tarafından yıllardır dikkate alınmayan araştırmalardır."

Amerikan Kanser Derneği Haziran 1999'da, penis kanseri ile ilgili beş bölümlü bir

tavsiye kararı açıklamıştır: “Sünnet, penis kanserini önlemede ya da azaltmada yararlı görülmemiştir.”

Kanser korkusu, erkek sünnetini desteklemek için kullanılamaz.

### **3) Fimosis ve Parafimosis**

Fimosis, çok sıkı bir üstderiyi penis başının gerisine itmedeki zorluktur. Parafimosis de tersine üstderiyi penis başının ilerisine itip örtmede yaşanan zorluktur. On sekizinci yüzyılda Amerikalı doktor Lewis Sayre (Ölümü 1900) uzun yapışık bir üstderinin sadece felç değil aynı zamanda kalça kemiği hastalığı, siğil, kötü sindirim, sara ve histeri gibi pek çok hastalığa da sebep olduğunu savunuyordu. Yıllar geçtikçe fimosisle dayandırılan hastalık listesi uzadı. 1932’de, Dr. Abraham Wolbarst fimosisi kanser, frengi ve daha birkaç hastalığa nedenmiş gibi gösterdi. Diğer Amerikalı doktorlar gece altını ıslatma, aşırı terleme gibi sorunların yanı sıra mastürbasyonu da yapışık üstderiden kaynaklanan hastalıklar listesine ekledi.

Sünnet bütün bu hastalıklara bir tedavi yöntemi olarak sunuldu. Bütün çocukları doğumdan sonra muayene etmek gerekirdi. Eğer üstderi geri çekilmiyorsa, bu, sünneti gerektiren bir durum olarak algılanıyordu. Yani doktorlar yeni doğan erkek çocukların penis yapısının doğal durumunun bu olduğunu bile bilmeden, duruma hastalık damgasını vuruyorlardı. (Daha önce de belirttiğimiz gibi, bugün, bebek sünnetlerinin yüzde altmış beşi doktorlar tarafından bu gerekçe ileri sürülerek yapılıyor. Oysa fimosis erkeklerin sadece yüzde beşinde görülen bir sorundur ve sünnet dışında birçok tedavi yolu vardır.)

Bu durum 1949’da Britanya’da, Dr. Douglas Gairdner’ın, fimosisin genellikle doğal bir durum olduğunu açıklayan makalesine kadar devam etti. Sünnetle ilgili bütün iddiaları inceleyerek hiçbirinin ikna edici olmadığını gösterdi; yeni doğan bir bebeğin üstderisinin kendi doğal haline bırakılması gerektiği hükmüne vardı.

*Sünnet edilmeden önce bebeğin üstderisi penis başından zorla ayrılır, bu vahşet, tam anlamıyla bebeğin derisini canlı canlı yüzmek demektir.*

Geriye, kanayan, geniş ve açık bir alan kalır. En iyi ihtimalle, bu geniş alan yalnızca bir çeşit proto-mukoza tarafından korunmaktadır. Hastalık yapan bakteri ve virüsler bu açık alandan kolaylıkla içeri girebilirler.

Yara iyileştikten sonra bile, dış koşullara açık hale gelen penis başı ve idrar deliği (meatus) artık idrar, dışkı, bebek bezlerinin kimyasal maddeleri ve diğer kirleticilerle doğrudan temas halindedir.

Genelde üstderi, doğumdan sonra birkaç sene geri çekilmez; bunun için zorlanmamalıdır. Geri çekilebilir hale geldiği zaman, erkek çocuklar onu her gün yıkamanın önemi konusunda eğitilmelidir.

Üstderinin bakımı ve temizliği kolaydır; yıkanırken cinsel bölgeyi sudan geçirmek yeterlidir. Sert sabunlar ve aşırı yıkama, penisi tahriş edebilir, bu da, penis başının şişmesine (balanitis) yol açabilir.



Doktorların sünneti tavsiye ettikleri parafimosis durumları nadiren de olsa vardır. Bu, üstderinin zamanından önce geri çekilerek penis başının arkasındaki olukta (sulcus) sıkışmasından kaynaklanır. Ama bu bir hastalık değildir. Sorun, pediatrik uygulamalardan, ana babaların doktorlarca yanlış bilgilendirmelerinden kaynaklanır. Ana babalara üstderiyi geri çekmeleri söylenir ama tekrar yerine götürmeleri söylenmez. Bu durum tedavi edilebilir bir durumdur. Sünnet ancak durumun sık sık tekrar ettiği çok aşırı durumlarda düşünülebilir; ilk başvurulacak yol olarak değil. Ama tekrar ettiği durumlarda bile bilinçli doktorlar tarafından sünnet önerilmiyor.

Sünnet derisi ile ilgili sorunlar, sorun ortaya çıktığı zaman tedavi edilmeli; çocuk sağlamken değil.

Eğer bir nedenle üstderiyi geri çekmek mümkün olmazsa, sünneti içermeyen bir dizi yeni tedavi vardır. Steroit kremleri, uzatma ve preputioplasti. Bu tedaviler oldukça yenidir ve doktorunuzun bunlardan haberi olmayabilir.

Ayrıca fimosisin sünnet dışında değişik tedavi yöntemlerini anlatan birçok web sitesi var. Ama bu bilgiler, çok tıbbi ve uzun olduğu için kitapta yer vermiyorum. Doktorlarımızın araştırmasında yarar var. Örneğin Çin'deki tedavi yöntemi çok ilginç ve başarılı. Şunu bilin yeter, Çinliler fimosisi sünnetle tedavi etmiyor.

#### **4) Penis Başının İltihaplanması (Balanitis)**

Balanitis, penis başının iltihaplanmasıdır ama bunun ille de bir enfeksiyon olması gerekmez. Fiziksel bir travma, penisin aşırı yıkanması, sabun ya da tahriş edici herhangi bir madde kullanılması da iltihaplanmaya neden olabilir. Aşırı yıkama normal deri yağlarını yok edebilir ve balanitis ile karıştırılan spesifik olmayan deri iltihabına yol açabilir. Eğer iltihap bundan kaynaklanıyorsa, çözüm sabun ile yıkamayı durdurmak, nemlendirici kullanmak ve doğal deri yağlarının oluşumunu beklemektir. Yıkama, durumu kötüleştirebilir. Yetişkin erkeklerde, smegmanın periyodik olarak yıkanması gerekir ama tahriş edici sabundan kaçınılmalıdır.

Penis başı iltihaplanması, maya, mantar, bakteri ya da virüsten de kaynaklanabilir. Sebebin tespiti tedavi için önemlidir. Eğer balanitis bir enfeksiyondan kaynaklanıyorsa organizma teşhis edilmeli ve buna göre gerekli tıbbi tedavi şekli seçilmelidir. Uygun tanı için biyopsi gerekebilir. Tanı olmadan tedavi, karanlığa ateş etmek gibidir, hedef vurulabilir ancak yanlış hedefe isabet ettirme olasılığı yüksektir.

Fiziki bir müdahale de balanitise sebep olabilir. Enfeksiyon, genç erkek çocuklardaki henüz ayrılmamış üstderiyi tutan synechial zarların kopmasına neden olan zamanından önce geri çekmeden de kaynaklanabilir. Synechial zarların yırtılması, enfeksiyon kapabilecek ham yüzeylerin ortaya çıkmasına neden olur.

Üstderi, doğa tarafından vücudu enfeksiyondan koruyacak şekilde tasarlanmıştır. Genç erkek çocuklarda, balanitisin tedavisi, en iyi, üstderinin kendi

haline bırakılması ve koruyucu immunolojik görevlerini yerine getirmesine izin vermek ile mümkün olur.

Bazı tıp doktorları, glansın (penis başı) birkaç kez iltihaplanması durumunda sünneti tavsiye etmektedirler. Oysa sünnetin, penisin sağlıklı hijyenik bakımından daha etkili olduğuna dair hiçbir kanıt yoktur.

Bazı doktorlar ise glansın kuru tutulması gerektiğini söylemektedirler. Bu öneri, insan anatomisinin bilinmemesinden kaynaklanır; çünkü normalde sünnet derisinin altında olan bu bölge doğal olarak nemlidir. Bu öneriyi uygulamaya çalışmak hem imkânsızdır hem de deri iltihabına yol açabilir. Deri iltihabı, durumu daha da kötüleştirebilir. Üstderi altındaki nem, enfeksiyon yaratan organizmalara karşı etkili bir anti bakteriyel enzim olan lizozomları barındırır. Üstderinin alt tabakası aynı zamanda glansı nemlendiren, yağlayan ve koruyan yağ bezlerini barındırır.

Balanitis hem sünnetli hem de sağlam erkeklerde olabilir. Dr. Van Howe, sünnetli erkeklerde, sünnet olmamış erkeklere göre daha fazla balanitise rastlamıştır.

Dişetlerimiz iltihaplandığında hemen dişimizi çektiirmiyoruz değil mi?

### ***Balanitis Xerotica Obliterans (BXO)***

BXO'dan kaynaklanan fimosis, üstderinin ucuna yakın sertleşmiş derinin etrafındaki beyazımsı halka olarak kendini gösterir. Bu daralma üstderinin geri çekilmesini engeller. BXO, on beş yaşına kadar çocuklarda sadece % 0,6 ila % 1 gibi çok az bir oranda görülür. Biyopsi ile teşhis edilebilir ve normal olarak ameliyata gerek kalmadan tedavi edilebilir.

### ***5) İdrar Yolları Enfeksiyonu (Üriner Enfeksiyon)***

Sünnetsiz erkek çocukların yüzde 96 ila 99'unun hayatlarının ilk yılında idrar yolları enfeksiyonu geçirmediğini biliyor musunuz? Ayrıca kız bebekler erkek bebeklerden daha fazla idrar yolları enfeksiyonu yaşıyor. Ama onları sünnet etmeyi düşünmüyoruz. Çocuğunuzun başka bir organı enfeksiyon kapığında onu hemen ameliyat mı ettiriyorsunuz yoksa antibiyotiklerle tedavi mi ediyorsunuz? Peki bebeklerin ilk yılında yapılan sünnetlerde komplikasyonların yüzde 38 civarında olduğunu öğrendiğinizde ne hissedersiniz?

*Sünnette enfeksiyon kapma oranı, idrar yolları enfeksiyonu olasılığından daha yüksek.* Keşke komplikasyonlar sadece enfeksiyonla sınırlı olsa. Hatalı sünnetlerin sayısı çok daha fazla. Çocuğunuz sünnet edildiği sırada, o, enfeksiyonu olmayan sağlıklı bir bebek. İleride enfeksiyon kapma olasılığına karşı ameliyat önermek ne kadar etik? Ne kadar iyi niyetli? Bütün enfeksiyonlar ameliyatla mı tedavi ediliyor? Daha birkaç hafta önce doğan oğlunu sünnet ettiren arkadaşıma doktorun ileri sürdüğü gerekçe tam da bu.

Siz, hem de anestezi olmadan, ileride enfeksiyon olma olasılığını ortadan kaldırmak için bu ameliyatın kendinize yapılmasına izin verir miydiniz? İleride dişleriniz çürüyebilir diye önceden sağlıklı dişlerinizi çekirtmeye ne dersiniz? İlerde kızınız rahim kanseri olabilir, onun rahmini şimdiden aldırmaya ne dersiniz? Abartılı örnekler mi? Aradaki fark ne?

1980'lerin ortalarında idrar yolu iltihapları, sünnet etmek için son bahane olarak ortaya çıktı. Bu teorinin en büyük destekçisi Amerikalı doktor Thomas Wiswell'di. Bir Amerikan askeri hastanesinde yaptığı, 5621 yenidoğanı kapsayan araştırmalarından birinde, sünnetin idrar yolu iltihaplarını azaltabileceğini öne sürdü. Ona göre bu oran sünnetlilerde % 0,14 sünnetsizlerde % 1,4 idi. Destekçileri Wisley'in araştırmasını, sünnetin yararlı olduğunu gösteren ve uzun süredir beklenen bir kanıt olarak pazarladı.

Karşıtlar ise, Wiswell'in araştırması doğru olsa bile, 1,4 çocuğu kurtarmak için 100 çocuğu sünnet etmek gerektiğini, oysa enfeksiyonların bıçağa gerek kalmadan tedavi edilebildiğini söylediler. Eğer operasyonun risklerini göz önüne alırsak, aldığımız risk, önlemeye çalıştığımız şeyin riskinden çok daha büyüktür.

İdrar yolu iltihapları antibiyotiklerle tedavi edilebilen bir rahatsızlık. Bunun dışındaki herhangi bir tedavi yöntemi, ABD'deki yasal sağlık standartlarına göre "kötü ve yanlış tedavi" olarak mahkemede yargılanabiliyor. Antibiyotikle tedavi edilebilecek bir sorun için cerrahi müdahale ne kadar etik?

Son olarak sağlam (sünnetsiz) bir çocuğun aslında idrar yolları iltihabı sorununu yaşama olasılığının, sakatlanmış (sünnetli) bir çocuğa göre daha düşük olduğu biliniyor. Üstderi, glansı idrardan ve dışkıdan korur. Eğer üstderi sünnet ile kesilirse, idrar yolları, enfeksiyona daha açık hale gelir. Sünnetli erkeklerin bu sorunu yaşama olasılıkları *en az* sünnetsizler kadardır.

Sünnet, iddia edildiği gibi idrar yolları enfeksiyonunu önlemiyor. Hiç sünnetin yapılmadığı Hristiyan Avrupa'sında (Avrupalı Museviler arasında da sünnet yaptıranlarda büyük bir düşüş var) idrar yolları enfeksiyonu oranının çok daha düşük olduğu biliniyor.

*İdrar yollarının konjenital bozuklukları (Vesicoureteral reflux)* terimi, idrarın mesaneden geriye, üreterlere ya da böbreklere akmasını ifade eder. *Ureteropelvic engelleme* ise, idrar yolunun daralması ya da bir kısmının kapanmasını ifade eder. Bu tür bozukluklar idrar yolları enfeksiyonunun ana sebepleri olarak bilinir; çünkü, patojenlerin idrar yolundan yukarı akmasına izin verir. Sünnet bu tür bozuklukları zaten gideremez.

Bazı doktorlar, tekrarlayan idrar yolları enfeksiyonu için sünnet öneriyor; ama bu tavsiyeyi destekleyecek herhangi bir tıbbi bulgu yoktur. Bu durum, üst idrar yolunun konjenital bozukluğu ile ilgilidir. Farelerle yapılan yeni bir araştırma, idrar yolları enfeksiyonlarının % 85'inden sorumlu *E. Coli* bakterisinin, mesanenin derin dokularına yerleşebilme yeteneği olduğunu göstermiştir; bakteri bu şekilde antibiyotiklerden saklanabilmektedir. Tekrarlayan enfeksiyonlar, aslında bu orijinal enfeksiyonun yeniden ortaya çıkması olabilir. Eğer *E. Coli* insanlarda da benzer bir

şekilde hareket ediyorsa, o zaman sünnet, bu enfeksiyonların önlenmesinde herhangi bir fayda sağlamaz.

*E. Coli (Escherichia coli)* bakterisinin bebeğin penis başına yapışabilmesi için bir giriş yolu bulması gerekir. Sünnet veya üstderinin zorla geriye çekilmesi bakteri için ideal bir giriş yolu sağlar. Sünnetsiz bebeğin, sünnetli bebeğin sahip olmadığı, iki aşamalı koruma zırhı vardır: Çocuk idrar yaptığında kapanan prepusyal büzücü kas ve korunan meatus (idrar deliği). Genellikle sünnetli çocuklarda idrar deliği şiş ve açıktır. Ayrıca sünnet derisi altı, anti bakteriyel özelliği olan lizozomları da barındırır.

Çalışmalar, bebeğin bağışıklığının olmadığı *E. Coli* bakterisinin, sünnetli bebeklerin yaralı penis başından girebileceğini gösteriyor. Üstderileri zorla geri çekilen bebeklerin koruyucu ‘synechia’ları da yırtıldığı için enfeksiyon kapabilecek ham yüzeyler ortaya çıkar. *E. Coli*, insan derisinde en yaygın olarak bulunan bakterilerden biri olmasına rağmen, özellikle hastanelerde bulunan türleri kötü cinslidir. Kız bebeklerde, genelde bağırsakta ortaya çıkar, erkek bebeklerde genelde dış ortamlardan gelir. Yani erkek bebeklerin hastanede bu mikropla tanışma olasılıkları çok yüksek. İşte, hastane ve doktor kaynaklı (iatrojenik) hastalıklardan biri daha. Hasta-haneler sağlam insanı da hasta edebiliyor.

İskandinav ülkelerinde yeni yapılan bir çalışma, bir yaşına kadar, yenidoğanlarda (erkek ve kız) idrar yolları enfeksiyonu görülme sıklığının aynı olduğunu gösteriyor. Hayatlarının ilk altı yılında ise kızlarda görülme oranı, erkeklerin (sünnet olmamış) dört katıdır. Buna rağmen ne bizde ne de Batı’da kimse kız çocuklarının sünnet edilmesini önermiyor.

Sünnet savunucuları, idrar yolu enfeksiyonunun böbrek sorunlarına yol açtığını, sünnetin de bunu önlediğini iddia etmektedirler. Yeni bulgular, bu iddiayı da çürütüyor.

Kadın sünnetinin artık bazı Müslüman ülkelerde yasaklandığı gibi, erkek sünnetinin de yasaklanacağı günler çok uzakta değil. Rutin bebek sünnetinin tıbbi olarak gereksiz olmasının yanı sıra zararlı bir uygulama olduğunun artık yüksek sesle söylenmesi gerekiyor.

## ***Anne Sütüyle Beslenmenin Olumlu Etkisi***

Anne sütüyle beslenmeyen bebeklerde enfeksiyon oranının anne sütüyle beslenenlere göre üç kat daha fazla olduğuna dair kanıtları da yabana atmamak gerekiyor. Anne sütüyle beslenen ve anne dokunuşunu yoğun yaşayan bebeklerin idrarında salgılanan oligosakkaritler, patojenlerin üroepitelyal dokuya yapışmasını engelliyor. Anne sütü ile beslenme idrar yolları enfeksiyonlarının önlenmesinde merkezi bir rol oynuyor.

*Bebeklerimizin pipilerini rahat bırakıp onlara anne memesinin güvenli ve besleyici doğal sıcaklığını sunalım.*

## 6) AIDS

Erkek sünneti savunucularının son icadı, sünnetin AIDS'i önlediğidir.

Sünnet ile AIDS'in önlenmesi teorisi 1980'lerin sonunda Afrika'da HIV virüsünün yayılması ile sünnetsiz penis arasında bir ilişki olduğu teorisiyle ortaya çıktı. Erkek sünnetinin ABD'deki doktor taraftarları, giderek artan sayıda kişi tarafından eleştirilen sünneti savunmak için bu teoriden yararlandılar. Bu taraftarlar arasında, 1986'da tıbbi bir dergiye, teorisi hakkında makale gönderen Yahudi asıllı doktor Aaron Frank'ı da saymak gerekir. Dr. Frank bir gazeteci ile yaptığı röportajda, teorisini kanıtlamanın bir yolu olmadığını da açıklamak zorunda kaldı.

Bu teorinin yaratıcıları, AIDS'in dağılım haritası ile sünnet arasında bir bağlantı bulmaya çalıştılar. Sünnet uygulayan yerlerde AIDS oranının daha düşük olduğunu gözlemlediler. 1950'den itibaren sünnetle ilgili istatistiksel veriyi, bu verinin değişebileceğini göz önüne almadan, teorilerine dayanak yapan araştırmacılar, ilk ilişki yaşı, kadın sünneti uygulaması ve çok eşlilik gibi faktörleri dikkate almamışlardır.

Araştırmada gerçek sayılar değil, sadece oranlar yer alıyor ve diğer olası faktörleri incelemek için de herhangi bir çaba görülüyor.

Bir başka araştırma Abidjan Cinsel Hastalıklar Hastanesi'ne başvuran 1169 erkek üzerinde; bir diğer araştırma da yine Afrika'da, fahişelere sık sık giden erkekler üzerinde yapılıyor. Bütün bu çalışmalar, sünnet derisini HIV taşıyıcısı olarak baştan kabul edip, diğer faktörleri göz ardı ediyor.

Sadece Afrika'da sünnetsiz erkeklerde görülen AIDS, sünnetlilerden fazla. Bu da buradaki fazlalığın başka nedenlere bağlı olduğunu açıkça gösteriyor.

Ayrıca sünnet derisinin bağışıklık sistemiyle ilgili fonksiyonu da var demiştik. Smegma denilen ve bu deriden salgılanan peynirimsi maddenin içinde lizozin adlı bir enzim bulunuyor. Anne sütünde de bulunan lizozin işte bu "işe yaramaz" deri tarafından salgılanıyor ve bakterilerin hücre duvarlarına saldırıp onları yok ediyor. Bu salgının AIDS'e neden olan HIV virüsünü öldürdüğü biliniyor. Sadece bu olgu bile, AIDS'in Amerika'da Batı Avrupa ülkelerine göre neden 3 ila 12 misli daha fazla olduğunu açıklamaya yetiyor. Saygın tıp dergisi *Jama*'da yer alan araştırmada, AIDS'in bulaşma oranının sünnetli erkeklerde daha yüksek olduğu yazıyor.

Birçok araştırma, sünnetin HIV virüsünün bulaşıcılığını artırdığını ve HIV/AIDS'i kadın partnerlerine bulaştırma oranının daha yüksek olduğunu da ortaya koyuyor.

Sünnet karşıtları bu çalışmaların ABD yerine Afrika'da yapılmasını haklı olarak sorguluyor. Aslında WHO tarafından yayınlanan istatistikler, gelişmiş ülkeler içinde HIV/AIDS'li insan sayısının en fazla ABD'de olduğunu gösteriyor.

Amerika'nın sünnetli erkekleri, bakteriyel ve viral enfeksiyonlara daha yüksek yakalanma riskine sahiptirler. Özellikle belsoğukluğu (gonorrea), *nongonoccal urethritis*, insan *papilloma virüsü*, *herpes simplex virüs tipi<sup>2</sup>* ve *chlamydia* gibi cinsel organ hastalıkları ABD'de yaygındır. Sünnet olmamış erkeklerde sıfır oranına karşı sünnetli erkeklerde binde 25,4 *chlamydia* oranı bulunmuştur; herpes oranı da,

sünnetlilerde binde 14,9 iken, sağlam erkeklerde binde 8,1 oranına düşüyordu. Sünnet derisinin hastalıklara karşı pek çok immunolojik koruması vardır. Bu mekanizmalar, neden cerrahi olarak sakatlanmış sünnetli erkeklerin daha fazla cinsel hastalıklara yakalanma riski olduğunu açıklar. Kuru mukoz membranlar, doğal olarak nemli olanlara göre enfeksiyona daha açıktırlar. Genital siğiller en çok üstderinin korumasının en zayıf olduğu penis ucunda oluşur.

Sünnet yapılmayan uluslarda her yüz bin kişide HIV oranı aşağıdaki gibidir:

İtalya 8,9  
İsviçre 6,5  
Danimarka 4,4  
Fransa 3,5  
Hollanda 2,7  
Almanya 2,2  
Avusturya 2,0  
İsveç 2,0  
Norveç 1,6  
Finlandiya 0,9  
Polonya 0,2  
Macaristan 0,2

ABD’de ise bu oran 16’dır.

İlginç olarak, Avrupa’da en yüksek AIDS oranı olan ülkeler, aynı zamanda, en yüksek sünnetli Müslüman göçmen oranına sahip ülkeler. Bu rakamları yorumlayan Fleiss, şöyle yazmıştır:

“Sünnetin AIDS’i önlediği efsanesi yalnızca yanlış değil, aynı zamanda tehlikelidir de. Bu, sünnetli Amerikalılara, AIDS’e bağışık olduklarını düşündürüp, onları tedbirsiz sekse yönlendirebilir. Bu yalnızca daha fazla AIDS’e yol açacaktır.”

Sünnetli erkekler AIDS’ten korunduklarına inanırlarsa tehlikeli cinsel ilişkiye düşünmeden girebilirler. Tıpkı ülkemizde “aslan” erkeklerimizin, “Bize bir şey olmaz” diyerek AIDS’e meydan okuyup günübirlik ilişkilerde korunmasız seks yaptıkları gibi.

Sadece olası bir tek AIDS vakasını önlemek için (o da sünnetçilerin iddiasına göre) 23.148 çocuğu sünnet etmek gerekir, bu da sünnet savunucularının 9,6 milyon dolarlık gelir elde etmesi demektir. Sünnetin kendi içindeki tehlikelerin topluma maliyeti de cabası.

## SÜNNET CİDDİ BİR CERRAHİ MÜDAHALEDİR

Eğer kutsal olan herhangi bir şey varsa,

o da insan vücududur.

Walt Whitman

Sünnet bir cerrahi müdahaledir ve bütün cerrahi müdahaleler gibi riskleri vardır. Sünnette cerrahi komplikasyon oranı beş yüzde birdir. (Aslında, gereksiz bir ameliyat olduğu için komplikasyon oranına yüzde yüz dememiz gerekir.) Bu komplikasyonlar kontrol edilemeyen kanama ve ölümcül enfeksiyonları içerir. Sünneti takip eden kangren ile ilgili kayda geçmiş pek çok vaka vardır. *Staphylococcus*, *Proteus*, *Pseudomonas* gibi hastalıklı bakteriler ve diğer koliformlar, tüberküloza ve ölüme götürecek diğer enfeksiyonlara yol açabilir. Bu organizmalar bebek enfeksiyona yatkın olduğu için değil, bedene girmesi kolay olduğu için hastalık yaratır.

Aşırı kanama, penis başının yaralanması, anesteziyen kaynaklanan sorunlar, çok fazla derinin kesilmesi gibi cerrahi hatalar sünnetin diğer risklerinden birkaçıdır.

İdrar deliğinin daralması sonucu oluşabilecek enfeksiyon neredeyse sadece sünnetli erkeklerde görülür.

Penisin aşırı derecede tahriş olması, deri köprüleri, sünnet yarasının kanaması, penis eğriliği, acı verici sertleşmeler, fizyolojik ve psikolojik cinsel sorunlar sünnetli erkeklerin yaşadığı sorunlardır. Eğer sünnet derisi tarafından korunmuyorsa, penis başı kuru olur. Bu kuruluk ve aşırı tahriş, sonraki senelerde ilerleyen derecelerde penis hassasiyetinin kaybolmasına yol açar. Bugün sünnetin, erkeklerde birçok cinsel bozukluğa neden olduğu biliniyor.

Erkeğin penis başı ve üstderinin iç kısmı, kadınlarda klitorise ve iç dudaklara tekabül eder. Havayla doğrudan temas eden sünnetli penis, hassas ve duyarlı derisini korumak için kalın ve sert kabuk geliştirir. Sünnetli penis, gözkapaklarını ters çevirerek dolaşmaya; dilin sürekli dışarıda olmasına ya da kadının klitoris zarını geri çekerek ve iç dudaklarını açarak dolaşmasına benzer. Göz, dil, klitoris, iç dudaklar nemli ve sıcak kalması gereken doku yapısına sahiptir ve kuru havaya reaksiyon göstererek kendisini korumaya çalışır. Keratinizasyon denilen hücre yığılması ile sinir uçları duyarlılığını yitirir. Keratin, saç, tırnak, boynuz gibi sert dokularda bulunan suda erimeyen bir protein yapısıdır. Böylece, bir zamanlar çok hassas olan cinsel organ, artık eski bir bahçe eldiveninin duyarlılığına sahiptir.

İşte bir erkeğin söyledikleri;

*“6 yaşındayken sünnet edildim. O gün yaşadığım korkuyu ve acıyı hala bugün gibi hatırlıyorum. Çok kanamıştım. Bana gelen hediyeler acımı hiç de hafifletmiyordu. Ergenlik dönemine gelince mastürbasyon yaparken canım acıyordu. Ereksiyon acı veriyordu, çünkü geride kalan deri çok fazla geriliyordu. Her gün yamuk görünümlü, kabarık yara izli, derisinin üzeri pütürlü olan çirkin penisime bakmak beni kendimden iğrendiriyordu. 27 yaşıma geldiğimde penis başım artık hiçbir şey hissetmiyordu. Yine de ailemin desteğiyle bir kız bulup evlenmeyi başardım. Evlilik öncesi cinsel deneyim*

yaşamadık. Benim ona nişanlılık döneminde yakınlaşmak istemememin nedeninin, evliliğe kadar bekarete önem vermemden ve ona saygı duymamdan kaynaklandığını sanıyordu. Penisimden utandığımı nereden bilsin? Eşimin cinsel deneyimi olmaması işime geliyordu. Beni kıyaslayabileceği kimse yoktu. Cinsel ilişki benim için hissi olmayan mekanik gidip gelmelerden ibaretti. Ama iki çocuk sahibi olmayı başardık. Eşimle oral seksi de denedik. Ama hiçbir şey hissetmiyordum. Artık 40'lı yaşları geçtim ve cinsel açıdan iktidarsızım. İş hayatımda başarılıyım. Zaten geriye başarılı olabileceğim ne kaldı ki? Ailemi maddi açıdan rahat yaşıyorum. Eşimin de tüm dünyası çocukları. Biz ne de mutlu bir aileyiz(!)"

Toplumun bu barbarca cinsel sakatlamaya karşı kör olması, üstelik ailelerin sakatlama törenini düğün dernekle kutlamaları kör inançların yarattığı cehaletin sonucundan başka bir şey değil. Anneler gerçeği kavrasa, bu âdet kısa zamanda ortadan kalkacak hatta yasaklanacaktır diye düşünüyorum.

## SÜNNET SONRASI HASSASİYET TESTİ

*Cinsel duyarlılığınızın ne kadar eksildiğini bilmek ister misiniz?*

Sünnetli bir erkek, sünnetle duyarlılığının ne kadarını kaybettiğini, geri kalan duyarlı dokusunu şu şekilde test ederek anlayabilir:

Uyarılmış bir durumda, penisin sonundan başlayarak deriyi aşağı doğru okşayın.

Eliniz yara izine geldiğinde, duyarlılığınızdaki ani değişime dikkat edin. Yara iziyle penis başının başlangıcı arasındaki duyarlı bölge, kesilmeden önce sahip olduğunuz duyarlılığın geride kalan kısıntısıdır.

Bu duyarlı bölge normalde çok daha geniştir ve bütün bir erkekte üstderinin içine saklanmıştır. Sünnetten sonra bu bölgeden geriye kalan açığa çıkar, kurur ve büyük ölçüde duyarsızlaşır.

## SÜNNET NASIL ZARAR VERİR?

Doğal ve sağlıklı bir penis sünnet edildiğinde çocuk neleri *sonsuz* dek **kaybeder**?

1. *Yumuşak sırtların frenar bantları*: Penisin en fazla haz yaratan bölgesidir. Sinir ve damarlarla yoğun olarak beslenen bölgenin **kaybedilmesi**, geri kalan penisin hassasiyetini normal bir deri tabakasınıninkine indirir.
2. *Dartos fascia* adındaki ısıya duyarlı yumuşak kas tabakasının yaklaşık olarak yarısı **kaybedilir**.
3. *Özelleşmiş epitelyal langerhans hücreleri*: Bağışıklık sisteminin bir parçası



## **kaybedilir.**

4. İçinde *dorsal sinirin* uzantıları da olan yaklaşık olarak 7,5 metre uzunluğunda mikroskobik sinir **kaybedilir.**
5. Yavaş hareketleri, sıcaklıklardaki minik oynamaları ve yüzeydeki ince farklılıkları bile hissedebilen, 10 bin ila 20 bin arasında çok hassas sinir ucu **kaybedilir.** Bu kayıp, üstderideki en önemli duyusal alıcılar olan *Meissner yuvarlarının* binlercesini içerir.
6. Amacı ve değeri henüz anlaşılamayan *östrojen* alıcıları **kaybedilir.**
7. *Hareketli penis derisinin % 50'sinden fazlası kaybedilir.* Penis, kurumadan, aşırı sürtünmeden, tahrişten ve nasırlaşmadan (keratinleşme) koruyan çok amaçlı kaplama **kaybedilir.**
8. Anne sütü ve plazma hücrelerinde de bulunan, immunoglobulin antikoru salgılayan *yumuşak mukozanın bağışıklık sistemi kaybedilir.*
9. *Lenfatik kanallar kaybedilir.* Bunların kaybı vücudun bağışıklık sistemi içersinde lenf akışını olumsuz yönde etkileyebilir.
0. Penis başının aşağı kısmında “V” şekilli, ağ görünümlü, genelde üstderi ile birlikte kesilen veya zarar görerek işlev göremez hale gelen *frenulum* dokusu **kaybedilir.**
1. Feromonları salgılayan iç üstderinin “*apokrin bezleri*” **kaybedilir.** Arzu duyulan cinsel partnere gönderilen güçlü koku sinyallerine feromonon denilir. (İnsanlar da koklaşa koklaşa anlaşıyor. Kokusunu sevmeyen bir kişiyle cinsel ilişkiye girmek ister miydiniz?)
2. Penis nemlendiren ve kayganlaştıran *ectopic sebaceous* bezleri **kaybedilir.**
3. *Gerekli “kayma” mekanizması kaybedilir.* Eğer açılıp düz olarak yayılırsa, ortalama yetişkin üstderisi 104 santimetrekare yer kaplar. Bu, yaklaşık olarak bir posta kartı büyüklüğü demektir. Bu kendi kendini kayganlaştıran hareketli deri, penise kendi içinde kayma özelliğini kazandırır. Bu da vajinayı kurutmadan, yapay kayganlaştırıcılara ihtiyaç duymadan cinsel ilişkiyi keyifli hale getirir.
4. Penis başının *pembe-kırmızı-koyu mor arasındaki rengi kaybedilir.* Penisin donuk grimsi ya da kemik rengi bir görünümü olur. Penis başı normalde tıpkı dil gibi bir iç organdır. Sürekli diliniz dışarıda olarak dolaştığınızı hayal edin.
5. *Penis çevresinin önemli bir kısmı kaybedilir.* Gevşek üstderinin penise kazandırdığı önemli bir hacim vardır. Bu da sünnetli penis, sünnet edilmemiş

penise göre daha ince yapar. Sünnet, penisi inceltir.

6. Sünnet sırasında bağlayıcı dokunun kaybindan kaynaklanan sertleşmiş *penis uzunluğunun 2,5 cm kadarı kaybediliyor*. Bu paylaşılan zar, üstderi ve penis başını, penis gelişirken sıkıca birbirine bağlar. Onu koparmak penis başına zarar verir; penisi enfeksiyona, sürtünmeden doğan tahrişe maruz bırakır. Bu da penisin büzülüp ufalmasına yol açar. Sünnet penisi kısaltır.
7. *Frenular atardamar ve dorsal atardamarı da içeren metrelerce uzunlukta damar kaybedilir*. Penisin gövdesine ve başına yeterli kan akışı sınırlanır. Bu da bariz bir şekilde penisin doğal işlevine ve sertleşme sürecine zarar verir.
8. Henüz bilimsel olarak kanıtlanmamasına rağmen, penis ile vajinanın mukozal dokusu arasında gerçekleşen elektrik transferi orgazmın oluşumuna yardım eder. Sünnet ile erkekteki mukozal tabakanın **kaybedilmesi**, bunu **engeller**.
9. Her yıl birçok erkek, kötü sünnet operasyonları ve sünnet sonucu oluşan enfeksiyonlar yüzünden penisini **kaybediyor**. Bazı durumlarda bu da yapay olarak hormon vs. ile cinsiyetin değiştirilmesine yol açıyor ve erkekler kadın olarak yaşamaya zorlanıyorlar.

## SÜNNETİN GEREKLİ OLDUĞU DURUMLAR

Çok nadir durumlarda sünnet gereklidir.

### Donma

Donmanın en son noktasında kısmi ya da tam amputasyon (hastalıklı organı keserek hastalığın bedene yayılmasını önlemek için) yapılabilir. Örneğin; kangrenli bacağın kesilmesi gibi.

### Kangren

Diyabet veya kronik alkolizm, kan dolaşımı sorunlarından dolayı üstderinin kangren olmasına neden olabilir.

### Kanser

Üstderi kanseri oluşursa sünnet gerekir.

Bunların hiçbiri yoksa sünnet gerekli değildir. Doktorunuz size ne derse desin!

Her hastalığın sünnet dışında birçok tedavi yöntemi var. Kesip atmak hiç de sağlıklı ve akılcı bir çözüm değil.

# SÜNNET “TEDAVİSİ” POTANSİYEL “HASTALIK”TAN DAHA KÖTÜ OLAN TEK AMELİYATTIR

Baltimore Hastanesi’nde yapılan bir araştırmada bir grup ebeveyne sünnetin tıbbi olarak gerekli olmadığı söyleniyor. (Ama sünnetin zararlarından bahsedilmiyor.) Diğer bir grup ebeveyne ise hiçbir şey söylenmiyor. İki grubun da çocukları için sünneti seçme oranlarında bir fark görülüyor.

Ebeveynler sünnetin zararları konusunda bilgiye sahip değilse, toplumsal olarak kabul gören yolu seçiyor. Bir âdeti değiştirmek o kadar kolay değil.

Her ameliyat öncesinde hastaya ameliyatın olası yararları ve zararları konusunda bilgi verilmesi zorunludur; sünnet hariç. Üstelik “hasta” bu durumda kendi hakkını savunamayan sağlıklı ve tam doğmuş bir bebek ya da çocuktur.

Bazı doktorlar sünneti ebeveynlerin istediğini, onları aksine ikna edemeyeceklerini söylüyorlar. Bu kendine hizmet odaklı bir yaklaşım. Anne Briggs’in yaptığı bir araştırma, doktorun önerisinin ebeveyn kararını güçlü bir şekilde etkilediğini gösteriyor. Araştırmada sünnete güçlü bir şekilde karşı çıkan doktorların sünnetin yapılmasını yüzde 80 oranında engellediğini gösteriyor. Yani anne babaların sadece yüzde 20’si karşı çıkan doktorlarına rağmen sünnet yaptırmayı seçiyor. Yaptıranların da gerekçeleri din veya toplumsal baskı oluyor. Oysa sünneti savunan doktorların “hastaları”nda sünnet oranı yüzde yüz.

*Ana babanın doktora ne yapması gerektiğini söylediği böylesi garip bir uygulama tıbbın başka hiçbir alanında yoktur.*

Çağdaş tıp etiğine göre, ana babanın çocuklarının yararına olmayan müdahalelere izin verme yetkileri yoktur.

Sünnet, tanım gereği cerrahi müdahale değildir. Cerrahi müdahaleler şöyle tanımlanmıştır:

Yaraların iyileştirilmesi, hastalıklı organ ve dokuların ıslah edilmesi, rekonstrüktif cerrahi, fizyolojik cerrahi.

Rutin sünnet bu kategorilere girmez. Dolayısıyla rutin çocuk sünneti geçerli bir cerrahi müdahale değildir. Doktorların yetki belgeleri onlara, cerrahi müdahalede bulunmadıkları sürece insanları kesme ve hastalarına zarar verme iznini vermez.

*Sünnet, “tedavisi” potansiyel “hastalık”tan daha kötü olan tek ameliyattır.*

Hiçbir zaman yapılmaması gerekirken, onca komplikasyon yaratan, ölüme sebebiyet veren bir ameliyatın sürdürülmesinin hiçbir mazereti yoktur. Gerçekte komplikasyon oranı yüzde yüzdür; çünkü sünnet edilmiş cinsel organ, işleyen bir parçasından mahrum bırakılıp duyarsızlaştırılmıştır. Kültürel, dini, duygusal, fizyolojik, ve cinsel kökenli pek çok faktör, erkekleri bu zarar hakkında konuşmaktan alıkoymaktadır. Bu da, erkek sünnetinin sebep olduğu gerçek komplikasyon oranının tahminlerden çok yüksek olduğunu düşündürmektedir.

# SÜNNET KOMPLİKASYONLARINI TAHMİN ETMEK İÇİN UYGULANAN METOT

## MÜSLÜMANLAR

|                                  |                             |                             |                           |
|----------------------------------|-----------------------------|-----------------------------|---------------------------|
| Toplam Dünya Nüfusu:             | 1.033.453.000               | (1 milyar)                  |                           |
| Toplam Erkek Nüfusu:             | 516.726.500                 | (516,7 milyon)              |                           |
| Komplikasyon Oranı:              | % 10                        | % 2                         | % 1                       |
| Komplikasyonu Olan Erkek Sayısı: | 51.672.650<br>(51,6 milyon) | 10.334.530<br>(10,3 milyon) | 5.167.260<br>(5,1 milyon) |

## MUSEVİLER

|                                  |            |               |        |
|----------------------------------|------------|---------------|--------|
| Toplam Dünya Nüfusu:             | 13.451.000 | (13.4 milyon) |        |
| Toplam Erkek Nüfusu:             | 6.725.500  | (6,7 milyon)  |        |
| Komplikasyon Oranı:              | % 10       | % 2           | % 1    |
| Komplikasyonu Olan Erkek Sayısı: | 672.550    | 134.510       | 67.255 |

## ABD

|                                  |                             |                           |                         |
|----------------------------------|-----------------------------|---------------------------|-------------------------|
| Toplam Dünya Nüfusu:             | 288.788.000                 | (288,8 milyon)            |                         |
| Toplam Erkek Nüfusu:             | 144.394.000                 | (144,4 milyon)            |                         |
| Sünnetli Erkekler:               | 115.515.200                 | (115,5 milyon)            |                         |
| Komplikasyon Oranı:              | % 10                        | % 2                       | % 1                     |
| Komplikasyonu Olan Erkek Sayısı: | 11.551.520<br>(11,6 milyon) | 2.310.304<br>(2,3 milyon) | 1.155.52<br>(1,1milyon) |

## AFRİKADAKİ KABİLE DİNİ MENSUPLARI

|                                  |            |               |        |
|----------------------------------|------------|---------------|--------|
| Toplam Dünya Nüfusu:             | 69.872.000 | (69,8 milyon) |        |
| Toplam Erkek Nüfusu:             | 34.936.000 | (34,9 milyon) |        |
| Sünnetli Erkekler:               | 8.734.000  | (8,7 milyon)  |        |
| Komplikasyon Oranı:              | % 10       | % 2           | % 1    |
| Komplikasyonu Olan Erkek Sayısı: | 873.400    | 174.680       | 87.340 |

Kaynak: Religious Populations of the World, Statistical Abstracts of the U.S. (1994). Oldukça iyimser olan % 1 oranı iddianın geçerliliğini sağlamak için konmuştur. Amerikalı sünnet savunucusu Dr. Thomas E. Wiswell bile tıbbi sünnetlerdeki komplikasyon oranının % 1,7'yi aştığını ileri sürmektedir. (Circumcision in Children Beyond the Neonatal Period. Pediatrics, vol. 92, no. 6, pp. 791-793, December 1993). Gerçek komplikasyon oranı ise bilinmemektedir. (Report of the

### Dünyada Sünnet Komplikasyonu Olan Tahmini Erkek Sayısı

| % 10                        | % 2                         | % 1                       |
|-----------------------------|-----------------------------|---------------------------|
| 64.770.120<br>(64,7 Milyon) | 12.954.024<br>(12,9 milyon) | 6.477.007<br>(6,4 milyon) |

*NOT: Çocukken cinsel bölge yaralanmalarına maruz kalan insan sayısı hakkında dünya çapında tutulan herhangi bir kayıt bulunmamaktadır.*

ABD’de bile, gerçekleştirilen erkek sünnetleri ve bunlar sonucunda oluşan komplikasyonlarla ölümler hakkında tutulan kesin ve gerçekçi kayıtlar yoktur.

Yukarıda sunulan % 1 - % 10 komplikasyon oranı sadece tıbbi ortamlarda gerçekleştirilen sünnetleri yansıtıyor.

Sünnetlerin çoğu tıbbi ve hijyenik olmayan ilkel aletlerle sağlıksız ortamlarda yapıldığı için komplikasyon oranının yüzde onu çok aşması büyük bir olasılıktır.

Yukarıdaki rakamlar, güvenilir istatistiki kaynaklara dayanan iyimser tahminlerdir.

Bu rakamlarla ilgili göz önünde bulundurulması gereken diğer faktörler şunlardır:

Araştırmanın yapıldığı 1994 yılından bu yana dünya nüfusu artmıştır.

Kabile hayatı sürmeyen Afrikalılar istatistikte yer almamıştır.

Müslüman ve Musevi olmayan gruplar istatistikte yer almamıştır.

Rakamlar, ilkel şartlarda ve bazen toplu olarak yapılan sünnetlerdeki % 10’dan yüksek olan komplikasyon oranını dikkate almamıştır.

### Sünnete Bağlı Tahmini Ölüm Oranı

1994 yılı tahmini sünnetli erkek sayısına (647.701.200) dayanarak **1.295 ila 26.987 arası çocuğun sünnet nedeniyle öldüğü tahmin edilmektedir.**

24.000’de bir ila 500.000’de bir arası çocuk, tıbbi **ortamlarda** gerçekleştirilen sünnetlerde hayatını kaybediyor. 24.000’de bir ölüm oranı günde 1,5 ölüm anlamına geliyor, yani yılda 541 çocuk; 500.000’de bir ölüm oranı ise, iki haftada bir ölüm anlamına geliyor, yani yılda 26 çocuk. Bu ölümler ne adına?

Tanrılara kurban mı veriliyor?

Bunlar sadece tıbbi ortamlarda gerçekleştirilen sünnetlerle ilgili veriler. Ne korkunç. Kim bilir kayıt dışı kaç ölüm var?

Sünnet nedeniyle sakatlanma oranı da son derece korkutucu. Rutin Erkek Sakatlamalarını ve Suiistimalini Durdurma Örgütü NOHARMM’ın tahminlerine göre

günde 35.616, yılda 13 milyon çocuk sünnet hatalarından dolayı cinsel organları sakatlanmış olarak yaşamlarını sürdürmek zorunda kalıyor. Bu sakatlanmalar ne adına? Tanrılara yarı kurbanlar mı veriliyor?

Yabancı sitelerde ve kitaplarda sünnetten dolayı bebeklerini veya çocuklarını kaybetmiş ebeveynlerin anlattıklarının yanı sıra, sünnetle penisi sakatlanmış, içeri kaçmış, penis başı zedelenmiş, ereksiyon yeteneğini kaybetmiş, yanlış sünnetten dolayı tekrar tekrar düzeltme operasyonu olmuş, sünnet esnasında komaya girerek beyin hasarına uğramış, hastaneye bir başka nedenle yattığı halde haberi olmadan sünnet edilmiş insanlara dair binlerce hikâye var. (Evet, binlerce!) Bunlar sadece yazan kurbanlar. Üstelik hepsi hastanede ya da doktor muayenehanesinde sünnet olmuşlar. (Medeni(!) ABD ve Kanada gibi ülkelerin hastanelerinde.) Birçok erkek utancından sorunlarını paylaşmıyor bile. Sadece kadınlardan ve cinsellikten uzak kalmayı seçiyor.

Acaba bizde durum ne kadar vahim? Hastanede sünnet oranının nüfusa göre çok düşük olduğunu da göz önüne alırsak, durum herhalde daha da vahim olmalı. Türkçe sitelerde sünnet ve sünnet kazaları ile ilgili İngilizce'den çeviriler dışında pek bir bilgiye rastlayamadım. Bizde böyle şeyler gizli kalır. Tazminat davasını kazanacaklarını bilseler, çok kişinin ortaya çıkacağını düşünüyorum.

## YETİŞKİN ERKEKLERDE SÜNNET

Bebeklik ve çocukluk döneminde sünnet olan erkek, üstderinin nasıl bir fark yarattığını asla bilemez. Sadece yetişkinlik döneminde sünnet olan erkekler aradaki farkı anlayabilir. İşte bu erkeklerden bazılarının söyledikleri:

*“Ben gitar çalıyorum. Bu yüzden parmaklarım nasırlanıyor. Sünnet yüzünden penisime olan da aynen buna benziyor.”*

*“Sünnetten sonra değişim gece ve gündüz kadar farklıydı. Duyularımın çoğunu kaybettim. Sünnet öncesindeki hissettiklerimi geri almak için her şeyimi verebilirim. Evimden bile anında vazgeçebilirim.”* (Bu erkeğin doktoru onu ileride penis kanseri olabileceği ile korkutarak sünnet olmaya ikna etmişti.) Doktora şikâyetlerini bildiren genç adama doktoru, bunun “normal” olduğunu ve ona yardım edemeyeceğini söylemişti.

*“Gittikçe hislerim azaldı. Çok önemli bir şeyi kaybettiğimi geç anladım. Daha önce beni doruklara çıkartan cinsel uyarı artık yok denecek kadar azalmıştı.”*

*“Doruk cinsel hazzı 10 ile tanımlarsak, sünnetten önce aldığım cinsel haz 11 ya da 12 idi. Şimdi 3 olursa şanslıyım.”*

*“Aradaki fark eldiven giymek gibi. Her şeyi siyah beyaz görmek, renkleri görememek gibi.”*

*“Bir sorunum olduğu için değil, ileride olabilecek sorunları önlemek için doktorum beni 30 yaşındayken sünnet olmaya ikna etti. Bu beş yıl önceydi. Sünnet olduğuma çok pişmanım. Penis başımın duyarlılığı yarı yarıya azaldı. Üstderi koruması olmadığı*

*İçin, penis başım giydiğim külotlara sürtünüyor ve iyice nasırlaştı. Bir zamanlar cinsel organım vardı. Şimdi pek de tepki vermeyen bir çubuğum var.”*

Bu erkeklerin hiçbiri sünnetsizken sağlık sorunları yaşamıyordu.

Yetişkinlik döneminde sağlık sorunları nedeniyle sünnet olan erkeklerin oranı ise yüz binde sadece altıdır. Bu sağlık sorunlarının tek çözümü ise sünnet değildir.

Fimosis, balanitis ve kondiloma gibi sorunlar yüzünden yetişkinlik döneminde sünnet olan 123 erkek üzerinde yapılan araştırmada, yüzde 38'inin sünnetin sonucundan memnun olmaması ilginçtir. Bu erkekler sağlıklı bir penise sahip olmamalarına rağmen yine de sünnet olmaktan pişmanlık duyuyorlardı. Bu erkeklerin ameliyat sonrası şikâyetleri şunlardı:

Ereksiyon olamamak, aynı partnerle sünnet öncesi ve sonrası birlikte olan erkeklerin ereksiyon zorlukları yaşaması, ereksiyon süresinin kısılması, penis duyarlılığının azalması, iktidarsızlık.

Bir araştırmada yetişkinlik döneminde kendi isteğiyle sünnet olmuş üç yüz erkeğin yüzde sekseni daha sonra duygusal sorunlar yaşadıklarını yazılı olarak beyan ediyorlar. Ya geri kalan yüzde yirmi? Anketlere cevap vermek için çok mu utangaçtılar? Aradaki farkı bilmeyecek kadar deneyimleri mi azdı? Sadece sözel olarak mı beyanda bulunmakla yetindiler?

## BEBEK SÜNNETİ İLE YETİŞKİN SÜNNETİ ARASINDAKİ FARKLAR

Çoğu bebek sünnetinde anestezi kullanılmıyor. Oysa bebekler acıyı yetişkinlerden daha güçlü hissediyorlar. Yetişkin erkek anestezi ile sünnet oluyor.

Bebegın üstderisi tırnakla et gibi penis başına yapışık, yetişkinin doğal olarak ayrıdır.

Yetişkin sünneti bebek sünnetinden daha az risklidir. Çünkü yetişkin penisi son şeklini almıştır. Birçok estetik cerrah, yetişkini, penisi sertleştirerek ameliyat eder. Böylece ne kadar derinin kesileceğini net olarak belirler. Kendi penisini bilen yetişkin ne kadar derisinin kesileceğini kendisi belirler. Bebekte ise her şey tahmini yapılır ve genellikle gereğinden fazla deri kesilir. Yetişkinlerde kullanılan sünnet aletleri daha gelişkindir. Oysa bebeklerde Gomco mengeneleri gibi daha basit aletler kullanılır.

Yetişkinlerde penis yaralanmaları bebeklere göre çok azdır.

Bebeklerde üstderi yırtılarak söküldüğü için, alt bezleri içindeki bebegın yaralı penis başı sidik ve kaka tahrişine ve diğer mikroplara daha açıktır. Yetişkinin böyle bir sorunu yoktur.

Yetişkin sünnet olmayı kendisi seçer. Bebek başkalarının seçiminin çaresiz kurbanıdır.

Yetişkinlerin kendi seçimleri olduğu için psikolojik etkileri daha azdır. Bebek ise bu acıyı neden yaşadığının bilincinde değildir. Sünnet onun için anlaşılabilir bir acı

ve terördür. Deneyim psikolojik açıdan hassas ve hızlı gelişim sürecindeki bebek için derinden etkileyicidir ve bilinçaltına itilen bir travmadır.

## Özet

### ***Sünnet Çok Acı Veren Bir Operasyondur***

*Acılı Çelişki* kitabında yer alan bir mektupta, yirmi beş yaşında lokal anestezi ile sünnet olan bir Amerikalı erkek, doktor frenulumunu kestğinde hissettiklerini şöyle tanımlıyor: “Bana hiç acımayacağını söylemişlerdi ama o anda bütün bedenimde yıldırım çarpması gibi yoğun bir acı hissettim. Kör edici beyaz bir acının şimşegi içimde çakmıştı âdeta. O güne kadar duyduğum hiçbir acıya benzemiyordu. Hiçbir acının bundan daha fazla olabileceğini hayal edemiyorum.”

Bebek ve çocuklara lokal anestezi ile sünnet yapıldığında onların da hissettiği ama dile getiremediği acının tanımı bu. Bebeklerde genel anestezi yapmak ise son derece tehlikeli ve bebeğin taze beyin hücrelerine çok zararlı.

### ***Koruyucu Üstderinin Kaybedilmesi Penis Başını Hissizleştirir***

Üstderinin kesilmesi, üstderinin kendisindeki zengin sinir ağını ve sinir alıcılarını **yok etmek** anlamına gelir. Sünnet, neredeyse her zaman frenulumu (üstderinin penis başının altında idrar deliğine doğru uzanan bağlantı yerini) ya **yok eder** ya da büyük **zarar verir**.

Sünnet sonrası sürekli dışarıda kalan penis başı artık sürekli aşınma ve iritasyon ile karşı karşıya olduğundan nasırlaşır, sertleşir ve kurur. Normal, sağlam bir peniste, mukoz zarın tam altında olan penis başındaki sinir uçları, artık birbiri üstüne oluşan keratin tabakalarının altına gömülmüştür. Köreltilmiş penis başı donuk, gri ve kemiksi bir görünüm alır.

### ***Sünnet, Geride Kalan Derinin Hareket Kabiliyetini Azaltır***

Bu hareket kaybı, penis başının normal olarak uyarıldığı mekanizmayı yok eder. Sünnetli penis sertleştiğinde, geri kalan hareketsiz deri gerilir; bazen bu o kadar sıkı olur ki tüm penisi kaplamaya yetmez. Normalde penis gövdesi üzerinde kıl yoktur; ama bu şekilde, torba vs. üzerindeki kıllı deri de penise kadar çekilir. Cerrahi olarak dış ortama maruz hale getirilen penis başı mukozası, memelilerde bulunan deri altındaki yağ bezleri olan sebaceous bezlerini içermez. Üstderinin nemlendirici etkisi ve koruması olmadan, penis başı kurur, çatlamaya ve kanamaya açık hale gelir.

### ***Sünnet, Penisin Şeklini Bozar***

Sünnet, penisin görünüşünü büyük ölçüde değiştirir. Normalde bir iç organ olan



penis başını, kalıcı olarak bir dış organ haline getirir. Sünnet, üstderiyi yırtmayı gerektirdiğinden, bazen penis başının da bazı parçaları kopabilir. Özellikle bebeklikte yapılan sünnette üstderinin parçaları penis başına yapışabilir ve penis başında sarkan deri parçaları oluşturabilir.

Yara oluşumuna ve kesilen deri miktarına bakarak, sünnetli penis kalıcı olarak **eğikleşebilir** ya da sertleşme sırasında **eğilebilir**. Yara dokusunun büzülmesi, penis gövdesini karnın içine doğru çekebilir, bu da gerçekte **penisin kısalması**, hatta bazen neredeyse tamamen kaybolması anlamına gelir.

### ***Sünnet, Dolaşıma Zarar Verir***

Sünnet, penis derisindeki ve penis başındaki normal kan dolaşımını bozar. Ana penis arterlerine akmak isteyen kan, yarma noktasındaki yara dokusu ile engellenir, bu da kanın daha ilerdeki diğer kılcal damarları beslemek yerine geri doğru akmasına neden olur. Kandan yoksun olan idrar deliği büzülüp yara oluşturabilir, bu da idrar akışını engeller. *Meatal stenosis* denen bu durum, genellikle düzeltici cerrahi müdahaleyi gerektirir. Bu sorun, neredeyse tamamen sünnetli çocuklara özgüdür.

Sünnet, aynı zamanda lenf kanallarını da keser, lenfin dolaşımı bozulur ve bazen penisin geri kalan derisinin, sıkışıp kalan lenf ile dolup şiştiği, acı verici ve şekil bozucu rahatsızlık olan limfedema ortaya çıkar.

### ***Sünnet, Gelişen Beyne Zarar Verir ve Acı Eşiğini Düşürür***

Önde gelen tıbbi dergilerde yayımlanan yeni araştırma sonuçları sünnetin, beyin merkezini olumsuz yönde etkileyerek, uzun süreli zararları olduğunu göstermektedir. Sünnetli erkeklerin sünnetsiz erkeklere göre ve kadınlara göre daha düşük bir acıya dayanma eşikleri vardır. Gelişim nörofizyolojisti Dr. James Prescott, sünnetin daha derin ve daha ciddi nörolojik zarara yol açmış olabileceğini de söylemektedir.

### ***Sünnet, Hijyenik Değildir***

Sünnet hakkında en yaygın efsanelerden biri de, sünnetin, penisi daha temiz ve bakımı daha kolay hale getirdiğidir. Bu büyük bir yalan. Göz için gözkapakları neyse, penis için de üstderi odur demiştik. Gözkapakları olmadan gözlerin daha temiz olması nasıl mümkün değilse, penis de sünnet derisi olmadan daha temiz olamaz. Yapay olarak dış organ haline getirilen penis başı ve idrar deliği, kire ve tahrişe sürekli açık haldedir. Koruyucu üstderinin kaybolması, idrar yolunu bakteri ve virüslere karşı korumasız bırakır.

### ***Sünnet, Çocuk Gelişimine Zarar Verir***

Bilimsel araştırmalar, çocuk doğar doğmaz yapılan sünnetin bir çocuğun

davranışsal gelişimini bozduğunu gösteriyor. Colorado Üniversitesi tıp fakültesinde yapılan çalışmalara göre, sinir yollarına karşı yapılan ve dayanılmaz bir acı veren bu saldırıda sünnetli bebekler bir yarı koma durumuna giriyor. Bu durum, günler hatta bazen haftalar sürebiliyor.

Pek çok araştırma, sünnetin, doğumdan sonraki kritik dönemde anne çocuk bağını bozduğunu kanıtlamıştır.

## ***Sünnet, İnsan ve Hasta Haklarının Bir İhlalidir***

Hiç kimsenin, bir başkasının cinsel organını, o kişinin tam olarak bilgilendirilmiş rızası olmadan kesmeye hakkı yoktur. Sonuçlara katlanacak olan çocuk olduğuna göre, sünnet onun hem tedaviyi reddetme hem de alternatif tedaviler arama hakkının bir ihlalidir. 1995'te Amerikan Pediatri Akademisi Komitesi, yalnızca bilgilendirilmiş anne babanın bir tedaviye "rıza" gösterebileceği hükmüne vardı. Bir bebeğin sünnete rıza gösterip göstermeme şansı yoktur. Onun zayıflığından faydalanmak isteyecekler karşı korunmalıdır. Bilgilendirilmiş anne babanın rızası kavramı, yalnız travma, hastalık, sakatlık gibi acil durumlarda tıbbi müdahale hakkı tanır. İnsan penisi, normal, sünnetsiz halinde bu durumlardan hiçbirine yol açmaz.

Doktorların sünnete itiraz etme gibi görevleri ve sorumlulukları vardır. Cehaletten ve yanlış yönlendirmeden kaynaklanarak çocukları için bu operasyonu isteyen ana babaları da eğitmelidirler. Sağlık uzmanlarının yükümlülüğü çocukların çıkarlarını korumaktır. En nihayetinde, kendisine bırakılsa asla seçmeyeceği bir amputasyonu, bir çocuğa zorla uygulamak en hafif terimiyle ahlak dışıdır.

## **MÜSLÜMAN VE YAHUDİ İKİ DOKTORDAN SÜNNET KARŞITI GÖRÜŞLER**

Yahudi ve İslam dünyasında sünnet bir gelenek. İşte bu iki din dünyasından iki doktorun görüşü:

17 Şubat 2005 tarihinde yayımlanan *Milliyet*/DHA haberine göre, Trakya Üniversitesi Edirne Tıp Fakültesi Hastanesi Üroloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Osman İnci, sünnetin cinsel hayatı olumsuz etkilediğini belirtiyor. Prof. Dr. İnci, "Sünnet, erken boşalmaya sebep olur. Sünnetsiz erkeğin cinsel gücü sünnetli erkeğinkinden daha fazladır" diyor.

Sünnetsiz erkeklerin daha geç boşaldığını söyleyen Prof. Dr. Osman İnci, şöyle devam ediyor:

"Sünnet derisi denilen ve penisin etrafını tamamen saran deri, penisin sıcak durmasını sağlıyor. Bu deri sünnet yoluyla kesilince penis, artık deri olmadığı için sıcak bir ortamda bulunmuyor ve dış ortama kendini alıştırtıyor. Daha sonra vajinal birleşme olduğunda, penis sıcak ve kaygan bir ortama alışkın olmadığından erken boşalma yaşanıyor. Sünnetsiz erkeklerde ise böyle bir problem yaşanmıyor. Çünkü sünnet derisi kesilmediği için penis o deriyle korunuyor ve sürekli sıcak bir ortamda bulunuyor. Vajinal birleşme olduğunda

da erken boşalmayı gerektirecek bir durum söz konusu olmuyor. Sünnetli erkekler cinselliklerini daha sönük yaşarken, sünnetsiz erkeğin cinsel gücü daha fazla oluyor.”

Herhalde toplumu ya hepten karşısına almamak için ya da yeterince araştırmadığı için sünnetin olumlu(!) yanlarına da değiniyor ve sünnetli erkeklerde penis kanserinin daha az görüldüğünü, sünnetin penis hijyeni olduğunu ifade ediyor. Prof. Dr. Osman İnci, “Sünnet derisi ağız darlığı ve idrar yolu ağzı iltihapları gibi hastalıklar sünnetli erkeklerde görülmez. Ayrıca sünnet, penis hijyenini sağlar” diye devam ediyor. Sünnetin sadece çocuk cerrahları ve ürologlar tarafından yapılması gerektiğine dikkat çeken Prof. Dr. İnci, “Halk genellikle sünnetçilere gidiyor. Ancak sünnet bir cerrahi operasyondur. Sünnet hatalarının sayısı azımsanmayacak orandadır” diyor; doktor kaynaklı sünnet hatalarının oranını görmezden gelerek ve sağlam bir çocuğa cerrahi operasyon yapmanın etik olmadığını sorgulamaya gerek duymadan.

Mark Reiss ise 69 yaşında emekli bir Yahudi doktor. Muhafazakâr bir sinagogun aktif üyesi.

İşte söyledikleri:

“1950’li yıllarda tıp fakültesinde okurken yeni doğan bebeklerin neredeyse tümüne sünnet yapıyordu. Bize sünnetin doğru ve sağlıklı bir şey olduğu öğretiliyordu. Öğretilenlere göre, sünnet mastürbasyonu kontrol ediyor, penis kanseri riskini ve cinsel ilişki ile geçen hastalıkları büyük ölçüde azaltıyordu. Fakültede üstderinin anatomisi ve fonksiyonlarıyla ilgili hiçbir şey öğretilmiyordu.

“Bebeğin sinir sisteminin gelişmemiş olduğu sanılıyor ve acısı öylesine önemsizleştiriliyordu ki, bebeğin hiç acı çekmediği varsayılıyordu.

“Genç bir doktor olarak sayısız sünnet yaptım. Çoğu doktor ve çoğu Yahudi gibi sünneti sorgulamadım bile.

“Birkaç yıl önce ilk kez dede oldum. Ve ilk kez sünnet konusuyla ciddi biçimde ilgilenmeye başladım. Gittikçe artan sayıda doktorun sünnetin risk ve zararlarının, yararlarından fazla olduğunu savunmaya başladıklarını gördüm. Amerikan Pediatri Derneği ‘Rutin sünnet gerekli değildir’ diyor. İster hastanede ister evde yapılsın sünnet yüksek oranda enfeksiyon, kanama hatta ölüme yol açıyor.

“Sünnette ölüm oranı herkesin sandığından daha fazla. Ama genellikle ölümler sünnete değil, kanama ve enfeksiyon gibi ikincil nedenlere bağlanıyor. Üstderinin bebek penisinin ucunu korumada ve yetişkinlikte cinsel fonksiyonda çok önemli rolü olduğunu öğrendim. Yeni doğan bebeğin acıyı yetişkinlerden çok daha fazla hissettiğine, çoğu bebeğin sünnet esnasında travmatik şoka girdiği için ağlamayı kestiğine şahit oldum. Amerika’nın dini gerekçeler olmadan rutin olarak sünnet yapan dünyadaki tek ülke olduğunu şaşkınlıkla öğrendim.

“Sünnet olunmamasını gerektiren bunca nedenden ötürü Yahudi toplumunda

yapılan rutin sünnetin bir ‘dini kimlik’ sorunu olmadığını da öğrendim. Yahudi olmak için sünnet olmak zorunda değilsiniz, tıpkı Yahudi olmak için tüm diğer dini kurallara itaat etmenin zorunlu olmadığı gibi. Yahudilikte eğer anneniz Yahudi ise siz de Yahudi’siniz. Hepsi bu. Avrupa’daki Yahudiler arasında, rneğin İsveç’te Yahudi bebeklerinin sadece yüzde kırkı sünnet oluyor. Güney Amerika’da hatta İsrail’de bile sünnet uygulanması bir kural değil. Artık gittikçe artan sayıda Amerikalı Yahudi, çocuklarını sünnet ettirmiyor. Artık bazı hahamlar tarafından sünnetsiz dini isim koyma törenleri yapılıyor.

“Yreğinizi ve igdlerinizi dinleyin. Erkek evlatlarınızın beden bütünlüğüne zarar vermeyin!”

## YENİDOĞAN SÜNNETİ



“Eğer bozuk değilse tamir etme” yasası  
sünnet için de geçerlidir.

Eugene Robin -Stanford Üniversitesi Tıp Fakültesi Doktoru

### BİR BEBEK ANLATIYOR

*Annemden sapasağlam doğdum. Dünyaya geldiğim için mutluydum. Anne ve babamın beni isteyerek dünyaya getirdiklerini annemin rahmindeyken bile hissediyordum. Onlar ben büyüyene kadar beni her türlü kötülükten koruyan rehberlerim, sevgi ve şefkat kaynaklarım olacaklardı. Annemin memesini doya doya emerken, onun teninin sıcaklığını hissederek kokusunu taze ciğerlerime doldururken kendimi güvende ve rahat hissediyordum. Doğum yorgunluğunu birlikte atıyorduk. Birbirimize derinden bağlanmanın temellerini attığımız hayatımın ilk dakikaları annemin kollarında harika bir şekilde geçiyordu... Ama birden neye uğradığımı şaşırdım. Çünkü beyaz önlüklü bir adam beni, annemin kollarından ve memesinden çekip aldı. Çıplak minik bedenimi soğuk plastik bir masanın üzerine koydu. Minicik bacaklarımı iki yana açıp kayışlarla bağladı. Sonra kollarımı da bantlarla iki yana yapıştırdı. Kıpırdayamıyordum. Neye uğradığımı şaşırmıştım. Babam da orada durmuş beni ve doktor diye hitap ettiği adamı seyrediyordu. Başıma ne geleceğini bilmiyordum ama sınıksız bağlanmanın getirdiği rahatsızlıkla ağlamaya başladım. Yaşadığım duygu korkuydu. Dünyaya gelir gelmez korku hissetmenin ne kadar korkunç olduğunu anlatamam. Dünya galiba tehlikeli bir yer...*

*Doktor zangır zangır titreyen bedenimin üzerine ince bir örtü örttü. Örtünün ortasındaki deliğin içinden minik penisimi dışarıya çıkardı ve antiseptik bir sıvı ile yıkadı. Çelik hemostatları eline aldı. Bir eliyle penisimi tutarken, hemostatın ucunu üstderimin açılan yerine soktu. Üstderimi yırtarak penis başından ayırmaya başladı. Doktor derimi canlı canlı yüzüyordu. Duyduğum acı dayanılmazdı. İşkence yapılıyordu bana. Dehşetle avazım çıktığı kadar bağıriyor, acıdan kıvranıyordum. Bedenim acıdan kasılmıştı ve zonkluyordu. Ellerim ve ayaklarım bağlı olmasaydı, işkence masasından kurtulmak için kendimi yere atabilirdim. Ama ne mümkün.*

*Babam, bu sadist adamın bana işkence yapmasına nasıl izin veriyordu? Bu barbarca işkenceye niye dur demiyordu? Kendisini uygar olarak niteleyen babam,*

bedenimin canlı canlı kesilme iznini bana danışmadan nasıl verebilmişti? Kesilen, biçilen, sakatlanan benim bedenim, onun değil. Penisimde bir sorun yoktu ki. Ben sağlıklı bir bebek olarak dünyaya geldim. Babam ve doktor bedenimi istedikleri gibi kesme ve kestirme hakkını nereden buluyorlar? Bu bireysel haklarıma aykırı değil mi? Ben ufacık bir bebeğim... çaresizim... ellerim kollarım bağlı. İmdaaaaat. Yok mu beni kurtaracak birileri bu işkencecinin ellerinden.

Canım çooooook acıyor. Üstderim kolay kolay penis başından ayrılmıyor. Zaten ayrılmaması lazım henüz. Üstderi penis başımı korumak için doğa tarafından bana verilmiş. Doktor elindeki aletle yırtıyor, parçalıyor derimi. Acıdan kasılarak titriyorum. Oynatabildiğim tek yerim başım. Hayır hayır yapmayın, diyebilmek için başımı hızla sağa sola sallıyorum. Minik ellerim yumruk şeklinde. Keşke doktoru yumruklayabilsem. Gözlerim acıdan ve bağırmaktan sımsıkı kapalı. Kaşlarımın üzerinde ter damlaları birikti.

Doktor nihayet penis başımı üstderiden ayırmayı başardı. Bir başka hemostat ile üstderimi sıkıştırdı ve deriyi bir makasla dikey olarak kesti. Yaram feci şekilde kanıyor. Bu halde çelik koniyi derinin altına sokmaya çalışıyor. Ama kesik çok kısa olduğu için koniyi zorlayarak itiyor. Acıya daha fazla dayanamayarak şoka girdim... Ağlamam sona ermişti. Gözlerim geriye doğru yuvarlanmış ve bilincimi yitirmiştım. Komadaydım. Ama doktor babama uyuduğumu söyledi. Bedenim canlı canlı ve anestezi olmadan kesip biçilirken ben nasıl mışıl mışıl uyuyabilirim? Beni koruması gereken yetişkinler bu yalana nasıl inanabiliyor? Utanmadan acı çekmediğimi nasıl söyleyebiliyorlar? Heeeey! Ben bir insanım. Tıpkı siz büyükler gibi, her canlı varlık gibi acı çekiyorum. Bedenim küçük diye acı çekmediğime nasıl inanırsınız? Nasıl bu kadar ahmak olabilirsiniz? Bana yapılanın kendinize yapıldığını düşünün. Benim taze bedenim siz yetişkinlerin bedeninden daha duyarlı. Acıyı sizden bile fazla hissediyorum.

Doktor kanayan üstderimin etrafına büyük metal bir kaska koydu. Bu huni güya penis başımı koruyacak. Penisimi rahat bırakın, diye sessiz çığlık atıyorum, doğa onu zaten koruyor.

Sadist adam kaska ile sinirlerimi, kan damarlarımı ve üstderimi ezmeye başladı. Sonra bir bıçak alarak deriyi kesti. İşe yaramaz diye gördüğü parçamı örtünün üzerine attı. Bir ölü gibi hiç kılmıdamadan öylesine yatıyordum işkence masasında. Adam iyi bir iş başarmış edasıyla pansumanını yaptı ve babama göz kırparak odayı terk etti.

İşkencecim gitmişti; benim de sonsuza kadar kaybedeceğim bir parçam. Hemşire beni işkence masasından alarak annemin kollarına verdi. Annem ve babam benim için doğru olanı yapmanın rahatlığıyla birbirlerine gülümsüyordu. Ama ben onlara artık güvenemezdim. Dünya bebeklerinin yüzde 97'si benim yaşadığım bu işkenceyi yaşamıyor. Ben bu barbarlığı hak etmek için ne yaptım? Söyleyin ne yaptım? Ufff canım çok acıyor. Dünyaya hiç de hoş gelmedim. Suçum Müslüman, Yahudi ya da son yüzyıldır Amerikalı bir ailenin erkek çocuğu olarak dünyaya gelmek mi? Siz yetişkinlerin ilkel gelenekleri ya da tıp mafyasının sahte sağlık gerekçeleri uğruna mı

*bu cezaya layık görüldüm? Sünnet sektörünün çıkarlarının ya da doktorların bilinçsizliğinin mi kurbanı oldum?*

*Sünnet yapan doktorlar! Eğer bana verdiğiniz derin ve kalıcı zararın bilincinde değilseniz bu cehalet niye? Yok biliyor da yapıyorsanız vicdanınızı ne zaman susturdunuz?*

*Anneler babalar! Bedensel olarak tam ve bütün olma hakkımı elimden almaya hakkınız yoktu. Sizin aracılığınızla dünyaya gelmiş olmam sizi benim sahibim yapmıyor. Ama bana, size ait bir nesneymişim gibi davrandınız. Sağlıklı bedenimi sakatlama hakkını kendinizde nasıl görebildiniz? Bilinçaltımın derinliklerinde gizlenen sünnet travmasının cinsel yaşamımı hayatım boyunca olumsuz yönde etkilemeye devam edeceğini biliyor musunuz? Tüm bu olumsuzlukların sünnetten kaynaklandığını bilinçli olarak hatırlayamasam bile, doğanın bana bahsettiği gibi sağlıklı, tam ve bütün bir erkek olmanın nasıl bir şey olduğunu asla bilemeyeceğim.*

*Toplumsal baskı benim sağlıklı, tam ve bütün olmamdan daha mı önemliydi sizin için? Eğer önemliyse beni gerçekten sevdiğinize nasıl inanabilirim? Toplum uğruna beni sakatlamanızı nasıl affedebilirim?*

*Hadi annem babam bu konuda bilgisiz. Kendisini uzman diye sunan doktorun ne mazereti olabilir?*

*Bir gencin kendisini sünnet eden doktora karşı dava açtığını ve kazandığını duydum. Eh, ben de hele bir büyüyeyim! Ne olur, benden sonra doğacak olan kardeşlerime yapmayın bu zalimliği. Uffff, canım çok acıyor. Bana nasıl kıydınız? Nasıl?*

Yeni doğan çocuğunun hastanede sünnetini seyreden bir babanın anlattıklarını ben çocuğun ağzından anlatmayı tercih ettim. Doğar doğmaz sünnet edilen bir bebek eğer konuşabilseydi yaşadığı korkunç anları büyük bir olasılıkla böyle anlatırdı.

Geçtiğimiz yıl, ABD’de Çocuk Hakları Avukatları (Attorneys for the Rights of the Child ) birleşerek bir organizasyon oluşturdu. Sünnet yapan doktorlara karşı ardı ardına davalar açılması yakındır. Harvard Hukuk Fakültesi eski İnsan Hakları Başkanı avukat Steven Svoboda, sünneti, tıbbi kötüye kullanmak (medical malpractice) olarak tanımlıyor. “Doktorlar sünnet denilen barbarlığa etik ve ahlaki bir kanıt getiremezlerse, yasalarla onları durdurma yoluna gideceğiz” diyor.

## BİR HEMŞİRE ANNE ANLATIYOR

*Truth Seeker* dergisinin Temmuz/Ağustos 1989 sayısında yayımlanan bu makalede Marilyn Fayre Milos adındaki hemşire annenin üç çocuğunun sünnetiyle ilgili söylediklerine kulak verelim.

“Üç çocuğumun sünnet edilmesine rıza gösterdiğimde, sünnetin ne olduğunu bilmiyordum. Doktor bana bunun gerekli bir sağlık önlemi olduğunu, acıtmadığını ve sadece bir dakika sürdüğünü söylemişti. Ben de, göbek bağı kesmek gibi, diye

düşünmüştüm. Seneler sonra, hemşirelik okulunda, operasyonu ilk defa gördüğümdeyse, buna kesinlikle hazır değildim.

“Biz öğrenciler, yenidoğan bölümünde bir odaya alınmıştık. Bir bebeği, odanın ortasındaki bir masanın üzerine bacakları açık bir şekilde bağlanmış halde bulduk. Bebek, bağlarıyla mücadele ediyor, bağılıyor, çırpınıyor ve ağlıyordu. Kimse onu umursamıyordu; ama ben eğitmenime, ‘Onu rahatlatabilir miyim?’ diye sordüğümde, ‘Doktor gelene kadar bekle’ cevabını aldım. Nasıl olur da, iyileştirme sanatının bir uzmanı, acı çekmekte olan birini seyreder ve hiçbir şey yapmaz, diye düşünüyordum. Diğer hemşireleri koruyucu içgüdülerini takip etmekten alıkoyacak kadar ürküten doktorun ‘gücünü’ düşündüm. Doktor gelince, ona hemen, bebeğe yardım edip edemeyeceğimi sordum. Bana, bebeğin ağzına parmağımı sokmamı söyledi, ben de öyle yaptım ve bebek parmağımı emdi. Kafasını okşadım, yumuşak sesle konuştum, bir anlığına sakinleşmişti.

“Sessizlik çok geçmeden acı bir haykırıyla son buldu. Bu, bebeğin, üstderisinin doktorun mengenesi ile sıkıştırılmasına tepkisiydi. Haykırış, bebeğin üstderisi ile penis ucu arasına bu ikisini birbirinden yırtarak ayıran bir aygıt yerleştirilince arttı. (Bebeklik sırasında bu ikisi, bebeği idrar ve dışkıdan korumak için birleşiktir.) Bebek başını sağa sola sallamaya başladı. Baş vücutunun serbest olan tek parçasıydı. Bu sırada doktor da ikinci bir mengene ile üstderiyi sıkıştırdı ve uzunlamasına kesti. Böylece üstderi açıklığını bir sünnet aleti sokacak kadar geniş hale getirdi; bu alet penis başını sünnet sırasında korumaya yarıyordu.

“Bebek kesik kesik nefes alıp hıçkırmaya başladı. Sürekli çığlık atmaktan nefessiz kalmıştı. *Acı bu kadar belirginken, sünnetin acısız olduğunu kim söyleyebilir?* Alt dudağım titremeye başladı, gözlerime yaşlar doldu ve taşı. Kendi hıçkırıklarımı tutamaz oldum. Bu daha ne kadar sürecekti?

“Müdahalenin ikinci aşamasında doktor üstderiyi, sünnet aletinin arasına sıkıştırdı ve nihayet onu kesti. *Bebek tükenmiş bir haldeydi ve sanki donakalmıştı.*

“Bu tecrübeye hazır değildim, hiçbir şey beni buna hazırlayamazdı. Bebeğin penisinin bir parçasının -anestezi olmadan- bu şekilde kesilmesini görmek benim için yıkıcıydı. Ama daha da şok edici olan, bebeğin haykırıışları arasında zorlukla duyulan doktorun yorumuydu: ‘Bunu yapmak için herhangi tıbbi bir gerekçe yok.’

“Kulaklarıma inanamıyordum, dizlerim çözüldü, midemde bir acı hissettim. İyileştirmeye ve yardım etmeye adanmış tıp görevlilerinin, masum bebekler üzerinde bu kadar acı ve tahribata gereksiz yere yol açtıklarına inanamamıştım!

“Kendi bebeklerimi neye katlanmaya zorlamıştım? Ve niçin?

“Hayatımın akışı 1979 yılında yaşadığım bu deneyimle değişti. Artık yaşamımı bu korkunç uygulamanın sona erdirilmesine adayacaktım.”

Bir başka ebe, gördüğü dokuz sünnetten dördünde bebeklerin ağlamadığını söylüyor. “Şoka girmiş gibi görünüyorlardı” diye ekliyor. Bebek fizyolojik olarak kaçamayınca psikolojik kaçıya başvurmak zorunda kalıyor.

Sünneti videoya kaydederek ebeveynlere gösterdiği için, hemşire Milos’un



hastane tarafından işine son verildi.

“Ebeveynlere bebeklerini neye maruz bırakacaklarını göstermek ve onları bilgilendirmek istiyordum ama hastane bunun gelirlerine büyük bir darbe vuracağını biliyor ve imajlarını zedeleyeceğinden korkuyordu” diyen Milos, 1986’da Ulusal Sünnet Bilgilendirme Merkezi’ni (National Organization of Circumcision Information Resource Centers) kurdu. Merkezin bugün Amerika’nın hemen her eyaletinde ve dünyanın değişik yerlerinde şubeleri var. Milos, sünneti asrın en korkunç tıp skandalı olarak tanımlıyor. Bilindiği gibi ABD, din gerekçeleri dışında çocukları rutin olarak sünnet eden tek ülke.

## ONLARI KORUYUCULARINDAN KİM KORUYACAK?

Sünnetin yarattığı acı ve stresi ölçmek için, sünnet acısını başka ameliyatlara kıyaslayan birçok araştırma yapıldı.

Sünnet esnasında bebeklerdeki kortizol salgısı ölçümü yapıldı ve davranışsal tepkileri incelendi. Kortizol, strese karşı kana salgılanan hormondur. Bebeklerin kan ölçümü topuklarından alınan bir damla kanla yapıldı. Kortizol yüksekliği bütün diğer operasyonlarda görülen düzeyden daha yüksekti. Bebeklerin sünnet esnasında kımıldamamaları için bağlanmalarının yarattığı stres yoğunluğu, diğer bağlanmalarda görülen stres yoğunluğuyla tamamen aynı düzeydeydi. Sünnet, üstderinin penis başından zorla ayrılıp kesildiği çok ciddi bir ameliyattır. Hiç anestezi kullanılmadan tırnaklarınızın etinden zorla söküldüğünü düşünün. Bebek sünneti en az bunun kadar acı verici.

Yapılan birçok çalışmanın yanı sıra Minnesota Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü ile Pediatri Bölümü’nden Dr. Howard Stang ve ekibinin yaptığı araştırma, sünnetin bebeklik döneminde yapılan en acı veren ameliyat olduğunu gösteriyor. Bebeğin kalp atışlarında dakikada 55 artış görülüyor. Sünnet sonrasında kortizol, öncesine göre üç dört misli artıyor. Araştırmacılar, bu derece yüksek acının yetişkinlerde dayanılmaz olduğunu söylüyor. Bebek, acıdan feryat ediyor, titriyor bazılarının nefesi kesildiği için oksijensizlikten renkleri maviye dönüşüyor. Acı arttıkça bebeğin ağlama tonlamalarında değişiklikler oluyor. Zavallının kendisini ağlamaktan başka ifade edebilecek imkanı yok ki. Ağlama tonlaması bir insanın en acil durumdaki feryatlarına benziyor. Bir bebeğin hiç durmadan bir buçuk saat boyunca ağlayıp, ağlamanın gücüyle midesini yırttığı biliniyor. Bebeğe sünnet esnasında meme vermek ağlamayı azaltıyor ama hormonal artışta hiçbir azalma yaratmıyor.

Doktorlar arasında halen anestezi kullanımıyla ilgili bir fikir birliği yok. 1980’den önce bebek sünnetinde anestezi kullanılmıyordu; çünkü tıp dünyası bebeğin acı çektiğini inkâr ediyordu. Hâlâ çoğu sünnet anestezi kullanılmadan yapılıyor.

Ülkemizde çoğu doktor ve sünnetçi kulaktan duyma eski bilgilerle sünnet sırasında bebeğin acı çekmediğini savunuyor. Özellikle büyük şehirlerde çalışanlar

ise artık bebeğin acı çektiğini kabul ediyor.

Dünyada bu inanç büyük ölçüde değişmiş olmasına rağmen, lokal anestezi hâlâ pek kullanılmıyor. Çünkü doktorlar bu konuda deneyimli olmadıkları için lokal anestezinin nasıl kullanılacağını pek bilmiyorlar; anestezinin yaratacağı ilave tehlikelerden korkuyorlar. Bu nedenle, anestezi kullanmayı öğrenmiş olanlar bile kullanmaktan çekiniyorlar.

Anestezi kullanıldığında acıyı azaltıyor ama tamamen ortadan kaldırmıyor; ameliyat sonrası, acı henüz geçmeden de etkisini yitiriyor.

Bazı doktorlar bebeğe lidocaine iğnesi vuruyor. İğnenin kendisi zaten en az sünnet kadar acı verici. Ayrıca daima etkili olmadığı gibi, sinirlere ve damarlara da kalıcı zarar verebiliyor.

Sünnet sonrası bebeğin şok nedeniyle uyuyor görünmesi bazı anne babalarda bebeklerine anestezi yapıldığı yanılsaması uyandırabilir.

Bu konuda yazılan son bilimsel makalelerden birinde, sünnet “barbarca” bir operasyon olarak tanımlanıyor. Bu uygulamayı bir yetiştirmeye yapmanın “düşünülemez” olduğu ifade ediliyor. Ama zavallı bebekler çaresiz.

Onları koruyucularından kim koruyacak?

## SÜNNET SONRASI DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİKLERİ

*Yenidoğan sünnetinin riskleri pek rapor edilmiyor, gizleniyor. Genellikle de olumsuz sonuçları olayın üzerinden yıllar geçtikten sonra ortaya çıkıyor. O zaman da sünnetle bağlantısı kurulmuyor.*

James Snyder -Ürolog, Virginia Üroloji Derneği Eski Başkanı

Sünnetin bebekler üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalar 1970’li yıllarda başladı. Sünnetten sonra bebeklerin uyku düzenleri bozuluyor ve daha “huysuz” oluyorlar. Anne ile bebek arasında beslenme ve bağlilik konusunda sorun yaşanıyor. Kız bebekler ile sünnet edilmemiş erkek bebeklerin tat ve işitme uyaranlarına verdikleri tepkilerde fark görülmemesine rağmen, kız bebeklerle sünnetli erkek bebekler arasındaki fark büyüyor. Neden dersiniz?

Sünnetten sonra bebeklerin bir kısmı daha aktif olurken bir kısmı daha durgunlaşıyor. Bunun sünnet esnasında verdikleri tepkilerle de bağlantısı olduğu sanılıyor. Her bebek kendine göre acıya karşı tepki veriyor; kimi sessizleşerek, kimi çok ağlayarak acıyla başa çıkmaya çalışıyor. *Ayrıca 4- 6 ay arasında yapılan aşılarda sünnetli bebeklerin aşının acısına daha fazla tepki verdikleri biliniyor.* Kim demiş sünnet yarası göbek bağı yarasından bile daha çabuk geçer diye?

### O BİR ERKEK

10 Ekim 1996’da, Ontario televizyonu, bir haham tarafından başarısız olarak

sünnet edilen bir Yahudi çocuğunu anlatan *It's a Boy (O Bir Erkek)* adlı filmi yayınladı. Bu film, Kanada Yahudi topluluğu tarafından anında “anti Yahudi ve anti İslam propagandası” olarak algılandı. Toronto’daki *Simon Wiesenthal Centre for Holocaust Studies* adlı devlet tarafından finanse edilen kuruluşun yaklaşımına ne demeli? Naziler tarafından yapılan Yahudi soykırımı ile ilgili araştırmalar yapan bu eğitim amaçlı kuruluş, filmin gösteriminden sonra eski Müslüman ve Yahudi geleneklerinden birine karşı bu tür yayınların yapılmasının uygunsuz olduğu açıklamasını yaptı. Kanada Yahudi Topluluğu da bu açıklamayı destekledi ve “Televizyon kanalının utanç verici bir şekilde davrandığını” belirtti.

Çocuğu sünnetli Yahudi bir baba olan Victor Schoenfeld tarafından yapılan film 8 günlük bir bebeğin anestezi olmadan bir haham tarafından sünnet edilmesini gösteriyordu. Bebek operasyon esnasında kan içinde avazı çıktığı kadar bağıırıyordu ve acıdan kıvrandığı açıkça görülüyordu. Bir şeylerin yanlış gittiği açıkça görüldüğü için haham film ekibine çekimi durdurmalarını söyledi. Ama ekip gizlice çekime devam etti. Bebek enfeksiyon kapdığı için yoğun bakıma yatırıldı. Bir ton antibiyotik verilerek ve oksijen tankına bağlanarak hayatta kalmasına uğraşıldı.

Filmde, sünnet nedeniyle ölen iki bebeğin babası ve kanamadan neredeyse ölecek olan bir çocuğun annesiyle yapılan röportaj da yer alıyordu. Ayrıca sünnetin yol açtığı peniste kalıcı şekil bozuklukları, en iyimser tahminle 50 sünnetten birinin ciddi komplikasyonlar yarattığı da filmde verilen bilgiler arasındaydı. Müslüman sünnetinin de nasıl yapıldığını gösteren filme yoğun protestolar gelince, kanal bu kez filmi tekrar yayınlamaya karar verdi. Hem de reklama girmeden kesintisiz olarak.

## ANESTEZİ KOMPLİKASYONLARI

Edmonton Alberta Üniversitesi’nin hazırladığı rapora göre, ABD’de ve Kanada’da bebeklerin yüzde doksan altısı hiçbir anestezi kullanılmadan sünnet ediliyor. Danıştığım doktorlar Türkiye’de bebeklere anestezi yapıldığını söyledi. İnanamadım. İnanmak istemedim.

Sünnete doktorun yanında bir de anestezi uzmanı mı giriyor acaba Türkiye’de? 1998’de yapılan bir araştırmada sünnet eğitim programlarının yüzde yirmi altısında Amerikalı doktorlara anestezi kullanımı ile ilgili hiçbir şey öğretilmediği rapor ediliyor. Her doktor anestezi yapamadığı gibi her anestezi de sünnet anestezisi yapamaz. Anestezistin pediatrik anestezi dalında eğitim görmüş olması gerekiyor.

Her anestezi milyonlarca beyin hücrelerini öldürür. Tazecik beyne anestezi yapmak korkunç bir şey. Bir beyin cinayeti. *Kimse sağlıklı bir bebeğe neden gereksiz bir ameliyat yapıldığını ve anestezi verildiğini sorgulamıyor mu?*

Oksijene en çok ihtiyaç duyduğu ve beyin hücreleri gelişiminin yoğun olduğu bu

dönemde bebeklerin anestezi ile uyuşturulması zaten başlı başına bir risk.

Hastanelerde temel olarak üç lokal anestezi tekniği kullanılıyor:

1. EMLA pomadı: Operasyondan bir saat önce deriyi uyuşturmak için sürülüyor. Ama etkisi minimal, riski de büyük. Acıyı ancak üçte bir oranında azaltıyor ve 6 aydan küçük bebekler için önerilmiyor. Ama ebeveynlere EMLA pomadı sayesinde bebeğin acı hissetmediği söyleniyor. Kanada hastaneleri 1994 Ağustos'undan beri bebeklerde Prilocaine ve EMLA kullanımına karşı çıkıyor. Yenidoğanlarda kullanılan Prilocaine ve EMLA kremi nadir de olsa *Methaemo-globinaemia*'ya neden olabiliyor. Bu da beyin hasarı ve ölüm anlamına geliyor.

2. Kesimin yapılacağı bölgeye yapılan enjeksiyon (Ring block):

Ama birçok doktor, bu hassas enjeksiyonu yapmasını bilmediği (bilmediklerini asla itiraf etmezler) ya da göze alamadığı için anestezisiz sünnet yapmayı tercih ediyor. *Ayrıca enjeksiyon penisi şişirdiği için sünnetin yapılmasını zorlaştırıyor.*

3. DPNB. Acıyı algılayan sinirlerin toplandığı penis köküne yapılan enjeksiyon (Penile block):

Lidocaine ile birlikte DPNB kullanımı işitme bozukluklarına yol açabiliyor. Bazen penisin tümüyle kalıcı olarak duyarsızlaşmasına da neden olabiliyor. Çünkü enjeksiyon sinirlere ve damarlara kalıcı olarak zarar verebiliyor.

Sünnet kazaları anestezi uygulamalarında artış gösteriyor.

Sünnet ölümleri raporlarda genellikle kan zehirlenmesi olarak yer alıyor. Anestezi ölümleri ise değişik tıbbi nedenler gösterilerek geçirtiliyor. Doktorlar bu konuda sorumluluklarını asla kabul etmiyorlar.

Genel anestezi bebek için son derece tehlikeli. Lokal anestezinin etkisi ise kısa sürüyor; komplikasyon ve ölüm tehlikesi de bu uygulamayı ABD'de çok popüler kılmıyor. Sonra acı yine geliyor. Koruyucu derisini yitirmiş, açıkta kalan kıpkırmızı yaralı ve aşırı hassas etin idrarla ve kakayla temas etmemesi imkânsız. İdrar asidi açık yarayı daha da yakar. Yaranın iyileşmesi iki haftayı bulur, ya travmanın iyileşmesi?

## BEBEK NE KADAR ACI ÇEKİYOR?

*Bebek sünnet olurken ya çaresizlik içinde panik yaşayarak boğulurcasına haykırıp ağlıyor ya da yarı komaya giriyor. Bu iki durum da yenidoğan için anormal bir durum ve derin bir travma.*

Justin Call - Pediatrist ve Çocuk Psikiyatristi

*Sünnet, travmatik bir deneyim. Kimsenin bebeği travmaya sokmaya hakkı yok. Ayrıca gerçekten acil bir durum söz konusu olmadıkça kişinin izni olmadan ona ameliyat yapılmasına da karşıyım.*

Howard Marchbanks - Aile Hekimi

### Yenidoğan Sünneti Resimleri



Sheldon mengenesi denilen aletle bebeğin sünnet derisinin ezilişini görüyorsunuz.



Üstderisi penis başından yüzülerek  
ayrılan bir bebek





Sünnetten hemen sonra





Penisi yeni sakatlanmış bebeğin  
suratındaki endişeli ve korku dolu  
ifadeyi görüyorsunuz

## TÜRK HASTANELERİNDE ANESTEZİ UYGULAMASI

Sizinle ülkemizin tanınmış bazı hastanelerinde çalışan uzmanların sünnetin yararları ve anestezi konusunda söylediklerini paylaşmak istiyorum. Amerikalı sünnet savunucusu meslektaşlarının söyledikleriyle nasıl da birebir örtüşüyor.

Amerikalı sünnet savunucusu meslektaşları büyük bir sektörün çıkarlarına hizmet eden ve kâr ortaklığı yapan sistemin içinden kişiler. Bizimkilerin çoğunun ise, öğrendiklerini sorgulamadan savunduklarını düşünüyorum. Amerikalılar söylüyorsa doğrudur! Sadece bizimkiler anestezi konusunda Amerikalı meslektaşlarından çok daha cesurlar. Ne de olsa Türkiye’de doktor hatası davaları henüz yaygınlaşmadı ve Amerikalı meslektaşları gibi gelirlerinin büyük bir kısmını götüren doktor hatası (malpractice) sigortasını ödemiyorlar.

ABD ve Kanada’da doktorların yüzde doksan altısı sünneti, anestezinin tehlikelerinden çekindikleri için ve dava açılacağı korkusuyla anestezi kullanmadan yapıyor. Nasıl olsa kapalı kapılar ardında çocuğun çektiği acıyı gören anne baba pek yok. (Onlara da çocuğun uyuduğu söyleniyor, şoka girdiği değil.) ABD’de yenidoğanda genel anestezi ise hiç kullanılmıyor. Bizimkilerde ise anestezi özel ve



pahalı hastanelerde rutin haline gelmiş gibi görünüyor.

*Ebeveynler, anestezi yapıldığı için çocuklarının acıdan tamamen muaf olduğuna inanıyorlar.*

Ama hiçbir lokal anestezi yüzde yüz etkili değildir. Genel anestezi hem bebeklerde çok tehlikelidir, hem de anestezinin etkisi geçtikten sonra acı yine hissedilir. ABD’de altı aylıktan küçük bebeklere genel anestezi yapılmıyor. Lokal anestezi bile kullanılsa komplikasyon ve ölüm oranı Amerikalı doktorların çoğunu hiçbir şey kullanmamaya teşvik ediyor. Etkisi de çabucak geçtiği için bebekler acıdan kurtulamıyor.

Dr. Robert S. Van Howe bu konuda şöyle diyor: “Ebeveynlere çocuğa anestezi verileceği, hiçbir acı hissetmeyeceği söyleniyor. Lokal anestezi yapılmasının bile ne kadar acı vereceğinden bahsedilmeden... Acaba lokal ya da genel anestezinin yapılacağının söylenmesi kimi rahatlatıyor? Doktorların ve ebeveynlerin rahatladığı kesin. Çocuğun acısını biraz hafifletmesi uğruna anestezi riskini almanın çocuğun yararına olmadığı ortada.”

Özel hastaneler Türkiye’de anne babaya sorarak anestezi için izin alıyorlar. Ama onları risklerden ne kadar haberdar ediyorlar?

Doktorların bu izinden amacı, çocuğa bir şey olursa sorumluluğu üzerlerinden atmak mı? Anne baba da çocuğu acı çekmesin diye bu izni veriyor. Ne bilsinler. Tam bir kâbus! Aslında anne babanın sağlıklı bir bebeğe anestezi yaptırmaya ve kestirme izni vermeye etik olarak hakları bile yok. Sünnet tedavi amaçlı bir operasyon değil ki.

*Sünnette anestezi kullanılmamasının da kullanılmasının da riskleri var. Ama bebeğin pipisini rahat bıraktığımızda hiçbir risk yok.*

Bizim uzmanlarımızın söylediklerini daha önce hastalıklar konusunda okuduğunuz bilgileri hatırlayarak lütfen dikkatlice okuyun.

İşte Metropolitan Florence Nightingale Hastanesi Üroloji Bölümü’nün web sitesinde yer alan bilgiler:

## **Bebekler sünnet sırasında ağrı duyarlar mı?**

*Yenidoğan bebekler de ağrı duyarlar. Bu nedenle sünnet öncesinde operasyon bölgesini uyuşturmak için çok ince iğne ile lokal anestezik ilaçlar uygulanır. Bu yaş grubunda genel anestezi uygulamaya gerek yoktur.*

(Gelin, şu son cümlemin satır aralarını birlikte okuyalım: “Bu yaş grubunda” genel anesteziye gerek yoktur. Ne demek bu? Bu yaş grubu, yani yeni doğan bebek, ağrı duyar ama genel anesteziye ihtiyaç olacak kadar duymaz, mı demek? Yoksa genel anestezi yapmayı tercih etmiyoruz, mu demek? Peki neden? Genel anesteziye gerek yoktur demek başka bir şey, genel anestezi çok tehlikelidir demek başka bir şey; bebeği öldürebilir demek bambaşka bir şey!)

## **Yenidoğan sünnetinin avantajları nelerdir?**

*Yenidoğan sünneti yapılan bebeklerde idrar yolu enfeksiyonu riski azalır. Bilimsel çalışmalarda sünnetsiz çocukların idrar yolu enfeksiyonuna sünnetli olan gruba oranla 8 ila 20 kat fazla yakalandığı gösterilmiştir. (Hangi bilimsel çalışmalarda? İşte bir Amerikan tıp yalanı. Hastalıklar bölümüne bakınız.) Sadece lokal anestezi ile yapılabilir. (Bebğin seçenekleri “kırk katır mı kırk satır mı” olunca lokal anestezi de bir avantaj oluyor. Lokal anesteziyle uyuşturulup kesilen organ bebeğin sağlıklı bir parçasıymış, ne gam!)*

## **Yenidoğan sünneti öncesinde bebeğin aç kalmasına gerek var mıdır?**

*Yenidoğan sünneti lokal anestezi ile yapılır, bu nedenle bebeğin aç kalması gerekmez. Tok karnına işlem yapıldığında bebek sünnet sırasında çoğunlukla uyur. Bebeğin hemen sünnet sonrasında beslenmesinde sakınca yoktur. (Düşük etkili lokal anestezide çocuk kesip biçilirken karnı tok olduğu için mışıl mışıl uyuyormuş! Nörojenik şoka girdiği için değil yani.)*

## **Lokal anestezinin etkisi geçince bebekler huzursuz olurlar mı? Ek ağrı kesici veya antibiyotik gerekir mi?**

*Büyük çoğunlukla ağrı kesiciye gerek duyulmaz, antiseptikli kremler dışında rutin antibiyotik ve benzeri ilaç kullanılmaz. (Nasıl olsa kesip biçilen; yaşadığı travmayı dile getiremeyen bir bebek, doktor değil. Diğer ameliyatlarda anestezinin etkisi geçince ağrı hissedilmiyor mu?)*

## **Yenidoğan sünneti sırasında veya sonrasında olası komplikasyonlar nelerdir?**

*Yenidoğan sünneti oldukça basit ve risksiz bir operasyon olmakla beraber işlem sırasında ve sonrasında yüzde birden az oranda çeşitli komplikasyonlar olabilmektedir. Bunlardan başlıcaları; kanama, enfeksiyon, yetersiz sünnet nedeni ile yeniden sünnet derisinin daralması (fimosis) ve cilt yapışıklıklarıdır. (Oysa sünnetin fimosisi düzelttiği iddia ediliyordu. Burada ise sağlam bebeğin penisinde fimosis oluşabildiği söyleniyor.)*

*Yenidoğan sünneti steril şartlarda, cerrahi prensiplere uyularak, deneyimli bir uzman tarafından yapılır ve işlem sonrası uygun bakım yapılır ise nadir görülen bu*

*komplikasyonlardan da kaçınmak mümkün olur. [Uzmanlar tarafından yapılan sünnet komplikasyonları oranı zaten yüksek. (Bkz. sf. 114-115)]*

İşte Memorial Hastanesi Üroloji bölümünden bir doktorun söyledikleri:

### **Sünnet ne zaman yapılmalı?**

*Sünnet her yaşta yapılabilmeyle beraber; özellikle 3-6 yaşlar arasında yapılması çocuktaki psikolojik travmalardan dolayı pek tavsiye edilmemektedir. Son zamanlarda yeni doğan bebeklerde; cerrahi işlemin kolaylığı, bebekte yara iyileşmesinin çabuk olması, sünnet sonrası bakımın kolaylığı ve yenidoğanda henüz kişilik teşekkül etmediği için psikolojik travma oluşturmaması nedeniyle en ideal yaş olarak kabul edilmektedir. 3-6 yaşlar arasındaki çocukların; kimlik gelişimi döneminde ve uyumsuz olmaları nedeniyle psikolojik etki oluşturmamak için zorunlu olmadıkça sünnet edilmesi tavsiye edilmez.. (Doktorumuz bebek sünnetinin bilinçaltında kayda geçmediğini, travmanın ancak kişilik teşekkül etmesinden sonra oluşabileceğini sanıyor. Cerrahi işlem bebeklerde daha kolay çünkü bebek tümüyle savunmasız.)*

### **Nasıl ve nerede yapılmalı?**

*Toplum tarafından bir hayli önem verilen bir organ için yapılacak cerrahi işlemin, hastane koşullarında ve hatta ameliyathanede yapılması en doğru seçim olacaktır. Halen pek çok sağlık kurumunda lokal ve genel anestezi ile sünnet yapılmaktadır. Ancak son yıllarda kullanılacak anestezi şeklinin de genel anestezi olması gerektiği konusunda artık bir fikir birliği oluşmuştur. Genel anestezi hem çocuğu ruhsal bakımdan koruyacak hem de iyileşme süreci kısaltacaktır. Şüphesiz bu konforlu ve daha insancıl bir yaklaşım olmaktadır.*

*Lokal anesteziye ise; hangi koşullarda ve yaşta yapılırsa yapılsın çocuk pipisine yapılacak olan iğne yüzünden büyük korku ve panik yaşamaktadır. Bu anlar çocuk tarafından yaşamı boyunca korkuyla hatırlanmaktadır. (Metropolitan Florence Nightingale Hastanesi Üroloji Bölümü lokal anesteziyi savunurken doktorumuz genel anestezi gibi son derece riskli bir yöntemi insancıl buluyor. Çocuk tümüyle uyuşmuşsa bilinçaltı kayıtlarının da olmadığını sanıyor. Konforlu ortam ise bebeği hiç ilgilendirmiyor ama doktoru ilgilendirdiği kesin. Bebek ve çocuk sünneti bölümlerine yeniden göz atın lütfen.)*

### **Komplikasyon ve sakıncalar**

*Sünnet sırasında derinin fazla ya da az bırakılması, kötü nedbe dokusu*

*kalması, kanama, şekil bozuklukları, idrar yolunun zarar görmesi gibi kalıcı sakatlıklar ve enfeksiyon karşılaşılabilecek problemlerdir. Konuda deneyimli kişilere yaptırılması ile bu tür komplikasyonlar en aza indirilebilmektedir. (Sünnet idrar yolu sorunlarına çözüm getiriyordu hani? Sünnetle zarar da görebiliyor üstelik. Ama sünnet yapılmazsa komplikasyon oranı yüzde 0'dır.)*

Bakırköy Acıbadem Hastanesi Çocuk Cerrahisi Bölümü uzmanı bir doktor yenidoğan sünneti ile ilgili şu bilgileri veriyor:

### **Yenidoğan sünneti**

*“Yenidoğan döneminde sünnet, kolay olması, genel anestezi gerekmemesi gibi nedenlerle tercih edilmektedir. Ancak sünnetin sosyal boyutunu çocukların yaşayamaması gibi bir sakıncası vardır.”* (Sünnetin yenidoğanlarda doktor açısından kolay olduğuna şüphemiz yok. Ama çocuk doğduğu anda sünnet olursa düğün töreninden ve hediyelerden mahrum kalacağından bu doktorumuzu üzüyor. Acaba kaç çocuk hediye uğruna sünnet edilmeyi gönül rızası ile kabul ederdi?)

### **Sünnet neden gerekli?**

*Erkek çocuklarda penisin ucundaki sarkan fazlalık cildin, penisin baş kısmı tamamen ortaya çıkacak şekilde uzaklaştırılması işlemine sünnet adı veriliyor. Bu parça, tıkanıklıklara, idrar akımının engellenmesine ve bazen de idrar yolu enfeksiyonlarına yol açıyor. Hatta derinin kendisi de iltihaplanabiliyor. O nedenle bu derinin alınması idrar yolu enfeksiyonlarını önüyor. Sünnet olmamış çocuklarda idrar yolları iltihapları yaklaşık 10 kez daha fazladır. Sünnet olmamış erkeklerde hem cinsel yolla bulaşan hastalıklara hem de penis kanserine daha sık rastlanmaktadır. Sünnetsiz erkeklerle evli hanımlarda rahim boynu kanserlerinin daha sık geliştiği bilinmektedir. Bunlar sünnetin yararları ile ilgili bilimsel verilerdir. (Bu sözde bilimsel verilerin teki bile doğru değil. Amerikalı sünnet savunucusu doktorların söylediklerinin kelimesi kelimesine tekrarı sadece. Özellikle sünnetsiz erkeklerle evli kadınlarda rahim boynu kanserinin geliştiği tezini sünnet savunucusu Amerikalı doktorlar bile savunamıyor artık. O kadar eskide kaldı ki bu iddia. (Bkz. “Sünneti Savunan Doktorların Söylediği Yalanlar ya da Cehalet” bölümü.)*

*İşte tüm bu faydalardan dolayı bugün dünyada birçok ülkede sünnet yaptırmayı*

*tercih edenlerin sayısı artıyor. (Dünyada sünnetli erkek sayısı sadece yüzde on civarında. Üstelik anne babalar bilinçlendikçe sünnetin en yaygın olduğu Batı ülkesi ABD’de sünnet oranı hızla düşüyor. Sünnet olmuş yetişkin erkekler özellikle son yıllarda art arda doktorlara dava açıyorlar.) Öyle ki Amerika’da doğan bebeklerin yüzde 70’i hastaneden çıkarken ya da ilk bir ay içinde sünnet ediliyor. (Evet, anne babaları hazır hastanede iken ikna etmek daha kolay. Hastanenin sünnet ve yatak ücretinden kâr etmesi gerekiyor.)*

### **Kimler tarafından ve nerede yapılmalı?**

*Öncelikle sünnetin çocuklarla ilgili cerrahi eğitim almış hekimlerce yapılması gerekiyor. İdeal olanı, sünnet yapacak hekimin, çocuk cerrahisi uzmanı veya çocuk ürolojisi uzmanı olmasıdır. Sünnet bir ameliyattır. Dolayısıyla çocuklara yapılan her ameliyat gibi sünnet de ameliyathanede ve ameliyat şartlarında yapılmalıdır. Doğru olanı, genel anestezi ile hiçbir ağrı ve korku duyurmadan yapılan sünnettir. Çocuk ameliyathaneye alınmadan önce sakinleştirici bir şurup verilir. Rahat bir şekilde ameliyathaneye alındıktan sonra, anestezinin hemen başlangıcında penise bölgesel lokal anestezi uygulanarak hem anestezinin çok hafif olabilmesi sağlanır, hem de operasyon sonrasında birkaç saat hiç ağrısız bir dönem geçirilir.” (Bu doktorumuz da genel anesteziyi savunuyor.)*

### **Sünnetin riskleri**

*Sünnet cerrahi bir işlem olduğu için, her cerrahi işlemde olduğu gibi sünnetin de riskleri var. Ancak güvenli ellere emanet edildiği zaman korkacak bir durum olmadığını belirtmekte yarar var. Uygun olmayan ortam ve şartlarda yapılan sünnetlerde, enfeksiyon en önemli komplikasyon olarak karşımıza çıkıyor. (Ama sünnet ileride oluşacak enfeksiyonları önlemek için yapılmıyor muydu?)*

*Sünnetin en büyük risklerinden birisi çocuğun psikolojik olarak aşırı hırpalanmasıdır. Bu durum lokal anestezi ile âdeta bir şiddet gösterisi şeklinde cereyan eden sünnetlerden sonra daima görülür. Bu korku uzun yıllar devam edebilir. Bir de seçilen cerrahi teknikle de bağlantılı olarak görülen problemler olabilir. (Bu söyledikleri tüylerimi ürpertti. Lokal anestezi etkiliyse niye şiddet gösterisine dönüşüyor?) Bunların başında kanama ve estetik yönden çirkin sünnetler gelir. Ayrıca zaman zaman düzeltilmesi için bize getirilen idrar borusunun kesildiği, penisten fazla dokunun çıkarıldığı veya tam tersine gerekenden az bölümün kesildiği ve bu yüzden düzeltici ameliyatlara gereken hastalar da olur.” (Yani sünnetle bozulan bu kez düzeltilmeye çalışılıyor.)*

Bu kitabın tıp dışından biri tarafından yazıldığına takılmadan, bilgilerin

kendisiyle ilgilenip sünnetin gereksiz ve zararlı bir operasyon olduğunu kavrayacak birçok doktorun çıkacağına yürekten inanıyorum. Türkiye’de birçok doktorun sünnete, çıkar ilişkisi içinde yaklaştığını düşünüyorum. Bir zamanlar benim de yaklaştığım gibi sağlık için gerekli olduğunu zannederek ya da bir gelenek diyerek sorgulama ihtiyacı bile duymadılar. Bunun böyle olduğunu tanıdığım doktor arkadaşlarımdan da biliyorum. Bu kitabın henüz araştırma aşamasındayken paylaştığım bilgiler bile, onların artık sünnet yapmama kararı almalarına neden oldu. Ama bu yeterli değil; çünkü siz sünnet yapmadığınız için o çocuğun ebeveyni kararından vazgeçmeyecek, yapacak birilerini bulacaktır. Yapılması gereken, sünnetin zararları hakkında ebeveynleri bilgilendirmektir. Bugüne kadar hangi masum nedenlerle sünnet yapmış olursanız olun, önemli olan sünnetin zarar verici bir operasyon olduğunu öğrendiğiniz anda bu uygulamayı terk etmenizdir. Ancak biz, bu kitapta yer alan (ve alamayan) araştırmalara rağmen sünnete hâlâ devam eden doktorlara kuşkuyla bakma hakkına sahibiz.

Dr. Jenny Goodman, “Hiçbirimiz gerçekte sünneti tıbbi nedenlerle yapmıyoruz. Sünnet yapıyoruz; çünkü tıp klanından atılmaktan korkuyoruz. Yaptıktan sonra da kendimizi tıp yalanlarıyla kandırarak rahatlatmaya çalışıyoruz. Yarı hadım etmenin adını sünnet koyarsak bebeğin fiziksel zararlardan uzaklaşacağını sanıyoruz. Bir süre sonra zaten başkalarının çektiği acılar bizi etkilemez oluyor” diyor

# SÜNNETİN PSİKOLOJİK ETKİLERİ



## SÜNNET TRAVMASI

### Bebeklik Dönemi

Bir insanı hipnoz, rebirthing, primal çığlık, holotropik nefes gibi tekniklerle ana rahmine, doğum anına ya da geçmişteki herhangi bir ana döndürmek mümkün. Geçmişte yaşanan ve bilinçaltının derinliklerine gömülmüş travmalar, kişinin yaşamını derinden etkiliyor. Travma değişik tekniklerle yeniden yaşatıldığında bilinçaltında hapsedilmiş enerji açığa çıkıyor ve bu sağaltım bireyin sağlığını olumlu yönde etkiliyor. Travmalar, kendimizi değişik sabote etme yollarıyla, hastalıklarla, rüyalar ve kâbuslar aracılığıyla varlığını ifade ediyor.

Doğumla ilgili yazacağım kitapta bu konuyu daha detaylı ele alacağım. Ama sünnet travması, doğum travması kadar gerçek ve devasa bir travmadır.

Psikiyatristlerin İncil'i DSM-IV adındaki *Akıl Hastalıkları Teşhis ve İstatistiksel El Kitabı*, “post-travmatik stres bozukluğu”nu şöyle tanımlıyor:

- Aşırı uçlarda travmatik strese maruz kalmak. Bu deneyimin normal insan deneyiminin ötesinde bir olay olması. (Savaş, işkence, şiddet, fiziksel ve/veya cinsel saldırı, fiziksel varlığa yönelik tehdit.)
- Yoğun korku, çaresizlik ve dehşet duygularının yaşanması.

Fiziksel ve cinsel saldırı, yoğun acı ve ıstırapın yaşandığı işkence... Burada saldırıyı yapanın niyetinin ne olduğu hiç önemli değil. Ama kurban bebek, sünnetle bedenine ve cinsel organına yapılan saldırıyı işkence olarak algılıyor.

Erkek bebek önce zorla bağlanarak hareketsiz hale getiriliyor, penisi anestezi bile olmadan canlı canlı yüzülerek kesiliyor, yoğun acı çekiyor ve şoka giriyor.

Bebeklik ve çocukluk döneminde yaşanan travma, kişiyi, yetişkinlik döneminden daha fazla etkiliyor. Psikolojik travma çocuklarda kalıcı etki yapıyor.

Bir hemşire, sünnet olmuş bebeklerin altları değiştirilirken elleriyle penislerini kapamaya çalıştıklarını söylüyor. Kesilmemiş bebekler bu tepkiyi vermiyor. Herhalde bebekler penislerine yine saldırı yapılacağından korkuyor ve kendilerine bakanlara güvenemiyorlar.

Elimize bir bıçak alıp çocuğumuzun bir yerlerini asla kesmeyiz ama bunu yapması için doktora üstüne para ödüyoruz. Ne tezat! Üstelik ne adına?

Travmanın uzun dönemli etkilerinden biri öğrenilmiş çaresizlik duygusudur.

Her organizmanın strese ve zarar veren deneyimlere dayanma kapasitesi vardır. Sünnet esnasında salgılanan hormon miktarı, sünnet travmasının boyutlarını açıkça gösteriyor.

30 yıldan fazla bilinç boyutları üzerine araştırmalar yapan araştırmacı psikiyatrist Stanislav Grof, klinik deneyimlerine dayalı olarak anksiyete, fobiler, kronik depresyon, cinsel bozukluk gibi problemlerin fiziksel travmayla bağlantısı olduğunu ileri sürüyor.

“Fiziksel travma anıları çok önemlidir. Önemleri psikolojik travmanın kat be kat ötesindedir. Organizmanın varlığını tehdit eden ve bütünlüğüne zarar veren travmalardan kalan fiziksel duyular ve duygular, değişik psiko-patolojinin gelişmesinde önemli rol oynar.”

Ama birçok doktor, bebeklerin sünnetle yaşadığı fiziksel travmanın bilinçaltı kayıtlarından ve ömür boyu süren psikolojik etkilerinden bihaber olduğu için, sadece 3-6 yaşları arasındaki çocukların yaşadığı psikolojik travmanın önemli olduğunu sanıyor. Bu nedenle de son dönemlerde ülkemizde bebek sünnetinde önemli bir artış oldu. Çünkü anne babalara bebek sünnetinin kolay olduğu ve canının acımayacağı söyleniyor. Bebeğe anestezi bile yapılsa, bedenin hücrel belleği travmayı kaydeder. Psikolojik sorunların kökenlerinin çoğu bilinçaltında saklıdır.

11 yaşındaki bir çocuğun bebekken yapılan sünnetinin etkilerini aşağıdaki çiziminde görmek tüyler ürpertici değil mi? Fiziksel travma daima içinde psikolojik travmayı da barındırır.



BY QUINN AMBRIEL BAKER  
AGE ELEVEN

Quinn Ambriel  
Baker  
Yaş: 11



## Çocukluk Dönemi

Bebeklik dönemini aşmış daha büyük çocuklarda sünnetin yarattığı travma çocuklar duygularını anlatabildiği için daha anlaşılır oluyor. Belli bir yaştan sonra yapıldığında sünnetini hatırlamayan erkek var mıdır? Sünnet sonrası çocukların ilk yaptığı penislerine bakmak oluyor. Gitmiş mi yerinde duruyor mu diye. Tanıdığım dokuz yaşındaki bir çocuğun sünnetten sonra kekeme olduğunu biliyorum. Bazıları kâbuslar görüyor, bazıları saldırganlaşıyor.

Sünnete karşı olan Freud, sünneti hadımlaştırmayabenzetiyor. Aslında sünnet bir yarı hadımlaştırma. Üremeye ve ereksiyona engel olmuyor ama duyarlılığı ve hazzı önemli ölçüde azaltıyor. Tam da üremeyi teşvik eden ama cinsel hazza, tu kaka, diyen, katı kurallara bağlayan dinlerin ve toplumların istediği gibi.

Her çocuk sünnet sonrası bir takım psikolojik sorunlar yaşar. Ailesi tarafından, sünnet olacağı söylenmeden başka bahanelerle hastaneye götürülen on yaşında bir çocuk operasyondan sonra uyandığında penisindeki bandajları görünce hissettiklerini yetişkinliğinde şöyle anlatıyor: “O anda hissettiklerimi kelimelerle anlatmam mümkün değil. Ne yapacağımı bilemez, çaresiz bir haldeydim. Etkisini yıllar sonra bile taşıyorum. İnsanlara güvenemiyorum. Yaşadığım üzüntü ve dehşet içimde hâlâ duruyor. İlişkilerimde insanlarla duygusal yakınlık kuramıyor, duygularımı göstermekte ve ifade etmekte güçlük çekiyorum” diyor.

Gezmeye gidiyoruz diye evden çıkarılıp sünnetçiye götürülen çocukların hikâyelerini birçok erkekten dinledim.

Dokuz yaşındayken sünnet olan bir çocuk, başkalarının yanında pipisinin uluorta kesilmesinden dolayı bugün karısının yanında bile ışıktta çıplak kalamadığını söylüyor.

Bir başka erkek sünnet anısını şöyle anlatıyor: “Altı yaşlarındaydım. Bir gün annem bana parlak beyaz kumaştan yapılmış bir don getirerek onu giymemi söyledi. Daha önce giydiğim donlara benzemiyordu. Ne için bu özel donu giyeceğimi anlamaya çalışırken babam ve yanında birkaç adam odaya daldılar. Ellerinde birtakım aletler olan adamlar beni sünnet edeceklerdi. Hiç böyle bir şey beklemiyordum. Korkumdan odanın içinde kaçmaya, kendimi bir o duvara bir bu duvara vurmaya başladım. Tıpkı can havliyle nereye kaçacağını bilemeyen kurbanlık hayvan gibi odanın içinde dört dönüyordum. Nihayet beni kısıkıvrak yakaladılar. Çırpınmalarımı önlemek için sım sıkı tuttular. Ağlayıp çığlık çığlığa bağırma ma rağmen pipimi kestiler. O anda yaşadığım dehşeti ömrüm boyunca unutamam.”

Araştırmalar sünnet yaşı küçüldükçe, travmanın büyüdüğünü gösteriyor.

Bazı psikiyatrik araştırmalar, erkeklerin, sadomazoşist davranışlara ve elleri kolları bağlanarak seks yapma arzularına yönelmesinde sünnetin (tek faktör olmasa da) önemli bir etkisi olduğunu savunuyor.

Aşağıdaki olay, geçmişte yaşanan travmanın nasıl patolojik sonuçlar yaratabileceğini gözler önüne seriyor. Adam kendisine yaşatılanın bir psikodramasını para karşılığı bir başkasına yaşıyor.

“Yıllar önce bir akşam yolda yürürken erkek tuvaletini kullanmak için bir otele girdim. Tuvalette işerken bir adam yanıma geldi ve “Sünnet olmayı düşündün mü hiç?” diye sordu. Adam penisıyla oynuyordu. Sünnetliydi ve ereksiyon halindeydi.

“Hayır, diyerek pantolonumu çekip kapıya doğru yöneldim. Bana odasına gelmemi teklif etti. Hayır dediğimde bana 50 dolar vereceğini söyledi. Ona bu para karşılığında ne yapmam gerektiğini sordum. Bana üstderimle oynamak istediğini söyledi. Ben “Canımın acımasını istemiyorum” dedim. Tamam deyince odasına gittik.

“Adam sehpanın üzerine 50 doları koydu. Ve bana küçük bir çocuk gibi davranmamı söyledi. Ameliyat masasına uzanacaktım. O da beni sünnet eden doktor olacaktı. Ben de ona yapmaması için yalvaracak ve ağlayacaktım.

“Yatağa uzandım ve penisimi çıkardım, ellerimi iki yana koydum. O konuşurken ben de “Hayır! Beni sünnet etme. Sünnet olmak istemiyorum. Beni kesme” diye yalvarıyordum.

“Adam sadece üstderime dokundu. Onu okşarken burnuna popper (cinsel deneyimi artıran bir uyarıcı madde) çekiyordu. Mastürbasyon yaparken, ‘Seni sünnet edeceğim küçük çocuk. Seni keseceğim. Bunun çok önce yapılması lazımdı. Üstderin çok uzun. Bu sana kendinle oynamamayı öğretecek. Bu senin iyiliğin için. Sen de diğer çocuklar gibi sünnet olacaksın. İstesen de istemesen de kesilecek. Onu güzelce keseceğim. Artık derinle oynayamayacaksın. Hepsini kesiyorum’ diyordu. Sonra tekrar etmeye başladı, ‘Hepsini kesiyorum... hepsini kesiyorum... hepsini kesiyorum.’ Üstderimi avucunun içinde sımsıkı tutarken mastürbasyon yapıyordu.... ve nihayet boşaldı.

“Penisimi külotuma sokup ayağa kalktım. Bunu başka gençlere de yapıp yapmadığını sordum. Hayır dedi. Bana bakamıyordu bile. 50 doları aldım ve odadan çıktım. Odasında kaldığım süre 10 dakikadan bile azdı.”

## ÇOCUKLARIN PSİKOLOJİK DEĞİŞİMİ: CİNSEL KİMLİK KARMAŞASI VE BEBEKLİĞE DÖNÜŞ

Türkiye’de kimileri din, kimileri hijyen gerekçeleriyle çocuklarını sünnet ettiriyor. Genellikle çocuklar 2-10 yaşlarında sünnet oluyorlar. Sünnet uygulaması ağırlıklı olarak fallik dönemde (2-6 yaş arası) yapıldığı için çocuk üzerindeki psikolojik etkilerini bilmek önemlidir. Bu yaşlarda çocuklarda hadım edilme korkusu vardır. Çocuk, sünneti kendisine karşı bir saldırı olarak algılar; bu saldırıya karşı ya içine kapanarak ya saldırganlaşarak tepki verebilir.

Gökçe Cansever’in *British Journal Of Medical Psychology*’de yayımlanan makalesi

12 Türk çocuğu üzerinde yapılan araştırmanın sonuçlarına yer veriyor.

“Çocukların psikolojik değişimi sünnet öncesi ve sonrası yapılan çizimler ve bazı çizimlerin yorumlanması arasındaki farklardan anlaşılabilir. Sünnet sonrası yapılan çizimlerin öncesine göre daha küçük olduğu görülüyor. Çocuklar sünnetten sonra kendilerini daha ‘küçük’ görüyor. Bedensel imgenin küçülmesinin yetersizlik ve güvensizlik duygusu ile de bağlantılı olduğu düşünülüyor. Çocuk dışarıdan gelen saldırıya karşı kendisini daha korunmasız ve aciz hissediyor.

Çizimler tamamlandıktan sonra sorulan sorulara verilen yanıtlara bakarak çocukların psikolojik değişimini iki başlıkta özetleyebiliriz.”

### **1) Cinsel kimlik karmaşası**

Sünnet öncesi ve sonrası çizimlere çocukların getirdiği yorumlar bu konuda derin bir karmaşa yaşadıklarını gösteriyor. Cansever, çocukların yorumlarını şöyle anlatıyor: ““Çocukların çoğu çizimdeki erkek karaktere etek ve bluz giydirdi, saçına kurdele taktı ve yüksek topuklu ayakkabılar giydirdi. Bazıları çizimi erkek olarak tanımlamasına rağmen ona pantolon yerine etek giydirdi. Birisi sünnet öncesinde beden ile bacaklar arasındaki bağlantıyı kolaylıkla kurarken, sünnet sonrasında bacakları gövdeye bağlamakta zorluk çekti. Bazılarının resminde artık kol ya da bacak yoktu. Sünnet öncesinde tabanca gibi resim çizen çocukların sünnet sonrasında bu tür fallik (erkeklik organını temsil eden) objelere yer vermediği görüldü.””

Günümüzde silah satışlarının yüksek olması, yetişkinlik döneminde “eksilen” erkekliği telafi etme çabası olarak görülebilir mi? Silah-maço erkek bağlantısı artık sır değil. Maçoluğun eksik erkeklik duygusunu abartılı olarak yansıtma biçimi olduğu da biliniyor.

Şiddet içeren vurdulu kırdılı dizilerin ve filmlerin popülerliğine bakarsak, bu durumun aşağılık duygusunun yansıtılması olduğunu açıkça görebiliriz. Maço erkekleri seven kadınların da kendi kadınlıklarını ya abartarak ya gizleyerek ifade eden kadınlar olduğunu görebilmek için derin psikoloji bilgisine sahip olmak gerekmiyor. Kadının namusunu iki bacak arasında arayan muhafazakâr toplumlarda maço erkekler niye prim yapıyor dersiniz? Böyle erkeğe böyle kadın. Cinsellik korkusu, cinsel rollerin abartılmasına yol açar.

### **2) Bebekliğe dönüş**

Çocukların yarısı sünnet sonrasında yaptıkları resimlerde, çizdikleri çocuğu daha küçük yaşta olarak resmediyorlar. Bu da hayatın daha güvenli olduğu dönem olan “bebekliğe yeniden dönme arzusu” olarak tanımlanabilir. Sünnet sonrası bazı çocukların yatak ıslatmaya yeniden başladığı da biliniyor.

Bir başka ilginç nokta da çocukların sünnet öncesi ve sonrasında yaptıkları çizimlerde, çocuğun “üç arzu”sunun ne olduğuna dair verdikleri cevapların değişim göstermesi. Sünnet sonrası biri içine kapanan diğeri saldırganlaşan iki çocuğun

hiçbir arzusu yoktu. Çocuklardan beşi sünnet öncesinde yaşlarına uygun istekler belirtmişti. Örneğin, bir çocuğun üç arzusu “top, düdük ve oyuncaklar”dı. Sünnet sonrasında ise “bol yiyecek, kurabiye ve muhallebi” üç arzusunu oluşturunuyordu. Yani oral/bebeklik dönemine dönüş arzusu.

Diğer bir çocuk, sünnet öncesinde “kıyafet, her gün onunla konuşacak bir insan ve ondan yeni fikirler öğrenerek hayata uygulamak” gibi yaşına göre olgun isteklerde bulunurken, sünnet sonrasında “hazine, büyük bir tencere ve insanları yakalayarak bu tencerde pişirip yemek” olarak belirtiyor üç arzusunu. Aynı çocuk, çizimdeki kahramana korkunç giysiler giydirerek onu küçük çocukları yakalayıp yemesi için görevlendiriyor. Başka iki çocuk da çizimdeki kahramanı saldırgan amaçlara yönelik giydiriyor. Bazıları da sünnet öncesinde böyle bir arzuları yokken, sünnet sonrasında onları daha güzel, hoş ve daha temiz gösteren şeylere sahip olmak istediklerini söylüyorlar.”

## DOĞANIN YARATTIĞI GİBİ

Dünyada sünnet hatası sonucu cinsiyeti değiştirilerek yaşayan çocuklar arasında en ilginç Bruce Reimer adında bir Kanadalıydı. Onu tıp dünyasında ilginç kılan özellik tek yumurta ikizi bir kardeşinin de olmasıydı. Kanada’da doğumlarından kısa bir süre sonra sekiz aylıkken sünnet olmaları için hastaneye götürülen ikizlerden Bruce Reimer penisini operasyon sırasında kaybetti. Bunun üzerine anne baba ikinci çocuklarını sünnet ettirmekten vazgeçti. Janet ve Ron Reimer, tedavi için birçok doktora başvursalar da sonuç alamadılar. Televizyonda ABD’de Baltimore John Hopkins Üniversitesi’nde cinsiyet değişimi uzmanı Doktor John Money’i gören Reimer’lar, doktorla temas kurdular.

O sıralarda cinsiyetin aslında tam olarak genetik olmadığı, yetiştirmeden kaynaklanan bir durum olduğu yönünde bir tez geliştiren Money için Reimer ikizleri bulunmaz fırsattı. Aileyi Bruce’u kız gibi yetiştirmeye ikna eden Money, ergenlik sonrasında da çocuğu cinsiyet değiştirme operasyonuna sokmayı planlıyordu.

Kız elbiseleri giydirilen Bruce, yeni adıyla Brenda, ergenlikte kendisini erkek gibi hissetmeye başladı. Gerçeği öğrendiğinde önce doktoru öldürme planları yapmaya başladı. Sonra öfkesini kendisine yönlendirerek üç kez intihar teşebbüsünde bulundu. Kardeşi Brian, Bruce’un durumunu öğrenince bunalıma girdi. 1981’de ameliyatla erkek olan ve David adını alan Bruce, 3 çocuklu bir kadınla evlendi. Bruce, 2000 yılında katıldığı bir televizyon programında gerçekleri anlattı. Her türlü zorluğu göğüsleyip kendisini ifşa etmesinin amacı benzer sorunları yaşayan diğer insanlara yardımcı olmaktı. Programın yayımlanmasından sonra iyice bunalıma giren ikiz kardeş Brian, 2002’de canına kıydı.

Bruce hayatının son döneminde hem işini kaybetmiş hem eşinden ayrılmıştı.

Kardeşinin ölümünü kaldıramayan Bruce ise Kanada’da 4 Mayıs 2004 tarihinde 38 yaşındayken intihar ederek aynı sonu seçti.

Anne baba da ölümle flört etmeye devam ediyor. Anne günü birlik seks ilişkileri ve intihar teşebbüsleri arasında gidip geliyor, baba ise alkol batağında sorunlarından kaçmaya çalışıyor.

Bruce ve Brian Reimer adındaki ikiz kardeşlerin doğumlarından itibaren çok ilginç ve sürükleyici ama bir o kadar da dramatik biyografik öyküsünü John Colapinto kaleme aldı. Kitap “**Doğanın Yarattığı Gibi**” başlığıyla Amerika’da yayımlandığında anında çok satanlar listesine girdi. Kitabın Türkçesi aynı başlıkla Aykırı yayınlarından çıktı.

Sünnetin tıbbi yararları(!) hakkındaki tartışmalarda nedense sünnetin gerçek sonuçlarına değinilmiyor.

## AZALAN EMPATİ

Empati insanın doğal yeteneğidir. Yeni doğan bebekler başka bebeklerin ağladığını duyunca ağlamaya başlarlar. Bu, başkasının sıkıntısına gösterilen otomatik empati refleksidir. Bebekler de yetişkinler de sevgiye ve dokunulmaya ihtiyaç duyarlar. Yaştan bağımsız olarak her insan her türlü duyguyu hisseder. İhtiyaçlar karşılanmadığında incinmek ve kızmak da buna dahildir. Ekstrem fiziksel ve duygusal acı herkesin üzerinde uzun vadeli etki yapar.

Empati altın kurala uymanın anahtarıdır. Empati hissettiğimizde, başkalarıyla aramızda bağ hisseder ve karşımızdakine iyi davranırız. Empati yoksa kendimizi ayrı hissederiz ve başkalarına kötü davranırız. Çocuklara cinsel istismarda bulunan kişinin kurbanlarına verdiği zararı anlayamaması empati yoksunluğundan kaynaklanır. Çocuklara sünnet yapan kişinin de bebek için empati hissettiği söylenemez; yaptığı şeyin aynısının bugün kendisine yapılmasına razı olmayacağı halde. Küçük bir canlı olan bebeğin acı çekmediği ya da yetişkinlerden az acı çektiği gibi mantık dışı bir efsaneye inanmak da empati yoksunluğunun ürünüdür.

Tümüyle çaresiz bebeğin varlığını sürdürmesi yetişkinlerin empatisine bağlıdır. Yüze acının yansıdığı, beden hareketlerinin acıyı yansıttığı ağlayış, bebeğin, duygularını yetişkinlere aktarma şeklidir. Onun bu haykırışına kimse tepki vermediğinde bebek kimsenin kendi duygularını umursamadığı, çaresiz ve yalnız olduğu mesajını alır. Yetişkinin empati yoksunluğu, yetişkinin kendi duygularıyla da iletişim içinde olmadığını gösterir. Bebeklere gösterilmeyen empati, büyüyünce onların da empati kısırı olmalarına yol açar.

Kendisi de sünnetli bir baba adayına kitabın bir bölümünü yüksek sesle okuduğumda nasıl da kayıtsız kaldığını hiç unutamayacağım. Duyduklarını umursamamıştı bile. “Canı acıyorsa ne olmuş, geçer” dedi. Yakında doğacak çocuğunu yine de sünnet ettireceğini söyledi. Oysa kendisi canı acıyacağını

düşündüğü için cehennemde yanmaktan korkuyor. Çocuğunu sünnet ettirmek, çocuğunun pipisi üzerinden cennet garantisi onun için. Herhalde böyle anne babalara şöyle seslenmek lazım:

*Çocuğun kaybı üzerinden sevap kazanmaya kalkışmak en büyük günahdır!*

Empatinin ölçüsü insandan insana değişiyor ve değişik davranışlarla kendisini gösteriyor. Bir araştırma, erkeğin maço eğilimi arttıkça kızgınlık ölçüsünün de arttığını ve empatisinin azaldığını ortaya koyuyor. Maço olmayan erkekler başkalarının duygularına daha duyarlı oluyor. Bir başka araştırma yine empati azaldıkça agresyonun arttığını gösteriyor. Düşük empati, duyguların bastırılarak uyuşturulmasıyla bağlantılı. Duygular zayıflık olarak görüldüğü ve bastırıldığı ölçüde empati azalır.

Maço erkekler duyguları hissetmenin ve ifade etmenin erkekliklerine halel getirdiğine inanırlar. Bunları bilmek için ayrıntılı araştırmalara da gerek yok. Yakın çevremize bakmamız yeterli. Silah taşıyan erkeklerin, kadın ve çocuk döven ya da onlara malı gibi davranan erkeklerin, avcılığa spor olarak bakan erkeklerin, başkalarını namus ya da bir başka şey adına öldüren erkeklerin, kavgalara karışan ve güç gösterisi yapan erkeklerin hepsi maço değil mi?

Tecavüz edenler de yine maço erkekler oluyor. Hatta çoğu, kadının hayır deme hakkı olduğuna bile inanmıyor. Kadın kuyruğunu sallamasa... (kadın bile değil, dişi köpek!)

İnsanın doğal empati yeteneği çevre tarafından beslenir ya da bastırılır. *Travma yaşayan ve kötü muamele gören küçük çocukların bile başka çocukların ağlamalarından etkilenmediği hatta onlara saldırdığı görülüyor.* Hayvanlara sadistçe davranan, arkadaşlarına kötü davranan, dayak atan çocuklar bunları nereden öğreniyor?

*Kötü çocuk yoktur. Kötü davranmayı öğrenmiş çocuk vardır.*

Bazen kendileri kötü deneyimler yaşadığı için başkalarına empatik davranan kişiler vardır. Bu tepki, yaşanan acının bilincinde olan kişilerde olur. Acı, ya bilinçaltına itilecek kadar travmatik değildir, ya da travma ile başa çıkmak için çaba göstermişlerdir. Ama bebeklerde sünnet travması daima bilinçaltındadır. Bu yüzden bebek büyüdüğünde, sünnetin, davranışları üzerindeki etkisinin de farkındalığına sahip değildir.

Günümüz tıbbı, duygularıyla bağını koparmış sadece sol beyni kutsal sayan tıp otoritelerinin hakimiyeti altında. Bir insan duygularından uzaklaşmışsa ona ne kadar kanıt sunarsanız sunun, sünnetin acısını ve zararlarını anlamayacak ya da anlayamayacaktır.

On yıl boyunca sünnet yapan pediatrist Paul Fleiss, bir gün sünnet yaparken “ilk kez” bebeğin acı çeken feryadını duyduğunu söylüyor. O anda bir farkındalık yaşayarak sünnet yapmaktan vazgeçiyor ve ağzından şu sözler dökülüyor: “Bebeklere gaddarca davranmamalıyız.”

Sünnet yapan doktor aslında bir başkasının isteğini yerine getiriyor. Profesör

Stanley Milgram, Yale Üniversitesi'nde bir insanın diğer bir insana, emir altındayken ne kadar acı verebileceğinin bir seri deneyini yaptı. Milgram, bir grup insandan, aslında aktör olan ama kendilerine denek olarak sunulan kurbanlara elektroşok vermelerini istedi. Deneyde aslında şok verilmiyordu. Ama öğrencilere, kurbanlara tahammülün çok üzerinde voltajda elektrik vermeleri söylendi. Voltaj miktarı basamak basamak artırılıyordu. Kurbanlar acıdan kıvranıyor ve bağırıyorlardı. Buna rağmen çoğu insan deneye sonuna kadar devam etti.

Bir başka deneyde Milgram, insanların, masum bir insana grup baskısıyla tek başına olduklarından çok daha zalim davrandıklarını gözlemledi.

Sünnet yapan doktorların çoğunlukta olduğu ortamda grup baskısına çok az doktor direnebilir.

Sünnet yapan doktorlar, ilk sünnetlerini kendi üstlerinde bir doktorun gözetiminde yaparlar. Günümüzdeki kültürel ve profesyonel hiyerarşik yapılanmaya bakıldığında ancak çok nadir doktor, kendi üstündeki kıdemli doktorun direktiflerine karşı çıkabilir. Burada gaddarlık yoktur. Sadece yadsıma ve kendini kandırma mekanizması iş başındadır. Bir kez sünnet yapmaya başlanıldığında artık duygusal çizgi aşılmış ve araya duygusal mesafe konulmuştur.

## KURBAN SALDIRGANA DÖNÜŞTÜĞÜNDE

Doktorlar tarafından yapılan gereksiz ameliyat sayısı hem ABD'de hem ülkemizde çok yüksek. Avrupa'da gereksiz ameliyatların oranı çok daha düşük. "Acaba bunun doktorların sünnetli olmasıyla bir bağlantısı olabilir mi?" diye sorgulayan Dr. Ronald Goldman, bu konuyla ilgili araştırmasının halen sürdüğünü söylüyor.

Buna psikolojide süblimasyon denir. Kendine yapılanı saygın kılıflar giydirerek topluma yapmak. Örneğin Stephen King, çocukluk döneminde yaşadığı travmanın, kendisinde insanları korkutma arzusu uyandırdığını söyler. Bu arzu onu, insanları fiziksel olarak korkutmak yerine toplumsal olarak kabul gören korku romanları yazmaya yöneltmiştir. Korku romanları yazmak kendi korkularını süblime etmenin bir yolu; kabul edilir hale gelmesidir.

Ronald Goldman, *Sünnet: Gizli Travma (1997)* kitabı ve *Sünnetin Psikolojik Sonuçları (1999)* adlı makalesi ile erkek sünnetinin psikolojik sonuçları üzerinde geniş çalışmalar yapmış Yahudi bir doktor.

Goldman, insanların kendi sünnetleri ile ilgili duygularını neden ifade etmediklerine dair bazı açıklamalar getiriyor:

"Sünneti sağlık prosedürü ya da inanç olarak gören kişi, yaşadığı acıyı hatırlamak istemez. Acıyı hissetmemek için bir savunma mekanizmasıyla onu bastırır. Bir diğer neden, sünnetin, çocuk konuşmayı öğrenmeden çok önce yapılıyor olmasıdır. Bu yüzden, erkekler acı verici sünnet travmalarını kelimelerle ifade etmezler, ancak diğerlerine karşı duyarsızlık ve açıklanamaz öfke gibi

davranışlarla ifade ederler.”

Çocuğa ne yaparsak o da topluma aynısını yapar. Şiddet gören çocuklar büyüyünce şiddet gösteriyor, tecavüze uğrayan çocuklar büyüyünce tecavüzcü oluyor. Ensest yaşayan büyüyünce kendi çocuklarına ensest yaşıyor. Kendisi kesilen çocuk da büyüyünce başkalarının kesilmesini istemez mi?

## SÜNNET VE TECAVÜZ

Tecavüz de sünnet de cinsel organlara yapılan saldırıdır.

Amerikan Tıp Derneği’nin dergisinde yayımlanan “Penis Tecavüzü” (Rape of the Phallus) başlıklı yazıda birçok erkeğin kendi sünnetlerini hatırlarken tecavüz kelimesini kullanmalarına dikkat çekilmektedir.

Tecavüze uğrayan kişi de en çok sakatlanmaktan ya da öldürülmekten korkar. Tecavüz kurbanları, erkeklere güvenememe, yaklaşamama sorunu yaşar ve dokunulmaktan rahatsız olurlar. Kimi, olanı anlatsa da çoğu duygularını içinin derinliklerine gömer. Özellikle çocukluk döneminde yaşanan tecavüz ve ensest vakalarında kurban, olayla bağlantısını kopararak (disassociation) kendi egosunu korumaya çalışır. Çoğul kişilik denilen psikiyatrik bozukluğun altından neredeyse daima çocuklukta yaşanan cinsel bir saldırı vakası çıkmaktadır. Tecavüzde de, bebek ve çocuk sünnetinde de kurbanın hayır deme hakkı yok. İkisinde de kurban önce hareket edemez hale getiriliyor. Çocuklara, kadınlara ve erkeklere tecavüz edenler yine maço erkekler.

Çocuğun cinsel organlarını okşamak suç, ama kesmek suç değil. Bu nasıl bir anlayış? Çocuk ve bebek saldırganın niyetinden değil kendi yaşadığından etkilenir.

Anne baba sünneti niye yaptırdığını bilmiyor, otomatikman yaptırıyor, tıpkı kendisine yapıldığı gibi. Doktor hissetmediği için ne yaptığını ve yaptığının vahametini bilmiyor.

İki taraf da niyetleri kötü olmadığı için sonucun da kötü olmadığını varsayıyor. Cehenneme giden yol iyi niyet taşlarıyla döşeliymiş.

Tecavüzcüler kurbanın bundan hoşlandığını iddia ediyorlar, doktorlar bebeğin çok acı çekmediğine inanmayı seçiyorlar.

İkisi de kurbanda travma, öfke ve çaresizlik duygusu yaratıyor.



# SÜNNET HAKKINDA SORULAR



Eğer bir erkek çocuğum daha olsa,  
onun minik penisini rahat bırakırdım.

Benjamin Spock -Tıp Doktoru

## BAZI DOKTORLAR SÜNNETİ NEDEN SAVUNUYOR?

Tıp dünyasının araştırmaları yayımlama konusunda çok özenli davranmadığı bilinen bir gerçek. Araştırmacı Charles ve Daphne Maurer, bu özensizliği vurgulamak amacıyla Amerikan Tıp Derneği tarafından yayımlanan makaleler arasından rasgele 149 makaleyi seçiyor. Bunların savunduğu sonuçların sadece yüzde 28'inin istatistiklerle desteklendiğini ortaya çıkarıyorlar. Maurer çifti, saçma sapan birçok “araştırma”nın yayımlanmasının nedenini; (1) tıp fakültelerinde istatistik analizinin pek öğretilmemesine, (2) tıp fakültelerinde otoriteyi sorgulamaya iyi gözle bakılmamasına bağlıyorlar.

Sünneti medikal açıklamalarla savunan doktorların bu tutumu bilinçaltında kendi sünnetlerini sorgulamaktan kaçınmaları da olabilir. Çünkü ABD’de yapılan araştırmada sünneti savunan doktorların çoğunun kendilerinin de sünnetli, yaşları ilerlemiş ve erkek oldukları görülüyor. Ayrıca yıllardır yaptıkları ve bebek acı çekmez diye savundukları sünnetin suçluluk duygusu da, savunma mekanizmasıyla onları gerçekleri görmekten alıkoyabiliyor ya da “tutarlı” olmak adına gerçekleri inkâr etmeyi seçiyorlar.

Goldman, çocukları sünnet eden doktorların psikolojisini analiz ederek onların bilinçdışı bir şekilde kendilerine acı veren sünnet travmasını başkalarına yansıttıklarını söylüyor.

İnsanların töre ve geleneklere uymak için inançlarını adapte etmeleri de aynı yöntemle olur. Gelenekler böylece nesilden nesle aktarılır.

Goldman’a göre sünneti savunan doktorlar, kendi fikirleriyle uyum içinde olmayan yeni bilgileri şiddetle reddederler. Kendi teorik inançlarıyla pratik uygulama arasındaki uçurum büyüdükçe yeni bilgilere karşı dirençleri artar. Bu kez de sünneti ana babanın istekleri doğrultusunda yaptıklarını söylerler.

*Sünnet, yapılmasına meslekten olmayanlarca karar verilen tek cerrahi işlemdir.*

Ne var ki doktorlar, sünnetin zararları ve sünnet derisinin fonksiyonları konusundaki bilgileri saklayarak, hatta tavsiye edilir olduğunu söyleyerek ana babaların kararlarında aktif rol alırlar. Öte yandan ana babalar da, doktorlar önerdiğine göre sünnetin iyi bir şey olduğunu düşünürler ve yapılmasını isterler. Her iki durumda da sünnet sosyal olarak kabul edilebilir olduğu için yapılır.

Bu satırları yazarken aklıma Eric Hoffer'in *Kesin İnançlılar* kitabı geldi. Her inanç fanatiği ne kadar akıldışı olursa olsun mutlak doğru olarak kabul ettiği inançlarını var gücüyle savunur. Çünkü inancı, artık kendi ego benliği olmuştur. İnancının yanlış olması kendisinin yanlış ve değersiz olduğu anlamına gelecektir. Bu da ego tarafından asla kabul edilemeyecek, egonun varlığına yönelik temel bir tehdittir. İnanç uğruna öldürmek başka nasıl mümkün olurdu yoksa? Kesin inançlının egosu öleceğine başkaları ölsün. Ne önemi var?

### “Atı Alan Üsküdar’ı Aştı”

Küçük çocuklarda genel anestezi riskinin göze alınmasını uygun görmeyen tavrıyla çoğu doktordan daha sağduyulu gibi görünen Türkiye’nin sünnet kralı Kemal Özkan, “Her ne kadar son yıllarda bu güzel gelenek ve töre için bir sürü spekülasyonlar, senaryolar üretilmekte [olsa da]... ‘Atı alan Üsküdar’ı aştı’ atasözünden yola çıkarak hiçbir gücün bu gerçek karşısında direnemediği saptanmıştır” şeklindeki ifadesiyle, sünnetin, sağlam bir bedene sahip olma temel insan hakkını ihlal ettiğini -her türlü ezici kanıta karşın- görmezlikten gelen doktorlardan daha farklı bir tutum içinde değildir; üstelik, “hiçbir güç” derken, bilerek ya da bilmeyerek, asıl kastettiğinin “tıp ahlakı” olması, durumu daha da korkutucu bir hale getirmektedir. “Atı alan Üsküdar’ı aştı” ifadesi, bir kez yapıldı mı geri dönüşü olmaması bakımından bu kesme işlemi için uygun bir tanım olmakla birlikte; olanca yanlışlığına rağmen sünnetin sürdürüleceği ısrarını ve inadını ortaya koyması bakımından kelimenin tam anlamıyla dehşet vericidir.

Kemal Özkan’ın, kendi ismini taşıyan web sitesinde, kendi imzasıyla yayımladığı “sünnet” tanımı da son derece şaşırtıcıdır: “İnsan oğlunun, yani erkek çocuğun doğduğu günden öleceği güne kadar DOĞAL YOLLARLA KURTULMASININ MÜMKÜN OLMADIĞI bir durum karşısında yapılan operasyona Sünnet denir.”

Tam, bütün ve sağlıklı bir organın, doğanın yarattığı haliyle “doğal” sayılmayacağı yönünde tarihin bir döneminde bir insanoğlu/kızı tarafından verilmiş olan asılsız hükme gösterilen bu bağlılığı akıl yoluyla kavrayabilmek için belki de Alice Miller’ın, *Unutulmuş Bilgi: Çocukluk Sakatlanmalarıyla Yüzleşmek* adlı kitabında yazdıklarına bir göz atmakta yarar var. Miller, kitabında, “Sünnetli erkeklerin bilinci, durumun ciddiyetini kavrayamaz” demektedir. “Acıyı, öfkeyi hatta intikam alma duygularını bastırarak, bilinçlerini de bastırır hatta geleneği idealize ederler. Bu bastırmanın sonucu olarak, bugün sünnetin zararsız ve gerekli olduğunu savunurlar. Öfkelerini hatırlayamazlar çünkü acılarının yasını tutmamışlardır. Bu nedenle aynı acıyı çocuklarına yaşatırlar ve onlara ne yaptıklarının farkında olmazlar. Kural olarak, sakatlanmış çocuklar büyüdülerinde

kendi çocuklarını sakatlarlar. Buna sakatlama demezler çünkü aynısını onlara kendi sevecen anne babaları yapmıştır.”

Ne tıp ahlakının ne de cerrahi gerekliliklerin onay verdiği rutin sünnetin zararlarını bilincinin karanlık kuytularında hem kendisinden hem de anne babalardan saklayan onca doktor varken, kırk yılı aşkın bir süredir, yüz binden fazla çocuğun “canını yakmadan, bir o kadar annenin kalbini fethetmenin ve o kadar da babanın takdirini toplamının gururuyla” bundan böyle hiçbir kimseyle, hiçbir nedenle polemige girmeyeceğinin bilinmesini isteyen Kemal Özkan’ın -kendi aktarımıyla- ağır eleştirilere hedef olması, bir tür günah keçisi seçilmesi bakımından haksızlık gibi görünüyor olabilir. Ancak, gerçeği bilseler kalpleri acıyacak annelere ve gerçeği bilseler oğullarına neleri kaybettirdiklerine hayıflanacak babalara rağmen gerçeğin tartışmaya açılmasını “polemik” olarak değerlendirmenin de daha baştan kapıları gerçeğe kapamak olduğu açıkça ortadadır.

Hal buyken, 4 Mayıs 2005 tarihli *Hürriyet* gazetesinde, *Tempo* dergisinden alıntı yapılarak yayımlanan röportajında Kemal Özkan’ın, sünnetli erkeklerin “revaçta” olduğuna dair öne sürdüğü iddiaya getirdiği kanıtların gerçekliği ve geçerliliği hakikaten de tartışma konusu bile edilecek gibi görünmemektedir: “Sünnetli erkekler neden revaçta; çünkü glans dediğimiz penisin başı, üzerindeki deri atıldıktan sonra sertleşip daha az duyarlı hale geliyor. Sünnet derisi glansı kapalı tuttuğu için sünnetsiz bir erkeğin hassasiyeti daha yüksektir... İkinci olarak sünnetlide koku yoktur. Ecnebilirde koku vardır. Teke kokusu gibidir. Glansla derinin arasında smegma var. Bunun özelliği deriyi nemli tutmak için ifrazat yapması. Bu da orada kokuşma yapar. Gerçi ecnebilir her sabah yıkayıp temizliyor bunu artık.”

Bu iddiaların yanıtını da, R. Immerman ve W. Mackey’nin, 1998 yılında yayımladıkları *Sünnetin Biyokültürel Analizi* başlıklı çalışmada buluyoruz: “Erkek genital bütünlüğü her iki cinse de büyük tatmin vermektedir. Dolayısıyla insanların sünnetle azalan tatmin ve haz duygusundan mahrumiyete razı olmalarına değecek bir şeyler olduğuna inandırılmaları önemlidir. İnsanlar önce Tanrı tarafından kabul göreceklere ve sevap kazanacaklarına sonra sünnet sayesinde daha hijyenik olacaklarına inandırılmalıdır.”

Çocukların, sünnet yüzünden -geri dönüşü olmayan sakatlanmalara maruz bırakılmaları bir yana- öldükleri gerçeğini kabul eden Özkan’a göre sünnet, eğitimsiz insanlar tarafından yapılmaktadır. “Ölümle sonuçlanan vakaları sıkça işitiyoruz” diyen Özkan, bu insanların çocuklara ciddi fiziksel ve duygusal zararlar verebildiklerini belirtmektedir.

Bu cehaletin, sadece köylerde babadan kalma mesleğini sürdüren fenni sünnetçileri değil, doktorları ve sağlık görevlilerini de içerdiğini biliyoruz. Zaten Özkan’ın kendisi de, Sağlık Bakanlığı’nın, sünnet sezonunda 73 şehirde ehliyetli cerrah, paramedik ve hemşireyle hizmet vermeyi amaçladığını belirtirken, hükümet tarafından atanmış görevlilerin, sünnet yapmak için yeterli eğitime sahip

olmadıklarını itiraf ediyor. Sağlık Bakanlığı'nın elinde, sünnetten kaynaklanan ölüm istatistiği bulunmamaktadır ama düzeltici ameliyatı gerektiren sünnet vakaları, enfeksiyonlar ve ölümle sonuçlanan sünnet kazaları yurdun dört bir yanında "bilinmeyen" oranda sürüp gitmektedir.

Dünyada sünnetten başka cerrahi bir operasyonun tıp dışı insanlar tarafından dayatıldığı ve yapıldığı bir uygulama var mı?

### **Psikolojik Baskı: Korkutma Taktikleri**

Koruyucu hekimlik adına kullanılan yöntemler korkuya ve korkutma taktiklerine dayanıyor.

Ebeveynler çocuklarının sünnetini rasyonel değerlendirmeye değil, duygusal kararlar yapıyor. Zaten üstderinin hiç önemi olmayan bir deri parçası olduğuna, sünnetin, zararı bir yana, yararlı bir operasyon olduğuna inanılıyor. Hatta sünnet ciddi bir ameliyat olarak algılanmıyor bile.

Ebeveynlerin sünnet yaptıрма isteği iki korkuya dayanıyor.

1. Çocuklarının toplum tarafından kabul görmeme korkusu.
2. Çocuğun ileride hasta olma veya enfeksiyon kapma olasılığı korkusu.

Sünnet taraftarı doktorlar, ebeveynin yaklaşımına göre bu iki korkudan birini psikolojik baskı aracı olarak kullanıyorlar.

Doktorları sünnet yapmaya motive eden bir diğer faktör de ekonomik kazanç oluyor. Cerrah Thomas Ritter, sünnetle ilgili yazdığı kitabında hastanede diğer doktorlarla sünneti tartıştığını anlatıyor. İşte ona verilen tepkilerden bazıları:

"Çoğu anne baba çocuğunun sünnet olmasını istiyor. Niye onları vazgeçirmeye çalışayım ki? Bir sünnet için 200 dolar kazanıyorum."

"Doğumu yaptıran benim. Sünneti ben yapmazsam pediatriist ya da bir başka doktor yapacak. Parayı niye başkasına kaptırayım?"

"Üstderi benim için üzerinde 200 dolar fiyat etiketi olan bir şey. Haftada 10 tane sünnet yapsam 2000 dolar demek. Ayrıca çok zaman da alan bir şey değil."

Türkiye'de ise sünnetin yapılıp yapılmaması zaten sorgulanmadığı için sünnet pazarından pay kapma yarışı kadın doğumcular, çocuk doktorları, ürologlar, çocuk cerrahları ve fenni sünnetçiler arasında sürüyor; kim erken davranırsa bebeğin üstderisi onun elinde kalıyor.

Bazı doktorlar sünnetin yapılmamasını savunduklarında hastane yönetimi ve diğer doktorlar tarafından baskı gördüklerini söylüyorlar. Çocuğun doğar doğmaz sünnet olması, annenin ve çocuğun hastanede bir gün daha fazla yatması demek. Hastane ticarethanesi bu ballı gelirden mahrum olmak istemiyor.

\* \* \*

Sünnet için birçok mazeret var ama geçerli tek bir tıbbi kanıt yok. Sünneti

ABD’de popülerleştirmek için sürekli birtakım tıbbi gerekçeler öne sürülüyor. Demagogların amaçlarını gerçekleştirmek için yapmayacakları şey yok.

Sünneti savunan erkekler tarafından yapılan sünnet yanlısı sahte araştırmaların maksadı, bu erkeklerin kendi sünnetlerini geçerli kılma ve aynısını başkalarına da yapma istekleri. Sünnet yapan doktorlar kariyerlerini ve yaptıklarını savunmak için sünnetin sağlıklı olduğu yalanını sürdürmek zorundalar.

*Uluslararası tıp dünyasında, etik tıbbi prosedüre hiç uymayan sünnet savunucusu doktorlara şarlatan olarak bakılıyor.* Tıbbi yararlar gerekçesiyle “tıp ve sağlık” adı altında ya da “ebeveyn tercihi” adı altında yaptıkları cinsel saldırganlık olarak tanımlanıyor.

Edward Wallerstein’in 1980 yılında basılan *Sünnet: Amerikan Sağlık Yalanı* adlı kitabında sünnetin yararları ile ilgili ileri sürülen her türlü iddia çürütmüştü. Sünnetin prostat kanserini, penis kanserini, AIDS gibi hastalıkları önlediği iddialarının hepsi boş çıkmıştı. Erkeklerin çoğunun sünnetli olduğu ülkelerle sünnetsiz olan ülkeler arasında yapılan kıyaslamalar iddiaların hiç de doğru olmadığını gösteriyordu. O tarihten sonra sünnetin her boyutuyla ilgili sayısız araştırma yapıldı ve makale yazıldı.

Sünnetli Türk erkeklerinde prostat kanseri, penis kanseri, AIDS gibi hastalıklar, diğer cinsel yolla bulaşan hastalıklar yok mu? İdrar yolları enfeksiyonu, fimosis, balanitis yok mu? Sünnetli erkeklerin eşleri olan kadınlarda rahim boynu kanseri yok mu? Ya sünnet hatalarının yüksek oranı?

Evet sünnetin yararları var; ama kurbanlara değil sünnetten para kazanan insanlara ve kurumlara. Erkek sünneti sadece ABD’de milyarlarca dolarlık bir endüstri. Türkiye’de nasıl bir endüstri olduğu her ailenin bildiği bir gerçek. Ama gelenekler adına sorgulanmayan bir gerçek.

Bu kadar doküman ve araştırmaya karşılık hâlâ bazı doktorların sünnetin tıbbi yararlarını savundukları gerçeği, bize bu doktorların etik anlayışlarını ve amaçlarını ciddi biçimde sorgulatmalıdır. Bu doktorlar aileleri korkutarak, yanlış bilgi vererek onları büyük bir çelişki içinde bırakıyorlar. Sünnet gereksiz bir şekilde sağlıklı bir insan üzerinde yapılan ciddi bir ameliyat. Sünnet yapan doktorların çoğu sünnet derisinin fonksiyonlarını bilmiyor, sadece sünnet etmeyi biliyor. Sünnet insan haklarına aykırı bir ameliyat.

Yıllar önce sünnetin prostat kanserini önlediği savunuluyordu. Bugün prostat kanseri ABD’de erkeklerde ikinci ölüm nedeni. Sonra penis kanserini önlediği savunuldu. Ama ABD’de sünnetli erkekler de penis kanseri oluyor. Artık penis kanserinin yaşlanmakla ve temizlikle bağlantılı olduğu biliniyor. Ayrıca erkeklerin sünnet olmadıkları ülkelerde, sünnetin yaygın olduğu ABD’ye göre penis kanseri oranı daha düşük.

Sünnet savunucuları sünnetle ilgili her konuda yalan söylediler. Ebeveynlere bebeklerinin acı hissetmediklerini söylediler. Çocuğun katıla katıla ağlamasının ve girdiği şokun sünnetten değil, bağlanmaktan kaynaklandığını iddia ettiler. Artık bebeklerin değişen beyin dalgalarından ve fizyolojik fonksiyonların değişiminden

onların ne kadar acı çektiklerini biliyoruz. Sünneti takip eden günlerde acının devam ettiği, anne-çocuk bağının zedelendiği, beslenme bozukluklarının baş gösterdiği de biliniyor. Çocuk derin bir travma yaşıyor. Bilinçaltına itilen bu travmanın etkisi yetişkin döneminde de sürüyor; yetişkin erkek bunun sünnetle olan bağlantısının farkında olmasa bile. Zaten bilinçaltında olan bir şeyi bilinçli olarak fark etmek ne mümkün! Ama bilinçaltını kurcalayan terapiler bu korkunç gerçeği tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor.

Doğanın yarattığını din ya da sağlık adına yok etmek korkunç bir vahşet. Eğer bebeğinizin nasıl sünnet edildiğini görseydiniz, sünnet yapılmasına asla izin vermezsiniz. Bu yüzden hastaneler babanın sünneti izlemesine izin vermiyor. Büyük çocukların sünneti ise toplumsal kabul yüzünden hafife alınıyor. Ama bebeklik dönemi dışında sünnet olmuş her erkek sünnet anını ömrü boyunca net bir şekilde hatırlar.

Uzun yıllar ABD’de sünnet yaygınlaştı çünkü erkekler cinsel organlarına yapılan saldırı konusunda sessiz kalmayı seçmişlerdi. Artık radyo ve televizyonda erkekler bu konuyu daha rahat konuşuyor ve sünnet oranları da hızla düşüyor. Bir erkek, televizyonda, sünneti için duyduğu kızgınlığı, “kadına yapılan tecavüzden bile daha kötü” olarak tanımlamıştır. Ona göre tecavüz sonrasında kadınların bedeni hâlâ bütündü ama kendi bedeninin önemli bir parçası sonsuza dek yok olmuştu. Çocukluktan kalan yara izi ona sürekli sünnetini hatırlatıyordu. Sünnetin zararlarını iyice bilmeyen birçok erkek, gerçeği öğrendikçe, sünnetin barbarca ve insanlık dışı olduğunu artık söylemekten çekinmiyor. Darısı Türkiye’nin başına.

Sadece sünnet kurbanları değil, başkalarının demokratik haklarına saygılı birçok kişi de gelecek nesli kurtarmak için bu korkunç çocuk istismarına karşı sesini yükseltmeli. Bu gelenek yeryüzünden silinmeli. Dünyada sünneti savunan insanların sayıları gittikçe azalıyor.

Bugün dünyada dinsel gerekçelerin dışında erkek nüfusunun yüzde altmışının sünnetli olduğu tek ülke Amerika Birleşik Devletleri. Amerika’nın batı yakasında bu oran yüzde 35 civarında ama bugün binlerce Amerikalı erkek, bu kez de kalan deriyi esneterek sünnet restorasyonu yoluna gidiyor. Kendinden izinsiz alınan deri parçası için öfke duyduklarını ifade ediyorlar.

Umarım Türkiye’de de, ABD’de olduğu gibi, sünnet eden kişilere, tıbbi ahlaksızlık nedeniyle ardı ardına davalar açılır. ABD’de son beş yılda on bin erkek, çok acı veren üstderi restorasyonu ameliyatı oldu. Bu çok zor ve asla orijinali gibi olamasa da kalan derinin esnetildiği bir ameliyat. Çünkü erkekler kendilerini yeniden bütün hissetmek istiyorlar.

Sünnet penis hassasiyetini yüzde seksen oranında azaltıyor. Kim başka duyularının hassaslığını bu derece kaybetmesine neden olan bir kesmeye razı olabilir ki? Örneğin görme duyunuzu yüzde seksen azaltan bir ameliyata gelenek ya da sağlık adına razı olur muydunuz? Halinden memnun olduğunu söyleyen sünnetli erkekler şimdi aldıkları hazzın beş mislini alabileceklerini bilselerdi sünnete bilinçli olarak razı olurlar mıydı? Ama çocuklar ve bebekler bu vahşete

karşı çıkamıyor.

*Madem sünnet bu kadar yararlı bir şey, neden dünya erkek nüfusunun yüzde doksanını oluşturan erkekler üstderilerini kestirmek için doktora koşmuyorlar?*

Sağlık ya da din adına yapılan cinsel istismar örnekleri o kadar çok ki. Bir Kanada radyosunda bir annenin ikiz oğullarını sünnet ettirme gerekçesinin erkeklerden nefret etmek olduğunu söylemesi cinsel istismarın ta kendisi değil mi? Başka nedenlerle hastaneye yatan erkeklerin uyandıklarında kendilerini sünnetli bulmaları (tabii ki sağlık gerekçeleriyle) cinsel istismar değil mi? Çocuklarını hastaneye başka gerekçelerle götürüp onları sünnet ettirmek çocuk istismarı değil de ne? Doktorunun tavsiyesiyle sünnet olan yetişkin bir erkek bunu hayatını en büyük hatası olduğunu söylüyor.

Bebeğin ve çocuğun bedeni kendisine aittir. Anne babasına, doktora ya da sünnetçiye değil. Çocuk kimsenin malı değildir.

İster erkek ister kadın sünneti olsun, böylesine barbarca bir uygulamanın uygar bir toplumda yeri yoktur. Sünnet bir istismardır. İster din, ister sağlık adına olsun. İster bilinçsiz, ister bilinçli olsun. Çocuk bundan zarar görür.

Çocukların izni ve bilgisi olmadan yapılan sünnet gayri ahlaki ve korkunçtur. Kız çocukları ülkemizde sünnet edilmiyor. Dünyada, evcil hayvanlarına işkence edenlere karşı yasalar var. Erkek çocuklarımızı bu insanlık dışı istismardan kim koruyacak? Erkeklerin de tam ve bütün olarak yaşamaya hakları var!

Çoğunluğun doğru sandığı şey her zaman doğru değildir. Bir zamanlar çoğunluk dünyanın düz olduğuna inanıyordu. Albert Einstein, evrenin ve cehaletin sonsuza kadar sürecek iki şey olduğunu söyler. Edmund Burke'nin söylediği gibi "Kötülüğün zaferi için, bilinçli insanların hiçbir şey yapmaması yeterlidir."

Bir ameliyatın yapılması için geçerli bir tıbbi neden olmalıdır; sadece ebeveyn izni ya da gelenek olması yeterli değil. Bedenin gerekli ve sağlıklı bir parçasının, beden sahibinin izni olmadan kesilmesinin uygar ve demokratik toplumda yeri olamaz.

Uygarlığın seviyesi, en zayıf üyelerine gösterdiği saygıyla ölçülür. İnsanlığın ölçüsü toplumsal kabul gören değerleri kabul etmek ve savunmakta değil, sorgulanması gerekenleri toplum baskısına rağmen sorgulamak ve göğüs germektedir. Gerçeği bilen gerçeği savunarak toplumu geliştirir. Dinsel inançları körü körüne kabul etmek mi, insan haklarını savunmak mı toplumu geliştiren?

### **“Doktorlar Doğrusunu Bilir” İnancı**

Hümanistik psikolojinin babası Abraham Maslow, “Statü düşüklüğü, otoriteye boyun eğme ve düşük özgüven, bilme ihtiyacını bastırır” diyor.

Doktorluğun toplumda saygın bir meslek olması, anne babaları, tıp otoritesi olarak gördükleri doktorların sözüne uymaları sonucunu getiriyor. Anne babalar bu konuda kendileri bir araştırma yapmaya ihtiyaç duymuyorlar. Çiçeği burnunda bir anne, “Doktorum sünnetin yararlarından bahsediyordu. Ona inandım.

Zararlarına dair tek kelime bile etmedi. Çocuğuma sünnet yaptırdığıma çok pişmanım. Keşke şimdi bildiklerimi o zaman bilseydim” diyor.

Oysa otorite diye gördüğünüz doktor “sünnet” konusunda hiç de uzman değil. Çocuk doktoru Paul Fleiss şöyle diyor:

“Tıp fakültesinde bize sünnet ya da üstderinin fonksiyonları ile ilgili hiçbir şey öğretilmedi. Ben bir sünnet seyrettim. Hepsi bu.”

Birçok doktor da benzer şeyleri söylüyor. Tıp fakültesinde sadece sünnetin nasıl yapılacağının teknikleri öğretiliyor. Penis derisinin yapısı ve fonksiyonları değil. Yine okulda öğretilenler bebeklerin sünnet esnasında acı çekmediği, sünnetin penis kanserini önlediği ve bu nedenle rutin şekilde yapılmasının geçerli bir nedeni olduğu...

Dr. Thomas Ritter, çoğu tıp ders kitaplarının yanlış bilgilerle dolu olduğunu ve sünneti önerdiğini söylüyor. Harvard Tıp Fakültesi’nin kütüphanesinde yapılan bir araştırma, kitaplarda sünnetle ilgili bilgilerin eksik ve yanlış olduğunu gösteriyor. Anatomi kitaplarında penisin doğal halini gösteren resim sayısı çok az. Sünnetli penis, penisin doğal haliymiş gibi bir mesaj veriliyor. Üstderi yapısını yazan Dr. Taylor, anatomi kitaplarından üstderinin toptan çıkarılma eğiliminin arttığını söylüyor.

Eh bizim tıp fakültelerimizde durumun daha iyi olduğunu kim söyleyebilir? Daha yakın zamanda sünnet karşıtı fikirlerimi duyan bir doktor, bana sünnetin penis kanserini önlediğini söylüyordu. Eh, okulda ona öğretilen bu. Ne yapsın? Bizim tıp fakültelerinde de sünnet derisinin fonksiyonlarından çok, sünnetin nasıl yapılacağı öğretiliyor.

Tıp fakültelerinde bu konuda sağlıklı bir eğitim verilmediği acı bir gerçek. Ayrıca okuldan mezun olduktan ve diplomalarını aldıktan sonra tıpta yeni gelişmeleri kitaplar ve internet aracılığıyla takip eden doktor sayısı da yok denecek kadar az. Konuştuğum birçok doktor kitap okumaya ve araştırmaya zaman ayıramadığını itiraf ediyor.

Artık hizmet sektörü olmaktan çıkıp ticari sektör haline gelen tıp endüstrisinde uzmanlık alanı haddinden fazla çoğaldığı ve ilgi alanı daraldığı için, sünnetle ilgili araştırmalar da fazlasıyla ihmal ediliyor. Araştıran doktorlar da bunu kendilerine amaç edinen, insanlığa hizmet etmek için çırpınan idealist doktorlar.

*Tıp dünyası sünneti tıbbi bir prosedür olarak gördüğü ve olayın psikolojik sonuçlarıyla ilgilenmediği için, bu konuda yeterince duyarlılık gösterilmiyor. Akıl sağlığı uzmanları ise genellikle bebeklik ve çocuklukta yapılan rutin tıbbi prosedürlerin yetişkin psikopatolojisi ile olası bağlantısını göremiyor.*

**ÇOCUĞUMU SÜNNET ETTİRMEZSEM TOPLUMSAL BASKIYA MARUZ KALMAZ MI?**



Sünnetin çocuğumuz için sağlıklı olduğunu öğrenmemize rağmen toplum baskısına boyun eğmek kendimize yeterince güven duymadığımızın göstergesidir. Kendimize güven duymadığımızda gücü ve sorumluluğu “uzman” ve “otorite” kararlarına uyarak onlara teslim ederiz. Çoğu insan, uzmanların “her şeyi bilen” kişiler olduğuna inanmak ister. Böylece hem onların hatalarının ve yanlış bilgilerinin kurbanı oluruz hem de manipülasyonlarına açık hale geliriz.

Kendi adımıza düşünemediğimizde dinsel ya da tıbbi “fetvalara” göre hayatımızı sürdürürüz. Dr. Robert Mendelsohn’un *Aykırı Bir Doktorun İtirafı* kitabında yazdığı gibi, “tıp ne bir bilimdir ne de sanat; o bir dindir!” Gerçekten de tıp dünyası günümüzde bir din gibi davranıyor. Bir gün bir besinin yararlarına dair fetvalar veriliyor, ertesi gün aynı besinin zararlı olduğuna dair araştırmalar yayımlanıyor. Neyi yiyip içeceğimiz konusunda bile tıp dünyasında bir fikir birliği yok.

Toplum doğal, gerçek ve farklı olana önce daima tepki duymuştur. Çünkü toplumun kuralları, bireylerin asgari müştereklerde bir araya gelmesine göre düzenlenmiştir; azami müştereklerde değil. Toplumsal kurallar iki yüzlüdür. Güçlü olana farklı, güçsüz olana farklı kurallar işler. Ama insanlık, toplumsal düşüncenin dışına çıkabilen insanlar sayesinde gelişir.

Kendi doğamıza uygun yaşamadığımızda bastırdığımız duygusal acı, bizi gerçekleri inkâra götürür. Bilinç düzeyimiz düşükse, kendi gibi olan, kendi doğrularını yaşayan az sayıda cesur insanı kıskanır ve eleştiririz; gelişmeye açık bir insansak onlara hayran olur, saygı ve güven duyarız.

Çocuklarımızı oldukları gibi, doğanın yarattığı gibi kabul etmek yerine kendimize benzeterek sünnet ettirmemiz toplumsal kabul görme uğruna yanlışlara boyun eğdiğimizizin göstergesidir.

Çocuk yetiştirme biçimimizde bize dayatılan kuralları taklit etmek yerine radikal değişiklikler yaptığımızda, sosyal değişime de katkıda bulunuruz. Çocuğun ihtiyaçları, sağlığı ve içimizdeki minik sesin söyledikleri, toplumsal baskının üzerine çıktığında, biz de gelişim sürecimizde yol almış oluruz. Toplumu değiştiren bireylerdir. Değişim önce, az sayıda öncü bireyle başlar, sonra adım adım topluma yayılır, daha sonra artık toplum tarafından benimsenen norm haline gelir.

Aşağıda *Kuraldışı ve Ötesi* başlıklı kitabımda yer verdiğim “Yüzüncü Maymun” hikâyesinden yaptığım alıntı bu sürecin net bir örneğidir.

## **Yüzüncü Maymun**

*Size gerçek bir hikâye anlatacağım: Yüzüncü Maymun’un hikâyesini... Pasifik Okyanusu’nda irili ufaklı birçok ada. Bu adalarda Macaca fuscata türü Japon maymunları yaşıyor. Bu adalardaki maymunların doğal ortamları içindeki davranışları otuz yılı aşkın bir süre bilim insanları tarafından gözleniyor.*

*1952’de Koşima Adası’nda bilim insanları maymunların beslenmesi için kumların içine tatlı patates koyuyorlar. Ada maymunları tatlı patatesin tadından hoşlanıyor. Yiyeceklerinin kumlu olması hiç de hoşlarına gitmiyor ama can boğazdan gelir*

diyerek kumlu da olsa tatlı patatesleri yemeye devam ediyorlar.

Bir gün, on sekiz aylık İmo isimli dişi maymun bu soruna bir çözüm buluyor; İmo, tatlı patatesleri en yakın su birikintisinde yıkayarak yemeyi akıl ediyor. Bu buluşunu annesine de öğretiyor, İmo'nun arkadaşları da patateslerini yıkayarak yemeyi öğreniyor ve kendi annelerine öğretiyor. Bu yeni davranış biçimi bilim insanlarının gözleri önünde, yavaş yavaş maymunlar arasında yayılıyor.

1952 ve 1958 yılları arasında genç maymunlar, beslenmelerini daha zevkli hale getirmek için kumlu tatlı patateslerini yıkamayı öğreniyorlar. Bu daha sağlıklı ve zevkli yeni davranış biçimini çocuklarını taklit ederek onlardan yeni bir şey öğrenen yetişkin maymunlar da kazanıyor. Yeniliklere açık olmayan; çocuklarla gençlerden de bir şeyler öğrenebileceklerini düşünmeyen; kendi bildiklerini tekrar eden yetişkin maymunlar ise kumlu patates yemeye devam ediyor. 1958'in sonbaharında çok şaşırtıcı bir şey oluyor. Koşima maymunlarının bir kısmı (diyelim ki 99 maymun) artık patateslerini suda yıkayarak yemeyi öğrenmiş oluyor.

Bir sabah, gün doğarken yüzüncü maymun da patateslerini yıkayanlar arasına katılıyor. İşte o an her şey değişiyor. Aynı günün akşamı, adadaki hemen hemen bütün maymunlar, patateslerini yemeden önce yıkamaya başlıyor. Yüzüncü maymunun ilave enerjisi her nedense devrim yaratıyor!

Ama hikâye bitmedi. Bilim insanlarını şaşırtan asıl sürpriz, bu adayla doğrudan bir ilişkileri olmadığı halde, diğer adalardaki maymun kolonilerinin de aynı anda patateslerini yıkamaya başlamaları... Yeni bir düşünce ve davranış tarzı, toplumları oluşturan fertlerin belirli bir oranı tarafından benimsendiği an, bu yenilik, mesafenin önemi olmaksızın zihinden zihne aktarılabilir.

Yani, "Yüzüncü Maymun Fenomeni" denilen bu fenomen şunu gösteriyor: Yeni bir düşünce, yeni bir yol, toplumda sadece belirli sayıda insan tarafından biliniyorsa, bu yenilik sadece o kişilere ait bir şey oluyor.

Ama "bilenlerin" sayısı belli bir kritik noktaya ulaştığı an, sadece bir kişinin daha "yeni yol"a katılması, toplum bilincinin değişmesine yol açıyor. Yeni düşünce, birdenbire herkes tarafından benimsenmeye başlanıyor. Niceliğin niteliğe dönüşme noktası...

"Yüzüncü Maymun Fenomeni" Duke Üniversitesi'nden doktor J.B. Rhine tarafından değişik deneylerde tekrarlanıyor. Sonuç her seferinde aynı. Bugüne dek mutsuz, huzursuz, bencil, korku dolu, karamsar bir dünya süregeldi. Zihinlerde hâlâ taş devri korkularını taşıyoruz. Yeniliklere açık, farklı düşünenler ise aşağılanıyorlar, alay ediliyorlar, toplum dışına itiliyorlar. Cesaretleri takdir edilmek bir yana söndürülmeye çalışılıyor bu insanların... Einstein bile teorisini ilk ortaya attığında meslektaşları tarafından kınanmıştı. Sıradan insan asla büyük insan olamaz. Doğar, yaşar ve ölür. Buna yaşamak denirse! Dünyada mutlu, huzurlu, sevecen, aydınlık dolu insanlar yok mu? Cesur bir dünya isteyen ve bu uğurda çaba göstermekten çekinmeyen, her şeyi göze alan insanlar yok mu? Elbette var. Sayıları gittikçe de çoğalıyor. İnsanın, insanlık boyutunda devrim yapabilmesi için yüzüncü maymunun aralarına katılmasını bekliyorlar. "Yüzüncü Maymun" belki de sizsiniz.

Gerçek daima üç basamakta ortaya çıkar. Önce alay edilir, sonra şiddetle karşı gelinir ve nihayet gerçek kendini kabul ettirir.

Hepimiz toplumsal varlıklarız. Toplumsallık, toplum standartlarına uyumu da gerektirir. Başkalarının ne düşündüğü bizim için tabii ki önemlidir. Ama sırf başkaları da yaptığı için bir çocuğa acı vermek, onun sağlıklı bedenini sakatlamak öz değerlendirmeyi ve farkındalığı dışlayan bir seçimdir.

Bir zamanlar insanları kurban etmek normaldi, artık değil.

Bir zamanlar köle sahibi olmak normaldi; artık değil.

Bir zamanlar kadınların oy hakkı yoktu; artık var.

Bir zamanlar kadınların üniversiteye gitmeleri ve iş hayatına atılmaları mümkün değildi; artık kadınlar her(!) yerde.

Bir zamanlar beyazlar ve zenciler aynı otobüslere binemez, aynı okullara gidemez, aynı restoranda yemek yiyemezlerdi. Şimdi böyle bir ayırım yapmak suç.

İşkence artık “normal” karşılanmıyor ve işkenceci yargılanıyor.

İnsanlık böyle geliyor. Her yeni düşünce başlangıçta tepki görüyor.

Bir zamanlar tanrılara insanları kurban ediyorlardı. Herhalde o dönemde biri oğlunu kurban etmese toplum tarafından yargılanırdı.

Penis yarası, toplum yarasıdır. Sakatlanmış toplumlar sakatlanmış penis geleneğini sürdürür.

Tıp tarihi, bilim tarihi, din tarihi, tıp, bilim ve din adına yapılan korkunç hatalarla yanlışlarla, katliamlarla dolu. Yarının dünyasında yaşayan insanlar tarihi okurken insanların eskiden din ya da sağlık gerekçesiyle oğullarının ve kızlarının cinsel organlarını sakatladıklarını okuduklarında bizi çok ilkel bulacaktır. Tıpkı bizim tanrılara çocuklarını kurban verenleri bugün ilkel bulduğumuz gibi.

Daha yakın tarihlere kadar büyük şehirlerimizde bile, değil evlenmeden birlikte yaşayan çiftlere, erkek kız arkadaşlığına, boşanan kadınlara bile kötü gözle bakılırdı. Hatta annemin döneminde nişanlıdan ayrılmak bile kınanırdı. Bugün kültür düzeyi yüksek birçok çift evlenmeden önce birlikte yaşayarak birbirlerini daha iyi tanımaya çalışıyor. Sadece son otuz senede bile bakış açısının ne kadar değiştiğini hepimiz görüyoruz.

Anne babanın boşanması da çocuk üzerinde olumsuz etki yapar. Ama artık birbirleriyle geçinemeyen çiftler, çocuklarına rağmen boşanmayı seçiyor. Çünkü artık çocuğun mutsuz evlilikler içinde yetişmesinin, çocuğa boşanmadan çok daha fazla zarar verdiğini biliyoruz. Çocuğun sünnet olmaması da bir sonraki nesilde şimdiki gibi önemli olmayacaktır. Tıpkı kız sünnetinin bizde olmaması gibi. Ve bunun tohumları bilinçli anne babaların sağlıklı seçimleri ve çocuklarının bedensel bütünlüğüne saygı duymalarıyla atılacaktır.

**ÇOCUĞUM SÜNNETLİ DEĞİLSE OKULDA ALAY KONUSU OLMAZ MI?**

Okul çocuklarının ne kadar zalim olabileceğini kendi deneyimlerimizden de biliriz. Bu zalimliği kimden öğrendiklerini iyice düşünmek gerek...

Çocuk zalim doğmaz. Alay edilen çocuk alay etmeyi, eleştirilen çocuk eleştirmeyi, hakarete uğrayan çocuk hakaret etmeyi öğrenir. Şiddet gören çocuk şiddet gösterir, acı çektirilen çocuk başkalarına acı çektirmekten zevk alır.

Çocuklar diğer çocukların kilolarıyla, gözlükleriyle, dış görünüşleriyle alay edebilir ve isim takabilirler. Ama aslında çocuğun penisi başka çocukların en az gördükleri yeridir. Anne baba olarak çocuklarımızı özgüvenli, bedenleri hakkında bilgili yetiştirebilir, kişisel farklılıklara saygılı olmayı öğretebiliriz. Çocukları küçüklüklerinden itibaren tam, sağlıklı ve normal olduklarına dair eğitmek önemlidir. Kitapta yer alan bilgileri de onların yaşına uygun biçimde aktarabilirsiniz.

Çocuğunuzu, “Bir hastalık söz konusu olmadığı sürece, senin iznin olmadan hiçbir yerinin kesilmesine izin vermeyi doğru bulmuyoruz. Büyüdüğünde sen seçersen, sünnet olabilirsin” diye onu bilgilendirebilirsiniz. Ve ona, körler ülkesindeki gören adam, hikâyesini anlatabilirsiniz:

*Bir yamaçtan yuvarlanan adam kendisini körler ülkesinde bulur. Ülkede yaşayan bir grup insan adamı bulup bir eve getirirler. Gece olunca hiç ışık yakılmaz çünkü ülkede herkes doğuştan kördür. Görmediklerinden onlar için gece gündüz fark etmez. Evlerinin içini, işlerinin yolunu ezberlemişlerdir. Hiçbir sorun yaşamadan hayatlarını sürdürürler. Her şeyi gören adam ise gece olup da her yeri karanlık bastığında önünü göremez ve sağa sola çarparak sık sık sakatlanır. Ülkenin ileri gelenleri bunda bir tuhaflık olduğunu düşünürler. Normal bir insanın sağa sola çarpmadan yolunu bulabilmesi gerekir. Bu duruma bir hastalığın neden olabileceği ihtimali ağırlık kazanmaktadır. Bu arada adam ülkenin en güzel kızına âşık olur. Kız da adamın durumuna üzülmemektedir. Evlenmeden önce adamın tedavi olmasında ısrar eder. Sonunda bu sorunun nedenini öğrenmek ve çaresini bulmak için ülkenin en bilge kişisine gidilir. Bilge, adamın sorununun kafasının ortasında bulunan göz denilen iki urdan kaynaklandığını söyler. Bu gözler alınırsa adamın hiçbir sorunu kalmayacak, herkes gibi sağlığına kavuşacaktır. Adamın yaşadığı tüm sorunların kaynağında her şeyi görmesi yatmaktadır. Bu yüzden körler ülkesindeki yaşama ayak uydurmakta zorlanmaktadır. O da herkes gibi görmekten vazgeçerse toplumun uyumlu bir ferdi haline gelebilir.*

*Hikâyenin buraya kadar olan bölümü, içinde yaşadığımız dünyaya ne kadar da benziyor. Bu hikâyede olduğu gibi biz de görmeden yaşamaya zorlanmıyor muyuz?*

Bazı anne babalar da çocuğun, babası gibi sünnetli olması gerektiğini düşünebilir. Aslında kaç çocuk babasının penisini görüyor ki? Bu konuda da ona bilgi verilebilir. Baba sünnet olmuş diye oğlunun da olması gerekmez. Nesiller birbirinin tıpatıp aynısı olarak devam etse hâlâ mağara devrinde yaşıyor olurduk.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) kadın sünneti ile ilgili pek çok belge yayımlayıp konferans düzenlemiştir. Ama nedense erkek sünneti ile hiç ilgilenmemiştir. Bildirilerinde ise Yahudi çevrelerle problem yaratmamak için “kadın sünneti” ifadesini de “kadın genital sakatlaması” olarak değiştirmiştir; sanki erkek sünneti, genital sakatlama değilmiş gibi.

İngilizce’de sünnetli kelimesi “circumcised”, sünnetsiz ise “**uncircumcised**” olarak ifade edilir. Bir sözcüğün başına gelen “**un**” öneki olumsuzluğu belirtir. Kullanılan kelime bile sünnetli olmanın doğal ve olumlu, sünnetsiz olmanın olumsuz olduğu mesajını İngilizce konuşan ülke insanların bilinçaltlarına kazıyor. Kelimelerin gücünü yadsıyamayız.

Kökten dinci hahamlar sünnetin, Yahudiliğin ve Yahudi kimliğinin önemli bir parçası olduğunu düşünür. Bu yüzden, uygulamaya karşı herhangi bir eleştiriyi kendi inançlarına karşı yapılmış bir saldırı olarak görürler. Yahudi olmayan sünnet karşıtlarını Anti-semitist olarak yargırlar.

Anti-semitist olarak suçlanma korkusu, ABD’de sünnet karşıtı hareketin yalnızca hastanedeki doğumdan sonra yapılan sünnetler ile sınırlanmasına ve dini sünnetlerin göz ardı edilmesine yol açmıştır. Ama bu tutum gayri ahlakidir. Çünkü Yahudi çocukların bu vahşi uygulamadan korunmasını engeller.

Bir Amerikalı doktor, anti-semitist olarak suçlanma korkusunun sonuçlarını şöyle anlatıyor:

“Sünnetin Yahudi ve İslam inancındaki yeri nedeniyle, pek çok doktor sünnetin sakat bırakan etkilerini hem Müslüman ve Yahudi asıllı doktorları hem de hastaları gücendirmekten ve en çok da anti-semitist suçlamasından korktuğu için açıklamaktan çekiniyor. Yahudilerin hassasiyetine dokunmakla ilgili bu irrasyonel korku ABD Sağlık ve İnsan Hizmetleri departmanına da sıçramıştır. Dinsel olmayan sünnetleri engellemek için ne yapılabileceği sorulduğunda cevap, ‘Tıbbi olmayan sünnetlerle ilgili yapılabilecek herhangi bir şeyin, dini gruplarca kendilerine yapılmış bir saldırı olarak algılanabileceği ve hükümetimizin dinsel uygulamalarla ilgili doğrudan ya da dolaylı olarak böyle bir kararı alamayacağı’ şeklinde olmuştur.”

## NEDEN ÇOĞU SÜNNETLİ ERKEK HALİNDEN MEMNUN GÖRÜNÜYOR?

Bebeklik ve çocukluk döneminde sünnet olmuş erkeklerin, sünneti zararsız bir olay olarak görmeleri, kendilerinde bir eksiklik olduğunu kabul etmemeleri ve sünnete karşı olumsuz tepkilere şaşkınlıklarının ardında birçok sebep yatıyor.

Sünnetli erkekler neleri kaçırdıklarını bilmiyorlar. Hiç tatmadıkları bir duyarlılığın eksikliğini nasıl bilebilirler ki? Hiç orgazm yaşamamış bir kadın orgazmın ne olduğunu bilebilir mi? Azıcık iyi hissetmeyi, bedenindeki kıpırdanmaları orgazm sanabilir. Sünnetli erkek de üstderi olmaksızın hissettiği

cinsel duyarlılığın “normal” olduğunu düşünüyor. (Sünnetli kadınlar da aynı şekilde sünnetin kendilerini etkilemediğini, cinsel hayatlarında bir fark olmadığını söylüyorlar.) Bu, renk körlüğü yaşayan birisinin neleri kaçırdığını bilmemesine benzer. Sünnetli genç erkekler, sünnetin olumsuz etkisini, gençliklerinde farkında olmasalar da ileriki yaşlarda görüyorlar.

Sünnetle ilgili kültürel ve dinsel inançlara sahip erkekler ya da doyum, sertleşme ve partner sayısı kapasitesiyle eş gören erkekler doyumsuzluklarının farkına bile varmıyorlar. Sünnete bağlı duyguların su yüzüne çıkması acı verici olabiliyor. Bastırmak erkekleri bu acıdan koruyor.

“Ben penisimden memnunum. Erkekliğime laf söyletmem.”

“Olan olmuş bir kere. Artık bunun üzerine kafa yormanın alemi yok.”

“Bir tek ben sünnetli değilim. Herkes sünnetli.”

“Ne kadar iyi olduğumu yattığım kadınlara sor.”

“Bu konuşulacak bir konu değil, ayıptır.”

“Bugüne kadar yüzlerce kadınla yattım. Penisimde hiçbir sorun yok.”

Duyguların sözel olarak ifade edilmesi bilinçli farkındalığı gerektirir. Erken yaşta yaşanan travmalar genellikle bilinçaltına itilir. Bastırılmış duygular, davranışlarla, fizyolojik ve duygusal sorunlarla kendisini ifade eder. Örneğin, çocukluk travması yaşayan kişi genellikle kimseye güvenemez. Kimsenin zor zamanda yanında olacağına ve kendisini koruyacağına inanamaz.

## SÜNNETLİ Mİ? SÜNNETSİZ Mİ? KADINLAR HANGİSİNİ TERCİH EDİYOR?

Sadece sünnetli eşlerle birlikte olan kadınlar sünnetsiz bir erkekle birlikte olmanın farkını bilemez. Tıpkı sünnetli erkeklerin, sünnetsiz olmanın cinsel hazzını asla bilemeyecekleri gibi.

Peki hem sünnetli hem sünnetsiz partnerlerle birlikte olan kadınlar ne diyor?

Kristen O’Hara’nın yazdığı kitabın konusu da işte bu. *Doğanın Amaçladığı Gibi Seks*, hem sünnetli hem sünnetsiz partner deneyimleri olan kadınlar arasında yapılan kıyaslamalı anketlere yer verdiği için alanında özgün ve öncü bir kitap. Ankete katılan kadınların onda dokuzu sünnetsiz erkeği tercih ettiklerini belirtiyorlar. Sadece erkeğin seks “tekniki” değil, penisin kendisi de cinsel hazda önemli rol oynuyor.

Cinsel ilişki esnasında, doğal penisli erkek, kadına doğal cinsel ilişkinin hazzını yaşıyor.

Sünnet iki taraf için de zevki büyük ölçüde azaltıyor. Sünnet derisinin koruyucu özelliği, doğal penis başını daha kaygan hale getiriyor. Penisin tek hareket eden bölümü olan üst deri bu özellikleriyle vajinaya yumuşak, kaygan, âdeta hipnotik bir giriş yapıyor. Doğanın amaçladığı şey, erkek ve kadının birleşmeden cinsel haz almaları; seksi bir görev gibi sadece boşalmak için yapmaları değil. Boşalmak başka,

orgazm başkadır. Ne çok erkek ikisini aynı şey sanıyor.

Anket sonuçlarına göre;

Doğal penisi olan erkeklerle birlikte olan kadınlar, sünnetli erkeklere göre beş misli daha fazla vajinal orgazm ve çoğul vajinal orgazm yaşıyorlar.

On kadından dokuzu doğal penisli erkeklerle seks yapmayı tercih ediyor.

Sünnetli erkeklerle seks yaparken kadınlar çok daha fazla rahatsızlık, kızarma, acı, yanma hissediyor ve tahriş oluyor.

Sünnetli erkeklerde erken boşalma çok daha sık görülüyor. (Sertleşmeyi sağlayan, kan dolaşımıdır. Sünnette çok miktarda kan damarı ve kılcal damar yok olur.)

Sünnetli erkekler ileri yaşlarda daha sık iktidarsızlık sorunu yaşıyorlar.

İşte araştırmaya katılan kadınların söylediklerinden birkaç alıntı:

*“Üstderi biz kadınlara Tanrı’nın armağanı. Doğal penis içinizdeyken, sonsuza dek orada kalmasını istiyorsunuz. Kendinizi dünyanın tepesinde gibi hissediyorsunuz. Ne demek istediğimi ancak doğal bir erkekle birlikte olduğunuzda anlayabilirsiniz.”*

*“Doğal penisli partnerim cinsel ilişki sırasında benimle daha çok temas kuruyor ve cinsel bölgemde daha çok basınç hissediyorum. Bana saldırırcasına abanıyormuş gibi hissetmiyorum; benimle olmaktan ve bana zevk vermekten keyif almış olduğunu hissediyorum.”*

*“Bazı kadınlar doğal penisin çirkin olduğunu ve sünnetsiz bir erkekle seks yapmayacaklarını söylüyorlar. Denemeden bilemezler ki. Ben de doğal bir erkekle birlikte olmadan önce onlar gibi düşünüyordum.”*

*“Sünnetli erkekler, gel gitlerde fazla güç kullandıkları için daha az haz alıyorum. Sünnetli erkeğin penis başı kuru, penisi ise doğal olmayan sertlikte oluyor. Sanki yapay bir penis gibi. Doğal penisin dokunuşu bambaşka. Derisi kurumuş elle tokalaşmakla yumuşacık kadife gibi elle tokalaşmak arasındaki fark gibi.”*

*“Sünnetli kocam, sadece kendi tatminine odaklıydı; sanki duyguları olmayan bir nesneyle seks yapıyordu. Doğal penisli üç erkekle yaşadığım seks, şefkatli, erotik ve karşılıklı tatmine dayanıyordu.”*

*“Doğal erkeklerle seks tek taraflı değil, birlikte yaşanan bir deneyim oluyor. Sünnetli erkekler cinsel birleşmeyi daha saldırgan yaşıyor. Bu keyif değil, sanki cinsel ceza gibi; sanki kesilmenin bilinçaltı hıncını kadından (anneden) çıkarmak ister gibi abanıyor.”*

*“Tam penis tam doyurucu seks demek.”*

*“Sünnetli kocamla evliliğimin ilk on iki yılı iyiydi. Sonraki sekiz yılda cinselliğe ilgimi kaybettim. Artık cinsellik canımı acıtiyordu. Sadece eşim için cinsel ilişkiye katlanıyordum. Önce bunun benimle ve ilerleyen yaşım ile ilgili olduğunu düşünüyordum. Ama ikinci eşimle evlendiğimde, doğal penisli kocam bana daha önce hiç tatmadığım zevkleri tattırdı.”*

*“Ne kadar çok kadın ve erkek, üstderinin fiziksel ve cinsel amacından bihaber. O*

*sadece gereksiz bir deri parçası değil. Sünnetli partnerlerimle ilişkinin rahat olması için sıkça nemlendirici, kayganlık veren kremler kullanırdık. Doğal erkekle seksin her aşaması doğal.”*

*“Sünnetli eşimle olduğum dönemde, cinsellikten doyum almama nedenimin sünnetli penis olduğunun farkında değildim. Onunla değil çoğul orgazmı, tek orgazmı bile nadir olarak yaşadım. O da vajinal değil, klitoral orgazm idi.”*

*“Doğal erkekle seviştiğinizde doğanın penisi niçin böyle yarattığını anlıyorsunuz. Penis gel gitlerinin kaygan ve erotik hazzını ancak yaşayan bilir. Sünnetli erkek yapay sertlikte ve kuru oluyor.”*

*“Sünnetli erkekte cinsel birleşme uzadığında kurduğum için bir an önce bitmesini istiyordum. Sünnetsiz erkekte ise birleşme uzadıkça haz okyanusuna dalıyorum.”*

Sünnetli erkeklerle cinsel birleşme uzadığında kadının kurduğu ve birleşmeden rahatsızlık duymaya başladığı sıkça dile getiriliyor. Doğal erkeklerle cinsel birleşmede ise bu sorun görülüyor. Erkek doğal nemlendiriciyi zaten penis üstderisinde taşıyor. Sünnetli erkeklerin birleşmede daha hızlı ve daha derine gitmek için mücadele vermeleri, açıkta olduğu için duyarsızlaşan penis başının ancak daha fazla basınçla hissediliyor olmasından kaynaklanıyor.

Fareler üzerinde yapılan bir deney de yine benzer sonuçları ortaya koyuyor. Sünnet derileri alınmış fareler deneyimli dişi farelerin yanına konulduğunda ereksiyon zorlukları yaşadıkları, penisi vajinaya sokmakta güçlük çektikleri ve sünnetsiz farelere göre ancak birkaç abanma sonucunda ilişkiye girebildikleri görüldü. Sünnetsiz farelerin kokusu, dişi farelere daha çekici geliyordu. Sünnetsiz farelerle birlikte olan dişiler daha fazla östrojen salgılıyor.

Kırk yaş üstü kadınlar doğal penisli partnerleriyle sünnetli partnerleri olanlara kıyasla daha sık vajinal orgazm yaşıyorlar.

Araştırmada ondan fazla partnerle cinsel ilişki yaşayan kadınların doğal penisli erkeklerle daha sık orgazm yaşadıkları belirtiliyor. Ondandır partnerle birlikte olan kadınların çoğunun ise sünnetli erkekleri tercih etmeleri araştırmanın ilginç bir sonucu. İnsanların kendi bildikleri ve alışık oldukları şeyi tercih etmeleri normaldir. Herhalde az bilen aza razı oluyor.

Vajinal orgazmı tercih eden kadınlar sünnetsiz erkekleri; oral ya da elle orgazmı tercih eden kadınlar ise sünnetli erkekleri tercih ediyor.

İlk orgazmlarını sünnetli erkekle yaşayan kadınlar genellikle sünnetli erkekleri tercih ediyorlar ama yine de sünnetsiz erkeklerle birlikte olduklarında vajinal sıvı miktarında önemli artış olduğunu ve daha az rahatsızlık yaşadıklarını söylüyorlar.

Sünnetsiz erkekleri tercih eden kadınlar vajinal orgazma ulaşmak için üstte olmayı tercih ediyorlar ve birleşme sonrası daha pozitif duygular içinde olduklarını ifade ediyorlar.

Anatomik olarak tam ve bütün erkek vajinada âdeta kayıyor, aynı zamanda üstderiden oluşan kendi “yatağında” tıpkı kaplumbağanın boynu gibi ileri geri hareket edebiliyor. Bu da vajina duvarlarında basıncı değil ama sürtünmeyi azalttığı



için tahrişi ve kurumayı önlüyor. Ayrıca sünnetli erkekte kaybolan reseptörler (corpus cavernosa ve corpus spongiosum) hem orgazm için penis başı tarafından basıncın yeterince hissedilmesini önlüyor hem de ne zaman geri çekileceğinin ne zaman boşalacağının sinyallerini almaktan da erkeği mahrum ediyor.

Sünnetli erkek birleşmede daha sert, derin ve uzun girişlerle orgazm olmaya çalışırken, sünnetsiz erkek daha kısa ve yumuşak giriş çıkışlarla klitorisle daha yakın temasta oluyor. Bu da hem erkek hem kadın için daha fazla zevk demek.

Bazı kadınlar farkın peniste değil, erkeğin kendisinde olduğunu zannettiklerini söylerken, sünnetsiz erkeklerle birlikte olan kadınların kendilerini erkeğe daha yakın hissettikleri konusundaki tutarlılıkları araştırma sonucunda çarpıcı şekilde ortaya çıkıyor.

Cinsel hazzın ilişkinin kalitesini artırmada önemli bir faktör olduğunu kimse yadsıyamaz.

On ikinci yüzyılda Maimonides'in sünnetsiz erkeklerin evliliklerinin daha uzun sürdüğünü ve kadınların sünnetsiz erkeklerden vazgeçemediğini söylemesi boşuna değilmiş.

## Sağduyunuzu Dinleyin

Doğanın istediği gibi “el değmemiş” olmak en iyisidir. Tanrı'nın ya da doğanın hata yaptığını mı söylüyor sünnet savunucuları? Seçme şansı verilse ve erkekler sünnetle neler kaybettikleri konusunda bilgilendirilseler, kaç kişi yine de sünnet olmak isterdi? Ama onlara seçim şansı veren kim?

Avrupa ve Müslüman olmayan Asya ülkelerinde anne babalar, hiçbir zaman çocuklarını zorla sünnet ettirmiyorlar. *Onlara çocuklarının penisinin bir kısmını kesmek, kendi kulaklarından bir parça kesmek kadar anlamsız geliyor.* Çocuğun, cinsel organlarına sağlam olarak sahip olma hakkına saygı gösterilmelidir.

*Çocuklar en iyi, sevgi, şefkat, saygı gördükleri bir güven ortamında gelişirler.* Bir çocuğun etini kesmek, bu güveni yıkar. Sünnet, çocuğun bütünlüğünü yaralar ve ona zarar verir.

Milyonlarca yıl süren evrim, insan vücudunun her parçasının bir işlevi ve amacı olduğunu bize gösteriyor. Evrim, memeli cinsel organlarının, koruyucu, tepki veren, çok amaçlı bir üstderi kılıfı içinde korunması gerektiğine karar vermiş. Her insan ve her memeli hayvan bir üstderi ile doğar. Bu üstderi, dişilerde klitorisi, erkeklerde penis başını korur. Üstderi insanın cinsel anatomisinin önemli ve vazgeçilmez bir parçasıdır.

Bir zamanlar, bazı çocukluk hastalıklarını iyileştirdiğine inanıldığı için bademcik ameliyatı da rutin hale gelmişti. Bademcik de tıpkı üstderi gibi işe yaramaz bir organ olarak algılanıyordu. Gel de tıbbın bilimsel doğrularına güven. Bu, hemen ameliyata ve ilaca başvuran tıbbın, doğanın hata yaptığı ve işe yaramaz bir organı boşuna yarattığı anlamına gelen görüşleriyle ne kadar kendini bilmez ve kendi gücüne tapar olduğunu gösteriyor. Eğer tıp bir insan olsaydı ona narsistik kişilik

denilirdi.

*Ebeveynlere söyleyeceğimiz:* Çocuğunuzu sakatlamayın. Bırakın, çocuğunuz kendi bedeniyle ilgili bu kararı ileride kendisi versin.

Dindarlara söyleyeceğimiz: Eğer tanrı, erkeklerin sünnetli olmasını isteseydi, erkek çocuklar dünyaya sünnetli gelirdi. Sünnet farz değildir. Çocuğunuzun bedeni üzerinden sevap kazanmaya kalkışmak günahtır.

*Tıp dünyasına söyleyeceğimiz:* Bozuk değilse düzeltmeyin. Tıpta ilk öğrenilmesi gereken şey, “Zarar verme!” kuralıdır.

# ÇOCUK SÜNNETİNİN ETİK YÖNÜ



## İNSAN HAKLARI

Dünya Tıp Birliği'nin "Tıbbiyeci Yemini", doktorların tıbbi bilgilerini "Uluslararası İnsan Hakları Yasası" ile uyumlu bir şekilde uygulamalarını gerektiriyor. Çocuklar genel insan hakları yasalarıyla korundukları gibi çocuk olmalarından dolayı ayrıca yasalarla özel korunma altına alınmışlardır. Eski Yugoslavya'nın Birleşmiş Milletler Komisyonu, sünneti cinsel saldırı ve insan hakları ihlali olarak tanımlar.

*Çocuk Hakları Bildirgesi'nin yirmi dördüncü fıkrasının üçüncü maddesi "Çocukların sağlığına zararlı gelenekselleşmiş prosedürler" tanımı ile sünneti kasteder.*

Bu nedenle çocuk sünneti çeşitli insan hakları kanunlarını tümüyle ihlal ediyor ve etik olmayan tıbbi prosedür başlığı altında incelenmesi gerekiyor.

### **Zalim ve Küçük Düşürücü Davranış**

Zalim ve küçük düşürücü (insan sağlığını, haysiyetini olumsuz yönde etkileyen, kalıcı sonuçları olan) davranışlar bir insan hakları ihlalidir. *Sünnet zalimce ve küçük düşürücü bir davranıştır çünkü erkek cinsel organının görünüm ve işlevini, sağlıklı, koruyucu erojen dokuyu çıkararak tahrip eder.* Doktorlar zalim ve küçük düşürücü davranışlarda yer almamalıdır.

### **Bilgilendirildikten Sonra Rıza Gösterme**

Doktorlar hastalarının otonomisine saygı göstermelidirler. Herhangi bir cerrahi prosedür öncesi hastadan rıza alınması gerekir, yoksa müdahale yasal değildir.

Geçerli rıza gösterme ancak tam olarak bilgilendirilmiş biri tarafından yapılır. Kişinin kararı verecek kapasitede olması gerekir.

Rıza gönüllü ve baskıdan uzak olmalıdır.

Tıbbi etik, doktorun hastalarına veya temsilcilerine bütün bilgileri vermiş olmasını gerektirir.

Alternatif tedavi yöntemleri hakkında da bilgi verilmiş olması gerekir. Bunun içine, tedaviyi reddetme seçeneği de girer. Sünnet olmama seçeneği makul bir alternatiftir. Doktorun sünnet olmama hakkında da tam bilgiyi vermiş olması gerekir.

Hasta yasal olarak yeterli olmadığında, onun yerine araştırma ve müdahale iznini verecek bir temsilcinin bulunması gerekir.

## **Çocuklar İçin Rıza**

Çocuklar ana babalarından farklıdır ve birtakım ayrıcalıklı hakları vardır.

Ana baba hakkı, çocuk hakkının üzerine çıkamaz.

Çocuklar yasal olarak yetersiz kişilerdir, bu yüzden hastalık durumunda kendileri hakkındaki teşhis ve tedavi kararlarını ana babaları verir. (Sünnet tedavi amaçlı bir müdahale değildir.)

Bir ana baba çocuğunu doktora götürdüğünde, hasta olan ana baba değil çocuktur. Doktorun sorumluluğu sadece hasta olan çocuğa karşıdır. Bu en üst düzeyde bir sorumluluktur.

Ana baba, çocuk hakkında bir tedaviye karar verdiklerinde, kararın çocuğun en yüksek çıkarlarına uygun olması gerekir. Çocuklar kararda yer almalıdırlar.

Gerekli olmayan müdahaleler, çocuk karar verecek yaşa gelinceye kadar ertelenmelidir. (Sünnet gerekli bir müdahale değildir.)

*Ana babalar yalnızca hastalıkların teşhis ve tedavisi hakkında yetki verebilirler.*

## **Çocuk Sünneti Hakkında Yetki**

Şu andaki uygulama, tıp görevlisinin ana babadan birinin yetkisini alması şeklindedir.

Tıp dünyası uzun süre bu protokolü, çocukların tedavi amaçlı olmayan sünnetleri için yetki almaya dayanak yapmıştır. Oysa kanunda bunu destekleyecek bir madde yoktur. Bir erkek çocuk sünneti (yenidoğan ya da çocuk) ne teşhis ne de tedavi amaçlı bir müdahaledir. Dolayısıyla, tedavi amaçlı olmayan müdahale bir kanun ihlalidir.

Hiçbir ana baba *kanun ihlali* için yetki veremez. Bu ilişkilendirmeye “ana babanın rıza göstermesi” teşhis ve tedavi amaçlı olmayan sünnet operasyonuna dayanak olamaz.

Bundan da ötesi, tedavi amaçlı olmayan sünnetin bir çocuğun çıkarlarına nasıl uygun olabileceği açık değildir. İngiltere’de bir mahkeme bu yönde karar vermiştir.

İngiltere Tıp Konseyi’nin kuralları, tedavi amaçlı olmayan ya da yararlılığı kesin olmayan cerrahi müdahalelerin ancak mahkeme kararı ile yapılabileceğini bildirir.

## **Uygun Olmayan Prosedürler**

Çocukların uygun olmayan prosedürlerden korunmaya hakları vardır.

Ana baba arzuları belirleyici faktör değildir.

Doktorların uygun olmayan müdahaleleri hastaları üzerinde gerçekleştirmek yönünde yükümlülükleri yoktur.

Doktorlar gereksiz, tedavi amaçlı olmayan sünnetleri reddetmelidirler.

### **Hastanın İhtiyaçlarını Diğer Tüm Düşüncelerin Üzerinde Görme Anlayışı**

Tıbbi etik kurallarını belirleyen pek çok madde, doktorun, hastasının ihtiyaçlarını ilk sıraya koymasını gerektirir.

Hastanın sağlığı doktorun ilk düşüncesi olmalıdır.

Doktor hastaya “tam bir sadakat” konusunda yemin eder.

Pediyatrik sağlık görevlileri, çocuk hastalarına karşı yeterli tıbbi özeni ana babalarının arzuları doğrultusunda değil, çocukların sağlıkları doğrultusunda göstermek zorundadır.

Doktorun hastasına karşı sorumluluğu ana baba arzularından ya da temsilci konumlarından bağımsızdır.

Doktor önce hastasının iyiliğini düşünmelidir. Bir doktor hastasına bakarken, ona karşı sorumluluğunu en üst düzeyde tutmalıdır.

Bir ana baba, çocuğunu sünnet için getirdiğinde, doktorun sorumluluğu ana babaya karşı değil, çocuğa karşıdır. Çocuğun ihtiyaçları ana baba arzularının üzerindedir.

Bir doktorun, sünnetin çocuğun yararına olup olmadığı hakkında bağımsız karar verme hakkı vardır.

Tedavi amaçlı olmayan sünnet, sadece ana baba isteğine uygun olarak gerçekleştirildiğinde doktor ahlaki olmayan bir şekilde ana baba arzusunu çocuğun ihtiyaçlarının üzerinde görmüş sayılır.

Doktor ayrıca ahlaki olmayan bir şekilde maddi kazanç elde etmeyi ve bunu çocuğun ihtiyaçlarının üzerinde tutmayı da düşünmemelidir; doktor kâr etmek için veya maddi nedenlerle hastasını kullanmamalıdır.

### **Biyoetisyenlerin Seçenekleri**

Tedavi amaçlı olmayan sünnet müdahaleleri, ABD’de ve çok daha az da olsa Avustralya ve Kanada’da hâlâ yaygın olmasına rağmen etisyenler tarafından artık *ahlak dışı* olarak tanımlanmaktadır. Buna ilave olarak uluslararası kuruluşlar çocuğun vücut bütünlüğünü korumak yönünde ek tedbirler almışlardır.

### **Avrupa İnsan Hakları ve Biyotıp Anlaşması (1997)**

Bu anlaşma uluslararası hukuk için geçerli bir anlaşmadır. On beş Avrupa ülkesi bu anlaşmayı onaylamıştır. 1 Aralık 1999’dan beri yürürlükte. Erkek çocukların sünneti bu anlaşmanın 1. 2. ve 20. maddelerini ihlal etmektedir.

### **Acı Hafifletme**

Sünnet doğası gereği acı verici bir müdahaledir. Modern tıp acı verici müdahalelerde anestezi/analjezi uygulanmasını gerektirir. Yine de acının

hafifletilmesi ahlaki olmayan bir prosedürü ahlaki yapamaz.

## **Oranlanabilirlik**

Biyoetik kurallar, oranlanabilirliği şu şekilde tanımlar:

Herhangi bir teknoloji ya da tedavi amaçlı müdahale düşünüldüğünde insanın bütünsel iyiliği göz önüne alınmalıdır. Zarar vermesi muhtemel ya da istenmeyen yan etkileri olacak prosedürler yalnızca hastaya oranlanabilir bir yarar sağlaması durumunda haklı gösterilebilir.

Erkek çocukların sünneti, oranlılık testini geçemez. Çünkü tedavi yönlü hiçbir yarar sağlamaz. Buna karşı penisteki kalıcı bir sakatlamaya, koruyucu, immünolojik, mekanik, duyarlı, erojen ve cinsel işlevi olan bir dokunun kaybına yol açar. Bunun yanında her sünnette dolaylı olarak hayati risk vardır.

## **ETİK İLKELER**

Tıp etiğine yön veren dört temel ilke şunlardır:

- Yararlılık
- Zararlı Olmama
- Yasallık
- Otonomi

Çocukların tedavi amaçlı olmayan sünneti bu ilkelere göre değerlendirilmelidir. Sünnet bu dört ilkenin hepsini ihlal eder. Çünkü;

1. Tedavi amaçlı olmayan sünnet yararlılık testini geçemez, sünnetin belgelendirilmiş bir yararı yoktur.
2. Zarar vermeme ilkesini de geçemez; çünkü sağlıklı işleyen dokunun alınması ile vücut yaralanmasına ve acıya yol açar.
3. Yasallık ilkesini ihlal eder; çünkü hastanın vücut bütünlüğünü korumaya yönelik yasal hakkını ihlal eder.
4. Otonomi ilkesini ihlal eder; çünkü rıza bir temsilci tarafından verilmektedir.

## **Çocuk Hakları İçin Hemşireler Açıklaması**

- Bir bebeği sünnet etmek onun tam ve normal bir vücuda sahip olma hakkını ihlal eder.
- Bir bebeği sünnet etmek için geçerli herhangi bir tıbbi neden yoktur.
- Bir bebeğin penis üstderisini (sünnet derisini) kesmek, onu, vücudundaki koruyucu ve erojen dokudan mahrum etmek anlamına gelir.
- Sünnet bir cinsel bölge yaralamasıdır.
- Diğer bütün cerrahi müdahaleler gibi sünnetin de riskleri vardır. Bunlar arasında aşırı kanama, enfeksiyon ve hatta ölüm vardır.
- Sünnet sonucu oluşan zarardan pek az ana babanın haberi vardır.

- Bebek kendi isteklerini belirtecek ya da kendini koruyacak güçten yoksundur.

## **ABD’de “Sünnete Karşı Doktorlar” Açıklaması**

Sünnete Karşı Doktorlar (DOC: Doctors Against Circumcision) rutin bebek sünnetlerine karşı olan doktorların kurumudur. DOC’un ABD’nin 50 eyaletinde, Kanada’nın 12 bölgesinde ve 6 kıtadaki ülkelerde üyeleri vardır.

## **Amerika’da Sünnetin Sonu**

DOC’un başkanı, Dr. George C. Denniston şöyle söylemektedir: “DOC’un kurulması ile, ABD’de rutin yenidoğan sünnetine son vermeyi amaçlıyoruz. Hızla genişleyen bir kuruluş olan DOC bu trajik uygulama hakkındaki gerçekleri açığa çıkarmayı hedeflemektedir.”

## **Doktorlar Neden Sünnet Etmemeli?**

Halen gittikçe artan sayıda doktor rutin yenidoğan sünnetine karşıdır. Bu doktorlar kimsenin, bir başkasının cinsel vücut parçalarını zorla almaya hakkı olmadığını kabul ederler. Ayrıca doktorların da, çocuklar üzerinde uygulanan bu acı verici, tıbbi açıdan gereksiz işlemde yer almamaları gerektiğine inanırlar.

Rutin sünnetler yalnızca “altın kuralı” ihlal etmekle kalmaz, aynı zamanda tıbbi uygulamaların temel ilkesi olan “İlk Önce Zarar Verme” ilkesini de ihlal eder. Sünnet, Amerikan Tıp Derneği’nin Etik Kuralları’nın *yedi maddesinin hepsini* ihlal eder.

Sünnet tanımı gereği cerrahi müdahale değildir. Cerrahi müdahaleler şöyle tanımlanmıştır: Yaraların iyileştirilmesi, hastalıklı organ ve dokuların ıslah edilmesi, rekonstrüktif cerrahi, fizyolojik cerrahi. Rutin sünnet bu kategorilerin hiçbirine girmez. Dolayısıyla rutin çocuk sünneti geçerli bir cerrahi müdahale değildir. Doktorların yetki belgeleri, gerekli bir cerrahi müdahalede bulunmadıkları sürece onlara insanları kesme ve hastalarına zarar verme iznini vermez.

Amerika AIDS oranının en yüksek olduğu ülkedir, aynı zamanda erkeklerinin büyük kısmını sünnet eden tek sanayileşmiş ülkedir.

Ana babanın doktora ne yapması gerektiğini söylediği böylesine *garip bir uygulama tıbbın başka hiçbir alanında yoktur*. Çağdaş tıbbi etiğe göre, ana babanın çocuklarının yararına olmayan müdahalelere izin verme yetkileri yoktur.

## **Değişim İçin Cesaret**

Sünnet, temel insan hakkı olan, sağlam bir vücuda sahip olma hakkını ihlal ettiği yolundaki ezici kanıtlara karşı neden devam etmiştir? Bir doktorun bebekleri sünnet etmeyi durdurması için cesur bir adım atması gerekir.

Doktorun geçmişte yapılanın bebeğin çıkarlarına uygun olmadığını kabul etmesi ve bunu daha fazla yapmayacağını beyan etmesi gerekir. Pek çok doktor bu adımı

atmış bulunmaktadır. Değişmeye cesareti olmayanlar sünnet etmeye devam etmektedir.

Pek çok sünnet kurbanı inkârdan vazgeçmiş, bu prosedürün çocuklarına yapılmasına izin vermemiştir. Son yirmi beş yılda 60 milyondan fazla Amerikalı ana baba çocuklarının sünnet edilmesini geri çevirecek cesareti göstermiştir.

*Korku, acı, şekil bozma, güçten düşürme ve aşağılama insan ruhunu kırmaya çalışmanın tipik yollarıdır. Sünnet hepsini içerir.*



# SÜNNET TİCARETİ



En akıldışı âdetleri bir topluma normal görünür.

Allan Bloom

## SÜNNET DERİLERİ SATILIYOR

Kurbanlık hayvan derileri pazarı var da insanın sünnet derisi pazarı yok mu? Doktor Paul Fleiss, *Üstderim Nerede? (Where Is My Foreskin? The Case Against Circumcision)* adlı kitabında şöyle diyor:

*“Ebeveynler, çocuğunun üstderisini kesmek isteyenlere karşı dikkatli olmalı. İnsan üstderisi birçok ticari faaliyet için çok talep edilen bir organ. Sünnet derisi pazarlaması milyonlarca dolarlık bir pazar.”*

1980’li yıllardan beri özel hastaneler kesilmiş sünnet derilerini biyo-araştırma laboratuvarlarına ve ilaç şirketlerine satıyor. Ayrıca üç büyük şirket (Advanced Tissue Sciences of San Diego, Organogenesis ve BioSurface Technology) toplanan insan sünnet derilerinin satışlarından ve sünnet derilerinin kullanıldığı ürünlerden büyük kârlar elde ediyor; Penis üstderisini bir çeşit nefes alabilen bandaj üretiminde kullanıyor. Sadece 1996 yılında Advanced Tissue Sciences şirketinin cirosu 663,9 milyon dolardı. Ama bu büyük şirketlerin yanında daha küçük çaplı birçok şirket de sünnet derisi satın alıyor.

Biyo-tıp şirketleri sünnet derisini ensülin üretmek için kullanıyor. Ayrıca Dermagraft-TC gibi ürünler bebek sünnet derilerinin hücreleri çoğaltılarak yapılıyor ve bu ürün yanık bölgelerde geçici yapay deri olarak kullanılıyor. Dermagraft-TC’nin 0,93 metrekaresi üç bin dolara satılıyor.

Bunun da yıllık piyasa değeri bir iki milyar dolara tekabül ediyor. Bu şirketler sünnet derisi kelimesini kullanmak yerine “fibroblast” sözcüğünü kullanıyor.

Bebeklerin ve ailelerinin izni olmadan yapılan bu organ ticaretine karşı, ABD Gıda ve İlaç Kurumu’nun (FDA) Dermagraft’a onay vermesi için yapılan toplantıda konuşmak isteyen Sünnete Karşı Avukatlar Derneği’nin avukatına sadece beş dakika konuşma hakkı veriliyor. Ne adil(!) değil mi? (NOCIRC Annual Report, 1998)

Novartis ilaç firması tarafından pazarlanan Apligraf, deri ülseri ve yanık tedavisi için kullanılmak üzere FDA onayını aldı bile. Apligraf, yeni doğan bebek penisinin

üstderisi ve inekten alınan bir deri karışımıyla hazırlanıyor. Bebek üstderisi bolca kullanılıyor çünkü bebekler sürekli sünnet edildiği için arz sıkıntısı hiç çekilmiyor. (Reuters Mayıs 1998)

Kozmetik firmaları, testlerinde hayvanlara acı çektirmediklerinin reklamını yapıyorlar ama ürünlerinde insan sünnet derisi kullanıyorlar. Bebeğin acı çekmediğini kim söyleyebilir? Eğer insanlar güzellik ürünlerini imal ederek para kazanmak uğruna, hayvanların hangi parçalarının hem de anestezi olmadan kesildiğini bilseler ayaklanırlardı; ama bunun çocuklarımıza yapılmasında hiçbir mahzur görmüyoruz!

Çocuğun üstderisi ona acı çektirerek yüzölüp çalınıyor. Sonra da kâr amacıyla kullanılıyor. Sünnet hiçbir sağlık gerekçesi olmadığı halde neden hâlâ bazı doktorlar, anlı şanlı profesörler ve tıp kurumları tarafından böylesine savunuluyor dersiniz? Bir Amerikan üniversitesinin profesörü, sünnet derisinin tıbbi tedaviler için çok gelecek vadeden canlı kaynak hücre olduğunu rahatlıkla söyleyebiliyor. Bu rahatlık nereden geliyor?

İşte size kısa bir cevap:

Öncelikle aileler çocuklarının pipisinin ucundaki ekonomik değeri bilmiyorlar. Çocukları için iyi bir şey yaptıklarını sanıyorlar.

Gelişmiş ülkelerde sünnet derisi ürünleri ile yapılan yanık tedavisi yılda bir iki milyar dolar kazanç; diyabetik ülser, deri ülseri tedavisi on milyar dolar kazanç demek. Procter & Gamble, Helene Curtis, Estee Lauder, Mary Kay ve benzeri şirketler sadece 1994 yılında ürün testi yapmak için bir milyon dolarlık sünnet derisi kültürü satın aldı. Dermagraft firması sizin bebeğinizin sünnet derisinin genetik malzemesinden yaklaşık 200 bin ünite deri üretebiliyor. Bu 250 kişiyi kaplayacak miktar demek. Bir araştırmacı en iyimser rakamlarla sadece bir bebeğin üst derisinden 750 bin dolarlık kazanç elde edildiğini söylüyor.

Türkiye’de hemen her erkek çocuk sünnet olduğuna göre kârlı bir pazar olmalı. Amerikan şirketlerinin bizim çocuklarımızın derilerine de el atıp atmadığını merak ediyorum doğrusu. Erkek nüfusunun nerdeyse tamamının sünnet olduğu bir ülkeyi gözden kaçırmaları bana pek mantıklı gelmiyor.

Bu şu anlama geliyor: Sadece sizin bebeğinizin pipisinden milyon dolarlık bir pazar oluşuyor ve siz onun okul masraflarını nasıl karşılayacağım diye daha doğduğu andan itibaren hesaplar yapmaya çalışıyorsunuz. Sünnet sektörü çok güçlü. Amerikan vahşi kapitalizmi işini biliyor.

Bir Amerikan web sitesinde yer alan şu yazı beni etkiledi:

*Sünnet savunucusu doktorlar sünnete dur demeyecek... Çocukları sakatlamak için büyük paralar kazanıyorlar.*

*Hastaneler sünnete dur demeyecek... Kozmetik ve biyoteknik şirketlerine sattıkları üstderilerden kazandıkları kârdan vazgeçmezler.*

*Ticari şirketler sünnete dur demeyecek... Acı çeken masum bebeklerin üzerinden dağ gibi para kazanıyorlar.*

*Hükümet sünnete dur demeyecek. Bu şirketlerin lisans onaylama ücretlerinden ve vergilerden dünya kadar gelir elde ediyorlar.*

Çocuklarımıza kim yardım edecek? Bilgilenmiş, eğitilmiş halk. SİZ!

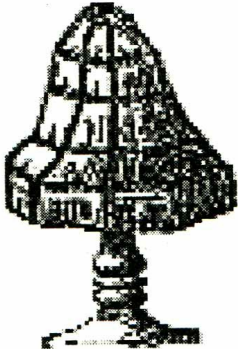
## SÜNNET DERİSİNDEN YAPILMIŞ SANAT(!) ESERLERİ

Sünnet derisinin milyarlarca dolarlık endüstri malzemesi olduğunu okuduğunuzda eminim siz de benim gibi şaşırdınız. Ama şimdi daha da çok şaşırarak ve okuduklarınıza inanmakta zorluk çekeceksiniz. Bu kadar da olur mu diyeceksiniz.

Evet, insan sünnet derisinin sanat(!) eserleri yapımında kullanıldığını, ayrıca erotik/pornografik birçok sünnet sitesi, dergileri ve fetişist/ pornografik sünnet videoları olduğunu biliyor musunuz?

Aşağıda resmini gördüğünüz başucu lambası halis sünnet derisinden yapılmış. Beyaz, zenci, Asyalı, Hintli ve Kızılderili üstderileri kullanılarak yapılan ilginç desenli bu gece lambasının çiftinin satış fiyatı sadece 2500 dolar.(!)

63. Small (9") pair of lampshades made from human foreskins. Mounted on solid brass cone and polished brass. Excellent form and good design. The foreskins are Caucasian, black, olive, oriental and Indian and are set in a regular sequence, producing an interesting pattern. They are sewn onto the soldered-copper framework with invisible thread, keeping them taut in all kinds of humidity. Aside from the shades, the lamp body should not be ignored. They are solid brass, very heavy, crisply designed and recently re-wired. The yellow light shed by the foreskins produces an enviable atmosphere of calm and romance. \$2,500 the pair.



Manly Arts Special

“Manly Arts is pleased to offer this catalog [#3] of its Spring 1987 collection, drawn from a group of three important acquisitions of artifacts relative to the manhood movement of the past 100 years.”

Yukarıda ilanın bir bölümünü gördüğünüz Erkekçe Sanat (Manly Arts) adıyla iş yapan bu şirketin 1987 ilkbahar katalogunda yer alan üstderiden yapılmış sanat eserlerinden sadece birkaç örnek ve fiyatları aşağıda yer alıyor.

Has üstderiden yapılmış bir yeğin fiyatı 5200 dolar.

Yine 14 sünnet derisi kullanılarak yapılmış bir cüzdanın fiyatı 1000 dolar.

Enine kesilerek elde edilmiş üstderiden yapıldığı için (iki ucun yapıştığı yer olmadan) tam bir halka şeklinde mükemmel bir yüzük. Orta parmak için. Fiyatı 500 dolar.

Sünnet derisinin hem iç hem dış katmanı birlikte kullanılarak yapıldığı için ekstra kalın küçük parmak yüzüğü 375 dolar.

Demek bunları satın alanlar var ki özel dergileri ve pazarlaması var.

Bunları yazmamın nedeni; ABD’de sünnetten çıkarı olanların bizim sandığımız gibi sadece belirli bir kesimle sınırlı olmadığına, sünnet derisinin bir meta olarak yarattığı pazarın büyüklüğüne dikkat çekmek. Sünnet derisinden beslenen ciddi bir kesim var ve bu kesim çocuğunuzun derisinden kolay kolay vazgeçmeyecek, onu alabilmek için her türlü yolu denemeye, her yalanı söylemeye, satın aldığı her saygın unvanı kullanmaya devam edecektir.

Daha da ötesi var. Sünnet fetişizmi ile ilgili erotik/pornografik sitelerin, video pazarının olduğunu bu araştırmayı yapana kadar bilmiyordum. Sizin de bildiğinizi pek sanmıyorum. Araştırma yaparken böyle sapıklıklarla da karşılaştım. Konumuzdan uzaklaştıracığı için sadece şok edici olduklarını söylemekle yetineyim. Benim ağzım yeterince açık kaldı zaten.

# KADIN SÜNNETİ



## KADIN SÜNNETİ ÇEŞİTLERİ

Kadın sünneti, halen ağırlıklı olarak Müslümanlar tarafından beş kıtada yapılıyor. Afrika’da yirmi sekiz Müslüman ülke kadın sünnetinin en yaygın olduğu bölgeleri oluşturuyor. Mısır’da kadınların kırsal bölgelerde yüzde doksan dokuz buçuğu, şehirlerdeyse yüzde doksan yedisi sünnet oluyor.

Kadın sünneti de tıpkı erkek sünneti gibi çeşit çeşit. Vahşetin boyutları toplumlara göre değişiyor. İşte size kadın sünneti çeşitleri:

**Sunna:** Kadın üstderisinin (prepusunun) kesilmesi.

**Klitoridektomi:** Sadece üst derinin değil, klitorisin de kesilmesi.

**İnfibulasyon:** Klitoris ve iç dudakların kesilmesi veya dağlanması ve daha sonra cinsel ilişkiyi önlemek için vajinanın kapanacak kadar dikilmesi. Bu dikiş kadın evlendikten sonra kesiliyor. Böylece erkek bakire bir kadın yani “kullanılmamış mal” aldığından emin oluyor.

Her yıl dünyada yaklaşık olarak 15 milyon insan din ya da sağlık gerekçesiyle sakatlanıyor. Bu sakatlanan çocukların on üç milyonu erkek, iki milyonu kız. Bunun anlamı şu: *Yaklaşık her iki saniyede bir çocuk bıçak altına yatıyor.*

Sadece şu italik harflerle yazılmış son cümleyi okuduğunuz sırada bile iki çocuk cinsel organının bir bölümünü kaybetti. Siz, Müslüman, Yahudi veya Hristiyan bir Türkiyeli olarak oturduğunuz ya da uzandığınız yerde bu satırları okurken kız çocuklarınızı sünnet ettirmedığınız için kendinizi uygar bir insan olarak düşünüyor olabilirsiniz; ama erkek evladınızı gözünüz kapalı sünnet ettirmekten çekinmiyorsunuz. Sudanlı doktorların, din ulemasının, büyükannelelerin kız sünneti ile ilgili söylediklerini korkunç, ilkel ve vahşi bulurken, konu erkek çocuklar olduğunda aynı bakış açısını doğal ve normal bir uygulama olarak kabul ediyorsunuz, değil mi? Ben de aynen sizin gibi düşünüyordum.

Şimdi bu doktorların, din adamlarının ve sıradan vatandaşların kız çocuklarının sünnetiyle ilgili söylediklerini erkek sünneti için söylenmiş olarak okuyun. Bakın bakalım arada bir fark görecektir misiniz?

İşte bazı Sudanlı uzmanların ve doktorların söyledikleri:

*“O kadar büyük toplumsal sorunlarımız varken sıra sünnete mi geldi? Kadın sünneti ciddi bir sorun değildir; tartışmaya gerek yok.”* (28 yaşındaki Sudanlı doğum

uzmanı)

“Annelerimiz, halalarımız, teyzelerimiz, kız kardeşlerimiz bunu yıllardır yapıyorlar; kimse de şikâyet etmiyor. Kanunlar, sünneti gerekli olmadıkça yasaklıyor; ama ben bir tıp profesörüym ve sünneti tıbbi gerekçelerle yapmaya devam edeceğim.” (Dr. Münir Fevzi, Sudanlı jinekolog)

“Sünnetten kaynaklanan duygusal hezeyanlar yaşayan birkaç hasta görüyorum; ama bu kadınların oranı, sünnet edilmiş kadınların tamamıyla kıyaslanınca çok önemsiz kalıyor.

“Sudan’daki kızlar için sünnet, vücutlarının herhangi bir parçasını almak anlamına gelmez. Herkesin başına gelen normal bir hadisedir.” (Dr. Yahia Oun Alla, Sudanlı psikiyatrist)

“Bugüne kadar kadınların sünnetinde herhangi yanlış bir şey olabileceğini hiç düşünmedim.” (Ahmed, 32 yaşındaki Sudanlı veteriner)

“İslam ve tıp sünnetin yararları konusunda fikir birliğinde. Sünnet edilmemiş kızlar enfeksiyon ve kansere daha fazla yakalanma riski altındadır.” (Dr. Saed Thabet, Kasr El Aini Kahire Hastanesi’nde jinekolog profesör)

“Sünnet olmazsak başımıza her türlü fena şeyin geleceğini düşünerek yetiştirildik. Sünnet çok erken bir yaşta yapılıyor, kadın olduğunda yaşadığın problemlerin bununla bağlantısı olmuyor.” (Eclas, 43 yaşında Sudanlı biyoloji profesörü)

“Yaşlı kadınlarda genelde şöyle bir duygu var: Eğer bana yapıldıysa, neden genç kızlara da yapılmasın.” (Dr. Saida, Sudanlı doktor)

“Bir doktor, kendisine gelen her kadınla konuştuğunu ve sünnete gerek olmadığını onlara anlattığını ama kadınların ısrar ettiğini; kendisinin de kadınların isteklerine uyduğunu söylüyordu. Savunması, bunu hijyenik bir şekilde yaptığı ve kadınların hiçbir şey kaybetmediği şeklindeydi. Doktor ayrıca para kazanıyordu. Ama ahlaki olmayan bir şekilde davrandığı gerçeğini göz ardı ediyordu. Diğerlerine karşı bir aydınlanma örneği olmak yerine, doktorun sadece kendi çıkarlarını takip ettiğini düşünebilirsiniz. Bu nedenle kadınları bu operasyonun gereksiz olduğuna ikna etmeye çalıştığımızda, hemen, bunu doktorların yaptığını, bu yüzden iyi bir şey olması gerektiğini öne sürüyorlar.” (Dr. Asma El Dareer, Sudanlı kadın doktor)

Doktorlar bizim ülkemizde olduğu gibi, bu ülkelerde de atıp tutmaya devam ediyor. Atış serbest. Nasıl olsa toplumda saygın konumları var.

Nasıl? Bu söylenenleri kadın yerine erkek sözcüğünü koyarak okudunuz mu? Fark var mı?

İşte bu ülkelerde din ulemasının söyledikleri:

“Sünnet doğru şekilde yapılırsa temizliktir. Erkekler ve kadınlar açısından yararlıdır.” (Muhammed Tantavi, önde gelen İslam alimi)

Başka din alimlerinden inciler:

“Kadın, klitorisin sadece ufak bir parçasını kaybediyor. Bunun eksikliğini hissetmez ve acı çekmez. Çünkü kadınların acıya dayanma sınırı erkeklerden çok yüksektir.”

*“Kesilen parçalar iğrenç ve bakmak çok kötüdür. Sünnnet şeklin güzelliği için yapılıyor.”*

*“Kadın sünnneti kadının sağlığını korur. İnfibulasyon uterus’un dışarıya düşmesini önler. Sünnnetli kadın iyi kokarak kocanın memnun olmasını sağlar. Eğer sünnnet yapılmazsa kötü kokar ve vajinasında kurtlar oluşur.”*

*“Sünnnetsiz bir rahim kirlidir ve ancak kötü fahişeler kızlarını sünnnet ettirmeden bırakabilirler. Hiçbir erkek temiz olmayan bir kadınla evlenmeyi hayal bile etmez. Herkes ona güler.”*

*“Bir kızı sünnnetsiz bırakmak hem kocasını hem çocuğunu tehlikeye atar. Eğer bebeğin kafası doğum sırasında sünnnet edilmeyen klitorise değerse, bebek hidrosefal doğar. (Beyin sıvısının çeşitli nedenlerle beyin üzerinde baskı oluşturarak, kafatasını zorlaması ve kafanın büyümesine neden olduğu bir hastalık. Halk arasında iribaş da deniliyor.) Annenin sütü zehirli hale gelir. Eğer erkeğin penisi değerse, iktidarsız olur.”*

*“Sünnnetli bir kadın kocası için daha çekicidir. Ne kadar sıkı dikilirse, kocası o kadar çok zevk alır.”*

*“Dünyadaki bütün kadınlar sünnnetlidirler. Bu yapılması gereken bir şeydir. Eğer acı varsa, bu dünyada kadının payına düşen bir şeydir.”*

Sadece doktorlar ve din alimleri değil, kendisi de aynı acıyı çekmiş kadınlar da sünnneti savunuyor. Köleler köleliğe bu kadar çok sahip çıkmasaydı efendiler güçlerini sürdüremezlerdi. Efendileri yaratan kölelerdir. Kadının kapanmasını en çok savunan kadınlar da aynı “Stockholm Sendromu” (mağdurun saldırganla özdeşleşmesi) ile köleliği savunuyorlar.

Sudanlı bir babaannenin söyledikleri:

*“Bazı ülkelerde sadece klitorisi keserler ama burada sünnneti gerektiği şekilde yaparız. Kızlarımızı temiz bir şekilde tümüyle kazırız. Eğer gerektiği şekilde yapılırsa, yaradan başka geriye hiçbir şey kalmaz. Her şeyin kesilmesi lazım.”*

Evet. Oğullarının “temiz” kız aldıklarına emin bu babaanneler.

Sakina İbrahim adlı 60 yaşındaki köylü kadın, yasaklamayı duyduğu anda inanmaz bir şekilde haykırdı: ““ Tanrı korusun! Bu şeytani bir yasaklama. Burada işlemez, kimse uymayacak.” (Mısır Sünnneti Yasakladı başlıklı gazete haberine verdiği tepki, 7 Şubat 1998, Associated Press)”

Küçücük yaşta sünnnet olan 35 yaşındaki Sudanlı kadın, kendisiyle röportaj yapan bir araştırmacıya şöyle yanıt veriyor: “Evet, kronik kalça enfeksiyonlarından ve korkunç acılardan yıllarca muzdarip oldum. Bütün bunların sünnnetin sonucu olduğunu mu söylüyorsunuz? Ama ben 30 yıl önce sünnnet olmuşum! Bana 30 yıl önce yapılan bir şey bugünkü sağlığımı nasıl etkileyebilir?””

Sünnnetli erkeklerde görülen inkâr kadınlar için de geçerli.

Soru: Nasıl mahrum bırakıldığını düşününce, kızıyor musun?

Cevap: Hayır; çünkü buradaki kültür bu. Herkese yapıyorlar.

Soru: Senin gibi düşünen başka kadınlar olduğunu zannediyor musun?

*Cevap: Hayır, geleneği takip etmeleri gerektiğini düşünüyorlar. Eğitimli insanlar bile geçmişteki gibi yapıyorlar.*

(Fatma, ABD’de eğitim görmüş dört çocuk annesi Sudanlı bir kadın)

Kadın sünnetini mahkum eden pek çok Müslüman yazar olmasına karşın, bunların çoğunluğu onun mekruh olduğunu iddia ederler. Mısır’da Fetva Komitesi bu konuda üç fetva vermiştir:

1. 28 Mayıs 1949 fetvası, kadın sünnetinin terk edilmesinin bir günah olmadığını belirtir.
2. 23 Haziran 1951 fetvası, kadın sünnetinin istenir bir şey olduğunu çünkü kadını sakinleştirdiğini bildirir.
3. 29 Haziran 1981 fetvası, daha sonra Ezher’in Şeyhi olan Jad-Al-Hak tarafından verilmiştir. Bu kişi, doktor bile olsa bir başkasının öğretisi doğrultusunda Muhammed’in öğretisini terk etmenin doğru olmadığını çünkü tıbbın sürekli değiştiğini söylemiştir. Fetvaya göre: *“Kızın sünnetinin sorumluluğu ana babaya düşer; eğer bir bölge erkek ve kadın sünnetinden vazgeçerse o bölgenin yöneticisi sünnet karşıtı olanlara savaş ilan edebilir.”*

Jad-Al-Hak, pozisyonunu 1994 Ekim’inde verdiği ikinci bir fetva ile korumuştur. Bu fetvada savaş ile ilgili kısmı üç defa tekrar etmiştir.

*“Sünnet olmamanın, toplumsal düzeyde ciddi sonuçları olabilir. Bazı ülkelerde sünnet olmayan kız evlenemez ve onun hakkında kötü konuşulur. Onlar şeytan tarafından ele geçirilmiştir.”*

Mısır kırsalında, sünneti yapan kişi, bir “evlilik sertifikası” verir. Bu, aynı zamanda kızın “temizlik sertifikası”dır.

El-Masri, binden fazla kızı sünnet eden bir kadının görüşlerini yansıtır. Ona göre, *“Kızlarının sünnetini reddeden babalar linç edilmelidir. Çünkü onlar kızlarının fahişe olmasını kabul etmişlerdir.”*

Kadın sünnetinin uygulandığı Müslüman ülkelerdeki pek çok ilerici kişi ve kurum buna engel olmaya çalışıyor. Kendisi de sünnetli olan Dr. Neval El-Saddavi şöyle yazıyor:

*“Eğer din Tanrı’dan geliyorsa, nasıl olur da kendisi tarafından yaratılan bir organın, o organ ölmedikçe ya da hastalanmadıkça kesilmesini isteyebilir? Tanrı vücudun organlarını rasgele, bir plan olmadıkça yaratmaz. Klitorisi kadının vücudunda gelişiminin erken bir çağında kesilsin diye yaratmış olamaz.”*

Dr. Neval El Saddavi, Mısır basınında erkek ve kadın sünneti ile ilgili pek çok makale yazdı. 1995 Ekim’inde yayımladığı ilk makalede, 1954’te tıp okulundan yeni mezun olduğunda, her iki cins üzerinde bu operasyonu yapmayı reddettiğini yazıyordu. Doktorlar tarafından “önleyici cerrahi” olarak yapılan ama daha sonra araştırmalarla zararlı olduğu anlaşılan apandisit, bademcik ve adenoidektomi gibi operasyonların zararlarını anlatıyordu.



Dr. El Saddavi 1999 yılında *Rosal Youssef* dergisinde bebeğinin vücut bütünlüğünü korumaya çalışan, ancak sünnet konusunda ısrarlı olan ailesine ve doktora karşı nasıl savunma yapabileceğini bilemeyen genç bir anneye cevap olarak bir makale yayımladı. Ama sünnetin tarihi ve kültürel boyutu hakkındaki ilk makalesini yayımladıktan sonra, dergi onun ikinci yazısını geri çevirdi. Çünkü yazısında Dr. Saddavi, üstderinin duyarlılığı, bağışıklık sistemindeki görevi ve onu çıkarmanın zararları hakkında kısa bir bilgi sunmuş; çocuğun yaşadığı psikolojik problemleri ve travmatik tecrübeyi anlatmıştı. Anestezi altında yapılsa bile lokal anestezinin beş tabaka deri altına işleyemeyeceğini ve genel anestezinin de tehlikeli olduğunu yazmıştı. Ayrıca, sünnetin erkeklerdeki cinsel sorunlara ve başta kadınlara karşı olmak üzere şiddete neden olduğunu söylemişti. Tüm bunlar ataerkil Müslüman “tıp dini” tarafından kabul edilemez şeylerdi.

Saddavi’ye göre sünnet, kölelik ve insan kurban etme törenlerinin bir kalıntısıdır. Dr. Saddavi, *Rosal Youssef* dergisinde, erkek sünnetinin ataerkil toplum yapısı ile ilgisini gösteren bir makale yayımlamayı başardı. Eski Ahit’te yer alan İbrahim’in sünnet hikâyesini, Hager ve oğlu İsmail’i geri göndermekte geç kalması üzerine Sarah’ın intikam alması olarak yorumladı. “Toprağa karşılık sünnet” şeklindeki Yahudi deyişini insanlık tarihi boyunca güç ve toprak için çatışmalar olarak açıkladı. Köle toplumlar Tanrı’nın isteklerine itaat ettiklerini düşünüyorlardı. Dr. Saddavi, sünnetin sağlık gerekçelerinin, onun baskıcı doğasını gizlemeye yarayan mazeretlerden başka bir şey olmadığını yazmayı da başardı. Dr. Saddavi, ABD’de 1993-95 yılları arasında Duke Üniversitesi’nde öğretim görevlisi iken sünnetin iki teolojik yorumuyla karşılaştı. Yorumlardan biri Şeyh Muhammed Abdu’ya, diğeri de Şeyh Mahmud Şaltut’a aitti. Belgelerde her ikisi de, sünnet ile İslam arasında bir bağlantı olmadığını söylüyorlardı. Yahudilikte bebeğin doğum kirliliğinden sünnette dökülen kan ile arınması, Hristiyanlıkta suyla yapılan vaftizle yer değiştiriyordu.

Saddavi, onuncu yüzyılda yaşayan Arap doktor El Raazi’nin, sünnet de dahil olmak üzere, sağlıklı insan vücuduna herhangi bir müdahaleye itiraz ettiğine ve kitaplarının Mısır’da yasaklandığına da makalesinde yer veriyordu. Yani sünnete karşı duruşu aslında Batı kaynaklı değil, akıl ve akıldışılık arasındaki onuncu yüzyıla ait eski tartışmaya dayanıyordu.

## KIZ ÇOCUKLARINI SÜNNET ETMEYE HAPİS CEZASI GELİYOR

İşte size 6 Nisan 2003 tarihli *Özgür Politika* gazetesinde yayımlanan bir haber:

Kız sünneti, çocuklara yönelik şiddet türleri arasında sayılıyor. İngiltere’de kız çocuklarını sünnet ettiren anne babalara hapis cezası uygulaması getiriliyor.

15 yaşında Etiyopyalı bir kız Endieyewho Asmare Etiyopya’da kadınlara yönelik şiddet konulu bir toplantıda izleyicilere arkasını dönmüş gözyaşları içinde şunları anlatıyordu:

“13 yaşında evlendirildim. Bir gece kocam yanında altı adamla geldi, bütün

*kapıları kapatmışlardı. Beni sünnet edeceklerini söylediler. ‘Çocukken sünnet edildim ben’ diye karşı çıktım, dinlemediler. Avazım çıktığı kadar bağılıyor, tepiniyordum: ‘Bırakın beni, bırakın beni.’ İşe yaramadı, beni (organımı) kestiler... Korkunç bir acıydı... Kanamayı durdurmak için içime bir şey tıktılar ama kan dinmedi, öyle çok kanadı ki, iki kase doldu kanımla. Beni öylece bırakıp gittiler... Yedi gün sonra kayınvalidem pazara giderken uğramış, halimi görünce paniğe kapılmış... Kanama durmamıştı, yaram hala açıktı, sineklerin bini iniyor, bini kalkıyordu... Hemen anneme koşmuş. Annem geldi, beni alıp eve götürdü... Sonra babam beni Etiyopya Kadın Avukatlar Birliği’ne (EWLA) götürdü, onlar beni hastaneye yatırdı. Bir ay kaldım orada.”*

Yeniden gözyaşlarına boğuluyor Endieyewho. EWLA’dan avukatlar kocasını dava etmesine yardımcı olmuşlar, kocası iki gün hapiste yatıp çıkmış. Ya Endieyewho’nun yaşadığı acılar?

## KADIN SÜNNETİNİN DE TEMELİNDE GELENEKLER VE DİN VAR

Dünyadaki cinsel organ yaralamalarına maruz bırakılmış kadınların büyük çoğunluğu Müslüman’dır. Bunlar, çocuklarını sünnet eden 28 Afrikalı, Arap ve Müslüman halktan birine aittirler. Bunu dinsel gerekçelerle yapan ülkeler arasında Mısır, Sudan, Somali ve Eritre’yi sayabiliriz. Ancak bunu uygulamayan diğer Arap veya Müslüman halklar da vardır: Kuzey Afrika halkları, Suriye, Irak, Ürdün, Suudi Arabistan (bazı istisnalarla) ve İran. Sami Aldeeb, “Müslümanlarla, mesela Mısırlılarla kadın sünneti hakkında konuştuğunuzda, bunu yapmalarına neden olarak ilk söyleyecekleri ‘din’ olacaktır” diyor. “Daha sonra, yine dini motifleri olan ‘namus meselesi’ gelir. Sonraki nedenler ‘hijyenik’ ve ‘bilimsel’dir. Kızlarını sünnet etmeyen Müslümanlar için, diğer Müslüman ülkelerde böyle bir şey olabileceğine inanmak güçtür. Eğer onlara, Mısırlılar bunun dinsel bir uygulama olduğuna inanıyor, hatta El-Ezher tavsiye ediyor, dersiniz, itiraz etmeye başlarlar.”

Etiyopya’da kadınların yüzde 73’ü kız sünneti dehşetini yaşıyor.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) kız sünnetini genital organın geriye dönüşü mümkün olamayacak şekilde tahribe uğratılması olarak tanımlıyor. Sünnet doğumdan 18 yaşına kadar her yaştaki kız çocuğuna uygulanmakla birlikte, masumiyet dönemi olarak bilinen 4-12 yaş arasında daha yaygın olarak görülüyor. Sünnetin temelinde gelenekler ve din var. Daha çok Müslüman ülkelerde görülmekle birlikte, Hristiyan ve Yahudi toplumlarında da gözlendiği için yalnızca İslami bir uygulama olarak tanımlamak mümkün değil.

Kız sünneti klitoris kesilip alınması, klitoris ve etrafındaki dudakların alınması ve en son şekli de klitoris ve etrafındaki dudakların alınmasından sonra vajinanın yalnızca idrar ve aylık kanamalara izin verecek bir geçiş bırakılarak dikilmesi olmak üzere üç şekilde olabiliyor. Sünnet sonrası oluşabilecek kanama, idrar yapamama, şok, tetanos, kangren, HIV veya Hepatit B virüsü, enfeksiyon bir yana,

olayın oluşturduğu bedensel ve ruhsal tahribat da kadınların sağlıksız bir geleceğe sahip olmasına yol açıyor. Çünkü sünnetle bedensel işlevleri bozuluyor.

## **Sünnet İnsan Haklarına da, ocuk Haklarına da Aykırı**

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, “kişinin, yaşam, özgürlük ve güvenlik haklarını” tanır. Zihinsel ve fiziksel bütünlük ise insan olma onurunu tanımlayan en temel hak. Kız sünneti düşünsel ve fiziksel bütünlüğü bozduğu için hem insan haklarına hem de ocuk haklarına saldıran bir gelenek olarak tanımlanıyor. Bu doğrultuda WHO ulusal kadın örgütleriyle çalışmalar yaparak şu ilkelere karar kılmıştır:

Ulusların kız sünnetini nasıl algıladığına bakmak, kadının statüsünü yükseltmek, eğitim yolu ile davranışları değiştirmek, gelenek i etkisini kırmak. Ulusal polisle, sivil toplum örgütleri ile sünneti engelleme yolunda işbirliği yapmak, yerel ve dinsel liderlerin desteğini kadınların yararına kullanmak.

Kız sünnetinin en çok uygulandığı lkeler Afrika lkeleri. Senegal, Uganda, Etiyopya, Gana ve Togo başta gelmek üzere 14 Afrika ülkesinde kız sünneti yasaklanmış olmasına rağmen yasadışı uygulamalar hâlâ görülmekte. Örneğin Kenya’da 700 kadar geç  kız sünnet olmamak için evden kaçıp yetkililere sığınmış durumdalar. Etiyopya’da sünnet olmamış geç  kız “pis” olarak görülüp evlenmeye uygun bulunmuyor.

şubat 2003’te içinde Etiyopya’nın Addis Ababa kentinde toplanan Pan-Afrika Geleneksel Uygulamalar Komitesi kız sünnetini lanetleyip, bu uygulamanın kızlara yönelik bir şiddet olduğunu ilan etti. İki yüz kadar delegenin katıldığı konferansta Afrika’da her yıl iki milyon kız çocuğunun sünnet edildiği söylenerek ne İslam ne Hristiyan dininde yeri olan bu insanlık dışı uygulamanın bir an önce sona erdirilmesi çağrısında bulunuldu.

## **Uygulama, Yasağa Rağmen Sürüyor**

Kız sünnetinin yasaklanması için yıllardır çalışmalar sürdürülüyor. Amerikalı yazar Toni Morrison’la kendisi de sünnet dehşetini yaşamış Somalili model Waris Diri yıllardır sünnet karşıtı kampanyalar sürdürüyorlar. İngiltere’de de kendisi de bir Afrikalı olan ebe Comfort Momoh 15 yıldır kız sünnetine karşı çalışmalar yapıyor. “Geleneklere saygı duyduğunu ama sağlık için bu kadar tehlikeli bir olayı da savunamayacağını” söyleyen Momoh, sünnetin en ağır şekli olan vajinanın dikilmesi olaylarındaki tıbbi müdahalesi ile de tanınıyor.

“Vajina’nın yalnızca idrar ve kan geçişine izin verecek kadar daraltılarak dikildiği durumlarda vajinayı kesip dış dudaklara dikeyoruz, böylece ağrılı işeme ve kanama olaylarını ortadan kaldırıyoruz” diyen Momoh, bu uygulamanın sona erdirilmesi için hükümetlerce yasaklanmasının yetmediğini, en etkili yolun eğitim olduğunu vurguluyor.

Kız sünneti İngiltere’de 1985 yılında yasaklanmış. Ancak ülkede yaşayan Afrikalı

göçmenler bu yasağı delip sünnet uygulamasını sürdürüyorlar. Hastanelerdeki ve kliniklerdeki doktorların bu uygulamaya yanaşmaması bile uygulamayı sona erdirememiş. Mahalle aralarında, daha olmadı, tatile ülkelerine gittiklerinde kız çocuklarını sünnet ettiren pek çok aile var. Birinci kuşak Afrikalı göçmenlerden 74 bin kadar genç kızın sünnet edildiği tahmin ediliyor.

Yasağa rağmen süren uygulamaları önleyebilmek amacıyla İşçi Partisi milletvekili Ann Clewyd, parlamentoya bir yasa tasarısı sundu. Tasarıya göre, çocuklarını sünnet ettiren ailelerin hapsi öngörülüyor. Sünnetin barbarca bir uygulama olduğunu söyleyen İçişleri Bakanı David Blunkett, yasa tasarısından son derece hoşnut olduğunu vurguladı ve geleneksel yapısı her ne olursa olsun böyle vahşi bir uygulamaya kendi topraklarında izin veremeyeceğini söyledi.

Bir yandan kadın kuruluşları ve diğer sivil toplum örgütleri, öte yandan hükümetler bakalım bu çağdışı uygulamayı sona erdirmeyi başarabilecekler mi?

Peki, kız sünneti kadar vahşi olan erkek sünneti uygulamasını sona erdirmeyi uygar dünya ne zaman başaracak?

## ABD'DE KADIN SÜNNETİ

Kadın sünneti sanıldığı gibi sadece Afrika ve Ortadoğu ülkeleri ile sınırlı değil. Klitoris başlığını keserek yapılan kadın sünneti 1880-1937 yılları arasında ABD'de yaygınca yapılan bir ameliyattı. Amacı, erkeklere yapılma amacıyla aynıydı: mastürbasyonu önlemek. Kadın sünneti menopoza kadar her yaşta kadına yapılabiliyordu. 1950'li yıllara kadar da yapılmaya devam etti. 1970'li yıllarda kadın sünnetinin cinsel hazzı artırdığı savunuldu. Bu yıllarda Amerikan hastanelerinde yılda üç bin kadın sünnet ediliyordu, daha fazlası da doktor muayenelerinde gerçekleşiyordu.

Doktor Benjamin E. Dawson, 1915 yılında tıbbi bir dergide (*American Journal of Clinical Medicine -Haziran*) kadın sünnetini savunurken tıbbi kibrin ta kendisine bizzat örnek olmuştur. Doktorun, *Kadın Sünneti: Neden Gereklidir ve Nasıl Uygulanır*, başlıklı makalesinde yazdıkları bugünkü erkek sünneti savunucularının söyledikleriyle birebir örtüşmektedir.

Özetle yazıda saygın(!) doktorumuz şunları söyler:

“Birçok nevroz hatta psikoz, klitoris üstderisinin patolojik (hastalıklı) durumundan kaynaklanır. Erkekler sünnet edilmektedir ama kadın sünneti ihmal ediliyor. Kadınları bu hastalıklardan korumak benim boynumun borcu.”

Bu doktorun da üyesi olduğu 1890 yılında kurulan “The Orificial Surgical Society” adlı Cerrahlar Derneğinin amacı prepus, klitoris ve rektum ameliyatlarını yapabilecek doktorları eğitmektir. Rektum ameliyatları özellikle dernek üyelerinin ilgilendiği alandı. Cinsel sapkınlık ve sadizmden hiçbir meslek grubu muaf değildir. Ne din kurumları, ne tıp kurumları. Özellikle bu iki kurumun toplumsal saygınlığı işleri daha da kolaylaştıracak ve örtbas edecek niteliktedir.

1920'li yıllarda bu derneğe üye olan birçok doktorun diplomaları daha sonra iptal edilmişti.

1973 yılında kadın sünneti tıp dergilerinde frijit tedavisi olarak öneriliyordu. Görüldüğü gibi hiç de uzak bir geçmiş değil. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre 1976 yılında ABD, gelişmiş ülkeler arasında kadın sünneti yapan tek ülkeydi.

Klitorisin kesilmesi (klitoridektomi), 1870-1910 yılları arasında yine ABD'de mastürbasyonu engelleme, aşırı seks arzusunu, akıl hastalıklarını ve kanseri tedavi etme yolu olarak yapılıyordu. Akıl hastalıkları tedavisi için yapılması 1946 yılına kadar sürdü. Hatta sünnetle birlikte kadının yumurtalığı da alınıyordu. Dr. Barker Banfield'e göre ameliyat kadınlara "haddini bildiriyordu." Kadınlar da bu vahşi uygulamaya razı oluyorlardı çünkü psikolojik problemlerinin cinsel organlarından kaynaklandığına inanıyorlardı. (Eh, cinselliğin böylesine bastırılması psikolojik sorunları da yaratır, başka hastalıkları da.)

Kadın ve erkek sünneti birçok açıdan birbirine benzer. Birine vahşet deyip, diğerini yüceltmek ne kadar sağlıklı bir yaklaşım?

## SÜNNETE KARŞI MISIRLI BİR FEMİNİST

Seham Abd el Salam adında Mısırlı bir akademisyenin makalesinin özetine yer vermek istiyorum. Makalenin başlığı, *Erkek Genital Yaralaması/Sakatlaması (Sünnet) Üzerine Bir Feminist Çalışma*.

"Sünnet diye bilinen, erkek cinsel organ yaralaması ile ilgili farkındalığım pek çok evreden geçerek gelişti. Başlangıçta sünnetle ilgili belirleyici bir tavrım yoktu. Ne katılıyordum ne de karşı çıkıyordum. Olayın benim üzerimde bir etkisi yoktu. Annemle babamın kadın sünneti diye bilinen kadın cinsel organ sakatlamasıyla ilgili komşularla yaptıkları konuşmaları defalarca duymuştum. Hep, erkek sünnetinin aksine sağlıklı olmadığını söylüyorlardı. Annem ve babam erkek sünnetini gereksiz ve duyarsız bir deri parçasını kaldıran basit bir kesme diye biliyorlardı. Ayrıca bunun tırnak kesmek gibi erkeklere yapılan basit bir operasyon olduğunu sanıyorlardı. Tıp fakültesine gittiğimde, erkek sünneti cerrahi çalışmamın bir parçasını oluşturdu. Bütün ders kitaplarında sünnet, penis ve rahim kanserine karşı önleyici bir operasyon olarak tavsiye ediliyordu. Ayrıca anestezi olmadan yapılıyordu; çünkü bebeklerin daha büyük bir çocuk veya bir yetişkin gibi acı hissetmediği iddia ediliyordu.

"Evde ve üniversitede aldığım teorik eğitimi hazır bir şekilde kabul ettim, ta ki yapılışını görene kadar. Şok olmuştum ve sünnet hakkındaki bütün teorilerden şüphe etmeye başlamıştım. O zaman, 1972 yılında yeni mezun olmuş ve El Demerdaş Üniversite Hastanesi'ne atanmıştım. Bir gün cerrahi klinikten biri, bizi erkek sünneti konusunda eğitmek için mesaiye kalmamızı istedi. Sünnet edilecek olan bir aylık sağlıklı bir erkek bebektir. Bebeğe anestezi verilmedi, o da doğal olarak sünnet sırasında çığlıklar attı. Derin nefes ve solgun bir yüz gibi şok belirtilerini

görebiliyordum. Bu tecrübeden sonra sünnet hakkında öğrendiğim her şeyden şüphe etmeye başladım. O sıralarda üstderinin yapısı ve görevleri hakkında bilgili olmamama rağmen çocuğun yüzündeki derin şok belirtileri, beni sünnetin vahşi bir kasaplıktan başka bir şey olmadığına ikna etmişti. Sağlıklı bir çocuk üzerinde operasyon yapmanın herhangi bir sebebi yoktu, özellikle de şok içeriyor ise.

“O günden itibaren kadın ve erkek sünnetini karşılaştırmaya başladım, bana göre bir fark yoktu. Hiçbir zaman erkek sünneti yapmamaya karar verdim. Kadın sünneti sorun bile değildi çünkü ders kitaplarında bahsedilmiyordu. Acil serviste bir doktor olarak, sünnet edildikten sonra cerrahi şok geçiren ya da aşırı kanamalı pek çok erkek çocuğu kabul ettim; bunlar da benim kanaatimi güçlendirdi. Erkek çocuğu olduğunu bildiğim insanlarla konuştum, zaman zaman başarılı da oldum; ama çoğu kez bu prosedürün yapılmaması yönündeki çabalarımda ikna edici olamadım. Kadın sünnetine inanmayan entelektüeller, erkek sünneti konusunda oldukça tutucuydular.

“Kadın sünneti karşıtı hareket 1994 yılında başladığı zaman, kadın sünnetine karşı olan ve insanlara bundan uzak durmalarını telkin eden doktor ve din görevlilerinin aynı zamanda erkek sünnetinin bir gereklilik olduğuna inanmalarına hayret ettim. Bundan başka, kadın sünneti karşıtı bazı önemli şahsiyetler, erkek sünneti konusuna bulaşmamaya özen gösteriyorlardı. Her zaman sorunun bu olmadığı şeklinde sert cevaplar veriyorlardı. Her şeye rağmen kadın sünneti konusundaki sessizlik 1994 yılında kırıldığında basında, her iki cinsten sünnetten kaynaklanan komplikasyonlarla ilgili bazı makaleler yayımlandı. Kadın sünneti konusunda tartışmak için nereye gidersem gideyim, erkek sünneti ile ilgili de sorularla karşılaşırıyordum. Bazı erkek entelektüeller, erkek sünneti ile de ilgilenilmesi gerektiğini düşünüyorlardı ama fikirlerini ayrıntılı bir şekilde açıklamıyorlardı. Örneğin, Mısır İnsan Hakları Örgütü’nde kadın sünneti konusunda bir seminere katılmıştık; genç bir erkek doktor ayağa kalkarak altı yaşındayken sünnet olduğunu ve bunu hatırladığını söyledi. Bu bir şoktu, kadın sünnetinin zararlarının tümünü kapsıyordu. Doktor, insan haklarını tartışmaya gelenlerin bu gerçeği göz ardı etmelerine şaşırmıştı. Ben de, cinsiyetine bakılmaksızın insan vücuduna yapılan bütün saldırılara karşı açık bir tutum almaya başladım ve sosyal bilimler, İslam fıkıhı ve fen bilimleri dallarında bu konuları okuyarak kendimi eğitmeye başladım.

“Kahire Amerikan Üniversitesi’ndeki sosyoloji-antropoloji bölümü kütüphanesinde okuyarak kadın ve erkek sünnetinin kültürel arka planı hakkında daha fazla bilgi edinmeye başladım. Bilimsel araştırmalardan, erkek sünnetinin sözde faydalarının çürütüldüğünü öğrendim. Genelde kadın sünnetine karşı olan arkadaşlarıma öğrendiklerimi aktarmaya çalıştım. Söylediklerimi dinlemediler; ya da dinleyip şüphe ettiklerini dile getirdiler. Konu hakkında okumaya bile çalışmadılar. Daha da kötüsü, kadın sünnetine karşı insan hakları ve insan vücudunun bütünlüğü temelinde kampanya yürütenler, erkek sünnetini, kadın sünnetini meşrulaştırmak için kullanılan irrasyonel argümanların aynısıyla

meşrulaştırmaya çalışıyorlardı. Konuştuğum diğer kişiler, kadın sünneti konusunda esnekteler, fakat erkek sünneti karşıtı bir harekette tereddütlüydüler. Çok azı yeni fikirleri kabul etti ve daha önce bilmedikleri için üzgün olduğunu belirtti. Daha da azı, bu yeni fikirleri diğerlerine aktarmaya istekliydi.”

Uluslararası düzeyde erkek sünneti kadın sünnetinden daha yaygındır. Her yıl sünnet edilen erkek sayısının 13,3 milyon olduğu tahmin ediliyor, kız sayısı ise 2 milyon civarında. Her iki cinsten de sünnet edilenlerin çoğu çocuk. Her iki cinsin sünnetinde de sağlıklı ve duyarlı bir vücut parçası, itiraz etme, kendini savunma ya da onay verme şansı olmayan bir çocuktan kesilip alınıyor. Her iki olayda da, çocuğun cinsel güdülerinde kontrol toplumun elinde.

Daha önceki gözlemlerime ve bu konuda okuduklarıma dayanarak kendime şu soruyu sordum: Entelektüeller ve özellikle de tıp doktorları -modern bilimsel ve mantıksal gerekçelerle- kadın sünnetine karşı çıkarken, erkek sünneti konusunda aynı tavrı benimsemekten neden kaçınırlar? Erkek sünneti karşıtlarının ve savunucularının arkasında ne vardır? Erkek sünnetinin sakıncaları hakkında toplumsal bilinçlenmeyi artırmak, bazılarının savunduğu gibi gerçekten de kadın sünnetine karşı oluşturulan hareketi kötü yönde mi etkiler? Erkek çocuklara karşı olan ataerkil eğilimleri ortaya çıkarmadan kadınların kendilerini özgürleştirmeleri söz konusu olabilir mi?

## **Toplumsal Cinsiyetin Öğrenilmesi ve Sünnet Düğünleri**

Cinsellik yüzyıllar boyunca ayıplarla, günah korkularıyla, tabu ve yasaklarla üzeri örtülmeye çalışılan bir konudur. Cinsel hazzı kendisine yasaklayan ve cinsel arzuları yok saymaya çalışan tek canlı türü insandır. İnsanların çoğu cinsellikle ilgili konular açıldığında utanır, rahatsız olur, kaçır ya da işi şakaya vurur.

İnsanların çoğu öldürmek kelimesini rahatça telaffuz ederken, sevişmek kelimesini aynı rahatlıkla kullanamaz.

Bu nedenle bazı bilgiler, fikirler ve duygular toplum farkındalığının dışında bırakılır. Anne babalar bir şey söylemeseler bile çocuklar cinsel konuların anne babalarla konuşulmaması gerektiğinin mesajını erken yaşta alırlar. Cinsel organlarla ilgili her şey, mümkün olduğunca sessizlik gerektiriyor gibi görünmektedir.

İnsan yaşamının doğal bir parçası olan cinselliği, doğduğu andan itibaren alabildiğine çarpıtılmış bir halde kişinin zihnine kazımaya başlayan bu sosyal yapı, bir yandan da toplumsal cinsiyet rollerini küçük bireylerinin ruhlarına ince ince işlemeye başlar.

Liz Highleyman, “cinsiyet” ve “toplumsal cinsiyet” terimlerinin farklı kavramları barındırdığını açıklarken, *cinsiyetin*, tipik olarak bir kimsenin genetik ve anatomik niteliklerinden -dişi ya da er- bahsetmek için kullanıldığına dikkat çeker; *toplumsal cinsiyet* ise hem kişinin toplumsal rolünden, hem de içsel kimlik tanımlamasından -kadın ya da erkek- söz etmektedir.

Bir çocuğa toplumsal cinsiyetinin ne olduğunu öğretmeniz için sözcüklere ihtiyacınız yoktur. Yetişkinler, çocuklara bunu aslında daha hayatlarının ilk dakikalarından itibaren, sözlü ifadeden çok önce, davranış biçimleriyle, dokunuşlarıyla, görüntüleriyle, ses tonlarıyla aktarırlar. Çocuklarına eşit davrandıklarına inanan anne babalar bile oğlan çocuklarıyla kız çocuklarına farklı tepkiler gösterirler; öyle ki, yapılan araştırmalar, kız ve oğlan bebeklerin yetişkinler tarafından farklı şekillerde kucaklandıklarını dahi ortaya koymaktadır.

Toplumsal cinsiyetlerini “yüklendikleri” andan itibaren de, toplum, bireylerden “kadınlar” ve “erkekler” olarak davranmalarını bekler. Gündelik yaşam pratiği içinde yerine getirilen bu beklentilerin biyolojik farklılıklarla hiçbir ilgisi yoktur; aslına bakacak olursanız, cinsler arasındaki davranış farklılıklarının genetik olarak belirlendiğini destekleyen hiçbir kanıt yoktur.

Çocuk toplumsal cinsiyetini, sadece ana babasının davranışlarından, konu komşudan, arkadaşlarından, öğretmenlerinden değil, kendisine okunan masal kitaplarından, televizyonda izlediği çizgi filmlerden, çocuk programlarından ve asıl, oynaması için eline verilen, toplumsal cinsiyete göre sınıflandırılmış oyuncaklarından öğrenir; genel olarak toplumsal kimliği çocuğa ya evcilik oynamasını ya da savaşmasını fısıldar. Oğlan çocuklara, öldürmeyi, başkalarını incitmeyi ve kendi duygularını gizleyip bastırmayı öğretmenin bir sakıncası yoktur; onlardan beklenen zaten budur. Kız çocuklarının duygularını ifade etmelerine izni verilir; onlara yasaklanan, güçlü ve bağımsız bireyler olarak kendi kişiliklerini oluşturmaları, toplumsal alanda eşit ilişki kurmalarıdır.

Sonunda bir çocuğun bu yollarla öğrendiği, sadece toplumsal cinsiyeti değil, aynı zamanda, hangi cinsin “daha üstün” olduğudur.

Bir çocuk, içinde bulunduğu toplumda kadınlara nasıl davranıldığını, ilk önce babasının annesine davranışlarından öğrenir; erkeklere nasıl davranıldığını da annesinin babasına olan davranışlarından öğrenir.

Beş altı yaşlarındaki bir çocuk, “erkek” olmanın “kadın” olmaktan “daha iyi, daha üstün, daha arzu edilen” bir toplumsal cinsiyet rolü olduğunu kavramaya başlamıştır artık.

Ergenliğe geçişse, kadın olmayı “ayıp” erkek olmayı “kutsal” sayan toplumsal cinsiyet öğretisinin en keskin haliyle kafalara kazındığı dönüm noktasıdır.

Bir oğlan çocuğunun erkekliğe adım atışının simgesi olarak penisinin bir parçasının kopartılması “bayram”, “düğün” ya da “tören” olarak tanımlanır. Bir kız çocuğun kadınlığa adım atışıysa, en iyi olasılıkla, büyük bir sessizlikle karşılanır. Âdet görmeye başlayan kız çocuğunun kadınlığa geçişini belirleyen doğadır ama buna rağmen doğanın seçimi kutlanacak bir ritüel olarak görülmez. Erkekliğe geçişse doğaya bırakılamayacak kadar “önemli” bir dönüşümdür; doğaya bırakacak olsalar o zaten başlangıçta yaptığı “hatayı” düzeltmek istemeyecektir.

Belki de hayatı boyunca görüp göreceği en travmatik (hem fiziksel hem psikolojik anlamda) olayı yaşamakta olan çocuk, etinden et koparılmasının karşılığında hediyelere, altına, paraya, takıya, mücevhere, oyuncağa boğulur. Adına,



camilerde mevlid-i şerif okutulur. Maşallah işlemeli açık mavi başlığını takan çocuk, atla, atlı arabayla, otomobille dolaştırılır. Bu geziye mahallenin öteki çocukları da katılır. Erkek oluşu (gerçekte, erkekliğinin yarım bırakılışı) yedi cihana duyurulur.

Penisi değilse de, sünnet olmaktan duyduğu korku, alacağı hediyelerin beklentisiyle uyuşturulur.

Özellikle de köyde yaşıyorsa, hayatında ilk kez güzel giysiler giyme fırsattır bu onun için; sözüm ona kendi geleceği adına yatırım olacak paralara sahip olma fırsattır, ki o paralar genellikle ailenin başka ihtiyaçları için kullanılır; hısım akrabanın en zenginine, ki kirvelik ona teklif edilmiştir, yakından bakabilme fırsattır ve nihayet, insan ırkının “en üstün” mertebesine layık görülüşünün, “erkek” oluşunun kanıtıdır.

Söz konusu olan geleneksel bir sünnet düğünüyse, ikinci günün sabahı sünnetin yapılacağı yerde bütün davetliler toplanır ve çocuk kirvenin kucağına verilir.

*Adem aleyhisselam dünyaya geldi. Oldu zürriyet, Hak’ka kul, peygambere ümmet. Halil İbrahim’den kaldı bu âdet, herkese oldu farz ile sünnet. Her kim Muhammed’i severse, Muhammed’e versin salavat!*

Ve “erkeklik” davetliler eşliğinde, sazlar çalınıp oyunlar oynanarak, yenilip içilip sabahlara kadar eğlenilerek kutlanır.

Bütün bunların karşılığında çocuktan, bir daha hiç geri alamayacağı bir parçasını kurban etmesi istenmiş, çok mu?

Sünnet evinde toplanıp, erkekliğe geçişi şarkılarla türkülerle kutlayan kadınlardansa kim bekleyebilir, bir zamanlar âdet görmeye başladıklarında, kendi kadınlığa geçişlerini ulu orta konuşmak ne kelime, erkeklerden nasıl saklayacaklarını bilememiş olduklarına kafa yormalarını?

İster büyük şehirde, ister kırsal kesimde yaşasınlar, âdet görmenin herkesten saklanması gereken bir “hastalık” bir “kirlilik” durumu olduğunu, tıpkı çaresizliği öğrendikleri gibi çoktan öğrenmiş olan kadınlardan kim bekleyebilir, topluma rağmen çocuklarının bedenlerini vahşi geleneklerden koruyacak kadar kişilik sahibi olmalarını?

Ben bekliyorum. Böylesi kökleşmiş bir gelenekten çıkarı olan ne büyük bir kitle olduğunu bile bile; sünnete karşı durmanın bu kitabın gücünün çok ötesine geçtiğini bile bile, ben önce kadınlardan bekliyorum uyanmalarını.

Bir yerden başlamak gerek, bir kıvılcım çakmak gerek...

# SONSÖZ

Tıbbi bir gereksinim olmamasına rağmen sünnet edilerek cinsel duyarlılıkları azaltılan gençler, artık şu “ABD’de yapılıyorsa iyi bir nedeni vardır” sandığımız “yüce Amerikan tıp dünyasının” doktorlarına dava açmaya başladılar. Amerikan tıp dünyası büyük ve dişli bir sermaye çarkıdır. Büyük sermayenin ilk amacı ise hiçbir dönemde insancılık olmamıştır. Nuremberg Etik Kodu’na dayanarak dava açan Amerikalı bir genç, yüklü bir tazminat almaya hak kazandı. Bu sadece bir başlangıç. Sünnet komplikasyonları nedeniyle hastaneler ailelere çoğu mahkeme dışında anlaşılmaya varılarak yüz binlerce dolar ödüyorlar.

Sünnet olmamış erkek ve kadınların, sağlıklı bedeninin bir parçasının ameliyatla alınmasını savunmaları zordur. Sünneti savunanların bundan çıkarı bir şekilde vardır. Bu, mevcut geleneği devam ettirme, politik doğrulara uyma, kültürel kabul, para kazanma olabilir.

Sünnet savunucularının kendileri de sünnete maruz kalmış kişilerdir. Genital taciz bir şeyler adına devam etmelidir. Sünnet travmasına maruz kalmış insanların kendi çocuklarına da aynısını yapmaları hiç de şaşılabilecek bir durum değil. En vahşi gelenekler bile insanın kendisine yapılanı başkalarına da yapma arzusunun gücüyle devam ediyor. Bu bir kısırdöngü; kısırdöngüden çıkmak da hiç kolay değildir. Burada cesur insanlara ihtiyaç var. Gelenekleri değiştirenler de hep cesur insanlar olmuştur.

Çocuklarımızı din adına sünnet ettirme hakkına sahip değiliz; din insanın kendi seçimi olmalıdır. Bir başkasına bu kuralları zorla empoze etme hakkına sahip değiliz; bu çocuğumuz bile olsa. O bizim malımız değil, sadece bizim aracılığımızla dünyaya gelmiş bir varlık.

Ebeveyn, çocuğun dinini ya da dinsizliğini belirleme hakkına sahip değildir. Bu din özgürlüğüne ve insan haklarına karşı etik dışı bir davranıştır.

Sünnet gibi barbarca bir davranışı günümüzde de devam ettirme geleneği, gücünü sahte bilimsel araştırmalara dayanan tıbbi yalanlardan, yaygın cinsel cehaletten, sessiz kalan sünnetli erkeklerden ve güçsüz annelerden alıyor. Doktorların, hastanelerin, sünnetçilik mesleğini yapanların ekonomik çıkarları; hükümet yetkililerinin ebeveynleri ve dinsel kurumları rahatsız etme korkuları; kendisi de sünnet olmuş insanların bilinçsizce, kendilerine yapılanı başkasına da yapma güdöleri sünnet vahşetinin devam etmesini sağlıyor.

Tıp dünyası hizmet sektörü olmaktan çıkıp, ticaret sektörü haline geldiğinden

beri tıp yalanlarıyla sağlık ve hastalıkları tedavi etmek adına nice suçlar işleniyor. Tıp endüstrisinin günümüzde sizin *sağlığınızd*an değil, *hastalığınız*dan para kazandığını artık görün. Eski Çin’de doktorlar *hastalanan* danışanlarına para öderlerdi; çünkü onların görevi insanı sağlıklı tutmaktır, öncelikli amaçları hastalığı iyileştirmek değil, sağlıklı kalmayı sağlamaktır.

Sünnetle ilgili gerçekler karşısında çekimser kalamayız. Bilgilenmek ve farkındalığımızı artırmak zorundayız. Çünkü yenidoğanın kendi rızası olmadan sakatlanması etik bir sorundur. Bu konuda taraf olmalıyız. Sünneti savunmak kolaydır; sadece susmanız ve pasif kalmanız yeterlidir. Sükut ikrardan gelir. Bu da daha fazla sakatlanma demektir. Ama pasiflik boyun eğmektir. Sünnete karşı çıkmak aksiyonu gerektirir.

Her birey kendi yaşamının sorumluluğunu üstlendiği oranda gücünü kullanır ve harekete geçer. Kişinin kendi gerçeğini dile getirmesi güçlü bir davranıştır. Popüler olanı ve kabul göreni yapmak yerine içsel sesimizi dinlemek bize özgürlük duygusu verir. Korku nasıl diğerlerine sirayet ediyorsa, kendini ifade etmenin gücü de sirayet eder. Kendimizi cesurca ifade edebilmek öz gücümüzü artırır. Evet, engeller olacaktır. Evet, karşı çıkanlar, karalamaya çalışanlar olacaktır. Çıkarlarından olacakları için “uzman”lıklarını sıkça öne sürerek adaletsizliğe karşı çıkan sesleri susturmaya çalışanlar olacaktır.

Bir insan içsel güçten ne kadar yoksunsa ve kendisini ne denli yetersiz hissediyorsa uzmanlığını, diplomasını ve konumunu o kadar sıkça ileri sürer. Bu tutuma psikolojide “süblimasyon” denilir.

Kaybettüğimiz içgüdülerimizin ve sezgilerimizin sesini dinlemeye, onlara güvenmeye başladığımızda ortaya çıkan güç, insanlığı birleştiren güçtür.

Gerçeği dile getirmek enerjiyi açığa çıkarır ve doyum verir. Bütüne katkıda bulunmanın ve bütüne ait olma duygusunun gücü içimizdeki sevgiyi ortaya çıkarır. Her birimiz değiştüğimizde bütün de değişmeye başlar.

Bir kişi, grup ya da kurum, kişilerin ona verdiği güçle güçlenir. Gücünüzü başkasına verdiğinizde sorumluluktan kurtulduğunuzu sanırsınız ama sorumluluk yine de sizindir.

Sünnet konusunda sorumluluk sadece doktorlara ya da din kurumlarına ait değil. Her birimizin asırlardan beri gelen bu büyük yanlışı, bu katliamı, bu gaddarca âdeti değiştirmedüğimiz için sorumluluğumuz var. Bir zamanlar kutsal tanrılara insanları kurban etme âdetleri vardı. Sünnet âdeti de insan kurban etme geleneğinin günümüzde hâlâ devam eden bir kırıntısıdır. Âdetler başlar, değişikliğe uğrar, biter, yenileri çıkar. Yeter ki farkındalığımızı genişletelim.

Farkındalığımız genişledikçe bildiklerimizin ve deneyimlediklerimizin sorumluluğunu da alma gücünü kazanırız. Güç, sorumluluğu, sorumluluk da cehaletin tutsaklığından özgürleşmeyi getirir.

Belki şu anda sünnet edilecek çocuklarınız, torunlarınız ya da erkek evladınız yok. Belki tıpkı benim iki oğlum gibi çocuklarınız çok önce sünnet edildi. Geçmiş değiştiremeyiz ama toplumu bilinçlendirmek hepimizin görevi. Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın felsefesi, bütünden kopukluğumuzun, bencilliğimizin ve

empati yoksunluğumuzun göstergesidir.

Bu dünyada herkes özgür olamadan kimse gerçek anlamda özgür olamaz.

Daha önceki nesiller, sünnet konusunda adım atsaydı, bugün sünnetli (ve sakatlanmış) bir toplum olmazdık.

Yeni gelen nesle borcumuzu, ancak onlara daha sağlıklı bir beden, daha sağlıklı bir dünya sunarak ödeyebiliriz. Bırakalım bedenimiz doğanın yarattığı gibi tam ve bütün kalsın.

Duygularımıza açık olduğumuzda gücümüzü kazanırız ve başkalarıyla bağlarımızı güçlendiririz. İçsel gücümüzü açığa çıkarttığımız oranda severiz ve seviliriz.

Sevdiklerimize acı çektirmek niye? Çocuklarımıza sünnetle nasıl bir acı yaşattığımızın bilincinde olmazsak, verdiğimiz diğer acıların nasıl farkında olabiliriz? Sadece çocuklarımıza değil, sevdiğimizi söylediğimiz kişilere kim bilir bilinçsizce nasıl acılar yaşıyoruz? Bunun tek tedavisi var: Farkındalık.

Birbirimizi incitmeye, acıtmaya, sakatlamaya son verdiğimizde aradığımız sevginin, güvenin, huzurun olduğu bir dünyayı da yaratmış olacağız. Böyle bir dünya yaratmak için işe çocuklarımızı korumakla başlamaya ne dersiniz?

Çocuklarımız birçok açıdan korunmaya muhtaç. Sünnet de bunlardan biri. Her gün milyonlarca çocuğa uygulanan geri dönüşü olmayan bir katliam bu. Çocuklara yönelik diğer istismar ve şiddet türlerinden farkı, toplum tarafından kabul görmesi, anne baba-doktor-din işbirliği içinde uygulanması yani yasal bir işkence olması.

Bu özelliği, sünnetin zararları hakkında bilinçlenmeyi ve sünnete karşı çıkmayı çok daha acil kılmıyor mu?

Ve son olarak, tıpkı Medical Ethics Network sitesindeki gibi, “Kuraldışı Eğitim ve Danışmanlık” olarak, erkek sünnetinin insan haklarına ve tıp etik değerlerine uygun bir tıbbi prosedür olduğunu kanıtlayan kişiye 1000 dolar ödül vermeyi ve eğitimlerimizin tümüne ücretsiz olarak almayı taahhüt ediyorum.

# KAYNAKÇA

## TÜRKÇE KAYNAKLAR

- Doğanın Yarattığı Gibi*, John Colapinto, Aykırı Yayıncılık, İstanbul, 2002
- Kuraldışı ve Ötesi*, Nil Gün, Kuraldışı Yayıncılık, İstanbul, 1995
- İletişimde Ustalaşmak*, Saim Koç, Kuraldışı Yayıncılık, İstanbul, 2004
- Aykırı Bir Doktorun İtirafları*, Robert Mehdelsohn, Kuraldışı Yayıncılık, İstanbul, 2005
- [www.geocities.com/tabibler](http://www.geocities.com/tabibler) (Bu Türkçe siteye girmenizi öneririm.)

## YABANCI KAYNAKLAR

- Say No To Circumcision! 40 Compelling Reasons*, Thomas J. Ritter, M.D, George C. Denniston, Hourglass Book Publishing, 1996.
- Circumcision: The Hidden Trauma*, Ronald Goldman, PhD. Vanguard Publications, 1996.
- Where Is My Foreskin? The Case Against Circumcision*, Paul M. Fleiss, MD, Mothering, Winter 1997.
- An Analysis of Bias Regarding Circumcision in American Medical Literature* Paul M. Fleiss, George C. Denniston, Hodges, Frederick Mansfield; Milos.
- Male and Female Circumcision: Medical, Legal, and Ethical Considerations in Pediatric Practice*, Marilyn Fayre (ed.) Proceedings of the Fifth International Symposium on Sexual Mutilations, University of Oxford, England, August 5-7, 1998. Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York and London, 1999.
- A Short History of the Institutionalization of Involuntary Sexual Mutilation in the United States*, Frederick Hodges, George C. Denniston, Milos, *Sexual Mutilations a Human Tragedy*, Marilyn Fayre (ed.) Plenum Press, New York and London, 1997.
- Covenant of Blood, Circumcision and Gender in Rabbinic Judaism*, Lawrence A. Hoffman, University of Chicago Press, Chicago and London, 1996.
- The History of the Conquest of Egypt*, Ibn Abd Al-Hakim, North Africa and Spain, known as the Futuh Misr, ed. by Charles C. Torrey, Yale University Press, New Haven, 1922.
- Berit Milah within the History of the Reform Movement*, in L. Barth, ed., *Berit Mila in the Reform Context (Berit Milah Board of Reform Judaism*, 1990.)
- The Joy of Uncircumcising, Restore Your Birthright and Maximize Sexual Pleasure*, Jim Bigelow, Hourglass Book publishing Aptos, CA 95001, 2nd ed. 1995.
- Bodily Integrity for Both: The Obligation of Amnesty International to Recognize All Forms of Genital Mutilation of Males As Human Rights Violations*, Amnesty international Bermuda, prepared by LeYoni Junos, Section Director, 2nd ed.1998.
- Circumcision: A Book for Victims and Activists*, by Sean B. Keen. Albuquerque, New Mexico, Supernova Pres, 1999.
- Circumcision: A History of the World's Most Controversial Surgery*, by David L. Gollaher. Basic Books. 2000.
- Circumcision: A Parent's Choice for Life*, by Aaron J. Fink, MD. Mountain View, California: Kavanah

Publications. 1988.

*Circumcision: An American Health Fallacy*, by Edward Wallerstein. New York: Springer Publishing Company. 1980.

*Circumcision: An Ethno-Medical Study*, by A. Thomas. Third edition 1995.

*Circumcision: The Rest of the Story*, edited by Peggy O'Mara. Santa Fe, New Mexico: Mothering. 1993.

*Circumcision: What Every Parent Should Know*, by Anne Briggs. Earlysville, Virginia: Birth and Parenting Publications, Inc. 1985.

*Circumcision Exposed: Rethinking a Medical and Cultural Tradition*, Billy Ray Boyd, Freedom, California: The Crossing Press. 1998.

*Decircumcision (Circumcision Practices and Foreskin Restoration Methods)*, by Gary M. Griffin. Los Angeles: Added Dimensions Publishing, 1991.

*Deeper Into Circumcision: An Invitation to Awareness and Guide to Resources for Researchers, Parents, Restorers, Activists, and the Merely Curious*, by John A. Erickson, 2000.

*Foreskin Restoration (Uncircumcision)*, by Mark Waring. New Orleans 1988.

*Foreskin: A Closer Look*, by Bud Berkeley. Boston: Alyson Publications, Inc. 1993.

*The Joy of Being a Boy*, by Elizabeth Noble with Leo Sorger, MD. Harwich, Massachusetts: New Life Images, 1994.

*Man Naturally*, by Sherwin Carlquist, Claremont, California, Pinecone Press, 1996.

*The Natural Male*, by Sherwin Carlquist, Claremont, California, Pinecone Press, 1999.

*Natural Man*, by Sherwin Carlquist, Claremont, California, Pinecone Press, 1991.

*Routine Circumcision: The Tragic Myth*, by Nicholas Carter. London: Londinium Press. 1979.

*Saharasia: The 4000 BCE Origins of Child Abuse, Sex-Repression, Warfare and Social Violence in the Deserts of the Old World*, by James DeMeo, PhD. 1998.

*Sexual Mutilations: A Human Tragedy*, Proceedings of the Fourth International Symposium on Circumcision, Lausanne, Switzerland, August 9-11, 1996. Edited by George C. Denniston and Marilyn Fayre Milos. New York: Plenum Press. 1997.

*To Mutilate in the Name of Allah or Jehovah. Legitimization of Male and Female Circumcision*, by Sami Abu-Sahlieh Aldeeb, Amsterdam, MERA, Middle East Research Associates, 1994.

*The Wages of Sin: Sex and Disease, Past and Present*, by Peter Lewis Allen, Chicago, University of Chicago Press, 2000.

*Circumcision: What Your Baby Can't Tell You*. Compiled and edited by John A. Erickson.

*The Circumcision Instinct*, Kenneth Hopkins, co-founder (with Carol Babyak) of CARV (Citizens Against Ritual Violence) and PACT (People Against Circumcision Trauma.)

*The World of the Newborn*, D. & Maurer, C., New York, Basic Books, 1988.

*Travels to Discover the Source of the Nile in the Years 1768-1773*, James Bruce, Robinson, Paternoster-Row, London, 1790.

*In the Name of Humanity*, Joseph Lewis, Eugenics Publishing Company, N.Y., 1956 (first print 1949.)

*S. I. M.: None of These Diseases*, by McMillen; revised, updated and expanded by David E. Stern, Revell, Grand Rapids (MI), fifteenth printing 1995.

*The Effect of Male Circumcision on the Sexual Enjoyment of the Female Partner*, O'Hara K., O'Hara, J.: in: *BJU*, vol. 83, suppl. 1, January 1999, p. 79-84.

*Questions and Answers on Genesis*, Philo, transl. Marcus, Harvard University Press, Cambridge, 1979.

*The Special Laws*, Philo, in: *Philo in Ten Volumes*, vol. VII, transl. Colson, Harvard University Press, Cambridge, 1984.

*Redefining the Sacred*, Miriam Pollack, in: Denniston, George C.; Milos, Marilyn Fayre (ed.): *Sexual Mutilations a*

*Human Tragedy*, Plenum Press, New York and London, 1997, p. 163-173.

*Circumcision in Man and Woman, Its History, Psychology and Ethnology*, Felix Bryk, American Ethnological Press, New York, 1943.

*A Barbaric Method of Circumcision Amongst Some of the Arab Tribes of Yemen*, Y. V. Chabukswar, in: *Indian Medical Gazette*, vol. 56, no 2, February 1921.

*Guide to Ritual Circumcision and Redemption of the First-born Son*, Eugene J. Cohen: Ktav Publishing House, New York, 1984.

*The Prepuce*, C. J. Cold, J. Taylor, in: *BJU*, vol. 83, 1 January 1999.

*Cutting Edge*, in: *Nursing Times*, 19.2.1997, vol. 93, no 8, 1997.

*The First Sex*, Elizabeth Gould Davis, Penguin Books, New York, 1972.

*Circumcision: An Iatrogenic Epidemic*, George C. Denniston.

*Cutting the Rose, Female Genital Mutilation: The Practice and Its Prevention*, Efua Dorkenoo, Minority Rights Publications, London, 1994.

*Male and Female Circumcision Among Jews, Christians and Muslims: Religious, Medical, Social and Legal Debate*, Sami Aldeeb Abu-Sahlieh, Shangri-La Publications, Warren Center (PA 19951), 2001.

*The Hidden Face of Eve, Women in the Arab World*, Nevval Al-Saadawi, Zed Press, London, 1980.

*Khitan Al-dhakar Wa-khifad Al-untha Min Mandhur Islami*, Al-Sukkari, Abd-al-Salam Abd-al-Rahim, Dar al-manar, Héliopolis, 1988.

*El-Tabari Tarihi*, El-Tabari, üçüncü basım, Iz-ad-Din, Beyrut, 1992.

*Mutilated Humanity*, Ashley Montagu, 1995.

*Egypt Demographic and Health Survey 1995*, National Population Council, Cairo, September 1996.

*The Legends of the Jews*, Louis Ginzberg, The Jewish Publication Society of America, Philadelphia, 12th edition, 1937.

*A Preliminary Poll of Men Circumcised in Infancy or Childhood*, Tim Hammond, in: *BJU*, vol. 83, suppl. 1, January 1999.

*Circumcision and Venereal Disease: Archives of Dermatology and Syphigraphy*, Eugene A. Hand, 1949.

*Circumcision in the United States: Prevalence, Prophylactic Effects and Sexual Practice*, E. O. Laumann (et al.) in: *JAMA*, 1997.

*Preventing VD and Cancer by Circumcision*, Abraham Ravich, Philosophical Library, New York, 1973.

*Medical Indications for Circumcision*, A. M. K Rickwood, in: *BJU*, vol. 83, suppl. 1, January 1999.

*Sex Ethics in the Writings of Moses Maimonides*, Fred Rosner, Bloch Publishing Co., New York, 1974.

*Letter to Editor*, Benjamin Spock, in: *Moneysworth* vol. 5, no 5, 29.3.1976.

*Arabian Sands*, Wilfred Thesiger, Longmans, London, 1959.

*Female Genital Mutilation, An Overview*, Nahid Toubia, S. İzett, WHO, Geneva, 1998.

*Neonatal Circumcision and HIV Infection*, Robert S. Van Howe.

*Norm UK and the Medical Case Against Circumcision, A British Perspective*, John P. Warren.

*Decreased Incidence of Urinary Tract Infections in Circumcised Male Infants*, T. E. Wiswell, J. W. Bass, *Pediatrics*, 1985.

*Circumcision and Penile Cancer*, Abraham L. Wolbarst, in *Lancet* 1932.

*Functional and Erotic Consequences of Sexual Mutilations*, Gérard Zwang, George Denniston.

*Human Sexual Response*, W. H. Masters and V. E. Johnson, Boston, Little, Brown & Co, 1966.

*Should Circumcision Be Done Routinely?* A. W. Diddle, *Med Aspects Hum Sexual*, 1: 32, 1967.

*Whither the Foreskin: A Consideration of Routine Neonatal Circumcision*, E. N. Preston, *JAMA*, 1970.

*Circumcision at the 121st Evacuation Hospital: Report of a Questionnaire with Cross-cultural Differences*, E. J. Pienkos, *Military Med.* 1989.

*An International Index of Erectile Function (IIEF): A Multidimensional Scale for Assessment of Erectile Dysfunction*, R. C. Rosen, A. Riley, G. Wagner, et al: Urology, 1997.

*The Changes in Sexual Functioning Questionnaire (CSFQ): Development, Reliability, and Validity*, A. H. Clayton, E.L. McGarvey and G.J. Clavet, Psychopharmacol Bull, 1997.

*Assessment of Sexual Function in Depressed, Impotent, and Healthy Men: Factor Analysis of a Brief Sexual Function Questionnaire for Men*, Reynolds, C. F., Frank, E., Thase, M. E. et al: Psychiatry Res, 1988.

*Construction of Scales for The Center for Marital and Sexual Health (CMASH) Sexual Functioning Questionnaire*, H.A. Glick, T. J. McCarron, S.E. Althof, et al, 1997.

*The Social Organization of Sexuality. Sexual Practices in the United States*, E.O. Laumann, J.H. Gagnon, R.T. Michael, et al, University of Chicago Press, 1994.

*Circumcision Decision: Prominence of Social Concerns*, M.S. Brown and C.A. Brown, Pediatrics, 1987.

*Women's Preferences for Penile Circumcision in Sexual Partners*, M.L. Williamson and P.S. Williamson, 1988.

*Impotence and Adult Circumcision*, Joseph M. Stinson, Journal of The National Medical Association, Volume 65, 1973.

*Circumcision: The Uniquely American Medical Enigma*, E. Wallerstein, Urologica Clinics of North America 12, p. 123-32, February 1985.

*Pain and Its Effects in the Human Neonate and Fetus*, K. Anand & P. Hickey, New England Journal of Medicine, 1987.

*Local Anesthesia for Neonatal Circumcision*, Journal of the American Medical Association 259, p. 1507-11, 1988.

*Effects of Neonatal Circumcision on Pain Response During Subsequent Routine Vaccination*, Anand & Hickey, The Lancet, 1997.

*Complications of Circumcision*, G. Kaplan, Urological Clinics of North America 10, 1983.

*Newborns: Care of the Uncircumcised Penis*, American Academy of Pediatrics, pamphlet for parents, Elk Grove Village, IL: author, 1999.

*National Center for Health Statistics*, 6525 Belcrest Rd., Hyattsville, MD 20782; *A Preliminary Poll of Men Circumcised in Infancy or Childhood*, T. Hammond, BJU International 83, p. 85-92, 1999.

*The Prepuce: Specialized Mucosa of the Penis and Its Loss to Circumcision*, J. Taylor, A. Lockwood & A. Taylor, British Journal of Urology 77, p. 294, T. Ritter & Denniston, 1996.

*Unnecessary Circumcision*, The Female Patient 17, 1992.

*Circumcision: The Delicate Dilemma*, J. Silverman, The Jewish Monthly, M. Meyer, November 1991.

*A Mother Questions Brit Milla*, I. Eichner, Humanistic Judaism 16, p. 21, Summer 1988.

*Every Circumcision is Unnecessary*, Yediot, p. 23, 6 May 1997.

*Plain Facts for Old and Young*, J. Kellogg, (Burlington, IA: F. Segner, 1888.)

*Nurses: Circumcision Consent Form Should Alert Parents to Downside*, L. Pugh, The New Mexican, Feb. 3, 1993.

*Santa Fe Nurses Reject Circumcisions*, Albuquerque Journal, June 13, 1995.

*Declining Frequency of Circumcision: Implications for Changes in the Absolute Incidence and Male to Female Sex Ratio of Urinary Tract Infection in Early Infancy*, T. Wiswell, et al., Pediatrics 79, 1987.

*Report of the Task Force on Circumcision*, American Academy of Pediatrics, Pediatrics 84, 1989.

*Bias and the Urinary Tract Infection (UTI) Circumcision Controversy*, M. Altschul, Cultural The Truth Seeker, July/August 1989.

*Neonatal Circumcision: A Ten Year Overview with Comparison of the Gomco Clamp and the Plastibell Device*, W. Gee & J. Ansell, Pediatrics 58, 1976.

*Neonatal Circumcision: A Dispassionate Analysis*, L.A. Learman, Clin Obstet Gynecol, 42: 849, 1999.

*Circumcision Using the Mogen Clamp*, Y.Kaweblum, et al., Clinical Pediatrics 23, 1984. *Early Behavioral Differences: Gender or Circumcision?*, M. Richards, J. Bernal & Y. Brackbill, Developmental Psychobiology 9,



1976.

*First, Do No Harm*, G. Denniston, *The Truth Seeker*, July/August 1989. *Policy Statement on Circumcision*, American Academy of Family Physicians, <http://www.aafp.org/policy/camp/4.html>. Accessed June 11, 2001.

*Circumcision Policy Statement*, American Urological Association

[http://www.auanet.org/aboutaua/policy\\_statements/services.cfm#circumcision](http://www.auanet.org/aboutaua/policy_statements/services.cfm#circumcision). Accessed June 11, 2001.

*Female Genital Mutilation*, A Joint WHO/UNICEF/UNFPA Statement, WHO, Geneva, 1997.

*A Possible Explanation for Heterosexual Male Infection with AIDS*, Aaron J. Fink, *New England Journal of Medicine*, 1986.

*Questioning Circumcision: a Jewish perspective*, Ronald Goldman, Circumcision Resource Center, Boston, 1995.

*The History of Phimosis from Antiquity to the Present*, Frederick Hodges.

*Penile Shaft Carcinoma in Pubic Circumcision*, O.M. Koriech, in: *BJU*, vol. 60, July 1987.

*Circumcision and the Christian Parent*, s.d. and s.l., Rosemary Romberg.

*Shame on TVO*, in: *The Canadian Jewish News*, 17.10.1996.

*Why Does Neonatal Circumcision Persist in the United States?* Robert S. Van Howe.

*First, Do No Harm*, G. Denniston, *The Truth Seeker*, July/August 1989.

*Circumcision Policy Statement*, American Academy of Pediatrics, Task Force on Circumcision, in *Pediatrics* 103, 1999.

*Awakenings: A Preliminary Poll of Circumcised Men (Revealing the Long-Term Harm and Healing the Wounds of Infant Circumcision)*, Report of the Harm Documentation Survey, by Tim Hammond, San Francisco: NOHARMM, 1994.

*Circumcision Supplement*, *BJU International*, vol. 83, Supplement 1, January 1999.

*Circumcision: An American Custom*, Mary Milvitch, Snowmass, Colorado, privately printed, 1995.

*Circumcision: Frankly Speaking*, Gerald N. Weiss, MD. Fort Collins, Colorado, Wiser Publications. 1998.

*Circumcision: The Painful Dilemma*, Rosemary Romberg, Bergin & Garvey Publishers, 1985.

*Making America Safe for Foreskins* (Selected Letters Published and Unpublished) and *Elvis Presley's Foreskin and Other Letters* (both in one volume), John A. Erickson, Mississippi, privately printed, 1992.

*Psychological Effects of Circumcision*, G. Cansever, *Brit. J. Med. Psychol.*, 38:321-331, 1965.

*Sex As Nature Intended It*, Kristen O'Hara.

*Whose Body, Whose Rights?* (Video), Dillonwood Productions.

*Circumcision: What It Does?* Billy Ray Boyd.

*Prisoners of Ritual: An Odyssey Into Female Genital Circumcision in Africa*, Hanny Lightfoot-Klein.

*Circumcision Circumspection*, T. Wiswell, *New England Journal of Medicine*, 1997.

*Comparison of Ring Block, Dorsal Penile Nerve Block, and Topical Anesthesia for Neonatal Circumcision*, J. Lander, B. Brady-Fryer, J. Metcalfe, S. Nazarali and S. Muttitt, *Journal of the American Medical Association* 278, 1997.

*Effect of Neonatal Circumcision on Pain Response During Subsequent Routine Vaccination*, A. Taddio, J. Katz, A. Ilersich and G. Koren, in *The Lancet* 349, 1997.

*Neonatal Circumcision*, S. Niku, J. Stock and G. Kaplan, *Urological Clinics of North America* 22, p. 57-65, 1995.

*Complications of Circumcision*, N. Williams and L. Kapila, *British Journal of Surgery* 80 (1993): 1231-36.

*Urinary Tract Infections and the Uncircumcised State: An Update*, T. Wiswell and W. Hachey, *Clinical Pediatrics* 32, 1993.

*Breastfeeding and Urinary Tract Infection*, A. Pisacane, L. Graziano and G. Zona, in *Lancet* 336, 1990.

*Explanation for False-Positive Urine Cultures Obtained*, P. Fleiss, *Archives Pediatrics & Adolescent Medicine* 149, 1995.

*Low Bacterial Counts in Infants with Urinary Tract Infection*, S. Hansson, P. Brandstrom, U. Jodal and P. Larsson, in *Journal of Pediatrics* 132, 1998.

*The Prepuce: A Mistake of Nature?* J. Winberg, I. Bollgren, L. Gothefors, M. Herthelius and K. Tullus, in *Lancet* 18, 1989.

*The Highly Protective Effect of Newborn Circumcision against Invasive Penile Cancer*, E. Schoen, M. Oehrli, C. Colby and G. Machin, in *Pediatrics* 105, 2000.

*New Policy on Circumcision: Cause for Concern*, E. Schoen, T. Wiswell and S. Moses, in *Pediatrics* 105, p. 620-23, 2000.

*Falling Incidence of Penis Cancer in an Uncircumcised Population (Denmark 1943-90)*, M. Frisch, S. Friis, S. Kjaer and M. Melbye, in *British Medical Journal* 311, 1995.

*Male Circumcision: Assessment of Health Benefits and Risks*, S. Moses, R. Bailey and A. Ronald, in *Sexually Transmitted Infections* 74, 1998.

*How Does Male Circumcision Protect against Hiv Infection?* R. Szabo and R. Short, in *British Medical Journal* 320, 2000.

*Does Circumcision Influence Sexually Transmitted Diseases? A Literature Review*, R. Van Howe, in *BJU International* 83 Suppl 1, 1999.

*Circumcision in the United States: Prevalence, Prophylactic Effects, and Sexual Practice*, E. Laumann, C. Masi and Zuckerman.

*Informed Consent, Parental Permission, and Assent in Pediatric Practice*, American Academy of Pediatrics Committee on Bioethics, in *Pediatrics* 95, 1995.

*Circumcision vs. Cancer*, editor, in *Newsweek*, 21:110-111, 1943.

*Immunological Functions of the Human Prepuce*, P.M. Fleiss, F.M. Hodges, R.S. Van Howe, *Sexually Transmitted Infections*, October 1998.

*Did Circumcision Ruin Your Sex Life? (Separated at Birth)*, Mark Jenkins, in *Men's Health*, July/August 1998.

*The Dehumanization of Man*, Ashley Montagu, McGraw-Hill, 1984.

*The Fate of the Foreskin, a Study of Circumcision*, D. Gairdner, in *British Medical Journal*, vol. 2, p. 1433-1437, 1949.

*Lo, Children... Our Heritage From God*, Dan Gayman, Church of Israel, Schell City (MO), 1991.

*The Association Between Circumcision Status and Human Immunodeficiency Virus Infection Among Homosexual Men*, J.K. Kreiss, S.G. Hopkins, in *J Infect Dis*, 1993.

*Genital Pain vs. Genital Pleasure: Why The One and Not The Other?* James W. Prescott, in *The Truth Seeker*, July-August 1989.

*The Relationship of Circumcision to Cancer of Tthe Prostate*, Abraham Ravich, in *Journal of Urology*, 48, p. 298-299, 1942.

*Prophylaxis Cancer of the Prostate, Penis and Cervix by Circumcision*, Abraham Ravich, R.A. Ravich, in *New York State Journal of Medicine*, 1951.

*The Talmud of Babylonia*, transl. Jacob Neusner, Scholars Press, Atlanta, 1993.

*Thomas Aquinas: The Summa Theologica*, transl. Fathers of the English Dominican Province, Benziger Bros. edition, 1947.

*As Nature Made Him: The Boy Who Was Raised As a Girl*, John Colapinto. Harper Collins. 2000. (Penis burned off during laser circumcision in infancy.)

*The Rape of the Phallus*, *Journal of the American Medical Association* 193, 1965.

*Circumcision Reversal Gains in Popularity*, *The New Mexican*, November 29, 1996.

*The Male Circumcision Site*, <http://members.aol.com/DAVECAP/circumcision-index.html>

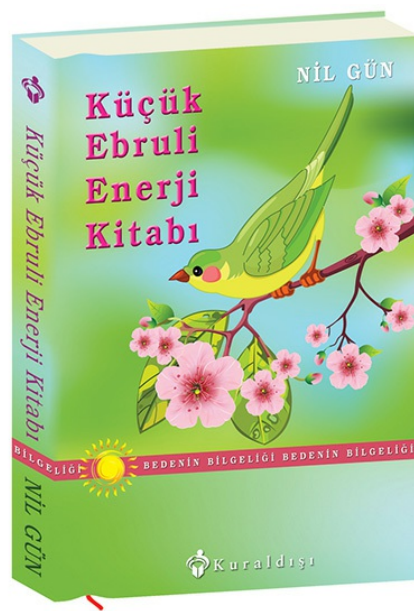
*The Unkindest Cut of All*, John Foley, MD, *FACT Magazine*, July-August 1966.

<http://www.SexuallyMutilatedChild.org/foley.html>

Circumcision Information Resource Pages (CIRP)

*Circumcision: Legal Issues* <http://www.cirp.org>

<http://www.alternamoms.com/circ.html>  
<http://www.babycrib.com/resource/Circum.html>  
<http://www.compleatmother.com/circ.html>  
<http://www.indiana.edu/~kinsey/valencia.html>  
**National Organization to Halt the Abuse and Routine Mutilation of Males (NOHARMM)**  
<http://www.noharmm.org/>  
*Intact*, <http://www.intact.ca/>  
<http://www.circumcisioninfo.com/>  
<http://www.geocities.com/HotSprings/2754/>  
<http://www.geocities.com/Wellesley/1889/>  
*Female Sexuality*, <http://www.geocities.com/Wellesley/1889/>  
<http://www.users.dircon.co.uk/~vernon/ICIRC/>  
<http://www.eurocirc.org/>  
[http://www.mindspring.com/~dj\\_cook/diary.html](http://www.mindspring.com/~dj_cook/diary.html)  
<http://www.norm-uk.co.uk/>  
<http://www.norm.org/>  
<http://www.normpdx.org>  
<http://www.norm-socal.org>  
[http://www.online.de/home/1052-315/restore/e\\_div.html](http://www.online.de/home/1052-315/restore/e_div.html)  
<http://www.oil.ca/~dkettle/>  
<http://cognon.com/restore/survey.html>  
<http://www.RestoreYourself.com>  
<http://www.teleport.com/~curt/ttape/tbook.html>  
<http://www.restoringbranden.com/tugahoy.html>  
<http://www.sexualitydata.com/>  
<http://www.sexuality.org/>  
<http://www.eeng.dcu.ie/~tcs/index.html>  
[http://www.augsburg.edu/psych/psy355/no\\_penis.html](http://www.augsburg.edu/psych/psy355/no_penis.html)  
<http://www.salonmagazine.com/mwt/feature/1998/10/26feature.html>  
<http://www.menstuff.org/>



NİL GÜN

*Küçük Kitaplar*



Ş Ö M İ Z L İ

S E R T

K A P A K



K u r a l d ı ŝ ı

## workshop

deneyimsel farkındalık çalışması

### y a ŝ a m o k u l u

**özsaygı**  
(self-esteem)

kendinizle ve  
başkalarıyla  
**iletişim**

**kadın-erkek**  
**ilişkileri**

**NLP** neuro  
linguistic program-

**amaç**  
belirlemek ve  
inisiyatif  
alabilmek

**zihinsel**  
**denge**

kendinizle  
**yüzleşin**

gölgelerden  
**aydınlığa**

### bütünsel kinesiyojoloji (PiKi)

PiKi

**TEMEL**

PiKi

**İLERİ**

PiKi

**ORTA**

PiKi

**MASTER**

PiKi

**TRAINER**

yöneten nil gün ve saim koç

KURALDIşI EĞİTİM & DANIşMANLIK  
Ayrıntılı bilgi için: 216 449 98 05 pbx [www.kuraldisi.com](http://www.kuraldisi.com)

## WORKSHOP

# Özsaygı

Yüksek özsaygı, kişinin hem değerli hem yeterli olduğunu hissetmesidir. Sevmeye ve seilmeye layık olduğunu derinden bilmektir. Hayatın her alanında kendi sorumluluğunu yüzde yüz alabilme gücüdür. Kendinin ve başkalarının içindeki iyiyi ortaya çıkarabilme yetisidir. Özdeğer, özgüven, özfarkındalık, özsaygı, özsevgi ve özsorumluluğun bir arada olmasıdır. Sevebilme ve empatik olabilme yetisidir. Hem alçakgönüllü hem cesur olabilmektir. Hayat boyu gelişime ve yeniliklere açık olmaktır. Yüksek özsaygı, kendini beğenmişlik değildir. “Başkaları ne düşünür”e göre davranmak değildir. Kendini başkalarından üstün ya da aşağıda görmek değildir. İş hayatındaki başarılarla, ünle, parayla, konumla, unvanla geliştirilemez çünkü dışsal kaynaklı değildir.

0-6 yaş arasında temeli oluşan özsaygımızı bilinçlenerek geliştirebiliriz.

- ÖZSAYGI, “evet” demek istediğinde “evet”, “hayır” demek istediğinde “hayır” diyebilmektir.
- ÖZSAYGI, evde tek başına iken aynada gördüğün kişiyi güvenilir bulmak, ona saygı ve sevgi duyarak gülümseyebilmek, bu insan benim dostum diyebilmek, karşı cins olsaydı onu eş olarak seçmeyi arzu edebilmektir.
- ÖZSAYGI, kendini beğenmişlikten kendini beğenmeye doğru yapılan bir yolculuktur.

Grup dinamiği oyunları ile değerlilik ve yeterlilik duygularınızı geliştireceğiniz bu bireysel gelişim workshopu, derin bir kendi gücünü keşif çalışmasıdır.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

# WORKSHOP

## Amaç Belirlemek ve İnisiyatif Alabilmek

Amaç Belirlemek ve İnisiyatif Alabilmek workshopu, negatif bakış açısından yararlanmanızı ve pozitif bakış açısının bir adım ilerisine geçmenizi sağlayan devrim niteliğinde zihinsel bir tekniktir.

İş Yaşamında Başarı İçin:

- Gerekli olduğu anlarda inisiyatif alabiliyor musunuz?
- Yaptığınız işten zevk alıyor musunuz?
- İşinizi nasıl zevkli hale getireceğinizi biliyor musunuz?
- Doğru zamanda, doğru kişilere, doğru soruları sorabiliyor musunuz?
- İş arkadaşlarınızın ilham kaynağı mısınız?
- Liderlik ve yöneticilik potansiyelinizi maksimum düzeyde kullanıyor musunuz?
- Takım arkadaşlarınızı nasıl motive edeceğinizi biliyor musunuz?
- Verileri, eğilimleri ve riskleri değerlendirerek optimal kararlar alabiliyor musunuz?
- İşyerindeki iletişiminizi, verimliliğinizi ve üretiminizi optimal kılacak eylem planları geliştiriyor musunuz?

Özel Yaşamda Başarı İçin:

- Öncelikli yaşam amacınızı tanımlayabildiniz mi?
- İnisiyatif alabiliyor ve cesaretle adım atabiliyor musunuz?
- Sıklıkla endişe, öfke, kızgınlık ve hayal kırıklığı gibi duyguların esiri oluyor musunuz?
- Kontrol edemeyeceğiniz şeyleri nasıl kabulleneceğinizi biliyor musunuz?
- Kontrol edebileceklerinizi zirveye taşımanın yollarını biliyor musunuz?
- Duygularınızı bastırmayıp sadece ve her koşulda kontrol etmeyi biliyor musunuz?
- Başkalarının içindeki en iyiyi ortaya çıkarabiliyor musunuz?

En iyi şeyleri hak ettiğinizin farkına varmanız; yaşamın her alanında en iyiyi elde etmeniz ve kendinizin en iyi versiyonunu yaşamanız için geliştirilen bu eğitimde yeteneklerinizi, kaynaklarınızı, zamanınızı, inisiyatif kullanma yeteneğinizi, cesaretinizi ve enerjinizi maksimum düzeye çıkarmayı öğreneceksiniz.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

# WORKSHOP

## İlişkiler

Sürekli aynı ölümcül tuzağa düşüp ışığına çekildiği ateşte kavruluveren pervanelere dudak bükeriz. Peki ya biz? Bizi düş kırıklığından başka bir yere götürmeyen aynı kalıpları tekrarlayıp durmaktan ne kadar özgürüz?

Ya şu sorulara yanıtlarınız?

BEKÂRSANIZ;

- Bu kez farklı olacak diye başladığınız ilişkilerinizin sonu hep hüsrana mı oluyor?
- Karşı cinsle iletişim kurmakta güçlük çekiyor musunuz?
- Kadınları/erkekleri anlamak mümkün değil diye mi düşünüyorsunuz?
- Aşk, tutku, alışkanlık ve sevgi arasındaki farkı biliyor musunuz?
- Kadınlar/erkekler konusunda şanssız olduğunuzu mu düşünüyorsunuz?
- Geçmiş ilişkilerinizdeki partnerlerinizin ortak özellikleri var mı?

EVLİ YA DA BİRLİKTEYSENİZ;

- Eşiniz/sevgilinizle birlikteliğiniz tekdüze bir hale mi geldi?
- Eşiniz/sevgiliniz tarafından anlaşılmadığınızı mı düşünüyorsunuz?
- Eşiniz/sevgiliniz yaşamınızda bir boşluk mu dolduruyor?
- “Mutlu aşk yoktur” sözüne inanıyor musunuz?
- Birlikteliğin temeli olarak gördüklerinizin her insan için farklı olabileceğini hiç düşündünüz mü?
- Evlilik/birliktelik içinde yalnızlık duyuyor musunuz?

İlişkinizi farklı bir açıdan değerlendirip sorunlarınızın gerçek nedenlerinin farkına varabilir, kendinizi ve ihtiyaçlarınızı daha iyi tanıyarak daha sağlıklı ilişki kurabilirsiniz.

[Ayrıntılı bilgi için](#)



# WORKSHOP

## İletişim

İlk öğrendiğimiz şeylerden birisi konuşmak olduğu için iletişimi “bildiğimizi” varsayınız. Konuşmaktan çok daha öte olan iletişimi gerçekte ne kadar biliyoruz?

- NEDEN bazı insanlara anında kanımız kaynıyor ama en sevdiğimiz arkadaşımızın arkadaşını tanıştığımız an bizi rahatsız ediyor?
- NEDEN çocuklarımızdan birine kendimizi yakın hissederken diğerine aynı duyguyu hissedemiyoruz?
- NEDEN ilk bakışta sevimli bulduğumuz insan bir süre sonra bizi ilk anda çeken özellikleri yüzünden itici hale geliyor; gözü müze, bonkörlüğü müsrifliğe, rahatlığı sorumsuzluğa, kendine güveni ukalalığa dönüşüyor?
- NEDEN başka şirkette çalışırken bin bir zahmetle kadromuza aldığımız eleman, şimdi bize hiçbir işe yaramadığı duygusu veriyor?
- NEDEN yıllardır en derin sırlarımızı paylaştığımız dostumuzla artık iletişimin koptuğunu hissediyoruz?
- NEDEN iyi niyetli davranışlarımıza bile olumsuz tepkiler alıyoruz?
- NEDEN zor insanlar karşısında zorlanıyoruz?
- NEDEN insanlar bizi yanlış anlıyor?
- NEDEN zaman zaman da olsa kırıncı olabiliyoruz?
- NEDEN sonradan pişmanlık duyacağımız tepkileri veriyoruz?
- NEDEN sık sık istemediğimiz sonuçlarla karşılaş oluyoruz?
- NEDEN her zaman yeterince inisiyatif alamıyoruz?
- NEDEN insanlarla eşit ilişki kurmakta zorlanıyoruz?

Sözlü iletişim, iletişim buzdağının tepesidir. İletişimin yazılı olmayan “yasalarının” bilincine varmak, kişiyi şişe içindeki mesajını denize emanet etmekten kurtarır. Birey, iletmek istediği mesajın etkin taşıyıcısı haline gelir.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

## Bütünsel Kinesiyoloji

Bütünsel Kinesiyoloji ya da kısaca PiKi dediğimiz, uygulayan insanların hayatında derin dönüşümler yaratan bu harika yöntem nedir?

PiKi, Batı'nın keşfi olan Kas Testi ile Doğu'nun binlerce yıllık bilgeliğinin harika bir sentezidir.

Değişik kültürlerde Prana, Chi, Ki gibi değişik isimlerle bilinen yaşam enerjisi, bedenin meridyen denilen akupunktur çizgileri boyunca akar. Pi sonsuzluğu, Ki enerjiyi temsil eder. PiKi, dengesi bozulmuş yaşam enerjisini dengelemeyi amaçlar.

Bütünsel Kinesiyoloji bir enerji çalışmasıdır. Enerji fizyolojiyi yansıtır ve etkiler.

1. Beden/zihin/ruh daima dengeyi arar. PiKi bedene bu desteği vererek sağlığı koruma sürecini hızlandırır.
2. Bedenin dilini öğrendiğimizde, beden bize dengemizi sağlamak için yol gösterir. PiKi teknikleri size bedenin dilini öğretir.
3. Kas Testi ile beden/zihin/ruh boyutunda olanı biteni takip edebilir, bedeninizle doğrudan iletişime geçebilirsiniz.

PiKi eğitimi, Temel, Orta, İleri, Master ve Trainer aşamalarından oluşan bir paket programdır.

PiKi eğitimleri hem kendilerini geliştirmek ve sağlıklı bir yaşam sürme becerilerini kazanmak isteyenler için hem de bu alanda uzmanlaşmak isteyenler için hazırlanmış eğitimlerdir.

Herkes için: Temel, Orta ve İleri seviyede yer alan modüller, özellikle herkesin yararlanmasına yönelik uygulamaları içerir.

Uzmanlaşmak isteyenler için: Master ve Trainer eğitimleri ise bu alanda uzmanlaşarak eğitmen veya danışman olmak isteyenlere yönelik eğitimlerdir.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

# WORKSHOP

## NLP

NLP her şeyin kendiliğinden, beklenenin de ötesinde bir kolaylıkla yoluna girdiği tesadüfi anların ardında yatan dinamiği inceleme ve uygulama bilimidir. NLP bu anların sizin seçiminiz doğrultusunda bilinçli olarak yaratılmasının bilimidir.

NLP ÖĞRENMEK SİZE NE KAZANDIRIR?

- Bütün ilişkilerinizde istediğiniz sonucu yaratacaksınız.
- Zihinsel stratejileri kolaylıkla çözümleyebileceksiniz.
- Fikirlerinizi net bir şekilde aktarabileceksiniz.
- Başkalarının sizi nasıl algıladığını fark edeceksiniz.
- NLP tekniklerini kullanarak yaşamınızı daha kaliteli hale getireceksiniz.

NLP tekniklerinin öğrenilmesi ve uygulanması kolay, yarattığı sonuçlar güçlü olduğu için sonuçları anında göreceksiniz.

NLP, iletişim kurmayı arzuladığınız her insanın kendine özgü dilini anlama ve o kişiyle kendi anladığı bireysel dilde iletişim kurabilme sanatıdır.

Edilgen insanın yaşamı tesadüflere bağlıdır.

Etkin insan yaşamını kendisi belirler.

Edilgen insan için anlaşılma önemlidir.

Etkin insan için anlamak önemlidir.

Edilgen insan “Kimse beni anlamıyor” der.

Etkin insan “Seni anlıyorum” der.

NLP, “etkin insan olmak” sanatıdır.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

## Zihinsel Denge

### (Temel/Seviye 1)

Zihinsel Denge, üç aşamalı PiKi Temel eğitiminin birinci seviye eğitimidir.

Zihinsel Denge eğitiminde, Beden/Zihin/Duygu/Ruh bütünlüğünün ağırlıklı olarak zihinsel boyutu üzerinde çalışma yapılır.

Bu eğitimde:

- Sizi sabote eden inançlarınızı sizi destekleyen inançlara dönüştürme becerisi kazanacaksınız.
- Beynin hem sağ hem sol yarıküresini birlikte kullanarak, “Zihin Balansı” yapabileceksiniz.
- Zihin gücünüzü ve belleğinizi geliştirmeyi öğreneceksiniz.
- Günlük yaşamda sıkça kullanacağınız uygulamaları hayatınızın doğal bir parçası haline getireceksiniz.

Sizi sabote eden inanç kalıplarına ulaşabilme ve dilediğiniz doğrultuda değiştirebilme yetisi, PiKi’nin en güçlü boyutlarından biridir.

Yaşadığınız ve anlam veremediğiniz düşünce ve duygularınızın kökeni inançlarımızda yatıyor olabilir. Bu duyguların kökeninin yanıtını kaslarınızdan alabilirsiniz.

PiKi inançlarınızla teması sağlayan, harika bir “varlığımızın bütünüyle” iletişime geçme aracıdır; bedenimizle, bilincimizle, ruhumuzla!

[Ayrıntılı bilgi için](#)

## Kendinizle Yüzleşin

Fiziksel, duygusal, zihinsel ve ruhsal boyutlarıyla insan bir bütündür. Bu boyutlardan sadece birinde bile dengeyi sağlayamazsa mutsuz olur. Mutsuzluğunun nedeninin de kendisini tanımamaktan kaynaklandığının farkına varmaz.

İnsan, yaşamı boyunca karşısına çıkan olaylar, insanlar, koşullar sayesinde deneyimler kazanarak kendini tanıma (olgunlaşma) yolunda ilerler. Yaşlıların, “şimdi bildiklerimi keşke gençlik yıllarında bilseydim” diye yakındıklarını duyarız. Bu, onların eğer yaşamlarını yeni baştan yaşama imkânı olsaydı tercihlerini farklı şekillerde yapacaklarının göstergesidir.

Yani kendini tanımanın (olgunlaşmanın) bedeli uzun yıllar, hatta tüm bir ömürdür. Uzun ömrün bile olgunlaşmayı garantilemediği sıkça görülen bir gerçek. İnsanlar bedensel yetişkinliğe zamanla ulaşıyorlar ama ya ruhsal yetişkinliğe?

Kendinizle Yüzleşin workshopu “Hayatın Özet Panoraması”dır.

İnsanın yaşam alanını dört maddeye ayırabiliriz.

1. Bireyin hem kendisinin hem başkalarının bildiği şeyler.
2. Kendisinin bildiği ama başkalarının bilmediği şeyler.
3. Kendisinin farkında olmadığı ama başkalarının farkında olduğu şeyler.
4. Ne kendisinin ne de başkalarının farkında olduğu şeyler (olumlu ya da olumsuz)

İşte, uygulamalı egzersizler dizisinden oluşan workshop, özellikle üçüncü maddenin çoğu ile dördüncü maddenin bir kısmını bireyin bilincine çıkarmayı amaçlıyor.

İnsanlara “Kendinizi tanıyor musunuz?” diye sorduğumuzda çoğunun vereceği yanıt genellikle, “Tabii ki tanıyorum” olur. Oysa “tanımak” kavramı ile kastedilen, sadece birinci ve ikinci maddelerdir.

Yıllar sonra birikmiş “Keşke”leriniz olmaması için,

- Amaçlı bir yaşam için,
- Daha objektif, tutarlı ve isabetli yaşam seçenekleri için,
- Tepkisel değil etkisel, duygusal değil duyarlı bir insan olmak için,
- Kendinizle barışık olmak, kendinizi olduğunuz gibi sevmeyi öğrenmek için bu çalışmaya katılın.

Çünkü değerlisiniz.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

# WORKSHOP

## Gölgelerden Aydınlığa

- Kendinizden sevgiyi nasıl esirgiyorsunuz?
- İlişkilerinizi nasıl sabote ediyorsunuz?
- Hayallerinizi neden gerçekleştirilemiyorsunuz?
- Kendinizi, kendinizden (ve başkalarından) gizlemenin bedelini zihinsel, duygusal, fiziksel sağlığınıza ödediğinizin farkında mısınız?
- Enerjinizi tüketen ve sizi güçsüz kılan davranışlarınızı nasıl değiştirebilirsiniz?
- Geçmişinizle nasıl barışabilirsiniz?
- Kendinizi (ve başkalarını) nasıl affedebilirsiniz?

Geçmişin esaretinden özgürleşerek şimdiyle sağlıklı kucaklaşmak için iç dünyamızı iyileştirmek, kendimizi sevmenin, kendimizle barışık olmanın önkoşuludur.

İç dünyamızın dengeye gelmesi, dış dünyamızı da dengeye oturtur.

Olabileceğinizin en iyi versiyonu olmak en doğal hakkınız. Işığınız, gölgelerinizin ardında sevgiyle sizinle yeniden kucaklaşmayı bekliyor. Kendi ışığınızın yaşam yolunuzu aydınlatmasına izin verin. Gölgelerden aydınlığa çıkın. Yaşamınızı dönüştürün.

Kendi gücünüze, yaratıcılığınıza, “biricik”liğinize ve hayallerinize sahip çıkmak için yaşamınızı olumlu şekilde değiştirecek “Gölgelerden Aydınlığa Workshopu”na katılın ve en harika versiyonunuzla kucaklaşın.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

# İSTEYİN GÖNDERELİM!

Kuraldışı Yayıncılık'tan çıkan kitaplarla  
CD/DVD  
formatında hazırlanmış  
motivasyon, hipnomeditasyon,  
zihin programlama, çocuk eğitimi, PiKi  
konulu ürünleri  
[www.kuraldisi.net](http://www.kuraldisi.net)  
sitesinden indirimli olarak alabilirsiniz.

Tel: 0212 513 81 57

Kitapla ilgili düşünce ve yorumlarınızı, başka insanların da yararlanması için [www.kuraldisi.net](http://www.kuraldisi.net)'e girerek paylaşın lütfen.

Teşekkürler.